

นวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร
ในประเทศไทย

นางสาวปสุตา ปัญญาทิพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจเทคโนโลยีและการจัดการนวัตกรรม (สหสาขาวิชา)
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INNOVATION OF PRODUCT LIABILITY PREVENTION MODEL FOR FOOD
PROCESSING INDUSTRY IN THAILAND

Miss Pasuta Phunyathip

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Doctor of Philosophy Program in Technopreneurship and Innovation Management

(Interdisciplinary Program)

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

นวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้า

สำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย

โดย

นางสาวปสุตา ปัญญาทิพย์

สาขาวิชา

ธุรกิจเทคโนโลยีและการจัดการนวัตกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดำรงค์ ทวีแสงสกุลไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ธนิตกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.อมร เพชรสม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ ตันตยานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดำรงค์ ทวีแสงสกุลไทย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ธนิตกุล)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุขุม สุภนิตย์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล กীরติพิบูล)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ อนันต์วรณิชย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ครรชิต มาลัยวงศ์ ราชบัณฑิต)

ปสุตา ปัญญาทิพย์: นวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย. (INNOVATION OF PRODUCT LIABILITY PREVENTION MODEL FOR FOOD PROCESSING INDUSTRY IN THAILAND) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดำรงค์ ทวีแสงสกุลไทย, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ศ.ดร.ศักดา ธนิตกุล, 282 หน้า.

กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีภาระและความเสี่ยงมากขึ้น ในการพิสูจน์ ป้องกันความบกพร่องของสินค้าและเยียวยาเมื่อเกิดความเสียหาย และสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร ความเสี่ยงจะยิ่งสูงขึ้นเนื่องจากความเสียหายจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภคโดยตรง การศึกษานี้ มุ่งหาแนวทางและสร้างนวัตกรรมเพื่อป้องกันความรับผิดดังกล่าวตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับโรงงานตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจง 1 โรงงาน สังเคราะห์ปัจจัยจากทางกฎหมาย เทียบกับการดำเนินงานด้านความปลอดภัยของผู้ประกอบการ สร้างแบบจำลองเพื่อป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า และพัฒนาเป็นโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เป็นนวัตกรรมประเภทนวัตกรรมกระบวนการ

นวัตกรรมแบบจำลองและโปรแกรมดังกล่าว เป็นแนวทางการเก็บหลักฐานที่จำเป็นต่อการยืนยันความไม่บกพร่องของสินค้า และกิจกรรมอื่นๆ เพื่อความปลอดภัยตามปัจจัยที่สังเคราะห์จากกฎหมาย ใช้หลักการบริหารความเสี่ยงเพื่อชี้วัดและเตือนภัยความเสี่ยงต่อกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า ซึ่งโปรแกรมที่พัฒนานี้สามารถเก็บรักษาหลักฐานในรูปแบบดิจิทัล ทำให้สามารถตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารได้สะดวกและรวดเร็ว ง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล เก็บรักษาข้อมูลได้นาน โดยใช้พื้นที่เก็บรักษาน้อย สามารถแสดงระดับความเสี่ยงแบบองค์รวมและลงลึกในแต่ละกระบวนการ มีการแสดงผลความปลอดภัยโดยใช้รหัสสี แจ้งเตือนความเสี่ยงแก่ผู้เกี่ยวข้องผ่านทางอีเมล และรายงานผลการดำเนินงานตามเงื่อนไข ซึ่งทำให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

สาขาวิชา.....ธุรกิจเทคโนโลยีและการจัดการนวัตกรรม.....ลายมือชื่อ.....
ปีการศึกษา 2555.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5287825420: MAJOR TECHNOPRENEURSHIP AND INNOVATION MANAGEMENT

KEYWORDS: PRODUCT LIABILITY/ RISK MANAGEMENT/ PREVENTION MODEL/ FOOD PROCESSING/ INNOVATION

PASUTA PHUNYATHIP: INNOVATION OF PRODUCT LIABILITY PREVENTION MODEL FOR FOOD PROCESSING INDUSTRY IN THAILAND. ADVISOR: ASSOC. PROF. DAMRONG THAWESANGSAKULTHAI, CO-ADVISOR: PROF. SAKDA THANITCUL, Ph.D., 282 pp.

Product liability law causes a burden and a greater risk to entrepreneurs. They have a responsibility to prove the safety of their product(s), prevent defects, and provide a remedy when damage/faults occur. This is particularly important in the food processing industry, where the damage will directly affect the health of the consumers. This study aims to find a prevention model for entrepreneurs in the food processing industry to prevent the liability from the Unsafe Goods Act B.E.2551, and to create an innovation from the model. The study is performed by using a qualitative method, by way of literature review and an in-depth interview with one purposively selected sample plant; the legal factors are then synthesized compared with the entrepreneur's safety system. After that, a product liability risk prevention model for the food processing industry can be created, and developed the Product Liability Risk Prevention Program. Such program is classified as a process innovation.

The innovation model and innovation program are carried out to collect the product liability evidence and confirm the safety actives according to the regulations, and to ensure that the products are not defective products. Risk management is used as a tool in this study, to indicate and warn of product liability risk. The program collects the data in a digital form. There are so many positives from using the program, such as the ability to determine the completeness of the documents easily and quickly, the length of time needed to collect the data, and the minimal space required for its storage. The program shows the degree of risk in a color code form, warning the user by e-mail, and reporting the user under the user condition, which means that it can be traced back.

Field of Study: Technopreneurship and Innovation..... Student's Signature.....
Management..... Advisor's Signature.....
 Academic Year: 2012..... Co-advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรม การแปรรูปอาหารในประเทศไทย สำเร็จลุล่วงได้เนื่องจากบุคคลหลายท่าน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้ ข้อมูลความ ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแนะนำ ความคิดเห็นและกำลังใจ

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดำรงค์ ทวีแสงสกุลไทย ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ของ ข้าพเจ้า ที่ให้ความเมตตา ความรู้ แนวคิด และกำลังใจ คอยกระตุ้นเตือน และให้โอกาสในทุกๆ ด้าน จนสามารถจัดทำงานวิจัยและสร้างนวัตกรรมจนสำเร็จลุล่วงได้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศรชิต มาลัยวงศ์ ราชบัณฑิต รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภวรรณ ตันตยานนท์ ศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ธนิตกุล ศาสตราจารย์ สุขุม ศุภนิติย์ รอง ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล กิรติพิบูลย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ อนันต์วรณิษฐ์ ที่ให้ ความไว้วางใจว่าข้าพเจ้าจะสามารถทำงานวิจัยนี้ให้ลุล่วงได้ พร้อมให้ความเมตตา กำลังใจ และ สละเวลาเพื่อให้ความรู้แก่ข้าพเจ้าตลอดเวลา

ขอขอบคุณบริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) คุณทองพล ศรีรองเมือง รอง กรรมการผู้จัดการบริหาร สายงานอาหารแปรรูปสัตว์น้ำ และเจ้าหน้าที่บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ อาหาร จำกัด (มหาชน) ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือและข้อมูลอันเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งต่อการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณชาญณรงค์ ปราณจิตร ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำ สำนักประธานศาลฎีกา ในความอนุเคราะห์ข้อคิดเห็น และข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณชูพรรณ โกวานิชย์ ในความสนับสนุนและกำลังใจ จนงานสำเร็จได้ คุณธีระมานพ พัททองพรรณ ที่ได้สละเวลาช่วยเหลือด้านการเขียนโปรแกรม และให้ความเห็นที่มี ค่าต่องานวิจัยอย่างยิ่ง

ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ในความอนุเคราะห์ ข้อคิดเห็น และข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดขอขอบคุณครอบครัวของข้าพเจ้า คุณสมนึก สมสุวรรณ คุณชุตาร์ตน์ ปัญญา ทิพย์ คุณกัญญนัช สมสุวรรณ คุณภัณฑิรา ปัญญาทิพย์ เด็กหญิงมนัสนันท์ จงสถาพรพันธุ์ คุณ อรุณ ชาริน น.อ.สมศักดิ์ ยมนา คุณประนอม ยมนา คุณสันต์ศิริ ยมนา และเพื่อนๆทุกคนสำหรับ สำหรับกำลังใจและการสนับสนุนในทุกๆด้าน รวมถึงความปรารถนาดีที่ยิ่งใหญ่ ให้ผู้เขียนจัดทำ รายงานวิจัยฉบับนี้ได้สำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูป.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฏ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ.....	ฒ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ประวัติความเป็นมาของงานวิจัย.....	1
1.2 หลักการและเหตุผลในงานวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
1.4 สมมุติฐานการวิจัย.....	7
1.5 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	7
1.6 ขอบเขตงานวิจัย.....	8
1.7 ข้อยกเว้นงานวิจัย.....	10
1.8 ขั้นตอนในการเสนอผลงานวิจัย.....	11
1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 ทบทวนวรรณกรรม.....	14
2.1 กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย.....	15
2.2 อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปอาหารในประเทศไทย.....	29
2.3 มาตรฐานการผลิตอาหาร.....	34
2.4 การบริหารความเสี่ยง.....	39
2.5 อุตสาหกรรมอาหาร กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัยและการป้องกัน ความเสี่ยง.....	46

	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 48
	3.1 สมมุติฐานการวิจัย..... 48
	3.2 วิธีการดำเนินการวิจัย..... 48
	3.3 รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย..... 49
	3.4 ประชากร..... 49
	3.5 กลุ่มตัวอย่าง..... 49
	3.6 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย..... 50
	3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 50
4	ผลการศึกษเกี่ยวกับพรบ.ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ ปลอดภัย พ.ศ.2551 ต่ออุตสาหกรรมอาหารการแปรรูปอาหารในประเทศไทย..... 53
	4.1 สถานการณ์และผลกระทบจากพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่ เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ต่ออุตสาหกรรมอาหารการแปรรูปอาหาร ในประเทศไทย..... 53
	4.2 สัจเคราะห์ปัจจัยเพื่อป้องกันความรับผิดจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง..... 80
	4.3 กฎหมายเกี่ยวกับพยานหลักฐานและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ้างอิง หลักฐานในคดีความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย..... 92
	4.4 ข้อมูลการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของผู้ประกอบการ..... 96
	4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเพื่อป้องกันความรับผิดทางกฎหมายกับการ ดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของผู้ประกอบการ..... 100
5	นวัตกรรมแบบจำลองเพื่อป้องกันความรับผิดต่อสินค้าและความสอดคล้องกับ เป้าประสงค์ของหลักสูตร..... 148
	5.1 แบบจำลองเพื่อป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่ เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย..... 148
	5.2 พัฒนานวัตกรรมจากผลการวิจัย..... 155
	5.3 วิเคราะห์ผลการวิจัยกับความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ของหลักสูตร..... 156
6	พัฒนาโปรแกรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความ เสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย..... 162

6.1	กรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย.....	162
6.2	โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย.....	164
7	ทดสอบโปรแกรมในโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง.....	181
7.1	การทดสอบโปรแกรม.....	181
7.2	ผลการทดสอบโปรแกรม.....	181
8	วิเคราะห์ผลที่ได้จากการทดสอบโปรแกรม.....	186
8.1	วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค.....	186
8.2	ข้อจำกัดของโปรแกรม.....	188
8.3	ข้อควรระวังในการใช้โปรแกรม.....	188
8.4	ข้อเสนอแนะจากผู้ทดลองใช้.....	189
9	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	190
9.1	สรุปผลการวิจัย.....	190
9.2	ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	196
	รายการอ้างอิง.....	200
	ภาคผนวก.....	207
	ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551.....	208
	ภาคผนวก ข พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551.....	215
	ภาคผนวก ค แบบกรมธรรม์ประกันภัย การประกันภัยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย.....	236
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	267

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่	1-1	แผนชั้นตอนการศึกษาและนำเสนอผลงานวิจัย..... 11
ตารางที่	2-1	ผลการสำรวจ 5 ลำดับ อุตสาหกรรมที่มีการใช้จ่ายด้านการวิจัยและ พัฒนาสูงสุดในภาคอุตสาหกรรมการผลิตระหว่างปีพ.ศ.2542-2551..... 31
ตารางที่	2-2	ตารางแสดงหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อาหาร..... 37
ตารางที่	2-3	ตารางเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยง ISO 31000 - Risk Management, AS/NZ Standard on Risk Management, และ COSO: The Committee of Sponsoring Organization of Treachery Commission..... 41
ตารางที่	2-4	ตารางเทียบเคียงระดับความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์..... 44
ตารางที่	2-5	ตารางเทียบเคียงระดับผลกระทบจากเหตุการณ์..... 45
ตารางที่	2-6	ตารางวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง..... 45
ตารางที่	4-1	ความเชื่อมโยงในแต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทานอาหารกับกระทรวงที่ รับผิดชอบ..... 55
ตารางที่	4-2	รายละเอียดหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เรียงตามลำดับตามห่วง โซ่อุปทาน..... 56
ตารางที่	4-3	ตารางสรุปรายชื่อหน่วยรับเรื่องร้องเรียน สังกัด และประเภทของความ เสียหายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่ให้ความช่วยเหลือ..... 79
ตารางที่	4-4	ตารางความสัมพันธ์ของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง ผู้บริโภคและหลักกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ ปลอดภัย..... 91
ตารางที่	4-5	ตารางเทียบเคียงกระบวนการผลิตกับบทบัญญัติและหลักการพิจารณา คดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อบำบัดความรับผิดตาม กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า..... 101
ตารางที่	4-6	ตารางสังเคราะห์เนื้อหาหลักของพยานหลักฐานที่กฎหมายต้องการ เทียบเคียงกระบวนการผลิตกับบทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของ ผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อบำบัดความรับผิดตามกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อสินค้า..... 102

ตารางที่	4-7	ตารางความสัมพันธ์ของบทบัญญัติตามกฎหมายและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้ากับรายละเอียดข้อมูลที่ต้องการในแต่ละกระบวนการ.....	104
ตารางที่	4-8	ความสัมพันธ์ระหว่างบทบัญญัติตามกฎหมายและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้ากับรายละเอียดปัจจัยที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ.....	121
ตารางที่	4-9	ตารางสรุปปัจจัยที่ต้องปรากฏในเอกสารในแต่ละกระบวนการและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการและเก็บเอกสาร.....	136
ตารางที่	6-1	ตารางเทียบเคียงระดับผลกระทบจากเหตุการณ์ความบกพร่องในการปฏิบัติงาน.....	170
ตารางที่	6-2	ตารางเทียบเคียงระดับความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความบกพร่องในการปฏิบัติงาน.....	171
ตารางที่	6-3	ตารางวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงต่อผลกระทบต่อบริษัทในด้านความรับผิดชอบต่อสินค้า.....	171

สารบัญรูป

	หน้า	
รูปที่ 1-1	กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมแบบจำลองการจัดการเพื่อป้องกัน ความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ในประเทศไทย.....	6
รูปที่ 1-2	ขั้นตอนการศึกษาเพื่อสร้างแบบจำลองการจัดการเพื่อป้องกันความรับผิด ต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในประเทศไทย.....	9
รูปที่ 2-1	กรอบแนวคิดของการออกแบบเพื่อความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อ สินค้า.....	25
รูปที่ 2-2	ขั้นตอนและการพิจารณาที่จะสังเกตในระหว่างการประเมินความเสี่ยง.....	26
รูปที่ 2-3	ความสัมพันธ์ระหว่าง GMPs, HACCP และ ISO 22000 ในห่วงโซ่อุปทาน อาหาร.....	35
รูปที่ 2-4	เปรียบเทียบมาตรฐานที่ใช้ในแต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทานอาหาร.....	36
รูปที่ 2-5	สถิติการฟ้องร้องตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าในประเทศ สหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2547-2550 สูงสุด 5 ลำดับแรก.....	39
รูปที่ 2-6	กรอบทฤษฎีและกรอบแนวคิด มาตรฐาน ISO 31000: Risk Management...	40
รูปที่ 2-7	กระบวนการพิจารณาความสอดคล้องกับกฎหมาย.....	42
รูปที่ 2-8	กระบวนการบริหารความเสี่ยง ตาม ISO 31000 and AS/NZ Standard on Risk Management.....	43
รูปที่ 3-1	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	52
รูปที่ 4-1	ตัวอย่างการให้ความคุ้มครองตามเกณฑ์ Claim made basis.....	67
รูปที่ 4-2	การระบุเบอร์ดิตต่อเพื่อรับเรื่องร้องเรียนที่สละกสินค้าของผู้ผลิต.....	78
รูปที่ 4-3	การระบุคำแนะนำในการบริโภค คำเตือน และวิธีการเก็บรักษา จากผู้ผลิต....	79
รูปที่ 4-4	แผนผังรูปแบบลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร.....	89
รูปที่ 4-5	กระบวนการผลิตสินค้าในโรงงาน.....	97
รูปที่ 4-6	ความสัมพันธ์ของบทบัญญัติตามกฎหมายและหลักกฎหมายความรับผิด.....	108
รูปที่ 5-1	แบบจำลองเพื่อป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูป อาหารในประเทศไทย.....	149
รูปที่ 5-2	ความเข้าใจของผู้ประกอบการเพื่อการผลิตอาหารปลอดภัย.....	150

รูปที่ 5-3	ประเด็นมุ่งเน้นเพื่อการป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของผู้ประกอบการ	152
รูปที่ 5-4	โครงสร้างองค์กรและหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อความปลอดภัย.....	153
รูปที่ 5-5	ประเภทของนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยใน Innovation Space	159
รูปที่ 6-1	สถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์	164
รูปที่ 6-2	ผังงานส่วนของโปรแกรมนำ.....	166
รูปที่ 6-3	ผังงานส่วนจัดเก็บเอกสาร	167
รูปที่ 6-4	ผังงานส่วนการนำเสนอรายงาน.....	168
รูปที่ 6-5	หน้าจอสำหรับเข้าระบบ.....	169
รูปที่ 6-6	หน้าจอสำหรับตั้งค่าผู้ใช้งานโดยผู้ดูแลระบบ.....	169
รูปที่ 6-7	หน้าจอสำหรับตั้งค่าข้อมูลเอกสาร.....	170
รูปที่ 6-8	หน้าจอสำหรับบันทึกเอกสาร.....	172
รูปที่ 6-9	หน้าจอสำหรับแสดงรายละเอียดเอกสาร.....	173
รูปที่ 6-10	หน้าจอสำหรับเลือกซื้อสินค้าและระบุ Lot/Batch.....	173
รูปที่ 6-11	หน้าจอสำหรับระบุวันที่ที่ปรากฏในเอกสาร.....	174
รูปที่ 6-12	หน้าจอส่วนที่ 2	174
รูปที่ 6-13	หน้าจอสำหรับบันทึกยืนยันข้อมูลในเอกสาร.....	175
รูปที่ 6-14	หน้าจอสำหรับแนบไฟล์เอกสาร.....	175
รูปที่ 6-15	หน้าจอสำหรับรายงานการบันทึกเอกสาร.....	176
รูปที่ 6-16	หน้าจอสำหรับรายละเอียดที่บันทึกไว้.....	177
รูปที่ 6-17	หน้าจอสำหรับรายงานสินค้าที่เอกสารไม่ครบ.....	177
รูปที่ 6-18	หน้าจอสำหรับแสดงเอกสารที่มี.....	184
รูปที่ 6-19	หน้าจอสำหรับแสดงเอกสารที่ไม่มี.....	184

สารบัญแผนภูมิ

		หน้า
แผนภูมิที่	2-1 แสดงค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาหารในประเทศไทย ณ มูลค่าตลาด.....	30
แผนภูมิที่	2-2 สถิติจำนวนการเรียกคืนสินค้าประเภทอาหารโดย Food Standards Australia New Zealand [FSANZ] ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2554.....	32
แผนภูมิที่	2-3 สถิติการเรียกคืนสินค้าประเภทอาหาร แบ่งตามกลุ่มประเภทอาหาร โดย Food Standards Australia New Zealand [FSANZ] ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2554.....	33
แผนภูมิที่	2-4 สาเหตุของการเรียกคืนสินค้าประเภทอาหารโดย Food Standards Australia New Zealand [FSANZ] ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2554.....	34

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

สัญลักษณ์และคำย่อในงานวิจัย มีความหมายและคำอธิบายดังต่อไปนี้

พรบ.	ย่อมาจาก	พระราชบัญญัติ
BRC	ย่อมาจาก	The British Retail Consortium หมายถึง มาตรฐานของสมาคมผู้ประกอบการค้าปลีกแห่งสหราชอาณาจักร
C	ย่อมาจาก	Consequences หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์
L	ย่อมาจาก	Likelihood หมายถึง โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์
LC	คือ	ผลคูณระหว่าง Likelihood และ Consequences หมายถึง ระดับความเสี่ยง
GMP	ย่อมาจาก	Good Manufacturing Practice หมายถึง หลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร
HACCP	ย่อมาจาก	Hazard Analysis and Critical Control Point หมายถึง การวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
ISO	ย่อมาจาก	International Organization for Standardization หมายถึง องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน
QA	ย่อมาจาก	Quality Assurance หมายถึง หน่วยรับประกันคุณภาพ
QC	ย่อมาจาก	Quality Control หมายถึง หน่วยควบคุมคุณภาพ
R&D	ย่อมาจาก	Research and Development หมายถึง หน่วยวิจัยและพัฒนา

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ประวัติความเป็นมาของงานวิจัย

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดข้อจำกัดทางการผลิตในแต่ละประเทศ ส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรในระดับโลกมากขึ้น (Fink and Rhinehimer, 1999) และการเปิดเสรีทางการค้าตามข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศทำให้นานาประเทศต่างปรับเปลี่ยนมาตรการเพื่อกีดกันสินค้าจากต่างประเทศ โดยใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐในการออกข้อกำหนดและการใช้มาตรฐานโดยสมัครใจเป็นเครื่องมือ (วรรณญา ภัทรสุข, 2549: 6, Henson, 2006: 3) กฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย นับเป็นเครื่องมือที่นิยมและเป็นกฎหมายที่เป็นกระแสของโลก (Clarridge, 1989, Litan, 1991: 59, Duesterberg, 1992: 9, Cotterli, Martinello and Verardi, 1994: 63, Keenan, 1995: 37, Eleonora, 1999: 37, Ross, 2006: 5) เพราะไม่เพียงแต่คุ้มครองผู้บริโภคภายในประเทศ หากแต่ยังเป็นเครื่องมืออันทรงประสิทธิภาพที่นานาประเทศใช้เพื่อกีดกันทางการค้า (สุขุม ศุภนิത്യ, 2549: 19, พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 6) และกีดกันสินค้าด้วยคุณภาพจากต่างประเทศ อันเนื่องมาจากความไม่เท่าเทียมกันในทางการค้า (ชัยพร ทรัพย์วรณิชและฐิตารัตน์ นรินทรางกูร ณ อยุธยา, 2550: 178) ซึ่งเป็นกฎหมายที่เพิ่มหน้าที่ให้กับผู้นำเข้าที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ตนนำเข้า (อ้างแล้ว: สุขุม ศุภนิത്യ, 2549: 19, Cavaliere, 2004: 299) ซึ่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศผู้ส่งออกจึงได้รับผลกระทบจากกฎหมายนี้และอยู่ในฐานะเสียเปรียบทางการค้าในตลาดระหว่างประเทศ (อ้างแล้ว: สุขุม ศุภนิത്യ, 2549: 19, อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 6)

กฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เป็นกฎหมายที่มีการพัฒนามาจากหลักกฎหมายละเมิด (มานิตย์ วงศ์เสรี และคณะ, 2544: 5, อ้างแล้ว: สุขุม ศุภนิത്യ, 2549: 25, ศักดา ธนิตกุล, 2552: 19) ใช้หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) โดยกำหนดให้ผู้ผลิตมีหน้าที่พิสูจน์ความไม่บกพร่องของสินค้า และทุกคนในห่วงโซ่อุปทานต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่มีความบกพร่อง (อ้างแล้ว: มานิตย์ วงศ์เสรี และคณะ, 2544: 98, อ้าง

แล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2552: 49) ซึ่งทั่วโลกมีการพัฒนาให้เข้ากับบริบทของประเทศ โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายนี้มีความสำคัญและมีพัฒนาการที่น่าสนใจอย่างมาก (Behrens and Raddock, 1995: 669, Polinsky and Shavell, 2010: 1438)

สำหรับประเทศไทย ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ซึ่งแม้จะยังไม่มีสถิติของคดีความตามกฎหมายความรับผิดต่อสินค้าตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว แต่จากสถิติในต่างประเทศพบว่ามีเพิ่มขึ้นของอัตราการฟ้องร้องตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยสูงมากในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา (Ryan, 2003: 111, Berke, 2005: 212, Gillbert, 2006: 215, Quinley, 2007:154, Finlaw2009: 166) จึงคาดหมายได้ว่าในอนาคต หลังจากที่มีการเผยแพร่ผลของคดีความ และผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจในการฟ้องร้องคดีความตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ประเทศไทยจะมีแนวโน้มการฟ้องร้องที่สูงขึ้นดังเช่นแนวโน้มของประเทศอื่นๆทั่วโลก ดังนั้นผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องเตรียมการเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องดังกล่าว

อุตสาหกรรมอาหาร เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญสำหรับประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่นำรายได้เข้าประเทศกว่า 700,000 ล้านบาท ในปีพ.ศ.2552-2553 (สถาบันอาหาร, 2553: ออนไลน์) และคาดว่าจะสูงถึง 855,000 ล้านบาทในปีพ.ศ.2554 (สถาบันอาหาร, 2554: ออนไลน์) ซึ่งประเทศไทยนับเป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารอันดับที่ 12 ของโลก และเป็นประเทศที่เกินดุลการค้าอาหารอันดับ 5 ของโลก และอันดับ 1 ในเอเชีย (อ้างอิง: สถาบันอาหาร, 2554: ออนไลน์) มีโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรมและได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ข้อมูล ณ สิ้นปีพ.ศ.2553 มีโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 7,517 โรงงาน มูลค่าเงินลงทุน 409,739.64 ล้านบาท การจ้างงานรวม 469,800 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2553: ออนไลน์) และเมื่อพิจารณามูลค่าการใช้จ่ายของคนไทย พบว่ามีค่าใช้จ่ายด้านอาหารสูงถึง 1,138,376 ล้านบาทในปีพ.ศ.2548 และคาดว่าจะสูงถึง 1,674,197 ล้านบาทในปีพ.ศ.2552 (National Income of Thailand, 2553: Online)

อุตสาหกรรมอาหารของไทย เป็นอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนานวัตกรรมสูง ดังจะเห็นได้จากข้อมูลผลการสำรวจการวิจัยและพัฒนาของภาคอุตสาหกรรมการผลิต ระหว่างปีพ.ศ. 2542-2551 โดยสำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หรือ สวทช. และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ หรือ สวทน. ว่าอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม เป็นอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาอยู่ในกลุ่มสูงสุด 5 อันดับแรกโดยตลอด (สถาบันอาหาร, 2551: 6) โดยเฉพาะในปี พ.ศ.2547 เป็นปีที่มีการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาสูงสุดเป็นเงินทั้งสิ้น 1,652 ล้านบาท (อ้างแล้ว: สถาบันอาหาร, 2551: 6, สวทน., 2554: ออนไลน์) ซึ่งแสดงถึงบทบาทที่สำคัญของนวัตกรรมในอุตสาหกรรมอาหารของประเทศไทยได้อย่างชัดเจน โดยการใช้นวัตกรรมเพื่อความสำเร็จของบริษัทและสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในศตวรรษที่ผ่านมา (Porter, 1985 cited in Fortuin and Omta, 2009: 839 ; Fagerberg et al., 2004Fortuin and Omta, 2009: 839)

อย่างไรก็ดี ข้อมูลปีพ.ศ.2548จากองค์การอนามัยโลก (World Health Organization; WHO) มีรายงานผู้เสียชีวิตเนื่องจากโรคอาหารเป็นพิษจำนวนกว่า 1.8 ล้านคนทั่วโลก (World Health Organization [WHO], 2007: online) ดังนั้นระบบอาหารปลอดภัย (Food Safety) จึงเป็นเรื่องที่ทั่วโลกมีความกังวลและให้ความสำคัญ (WHO, 2011: online) และถือว่าเป็นปัญหาสุขภาพในระดับสาธารณสุข (WHO, 2007: online) มีการพัฒนาระบบการเรียกคืนสินค้า (Food Recall) การออกกฎเกณฑ์ให้แก่ผู้ผลิตในการผลิตสินค้าให้มีมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานโดย กฎหมายของแต่ละประเทศ และมาตรฐานโดยสมัครใจ อาทิ ISO 22000, GMP, HACCP เป็นต้น และใช้กฎหมายอื่นๆ อาทิ กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า เป็นเครื่องมือกีดกันทางการค้าอีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากการคุ้มครองผู้บริโภคภายในประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาในทางเศรษฐศาสตร์พบว่า ต้นทุนค่าเสียโอกาสทางสังคมเมื่อมีการกีดกันทางการค้าเท่ากับการสูญเสียการจ้างงานไม่ต่ำกว่า 99,557 คนต่อทุกๆการส่งออกที่ลดลงร้อยละ 1 และค่าเสียโอกาสในเชิงสวัสดิการสังคมจะเท่ากับ 5,793 ล้านบาทต่อปี (สุชม ศุภนิธย์ และคณะ; 2541: 3)

กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า (Product Liability Law) ได้เข้ามามีบทบาทในระบบความปลอดภัยของอาหารในฐานะของกฎหมายที่จะเยียวยาผู้บริโภคที่

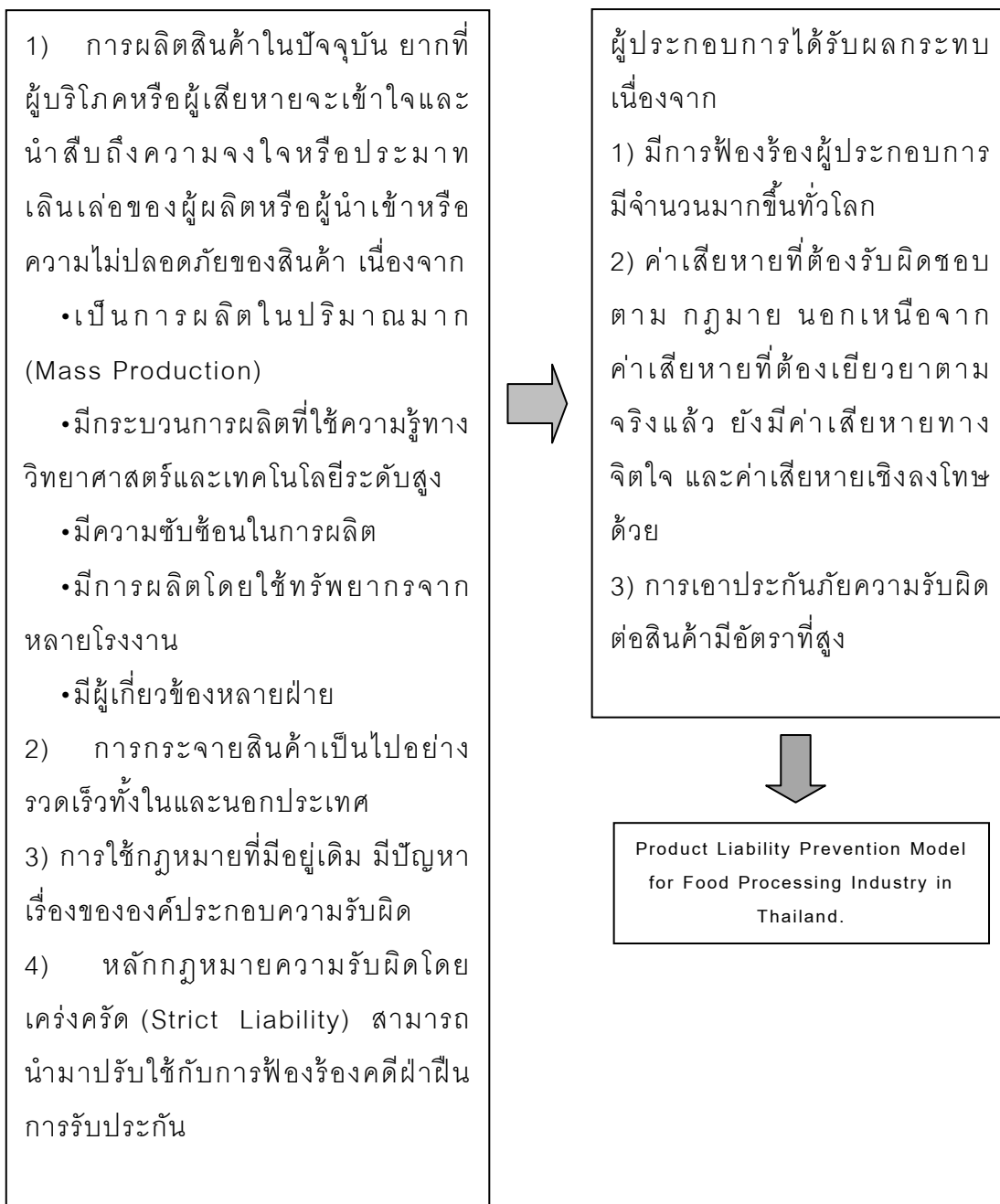
ได้รับความเสียหาย และกดดันผู้ประกอบการให้รับผิดชอบในสินค้าของตนเอง (Henson, S., and Caswell, J., 1999: 589) ซึ่งแม้ว่าจะไม่มีข้อมูลทางสถิติใดที่สามารถระบุได้ว่า กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าทำให้การร้องเรียนลดลงแต่สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนคืออัตราการเพิ่มขึ้นของความระมัดระวังและเอาใจใส่ต่อสินค้าของผู้ผลิต (Loureiro, 2008: 210) และมีการนำมาตรการต่างๆทั้งทางกฎหมาย ระเบียบ และมาตรฐาน มาใช้บังคับเพื่อเพิ่มความมั่นใจในระบบการผลิตว่าได้มาตรฐานความปลอดภัย

1.2 หลักการและเหตุผลในงานวิจัย

การถูกฟ้องร้องตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและการถูกเรียกคืนสินค้าส่งผลเสียหายอย่างใหญ่หลวงทั้งด้านเศรษฐกิจและชื่อเสียงของบริษัท (Dai, H., Tseng, M.M., and Zipkin, 2010: 1) และแสดงออกผ่านการสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาด (Salin and Hooker, 2001: 33) ซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องและเรียกคืนสินค้า และโดยเหตุที่ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พรบ.ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้วและมีคดีความที่ฟ้องร้องตามกฎหมายนี้ระหว่างปีพ.ศ. 2551-2553 โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับอาหาร จำนวน 59 คดี (สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม, 2554) ซึ่งหากเทียบเคียงกับแนวโน้มของการฟ้องร้องตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าในต่างประเทศที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราที่สูงมากทั่วโลก จึงอาจคาดการณ์ได้ว่าประเทศไทยมีโอกาที่จะมีการฟ้องร้องคดีความตามกฎหมายนี้สูงขึ้นในอนาคต การเตรียมการของผู้ประกอบการเพื่อป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้า จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยลดอัตราความเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า (Product Liability Law) และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลก

การป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าในปัจจุบัน มีการศึกษาเรื่องระบบมาตรฐานในการผลิตเพื่อลดความเสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยของสินค้าอันเนื่องมาจากการผลิต อาทิ มาตรฐาน Good Manufacturing Practice; GMP, Hazard Analysis and Critical Control Point: HACCP ISO 22000; Food Safety System

และกระจายความเสี่ยงโดยการเอาประกันภัยและอัตราเบี้ยประกันที่เหมาะสม แต่ความไม่ปลอดภัยของสินค้าตามหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย ไม่ได้จำกัดแต่ความบกพร่องจากการผลิต (Manufacturing Defect) เท่านั้น หากแต่ยังมีการบกพร่องด้านการออกแบบ (Design Defect) และการเตือนหรือให้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอ (Warning Defect) อีกด้วย ดังนั้นการศึกษานี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการระบบอาหารปลอดภัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยนำเอาองค์ความรู้ด้านกฎหมาย วิศวกรรม และการบริหารคุณภาพ มาสังเคราะห์และพัฒนาเป็นนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย และนำแบบจำลองที่ได้จากการศึกษามาจัดทำเป็นนวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยมีกรอบแนวคิดการศึกษา ดังรูปที่



รูปที่ 1-1 กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในประเทศไทย

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ

1.3.1. สร้างนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย

1.3.2. สร้างนวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย

1.4 สมมุติฐานการวิจัย

นวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย ที่สามารถระบุความเสี่ยงของการผลิตอาหารแปรรูปที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้จริง

1.5 วิธีการดำเนินงานวิจัย

เนื่องจากการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเพื่อเป็นการวิจัยเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่ใช้งานได้จริง ซึ่งเป็นการหาขั้นตอนและเนื้อหาที่ยังไม่ทราบ ดังนั้นจึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารแปรรูป ประกอบกับการศึกษาข้อมูลทางเอกสาร (Document Research) โดยมีความสามารถสรุปลำดับขั้นตอนและวิธีการวิจัย ดังรูปที่ 1-2 และสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.5.1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Document Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บประเด็นที่เป็นความเสี่ยงด้านการผลิตให้ได้มากที่สุด โดย

- 1) ศึกษาพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551
- 2) ศึกษาคดีความที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย
- 3) ศึกษามาตรฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารแปรรูป

4) ศึกษาระเบียบ กฎเกณฑ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อาทิ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมประมง กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

1.5.2. ศึกษาระบบการวิเคราะห์และป้องกันความเสี่ยงที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน

1.5.3. สร้างแบบจำลองเพื่อป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปอาหารในประเทศไทย

1.5.4. ออกแบบเครื่องมือที่เหมาะสมในการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย

1.5.5. ทดสอบเครื่องมือ โดยจัดทำข้อมูลทดสอบต่างๆ เพื่อพิสูจน์ว่าเครื่องมือใช้ได้ ซึ่งต้องใช้วิธีสัมภาษณ์อุตสาหกรรมบางรายที่มีการระวางความเสี่ยง

1.6 ขอบเขตงานวิจัย

การวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมแบบจำลองเพื่อป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า สำหรับอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปอาหาร มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.6.1. ศึกษาหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัยที่เป็นสากล โดยเฉพาะกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศกลุ่มยุโรป และประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากเป็นประเทศผู้นำเข้าอาหารที่สำคัญของประเทศไทย และเป็นประเทศที่มีการประกาศใช้กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้านาน

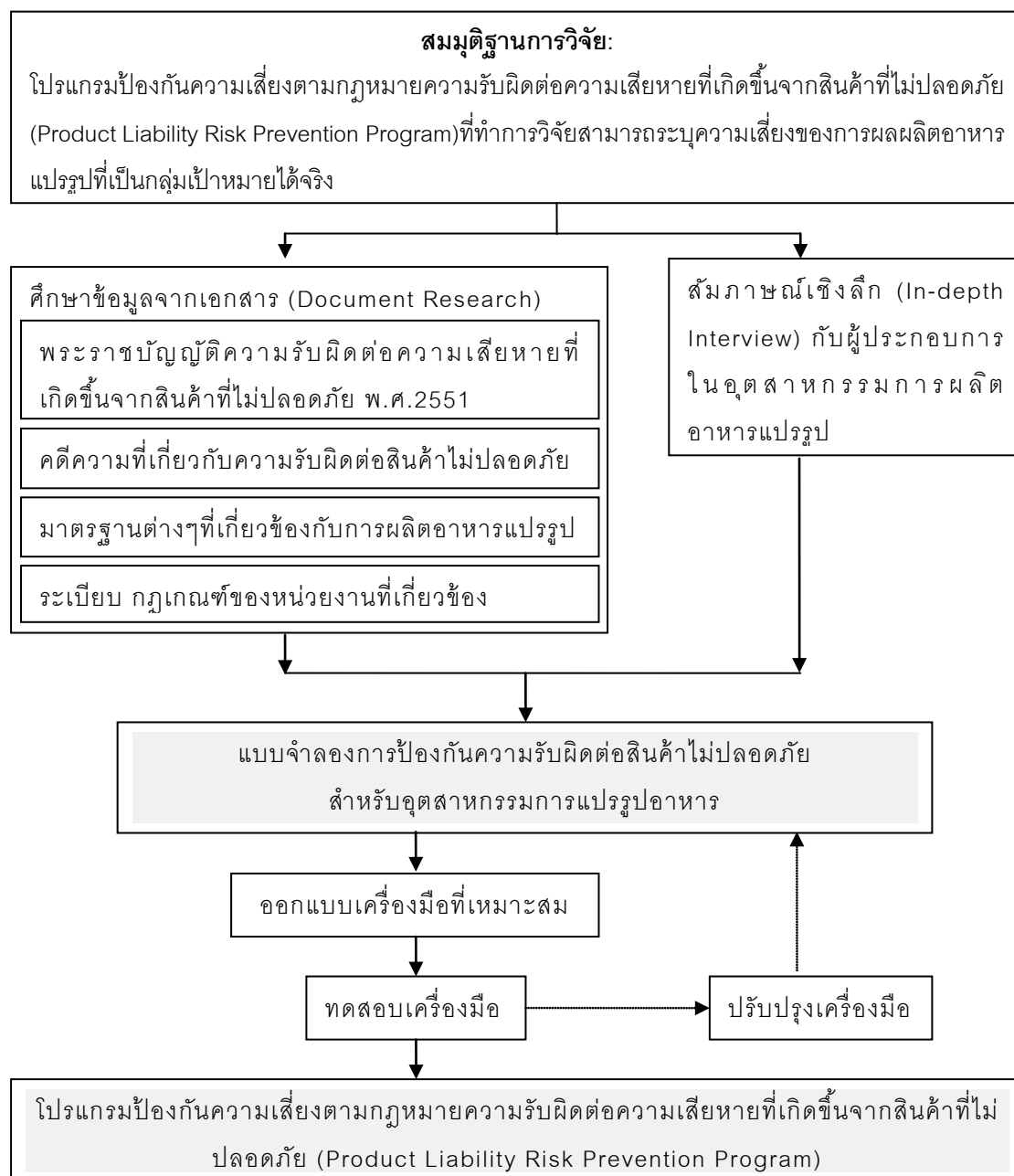
1.6.2. ศึกษากฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัยของประเทศไทย เพื่อเทียบเคียงกับหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ใช้ในสากล

1.6.3. ศึกษามาตรฐานในอุตสาหกรรมอาหารที่เกี่ยวข้องและมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ.2554

1.6.4. ศึกษาคดีความเกี่ยวกับกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัยประเภทอาหารที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศกลุ่มยุโรป ประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทย

1.6.5. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก

1.6.6. นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาสร้างแบบจำลองและพัฒนาโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย



รูปที่ 1-2 ขั้นตอนการศึกษาเพื่อสร้างแบบจำลองเพื่อป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย

1.7. ข้อจำกัดงานวิจัย

1.7.1. การศึกษานี้ จะศึกษาเฉพาะจากข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิที่นำเสนอเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษเท่านั้น

1.7.2. การวิจัยนี้จะศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารแปรรูป โดยเลือกแบบเจาะจงจำนวน 1 โรงงาน ซึ่งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปขนาดใหญ่ที่มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าในประเทศไทยและมีกระบวนการป้องกันความเสี่ยงในกระบวนการผลิตและจำหน่ายอาหารแปรรูป

1.7.3. เครื่องมือที่ได้จากการศึกษานี้ มุ่งหมายให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการถูกฟ้องร้องตามหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัยโดยสากล และเพิ่มเติมในรายละเอียดส่วนของกฎหมายไทยที่มีความแตกต่างจากหลักสากลในสาระสำคัญ ซึ่งใช้ข้อมูลตามกรอบของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 และหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัยที่บังคับใช้ระหว่างปีพ.ศ.2554-2555 เป็นหลัก ดังนั้นจึงไม่รวมถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้จากการปรับปรุงกฎหมายและความเสี่ยงอื่นๆในอนาคต

1.7.4. แบบจำลองและโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยในงานวิจัยนี้ พัฒนาขึ้นเพื่อหาแนวทางป้องกันความเสี่ยงตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เท่านั้น ไม่รวมถึงความเสี่ยงตามกฎหมายหรือมาตรฐานอื่นๆ และระดับการป้องกันความเสี่ยงจะขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานของผู้ประกอบการแต่ละราย

1.9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัย คาดว่าจะมีประโยชน์ดังนี้

1.9.1. งานวิจัยนี้เป็นการสร้างนวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) โดยการสังเคราะห์หลักการค้นหาความจริงในทางนิติศาสตร์ มาประยุกต์ใช้เป็นหลักในการป้องกันและเฝ้าระวัง โดยใช้เครื่องมือในทางวิศวกรรมศาสตร์ และข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์

1.9.2. นำผลการวิจัยมาประยุกต์เข้ากับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) เพื่อจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์และเตือนภัยความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัยให้เห็นเป็นรูปธรรม อย่างแม่นยำสะดวกและรวดเร็ว

1.9.3. เป็นเครื่องมือให้ผู้ประกอบการใช้เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างรอบด้านในทุกขั้นตอนการผลิตและการจัดจำหน่าย เพื่อลดความเสี่ยงในการผลิตสินค้าที่บกพร่อง ผลิตสินค้าที่ปลอดภัย และสอดคล้องกับกฎหมาย และสร้างความมั่นใจให้กับทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ในการผลิตและบริโภคอาหารที่ปลอดภัย และเป็นการสร้างคุณค่าให้ผลิตภัณฑ์

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและสถานการณ์ของอุตสาหกรรม เพื่อให้ประกอบกรสร้างแบบจำลองเพื่อป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าประเภทอาหารแปรรูป โดยแบ่งเนื้อหาการศึกษาออกเป็น 5 หัวข้อ คือ

2.1 กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย

2.2 อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในประเทศไทย

2.3 มาตรฐานการผลิตอาหาร

2.4 การบริหารความเสี่ยง

2.5 อุตสาหกรรมอาหาร กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย และการป้องกันความเสี่ยง

ซึ่งในการศึกษานี้ มีคำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัยดังต่อไปนี้

นวัตกรรม หมายถึง แนวคิด หรือการปฏิบัติ หรือสิ่งต่างๆ ที่ใหม่ต่อตัวปัจเจกหรือหน่วยที่นำเอาสิ่งเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ และมีคุณค่าต่อเศรษฐกิจและสังคม

สินค้าไม่ปลอดภัย หมายถึง สินค้าที่ก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ ไม่ว่าจะเพราะเหตุจากความบกพร่องในการผลิต หรือการออกแบบ หรือการไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้อง หรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้าอันพึงคาดหมายได้

ความรับผิดชอบต่อสินค้า หมายถึง ผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สินของผู้เสียหาย ในกรณีที่สินค้ามีความไม่ปลอดภัย (Defect) เนื่องจากการผลิตสินค้า การออกแบบสินค้า จากบรรจุภัณฑ์ หรือการเตือนผู้ใช้ไม่เพียงพอ

การป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย หมายถึง การวางแผน การดำเนินการ การเก็บรักษาข้อมูล และการกระทำอื่นใด โดยมีมุ่งหมายเพื่อลดความเสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยของสินค้าจากเหตุต่างๆ อันได้แก่ความไม่ปลอดภัยอันเนื่องมาจากการผลิต การออกแบบ การให้คำแนะนำหรือการเตือนผู้ใช้ไม่เพียงพอ

อุตสาหกรรมอาหาร หมายถึง อุตสาหกรรมที่นำผลผลิตจากภาคเกษตรซึ่ง ได้แก่ ผลผลิตจากพืช ปศุสัตว์ และ ประมง มาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต โดยอาศัยเทคโนโลยีต่างๆ ในกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่สะดวกต่อการบริโภค หรือการนำไปใช้ในขั้นต่อไป และเป็นการยืดอายุการเก็บรักษาผลผลิตจากพืช ปศุสัตว์ และประมง โดยผ่านกระบวนการแปรรูป ขึ้นต้น หรือขั้นกลางเป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือขั้นปลายที่เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

อาหารแปรรูป หมายถึง อาหารที่ผ่านกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คุณลักษณะของอาหารไปแล้ว หรืออาหารที่ผสมกับส่วนผสมอื่นๆ หรือหมายถึง อาหารสดที่แปรรูป ทำให้แห้ง หรือหมักดอง หรือในรูปอื่นๆ รวมทั้งที่ใช้สารปรุงแต่งอาหาร

การวิจัยนี้จะดำเนินการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารแปรรูป โดยเลือกแบบเจาะจงจำนวน 1 โรงงาน ซึ่งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปขนาดใหญ่ที่มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าในประเทศไทย และมีกระบวนการป้องกันความเสี่ยงในกระบวนการผลิตและจำหน่ายอาหารแปรรูป

2.1. กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย

2.1.1. แนวคิดและวิวัฒนาการของกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย

กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า เป็นกฎหมายที่ใช้หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) ซึ่งเป็นความรับผิดทางแพ่ง ที่มีลักษณะเป็นความรับผิดเพื่อละเมิด อยู่ภายใต้กฎหมายพิเศษ (ศนันท์ภรณ์ โสทธิพันธุ์, 2553: 437) เป็นความรับผิดที่กฎหมายกำหนดให้รับผิด (อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 5) ซึ่งทั่วโลกมีการพัฒนากฎหมายนี้ตามบริบทของแต่ละประเทศ แต่จากการศึกษาพบว่ากฎหมายนี้มีการพัฒนาไปในทางเดียวกัน โดยใช้หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) เพราะแม้ว่าในบางประเทศ อาทิ ประเทศเนเธอร์แลนด์ เยอรมัน และอิตาลี กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าจะไม่ได้มีบทบาทสำคัญ เนื่องจากศาลในประเทศดังกล่าวได้ใช้หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด ตีความสำหรับการฟ้องร้องในคดีละเมิดอยู่แล้ว (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 91) โดยอาจจะระบุเหตุแห่งการเกิดกฎหมายนี้ได้ดังต่อไปนี้

1) การผลิตสินค้าในปัจจุบัน เป็นการผลิตในปริมาณมาก(Mass Production) โดยมีกระบวนการผลิตสินค้าที่ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับสูง และมีความซับซ้อนในการผลิต บางผลิตภัณฑ์มีการผลิตโดยใช้ทรัพยากรจากหลายโรงงาน มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย จึงเป็นการยากที่ผู้บริโภคหรือผู้เสียหายจะเข้าใจและนำสืบถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ

ของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า หรือความไม่ปลอดภัยของสินค้า (อ้างแล้ว: มานิตย์ วงศ์เสรี และคณะ, 2543: 10, อ้างแล้ว: สุขุม ศุภนิത്യ, 2549: 22, อ้างแล้ว: ชัยพร ทรัพย์วานิช และฐิติรัตน์ นริทรางกูร ณ อยุธยา, 2550: 175, อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 8, อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 27, อ้างแล้ว: ศนันท์กรณ์ ไสตติพันธ์, 2553: 438)

2) การใช้กฎหมายที่มีอยู่เดิม อาทิ กฎหมายสัญญา กฎหมายละเมิด ตัดปัญหาเรื่องขององค์ประกอบความรับผิด ทำให้ไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้ (อ้างแล้ว: มานิตย์ วงศ์เสรี และคณะ, 2543: 10, อ้างแล้ว: สุขุม ศุภนิത്യ, 2549: 22, อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 8, อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 27, อ้างแล้ว: ศนันท์กรณ์ ไสตติพันธ์, 2553: 438)

3) หลักกฎหมายความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) สามารถนำมาปรับใช้กับการฟ้องร้องคดีฝ่าฝืนการรับประกันได้ทุกกรณี (อ้างแล้ว: มานิตย์ วงศ์เสรี และคณะ, 2543: 10, อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 5)

4) เป็นความเสียหายอันเนื่องมาจากความบกพร่องของสินค้าที่มีผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจหรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือผู้อื่น ซึ่งโดยปกติความเสียหายต่อจิตใจไม่สามารถเรียกร้องจากกฎหมายอื่นได้ (อ้างแล้ว: ชัยพร ทรัพย์วานิช และฐิติรัตน์ นริทรางกูร ณ อยุธยา, 2550: 180, อ้างแล้ว: ศนันท์กรณ์ ไสตติพันธ์, 2553: 438)

5) ผู้ผลิตเป็นบุคคลซึ่งมีความสามารถและอยู่ในฐานะที่ดีที่สุดที่จะกระทำการป้องกันอันตรายและกระจายความเสี่ยงภัย (อ้างแล้ว: มานิตย์ วงศ์เสรี และคณะ, 2543: 10)

6) กระบวนการหมุนเวียนเปลี่ยนมือหรือกระจายสินค้าเป็นไปอย่างรวดเร็วทั้งในและนอกประเทศ ดังนั้นหากมีความเสียหายเกิดจากสินค้า ความเสียหายอาจกระจายในวงกว้างและรวดเร็ว (อ้างแล้ว: ศนันท์กรณ์ ไสตติพันธ์, 2553: 438)

ซึ่งประเทศไทยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และมีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นในปีพ.ศ.2542 (อ้างแล้ว: มานิตย์ วงศ์เสรี และคณะ, 2543: 159) และมีการประกาศใช้เป็นกฎหมายในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551 โดยใช้ชื่อกฎหมายว่าพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 (ราชกิจจานุเบกษา, 2551: 18) โดยพรบ.ฯนี้ได้รับแนวคิดที่สำคัญตามแบบของกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา(อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 59-62)ใน 4 ประเด็น คือ

- 1) หลักกฎหมายความรับผิดโดยเคร่งครัด
- 2) หลัก res ipsa loquitur หรือ Thing speak for itself

3) ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษ(Punitive Damage)

4) ข้อต่อสู้ของผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานการจำหน่ายสินค้า

และแม้จะไม่มีข้อมูลทางสถิติที่สามารถระบุได้ว่ากฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าทำให้การร้องเรียนลดลง แต่สิ่งที่เห็นได้ชัดชัดคืออัตราการเพิ่มขึ้นของความระมัดระวังและเอาใจใส่ต่อสินค้าของผู้ผลิต (Loureiro, 2008: 210) และแม้ว่าจะมีการนำมาตรการต่างๆทั้งทางกฎหมายระเบียบ และมาตรฐาน มาใช้บังคับเพื่อเพิ่มความมั่นใจในระบบการผลิตว่าได้มาตรฐานความปลอดภัย แต่ถึงกระนั้นจากสถิติในต่างประเทศพบว่าการเพิ่มขึ้นของอัตราการฟ้องร้องตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยสูงมากในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา (อ้างแล้ว: Ryan, 2003: 111, อ้างแล้ว: Berke, 2005: 212, อ้างแล้ว: Gillbert, 2006: 215, อ้างแล้ว: Quinley, 2007: 154, อ้างแล้ว: Finlaw, 2009: 166) และข้อมูลการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า องค์กรและหน่วยงานส่วนใหญ่ ทั้งหนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ สังคมเครือข่าย ต่างขึ้นชอบกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เนื่องจากรู้สึกว่าเป็นกฎหมายที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภค และเป็นกฎหมายที่ทำให้ผู้ประกอบการมีความระมัดระวังในการผลิตสินค้ามากขึ้น (อ้างแล้ว: Polinsky and Shavell, 2010: 53) ซึ่งในมุมมองของผู้ประกอบการการต่อสู้คดี การแพ้หรือชนะคดีไม่ได้เป็นผลเพราะเรื่องความปลอดภัยของสินค้า หากแต่เป็นผลจากการนำเอาหลักฐานมาต่อสู้คดีไม่เพียงพอ (อ้างแล้ว: Polinsky and Shavell, 2010: 55)

2.1.2. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551

การศึกษาสาระสำคัญของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 สามารถแบ่งออกได้เป็น 11 ประเด็น ดังนี้

- 1) หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability)
- 2) ความหมายของสินค้าภายใต้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551
- 3) ผู้เสียหาย และความเสียหาย
- 4) ค่าเสียหาย
- 5) ผู้มีสิทธิฟ้องร้องคดี
- 6) ผู้มีหน้าที่ต้องรับผิด

- 7) ภาวะการพิสูจน์
 - 8) อายุความ
 - 9) ประเภทของความบกพร่อง
 - 10) เกณฑ์การพิจารณาความบกพร่อง และข้อต่อสู้ของผู้ประกอบการ
 - 11) กรณีที่ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิด
- 1) หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability)

หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด หรือ Strict Liability เป็นหลักกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิด ที่กฎหมายสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้กระทำการหรือผู้ที่มีสถานะบางอย่างตามกฎหมายกำหนดต้องรับผิดต่อผู้เสียหาย เว้นแต่จะพิสูจน์หักล้างความผิดนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความรับผิดโดยเคร่งครัดเป็นความรับผิดที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ต้องรับผิด แม้ไม่มีการกระทำหรือไม่ได้ตั้งใจหรือประมาทเลินเล่อต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น (อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 5)

หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด หมายถึง ผู้ผลิตสินค้าจะต้องรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้เสียหาย ในกรณีที่สินค้ามีความไม่ปลอดภัย (Defect) เนื่องจากการผลิตสินค้า การออกแบบสินค้า จากบรรจุภัณฑ์ หรือการเตือนผู้ใช้ไม่เพียงพอ (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 33)

สินค้านั้นจะมีความไม่ปลอดภัยเมื่อสินค้านั้นก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่า บุคคลได้รับหรืออาจได้รับความเสียหายจากสินค้านั้น โดยบุคคลนั้นจะเป็นบุคคลใดก็ได้ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ซื้อหรือผู้ใช้สินค้านั้นเอง (อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 13) ซึ่งเหตุแห่งความไม่ปลอดภัยของสินค้า แบ่งได้เป็น 3 เหตุหลัก คือ ความบกพร่องในการผลิต ความบกพร่องในการออกแบบ ความบกพร่องในการเตือนผู้ใช้ไม่เพียงพอ (อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 13-14)

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ใช้หลักความรับผิดโดยเคร่งครัดเป็นหลักในการร่างกฎหมายโดยแบ่งเหตุแห่งความรับผิดเป็น 3 เหตุ ซึ่งสอดคล้องกับหลักที่ใช้อยู่ในสากลคือ

- ก. ความบกพร่องในการผลิต
- ข. ความบกพร่องในการออกแบบ
- ค. ความบกพร่องในการเตือนผู้ใช้ไม่เพียงพอ

2) ความหมายของสินค้าภายใต้พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

สินค้าตามกฎหมายความรับผิดต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของประเทศต่างๆ จะมีการนิยามความหมายที่มีความครอบคลุมแตกต่างกัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่ สินค้าที่อยู่ในนิยาม คือ สินค้าประเภทสังหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ ทรัพย์สินทางปัญญา บริการ และกระแสไฟฟ้า

สำหรับประเทศไทย ได้มีการนิยามความหมายของสินค้า และคำศัพท์อื่นๆที่เกี่ยวข้องไว้ในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ดังนี้

สินค้า หมายถึง สังหาริมทรัพย์ ทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้ายกเว้นสินค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผลิต หมายความว่า ทำ ผสม ปูจ แต่ง ประกอบ ประดิษฐ์ แปรสภาพ เปลี่ยนรูป ดัดแปลง คัดเลือก แบ่งบรรจุ แขน้เยือกแข็ง หรือฉายรังสี รวมถึงการกระทำใดๆที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

สินค้าที่ไม่ปลอดภัย หมายความว่า สินค้าที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็เพราะเหตุจากความบกพร่องในการผลิต หรือการออกแบบ หรือไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้าอันพึงคาดหมายได้

“โรงงาน” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ล่าเตียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใดๆ ทั้งนี้ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง (อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 12)

3) ผู้เสียหาย และความเสียหาย

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 บัญญัติให้ ผู้เสียหาย ความเสียหาย ในมาตรา 4 ดังนี้

ผู้เสียหาย หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

ความเสียหาย หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ไม่รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น

ความเสียหายต่อจิตใจ หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า กฎหมายฉบับนี้มุ่งอำนวยความสะดวก และเยียวยาความเสียหายที่ครอบคลุมกว้างกว่ากฎหมายฉบับอื่นๆ นอกเหนือจากความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย หรือทรัพย์สิน แต่ยังหมายรวมถึงความเสียหายต่อจิตใจด้วย แต่ความเสียหายทั้งหมดจะต้องเกิดจากความบกพร่องของสินค้า และไม่ใช่ความเสียหายต่อตัวสินค้าเอง และผู้เสียหาย ก็มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หมายรวมถึง ผู้ซื้อ ผู้ใช้ และบุคคลทั่วไป (อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, 2552: 18) โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นจะต้องมีการขายแล้ว หรืออีกนัยหนึ่งคือ สินค้านั้นจะต้องผ่านการขายตามนิยามที่กล่าวอ้างแล้ว

4) ค่าเสียหาย

ในมาตรา 11 พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 บัญญัติถึงค่าเสียหายไว้ 3 ประเภท คือ

4.1) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิด

เป็นค่าเสียหายที่กำหนดไว้ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด ได้แก่ ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงต่างๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าขาดรายได้ เป็นต้น

4.2) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ

เงื่อนไขที่สำคัญของค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจคือ ความเสียหายต่อจิตใจของผู้เสียหายนั้น เป็นความเสียหายที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหายเอง (อ้างแล้ว: ชัยพร ทรัพย์วานิช และฐิติรัตน์ นริทรานกูร ณ ออยุธยา, 2550)

4.3) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ (Punitive Damage)

เป็นค่าสินไหมทดแทนโดยมีเจตนาเพื่อให้หลายจำ เป็นค่าสินไหมทดแทนที่ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่าย ซึ่งตามมาตรา 11 ของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 บัญญัติเงื่อนไขที่ศาลจะมีอำนาจสั่งการได้ใน 3 กรณี คือ

ก. ผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าไม่ปลอดภัย

ข. ผู้ประกอบการมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ค. เมื่อผู้ประกอบการรู้ว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้ว แต่ไม่ดำเนินการใดๆตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย

ค่าเสียหายทั้ง 3 ส่วนดังกล่าว ค่าสินไหมทดแทนที่มีประเด็นปัญหามากที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา คือ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ (Punitive Damage) เนื่องจาก ไม่มีกำหนดเพดานขั้นสูงไว้ ทำให้ผู้ประกอบการที่ถูกฟ้องร้องตามกฎหมายความรับผิดต่อสินค้า ได้รับผลกระทบสูงมาก แต่สำหรับประเทศไทยตามมาตรา 11 กำหนดอย่างชัดเจนว่าไม่เกิน 2 เท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการที่จะประมาณการค่าใช้จ่ายเมื่อถูกฟ้องร้องได้ง่ายกว่า

5) ผู้มีสิทธิฟ้องคดี

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 บัญญัติถึงผู้มีสิทธิฟ้องคดี ไว้ใน 2 ประเภท คือ

ก. ผู้เสียหาย ตามความหมายในมาตรา 4

ข. ผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทน ในมาตรา 10 คือ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคม และมูลนิธิซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้การรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

การอนุญาตให้มีการฟ้องคดีแทน เป็นการแบ่งเบาภาระของผู้บริโภคและเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคฟ้องคดีได้ง่ายขึ้น

6) ผู้มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ในมาตรา 5 บัญญัติถึงผู้ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายนี้ คือ ผู้ประกอบการทุกคน ซึ่งในมาตรา 4 ได้บัญญัติถึง ผู้ประกอบการ ดังนี้

“...ผู้ประกอบการ หมายความว่า

- 1) ผู้ผลิตหรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต
- 2) ผู้นำเข้า
- 3) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้
- 4) ผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมาย ข้อความหรือแสดง

ด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้า...”

ซึ่งตามมาตรา 5 ระบุเงื่อนไขความรับผิดไว้ 2 ประการ (มานิตย์ จุมปา, 2554: 204)

คือ

ก. ความเสียหายเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

ข. สินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว

โดยพระราชบัญญัติฯ ได้นิยามเรื่องการขาย ไว้ในมาตรา 4 ว่า

“ขาย หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า และให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดงเพื่อการดังกล่าว”

ซึ่งตามนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การขาย มีขอบเขตกว้างกว่าที่เข้าใจกันโดยทั่วไป จึงกล่าวได้ว่า นิยามของการขาย ตามกฎหมายนี้ หมายถึง การที่สินค้าได้เข้าอยู่ในวงจรของตลาดแล้ว

7) ภาระการพิสูจน์

หลักความรับผิดโดยเคร่งครัดของกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า ลดภาระการพิสูจน์ของผู้เสียหาย จะกำหนดให้ผู้เสียหายไม่ต้องนำสืบความเท็จหรือประมาทเลินเล่อของผู้ผลิต แต่มีหน้าที่พิสูจน์ 2 ประเด็น คือ

ก. มีความเสียหายเกิดขึ้น และ

ข. ความเสียหายนั้นเป็นผลมาจากความบกพร่องของสินค้า

โดยในการฟ้องคดีจะต้องครบองค์ประกอบทั้ง 2 ประเด็นข้างต้นจึงจะครบองค์ประกอบเพื่อฟ้องร้องคดี

8) อายุความ

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติเรื่องอายุความของการฟ้องร้องคดี ในมาตรา 12 โดยแบ่งประเภทความเสียหายออกเป็น 2 ประเภท คือ

8.1) กรณีความเสียหายกรณีปกติ มีอายุความ 2 ระยะเวลา คือ

ก. ภายใน 3 ปี นับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิด

ข. ภายใน 10 ปี นับแต่วันที่มีการขายสินค้า

8.2) กรณีความเสียหายในพฤติการณ์พิเศษ (มานิตย์ จุมปา, 2554: 478) หมายถึง กรณีที่ผลของความเสียหายเกิดต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหาย หรือเป็นกรณีที่ต้องใช้ระยะเวลาในการแสดงอาการ ซึ่งกฎหมายกำหนดอายุความเป็นกรณีพิเศษ 2 ระยะเวลา คือ

ก. ภายใน 3 ปี นับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิด

ข. ภายใน 10 ปี นับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

หลักการกำหนดอายุความของทั้ง 2 กรณีจะใช้หลักการเดียวกัน แต่ต่างกันที่ กรณีความเสียหายในพฤติการณ์พิเศษ อายุความ 10 ปีจะนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย ซึ่งอาจจะเป็นระยะเวลาที่ยาวนานมาก กว่าที่ผลของสารสะสมจะแสดงอาการ ดังนั้นผู้ประกอบการจึงมีความรับผิดชอบแบบไม่จำกัดระยะเวลา ในขณะที่ในพฤติการณ์ปกติ อายุความ 10 ปีจะนับแต่วันที่มีการขายสินค้า ซึ่งสำหรับสินค้าประเภทอาหาร ความเสียหายอาจเป็นได้ทั้งพฤติการณ์ปกติ และพฤติการณ์พิเศษ

ในกรณีที่มีการเจรจาระหว่างผู้ประกอบการ กับผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทน มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 กำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลง จนกว่าจะมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดยกเลิกการเจรจา ซึ่ง

อำนาจประโยชน์ให้แก่ผู้บริโภค ไม่ให้เสียโอกาสในขณะที่มีการเจรจา และไม่ให้ผู้ประกอบการใช้ประโยชน์จากการเจรจา ในการยื้อเวลาให้อายุความสั้นสุดลง

9) ประเภทของความไม่ปลอดภัย

ความไม่ปลอดภัยตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า ตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 มาตรา 4 สามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ

9.1) ความไม่ปลอดภัยอันเนื่องจากการผลิต (Manufacturing Defect)

หมายถึง สินค้าที่มีลักษณะไม่ตรงกับการออกแบบ แม้ว่าจะได้มีการใช้ความระมัดระวังอย่างเต็มที่ในการผลิตและกระจายสินค้าแล้วก็ตาม (Section 402A of the Restatement (third) of Torts (1997) อ้างใน ศักดา ธนิตกุล, 2553: 36) หรือหมายถึง ความบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการผลิต (อ้างแล้ว: พงษ์เดช วานิช กิตติกุล, 2552: 13) หรือ กรณีที่บริษัทผลิตสินค้า และสินค้านั้นแตกต่างจากที่ได้ออกแบบไว้ และสินค้าได้ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ (อ้างแล้ว: Schwartz, 1994: 30)

9.2) ความไม่ปลอดภัยอันเนื่องจากการออกแบบ (Design Defect)

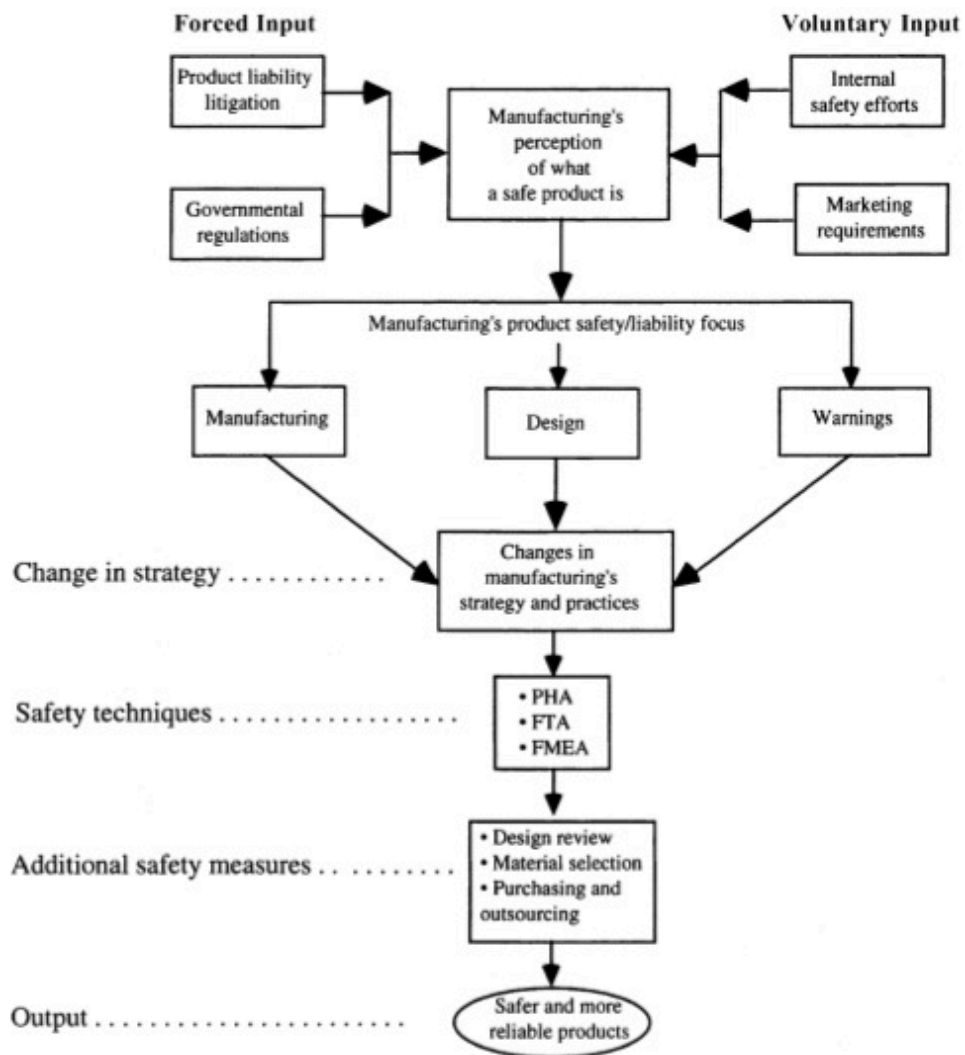
หมายถึง ความไม่ปลอดภัยที่ซ่อนแอบแฝงอยู่ในวิศวกรรมของสินค้า หรือความคิดทางวิทยาศาสตร์ ที่สามารถและมีเหตุผลที่ควรหลีกเลี่ยงได้โดยการออกแบบหรือสูตรที่แตกต่างออกไปเพื่อให้ความปลอดภัยได้หรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดความไม่ปลอดภัยได้ แต่ไม่ได้มีการกระทำดังกล่าว (อ้างแล้ว: มานิตย์ จุมปา, 2554: 176)

9.3) ความไม่ปลอดภัยอันเนื่องจากการเตือนที่ไม่เพียงพอ (Warning Defect)

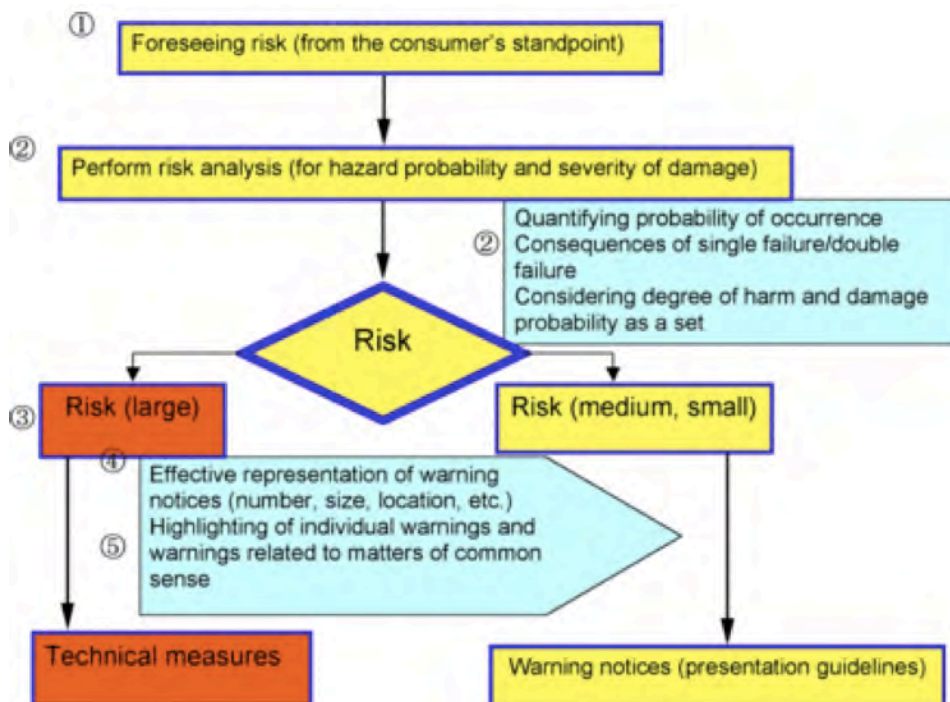
หมายถึง การขาดการให้ข้อมูลที่จำเป็นเพียงพอสำหรับผู้ซื้อสินค้าเพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายจากสินค้า โดยหากมีการจัดให้คำเตือนหรือข้อมูลที่เพียงพอ ย่อมทำให้อันตรายนั้นไม่มีอยู่หรือลดน้อยลง แม้สินค้านั้นจะไม่มีความปลอดภัยในการผลิตหรือการออกแบบ แต่หากให้คำเตือนไม่เพียงพอ ก็ย่อมเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยเพราะมีการเตือนที่บกพร่องได้ ทั้งนี้การให้คำเตือนหรือข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ นั้น มีวัตถุประสงค์พื้นฐาน 2 ประการ (อ้างแล้ว: มานิตย์ จุมปา, 2554: 179) คือ

- ก. เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอันตรายและอุบัติเหตุ
- ข. แจ้งให้ทราบเพื่อจะได้ยอมรับ

ซึ่งมีการศึกษาและสร้างแบบจำลองในการออกแบบและการเตือน ดังปรากฏในรูปที่ 2-1 และ รูปที่ 2-2



รูปที่ 2-1 กรอบแนวคิดของการออกแบบเพื่อความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อ
สินค้า (Dowlatshahi, 2001: 191)



รูปที่ 2-2 ขั้นตอนและการพิจารณาที่จะสังเกตในระหว่างการประเมินความเสี่ยง
(Yamazaki, 2010)

10) เกณฑ์การพิจารณาความบกพร่อง และข้อต่อสู้ของผู้ประกอบการ

ความไม่ปลอดภัยของสินค้า นอกเหนือจากหลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัด (Strict Liability) แล้ว ยังมีหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาที่ศาลในต่างประเทศปรับใช้ในการพิจารณาเป็นประจำ คือ

10.1) Things Speak for Itself หรือ *res ipsa loquitur* หมายถึง ความเสียหายแสดงอย่างชัดแจ้งว่าเกิดจากความบกพร่องของจำเลย (อ้างแล้ว: สุขุม ศุภนิติย์, 2549: 25) ใช้ในการพิจารณาความบกพร่องของสินค้า เป็นหลักที่ลดภาระการพิสูจน์ของโจทก์ โดยโจทก์ไม่ต้องแสดงให้เห็นว่าจำเลยประมาทเลินเล่อหรือไม่ เพียงแต่พิสูจน์ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้น มีสาเหตุจากสินค้าของจำเลย และสินค้าของจำเลยเป็นสินค้าไม่ปลอดภัย โดยอาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าสินค้านั้นมีความบกพร่องโดยสามารถเห็นและรับรู้ความบกพร่องนั้นได้จากตัวสินค้านั้นเอง ตัวอย่างเช่น การพบสิ่งแปลกปลอมในอาหารแปรรูปที่บรรจุอยู่ในภาชนะปิดสนิท ซึ่งโดยปกติแล้วไม่ควรจะมีอยู่ เพราะฉะนั้นหากพบสิ่งแปลกปลอมในบรรจุภัณฑ์อาหารแปรรูป เมื่อบริโภคแล้วเกิดความเสียหาย ก็นับได้ว่าอาหารแปรรูปนั้นแสดงโดยตัวของสินค้าเองอย่างชัดแจ้งว่าเกิดความบกพร่อง เป็นต้น

10.2) Risk-Utility Test หมายถึง การวิเคราะห์ความเสี่ยง-ประโยชน์ เป็นหลักการพิจารณาความสมเหตุสมผลของพฤติกรรมของผู้ผลิต (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 47) โดยเทียบเคียงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้บริโภคกับประโยชน์ที่ผู้ผลิตจะได้รับหากกระทำการดังกล่าว โดยหลักการนี้มักใช้ในการพิจารณาถึงความบกพร่องด้านการออกแบบ (Design Defect)

10.3) Implied Warranty หรือเรียกว่า คำรับประกันโดยปริยาย ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่กำหนดขึ้นโดยทางกฎหมาย แม้ว่าผู้กรณิจะไม่มีนิติสัมพันธ์กันก็ตาม (อ้างแล้ว: สุขุม ศุภนิธย์, 2549: 27, อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 54) มักใช้ในการพิจารณาถึงความบกพร่องด้านการผลิต (Manufacturing Defect) เป็นการให้คำมั่นสัญญาของผู้ผลิตต่อผู้บริโภค เกี่ยวกับคุณภาพและการใช้งานสินค้าที่ได้ผลิต โดยไม่ได้ให้คำมั่นสัญญาแบบชัดเจน หรือเป็นลายลักษณ์อักษร หากแต่เป็นการให้คำมั่นโดยปริยาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ได้แสดงออกโดยชัดแจ้งแต่เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปของคุณสมบัติและลักษณะของสินค้า หรือเป็นความคาดหวังโดยปกติของบุคคลเกี่ยวกับสภาพการใช้งาน หรือการบริโภค ซึ่งกรณีของสินค้าประเภทอาหาร การพิจารณาจะต้องคำนึงถึงสภาพและประเภทของอาหารนั้นๆประกอบด้วย

10.4) The Consumer Expectations Test หมายถึง การคาดหวังของผู้บริโภค ซึ่งจะต้องเป็นความคาดหวังตามปกติธรรมดาของวิญญูชน (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 48, อ้างแล้ว: มานิตย์ จุมปา, 2554: 223) มักใช้ในการพิจารณาถึงความบกพร่องด้านการผลิต (Manufacturing Defect) และความบกพร่องด้านการออกแบบ (Design Defect)

10.5) The Reasonable Expectation Test หมายถึง ความคาดหวังที่สมเหตุสมผล (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 55) เป็นการวางแนวทางในการพิจารณาความบกพร่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสินค้าประเภทอาหาร ปรากฏใน Section 7 ของ Restatement (Third) of Tort ของประเทศสหรัฐอเมริกา

10.6) State-of-the-Art Technology หรือ หลักความก้าวหน้าที่สุดของเทคโนโลยี (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 48) มักใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อหักล้างความไม่ปลอดภัยด้านการออกแบบ (Design Defect) แต่สำหรับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 มิได้บัญญัติให้เป็นเหตุยกเว้นโทษไว้ เหตุเพราะผู้ร่างกฎหมายพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากศักยภาพด้านการตรวจวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ของไทย ยังไม่ทัดเทียมกับกระบวนการตรวจวิเคราะห์ของต่างประเทศ และประเทศไทยเพิ่งพิจารณานำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ จึงอาจเป็นเหตุให้เป็นช่องว่างให้ต่างประเทศนำสินค้าด้อยคุณภาพ

หรือสินค้าที่ไม่สามารถขายในต่างประเทศ หรือยังไม่มีความปลอดภัยเพียงพอ เข้ามาขายในประเทศไทยได้ ในพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 จึงได้ไม่บัญญัติให้ใช้หลักการพิจารณานี้เป็นข้อต่อสู้ของผู้ประกอบการ

11) กรณีที่ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิด

ข้อต่อสู้ของผู้ประกอบการในห่วงโซ่การจัดจำหน่ายสินค้าตามกฎหมายความรับผิดต่อสินค้าไม่ปลอดภัย แบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

11.1) กรณีที่ผู้ประกอบการทุกคนไม่ต้องรับผิด

ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 62, อ้างแล้ว: ศนันท์กรณ โสทธิพันธุ์, 2553: 444) ได้ระบุเหตุที่ผู้ประกอบการทุกคนไม่ต้องรับผิดไว้ 3 ข้อ โดยผู้ประกอบการต้องพิสูจน์ว่า

- ก. สินค้านั้นมีได้เป็นสินค้าไม่ปลอดภัย
- ข. ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าไม่ปลอดภัย
- ค. ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องตามวิธีเก็บรักษา คำเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

11.2) กรณีที่ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิตไม่ต้องรับผิด

ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551(อ้างแล้ว: ศนันท์กรณ โสทธิพันธุ์, 2553: 445) ได้ระบุเหตุที่ผู้ผลิตไม่ต้องรับผิดไว้ 2 ข้อ คือ

- ก. กรณีที่ผู้ผลิตได้ผลิตสินค้าตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตและสามารถพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต โดยที่ผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัย

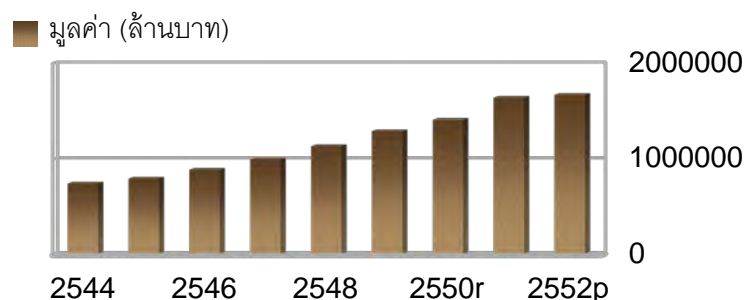
ข. กรณีผู้ ผลิตส่วนประกอบของสินค้า ไม่ ตั ้ องรับผิดชอบหากพิสูจน์ ได้ ว่า ความไม่ ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบหรือการประกอบหรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา ค่าเตือน หรือการให้ ้ ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า ษาของผู้ผลิตสินค้า ษา

โดยกรณีไม่ต้องรับผิดชอบของผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิตในกรณีที่ 2 นี้ ไม่ได้หมายความว่า ผู้ประกอบการรายอื่นในห่วงโซ่อุปทาน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะอ้างเป็นเหตุหลุดพ้นความรับผิดชอบ ได้ ดังนั้นผู้เสียหายจึงยังสามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ประกอบการรายอื่นได้ต่อไป

กรณีผู้ประกอบการระบุข้อตกลงยกเว้นความรับผิดชอบไว้ล่วงหน้า ไม่สามารถนำมา กล่าวอ้างเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบได้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิด ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 และสอดคล้องกับหลักสากลที่ใช้ ทั่วไป

2.2 อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย

อุตสาหกรรมอาหารของประเทศไทยมีความสำคัญในแง่ของการเป็นอุตสาหกรรมที่ นำรายได้เข้าประเทศกว่า 700,000 ล้านบาท ในปีพ.ศ.2552-2553 (สถาบันอาหาร, 2553: ออนไลน์) และคาดว่าจะสูงถึง 855,000 ล้านบาทในปีพ.ศ.2554 (สถาบันอาหาร, 2554: ออนไลน์) ซึ่งประเทศไทยนับเป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารอันดับที่ 12 ของโลก และเป็นประเทศที่เกินดุล การค้าอาหารอันดับ 5 ของโลก และอันดับ 1 ในเอเชีย (อ้างแล้ว: สถาบันอาหาร, 2554: ออนไลน์) มีโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรมและได้รับอนุญาตให้ประกอบ กิจการ ข้อมูล ณ สิ้นปีพ.ศ.2553 มีโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 7,517 โรงงาน มูลค่าเงิน ลงทุน 409,739.64 ล้านบาท การจ้างงานรวม 469,800 คน (อ้างแล้ว: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2553: ออนไลน์) และหากพิจารณาในทางเศรษฐศาสตร์พบว่า ต้นทุนค่าเสียโอกาสทางสังคมเมื่อมี การกีดกันทางการค้าเท่ากับการสูญเสียการจ้างงานไม่ต่ำกว่า 99,557 คนต่อทุกๆการส่งออกที่ ลดลงร้อยละ 1 และค่าเสียโอกาสในเชิงสวัสดิการสังคมจะเท่ากับ 5,793 ล้านบาทต่อปี (อ้างแล้ว: สุขุม ศุภนิത്യ และคณะ; 2541: 3) และเมื่อพิจารณามูลค่าการใช้จ่ายของคนไทย พบว่ามี ค่าใช้จ่ายด้านอาหารสูงถึง 1,138,376 ล้านบาทในปีพ.ศ.2548 และคาดว่าจะสูงถึง 1,674,197 ล้านบาทในปีพ.ศ.2552 (National Income of Thailand, 2553: Online) ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2-1



แผนภูมิที่ 2-1 แสดงค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาหารในประเทศไทย ณ มูลค่าตลาด (ผู้วิจัย, 2554: ดัดแปลงจากข้อมูล ค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาหารในประเทศไทย ณ มูลค่าตลาด โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

และจากที่การแข่งขันในอุตสาหกรรมอาหารมีขอบเขตที่กว้างขวางขึ้น พรหมแดนไม่ได้เป็นอุปสรรคอีกต่อไป การใช้นวัตกรรมเพื่อความสำเร็จของบริษัทและสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน จึงเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในศตวรรษที่ผ่านมา (Porter, 1985 cited in Fortuin and Omta, 2009: 839 ; Fagerberg et al., 2004 Fortuin and Omta, 2009: 839) และจากผลการสำรวจการวิจัยและพัฒนาของภาคอุตสาหกรรมการผลิตระหว่างปีพ.ศ. 2542-2551 โดยสำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หรือ สวทช. และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ หรือ สวทน. พบว่า อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม เป็นอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาอยู่ในกลุ่มสูงสุด 5 อันดับแรกโดยตลอด (อ้างแล้ว: สถาบันอาหาร, 2551: 6,) โดยเฉพาะในปี พ.ศ.2547 เป็นปีที่มีการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาสูงสุด เป็นเงินทั้งสิ้น 1,652 ล้านบาท (อ้างแล้ว: สถาบันอาหาร, 2551: 6, อ้างแล้ว: ออนไลน์: สวทช., 2554) ซึ่งแสดงถึงบทบาทที่สำคัญของนวัตกรรมในอุตสาหกรรมอาหารได้อย่างชัดเจน ดังแสดงในตารางที่ 2-1 แต่การนำเอานวัตกรรมเข้ามาใช้ในการผลิตสินค้า เป็นข้อจำกัดของผู้บริโภคในการทำความเข้าใจในกระบวนการผลิตที่ซับซ้อนและพิสูจน์ความบกพร่องกรณีได้รับความเสียหายและต้องการเรียกร้องความยุติธรรม กฎหมายความรับผิดต่อสินค้า (Product Liability Law) จึงเข้ามามีบทบาทในการอำนวยความสะดวกดังกล่าว (อ้างแล้ว: มานิตย์ วงศ์เสรี และคณะ, 2544: 9, อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2552: 27)

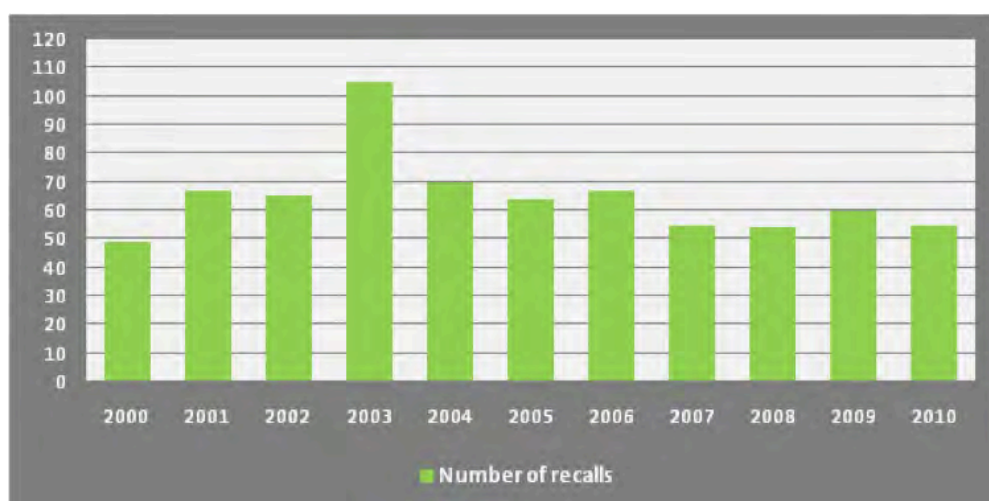
ตารางที่ 2-1 ผลการสำรวจ 5 ลำดับอุตสาหกรรมที่มีการใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาสูงสุดในภาคอุตสาหกรรมการผลิตระหว่างปีพ.ศ.2542-2551

ปี	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5
2542	โลหะขั้นมูลฐาน	ปิโตรเลียม	สิ่งทอ	อาหาร	กระดาษ
2544	กระดาษ	อาหาร	ปิโตรเลียม	โลหะขั้นมูลฐาน	แร่โลหะและแก้ว
2545	เคมี	อาหาร	ยางและพลาสติก	วิทยุ โทรทัศน์ และการสื่อสาร	ปิโตรเลียม
2546	ยานยนต์	อาหาร	ยางและพลาสติก	เครื่องจักร	เคมี
2547	อาหาร	เครื่องจักร	เคมี	ปิโตรเลียม	วิทยุ โทรทัศน์ และการสื่อสาร
2548	เครื่องจักร	อาหาร	เคมี	วิทยุ โทรทัศน์ และการสื่อสาร	พอกย้อม
2549	อาหาร	เคมี	ยางและพลาสติก	ปิโตรเลียม	วิทยุ โทรทัศน์ และการสื่อสาร
2551	ปิโตรเลียม	ยานยนต์	เคมี	อาหาร	เครื่องจักร

ที่มา ผู้วิจัย, 2554 ดัดแปลงจากข้อมูลรายงานค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมไทย จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปีพ.ศ.2551-2553 โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.)

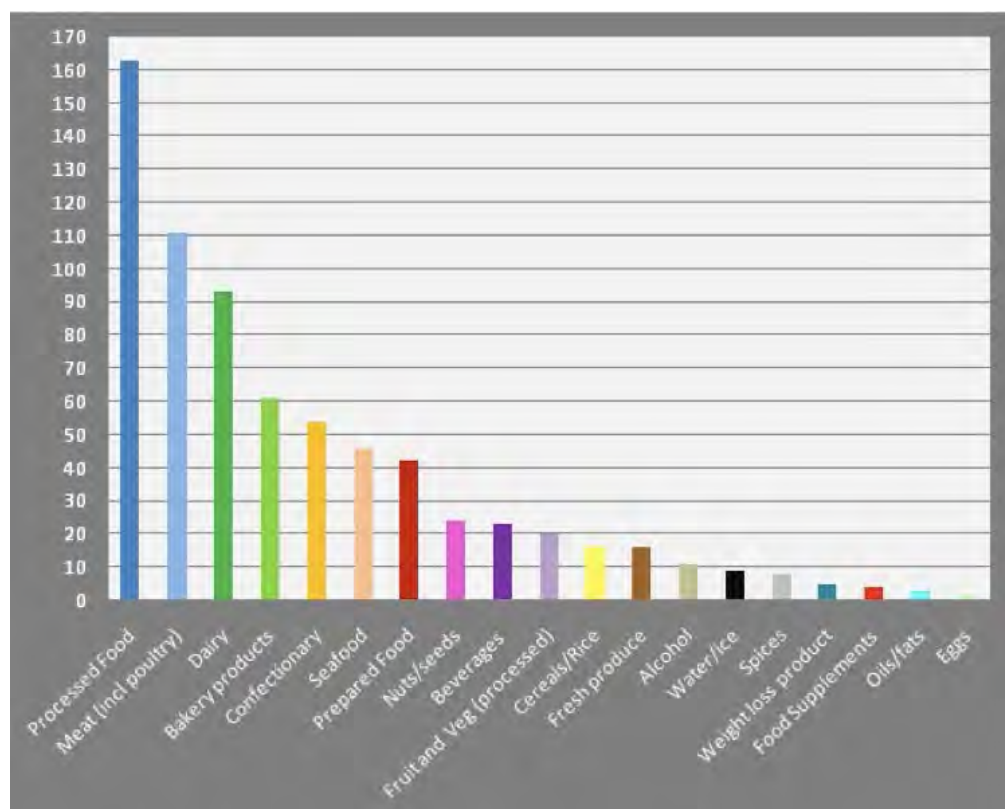
สาเหตุต่างๆดังกล่าว ทำให้อาหาร ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิตของมนุษย์และกระทบโดยตรงต่อผู้บริโภคทุกคน มีนวัตกรรมและการเคลื่อนย้ายในปริมาณที่มากขึ้น ส่งผลกระทบโดยตรงต่อเชื่อมั่นในความปลอดภัยของอาหาร ดังนั้นระบบอาหารปลอดภัย หรือ Food Safety จึงเป็นเรื่องที่ทั่วโลกมีความกังวลและให้ความสำคัญ (WHO, 2011: online) และถือเป็นปัญหาสุขภาพในระดับสาธารณะ (WHO, 2007: online) โดยหน่วยงานภาครัฐทั่วโลกต่างเพิ่มระดับความเข้มข้นในการปรับปรุงระบบการกำกับดูแลเรื่องความปลอดภัยด้านอาหาร (อ้างแล้ว: WHO, 2007: online) จากการศึกษาพบว่าประเทศสหรัฐอเมริกา มีผู้ป่วยจากโรคอาหารเป็นพิษเป็นจำนวนกว่า 76 ล้านคน ได้รับการนำเข้ารับรักษาในโรงพยาบาล 323,914 ราย และมีผู้เสียชีวิต 5,194 รายในแต่ละปี (Mead, S.P. et al., 1999: 607,614) มีการประเมินความเสียหายโดย

ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขอนามัยของประเทศสหรัฐอเมริกา ว่าค่าใช้จ่ายสำหรับการรักษาด้วยยาและความสูญเสียด้านต้นทุนการผลิตจากการเกิดโรคอาหารเป็นพิษในสหรัฐอเมริกา คิดเป็นมูลค่ากว่า 5-6 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี (National Institute of Allergy and Infectious Diseases [NIAID], 2010 : online) และสำหรับประเทศไทยข้อมูลโดยสำนักระบาดวิทยา พบว่ามีการรายงานจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคอาหารเป็นพิษจำนวน 103,420 ราย เสียชีวิต 1 รายในปีพ.ศ.2552 (กระทรวงสาธารณสุข, 2552: 117) และมีเพียงปีพ.ศ.2548 เพียงปีเดียวที่มีข้อมูลผู้เสียชีวิตจากโรคอาหารเป็นพิษในระดับโลก โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization; WHO) ได้รับการรายงานสถิติผู้เสียชีวิตเนื่องจากโรคอาหารเป็นพิษจำนวนกว่า 1.8 ล้านคน (อ้างแล้ว: World Health Organization [WHO], 2007: online) ดังนั้น จึงมีการพัฒนาระบบการควบคุมต่างๆ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายจากโรคทางอาหาร และเพิ่มความมั่นใจในความปลอดภัยของอาหาร อาทิ การพัฒนามาตรฐานระเบียบ ข้อตกลงต่างๆ เพื่อควบคุมการผลิต และการเคลื่อนย้ายอาหาร การนำเอามาตรฐานต่างๆ อาทิ HACCP ISO22000 GMP ฯลฯ มาใช้ควบคุมการผลิตอาหารให้มีความปลอดภัย และพัฒนาระบบการเรียกคืนอาหารไม่ปลอดภัย (Food Recall) กรณีที่มีการตรวจสอบพบว่ามีอาหารที่ไม่ปลอดภัยจำหน่ายในประเทศ ทั้งนี้จากสถิติของ Food Standards Australia New Zealand ปรากฏการเรียกคืนสินค้าประเภทอาหาร จำนวน 711 รายการ โดยมีอัตราการเรียกคืนสินค้าที่ใกล้เคียงกันในแต่ละปี ในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 10 ปี ปรากฏดังแผนภูมิที่ 2-2

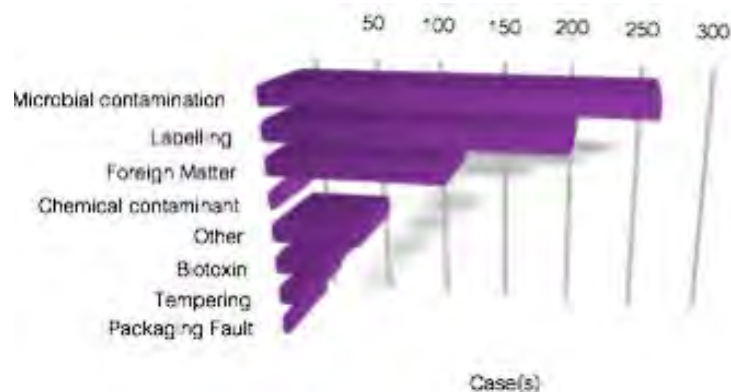


แผนภูมิที่ 2-2 สถิติจำนวนการเรียกคืนสินค้าประเภทอาหารโดย Food Standards Australia New Zealand [FSANZ] ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2554 (Food Standards Australia New Zealand [FSANZ], 2010)

ซึ่งการเรียกคืนสินค้าตามข้อมูลดังกล่าว การเรียกคืนสินค้าประเภทอาหารแปรรูปมีมูลค่าสูงที่สุดดังแสดงในแผนภูมิที่ 2-3 และพบว่าการเรียกคืนสินค้าเนื่องจากการปลอมปนเชื้อจุลินทรีย์ มีอัตราที่สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37 และรองลงมาคือการเรียกคืนสินค้าเนื่องจากฉลากอาหาร คิดเป็นร้อยละ 29 ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2-4 ซึ่งเหตุผลที่สินค้าถูกเรียกคืนเนื่องจากฉลากอาหาร ร้อยละ 90 เป็นเรื่องของการแสดงข้อมูลสารที่ทำให้เกิดโรคมุมิแพ้ไม่ชัดเจน (FSANZ, 2010: online)



แผนภูมิที่ 2-3 สถิติการเรียกคืนสินค้าประเภทอาหาร แบ่งตามกลุ่มประเภทอาหาร โดย Food Standards Australia New Zealand [FSANZ] ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2554 (Food Standards Australia New Zealand [FSANZ], 2010)



แผนภูมิที่ 2-4 สาเหตุของการเรียกคืนสินค้าประเภทอาหารโดย Food Standards Australia New Zealand [FSANZ] ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2554 (ผู้วิจัย, 2555. ดัดแปลงจากข้อมูลการเรียกคืนสินค้าประเภทอาหารของ FSANZ, 2010)

2.3 มาตรฐานการผลิตอาหาร

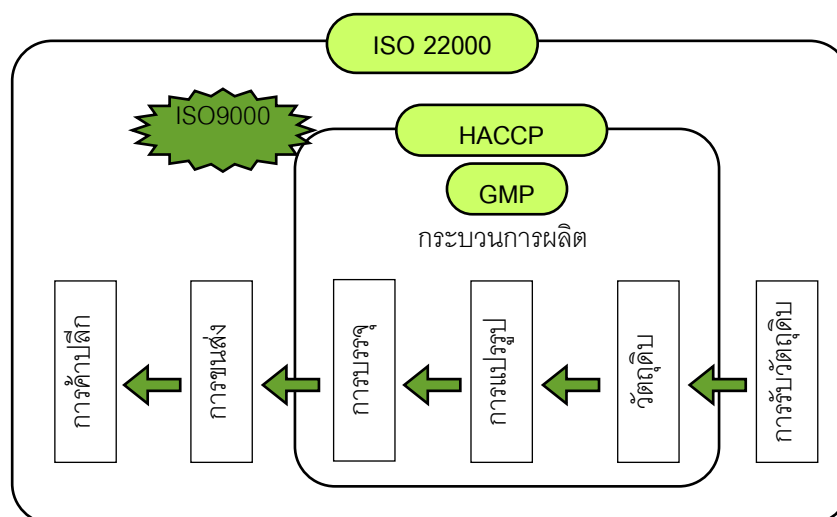
การเรียกคืนสินค้าส่งผลเสียหายอย่างใหญ่หลวงทั้งด้านเศรษฐกิจและชื่อเสียงของบริษัท (Dai, H., Tseng, M.M., and Zipkin, 2010: 1) และแสดงออกผ่านการสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาด (Salin and Hooker, 2001: 33) จึงมีการศึกษาและสร้างระบบเพื่อบริหารจัดการการผลิตในอุตสาหกรรม โดยระบบและมาตรฐานหลักที่เป็นที่ยอมรับในอุตสาหกรรมอาหารระดับสากล ได้แก่

2.3.1 ระบบ HACCP; Hazard Analysis and Critical Control Points หรือ ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ตามนิยามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม(กระทรวงอุตสาหกรรม, 2540) โดยมีจุดเริ่มต้นจากการพัฒนาระบบการผลิตอาหารให้กับนักบินอวกาศขององค์การนาซ่าเพื่อป้องกันมิให้เกิดอาหารเป็นพิษ เป็นระบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและควบคุมจุดวิกฤตในการผลิตในทุกๆ ขั้นตอน เน้นมาตรการในการป้องกัน หรือ Preventive Measures (สุมนทนา วัฒนสินธุ์, 2543: 5) เป็นมาตรฐานที่นิยมใช้ในกระบวนการผลิตและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล มีบทบาทในฐานะของกฎหมาย โดยประเทศต่างๆ ได้ยอมรับระบบ HACCP อย่างเป็นทางการ รวมถึงองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับอาหาร ต่างก็ยอมรับและแนะนำประเทศสมาชิกในการนำเอาระบบ HACCP มาใช้ในการผลิตอาหารด้วย (อ้างแล้ว: สุมนทนา วัฒนสินธุ์, 2543: 12, Laurian and Jensen, 1999: 631, Kandari and Jukes, 2010: 852)

2.3.2 ระบบ GMPs; Good Manufacturing Practices หรือ กรรมวิธีผลิตอาหารที่ดี เป็นโปรแกรมพื้นฐานของระบบ HACCP (อ้างแล้ว: สุขมณฑา วัฒนสินธุ์,2543: 13) มุ่งเน้นเรื่องระบบสุขาภิบาลเพื่อการผลิต (อ้างแล้ว: สุขมณฑา วัฒนสินธุ์,2543: 14)

2.3.4 มาตรฐาน ISO 22000 Food Safety Management System (FSMS) เป็นระบบเพื่อบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของอาหาร มุ่งหมายให้นำมาตรฐานนี้ไปใช้กับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อาหาร (Food Supply Chain) โดยใช้ระบบการจัดการด้านคุณภาพ ISO 9001 เป็นพื้นฐาน และนำหลักการของ HACCP เข้ามาผนวก (ฮากิวาระ,2551: 11)

ซึ่งมาตรฐานและระบบดังกล่าวข้างต้น สามารถแสดงความสัมพันธ์ได้ดังรูปที่ 2-3 และสามารถเปรียบเทียบมาตรฐานที่ใช้ในแต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทานได้ ดังรูปที่ 2-4 และโดยสรุปมาตรฐานต่างๆจะเป็นมาตรฐานเพื่อมุ่งลดความเสี่ยงด้านการผลิตเป็นหลัก



รูปที่ 2-3 ความสัมพันธ์ระหว่าง GMPs, HACCP และ ISO 22000 ในห่วงโซ่อุปทานอาหาร (ผู้วิจัย, 2554. ดัดแปลงจาก ฮากิวาระ, 2551: 12)



รูปที่ 2-4 เปรียบเทียบมาตรฐานที่ใช้ในแต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทานอาหาร

(Will, M., and Guenther, D., 2007: 4)

นอกเหนือจากมาตรฐานและระบบดังกล่าว กฎหมายของแต่ละประเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ในฐานะของกฎเกณฑ์ในการผลิตและนำเข้าสินค้า ซึ่งสำหรับประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหาร กว่า 37 ฉบับ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 8 หน่วยงาน ภายใต้การกำกับดูแลของ 7 กระทรวง และ 1 สำนัก (ประภาพร ขอไพบุลย์ และคณะ 2550: 36-44) ดังปรากฏในตารางที่ 2-2 ตารางแสดงหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานอาหารแต่อย่างไรก็ดี ภายหลังจากที่สินค้าได้ถูกจำหน่ายต่อผู้บริโภคแล้ว และมีความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้าเกิดขึ้น กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าจะเป็นกฎหมายที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภคในฐานะกฎหมายเยียวยาความเสียหายดังกล่าว ซึ่งนอกเหนือจากค่าเสียหายตามจริง ซึ่งไม่ได้เป็นค่าเสียหายต่อตัวสินค้าแล้ว ยังรวมถึงค่าความเสียหาย อื่นๆ อันได้แก่ ความเสียหายต่อจิตใจ อนามัย และค่าเสียหายเชิงลงโทษ

ตารางที่ 2-2 ตารางแสดงหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อาหาร

ลำดับ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานย่อย	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อาหาร
1	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1.กรมวิชาการเกษตร 2.กรมส่งเสริมการเกษตร 3.กรมประมง 4.กรมปศุสัตว์ 5.สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> •พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ.2518 •พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ.2507 •พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ.2518 •พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542 •พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2490 •พระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ.2496 •พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 •พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2525 •พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551 •พระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ.2489 •พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2527 •พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ.2551 •พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ.2509 •พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535
2	กระทรวงมหาดไทย	-	<ul style="list-style-type: none"> •พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.2535 •พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 •พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522
3	กระทรวงสาธารณสุข	1.สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา 2.กรมควบคุมโรค 3.กรมอนามัย 4.กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	<ul style="list-style-type: none"> •พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 •พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 •พระราชบัญญัติยา พ.ศ.2510 •พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 •พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ.2525

ลำดับ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานย่อย	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อาหาร
3 (ต่อ)	กระทรวง สาธารณสุข		•พระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ.2551
4	กระทรวง อุตสาหกรรม	1.กรมโรงงานอุตสาหกรรม 2.สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	•พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 •พระราชบัญญัติมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 •พระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. 2551 •พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535*
5	กระทรวงพาณิชย์	1.กรมการค้าต่าง ประเทศ	•พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 •พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการ นำเข้าซึ่งสินค้า พ.ศ.2522
6	กระทรวง คมนาคม	1.กรมการขนส่งทางบก 2.กรมเจ้าท่า	•พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522 •พระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 •พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.2535
7	กระทรวงการคลัง	1.กรมศุลกากร	•พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469
8	สำนักนายกรัฐมนตรี	-	•พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 •พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ.2545 •พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 •พ.ร.บ. ความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้น จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

หมายเหตุ: * พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย รักษาการโดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ใช้โดยกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์, กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงคมนาคม

ที่มา ผู้วิจัย, 2554. ดัดแปลงจาก ประภาพร ขอไพบูลย์, 2550: 36-44.

จากการศึกษาพบว่า การฟ้องร้องคดีตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าในประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2550 มีสถิติการฟ้องร้องคดีที่เกี่ยวข้องกับอาหารสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 64 ของการฟ้องเรียนทั้งหมด (CNA, 2008: 6) ดังปรากฏในรูปที่ 2-5 ซึ่งจากการศึกษาของ จีน ซีบ์ซีบีและพอล ดี เฟรนเซิน ในปีค.ศ. 1999 พบว่าค่าชดเชยในการฟ้องร้องไม่รวมค่าธรรมเนียมทางกฎหมายเฉลี่ยที่ 2,000 เหรียญสหรัฐต่อคดี (Buzby and Frenzen, 1999: 637)

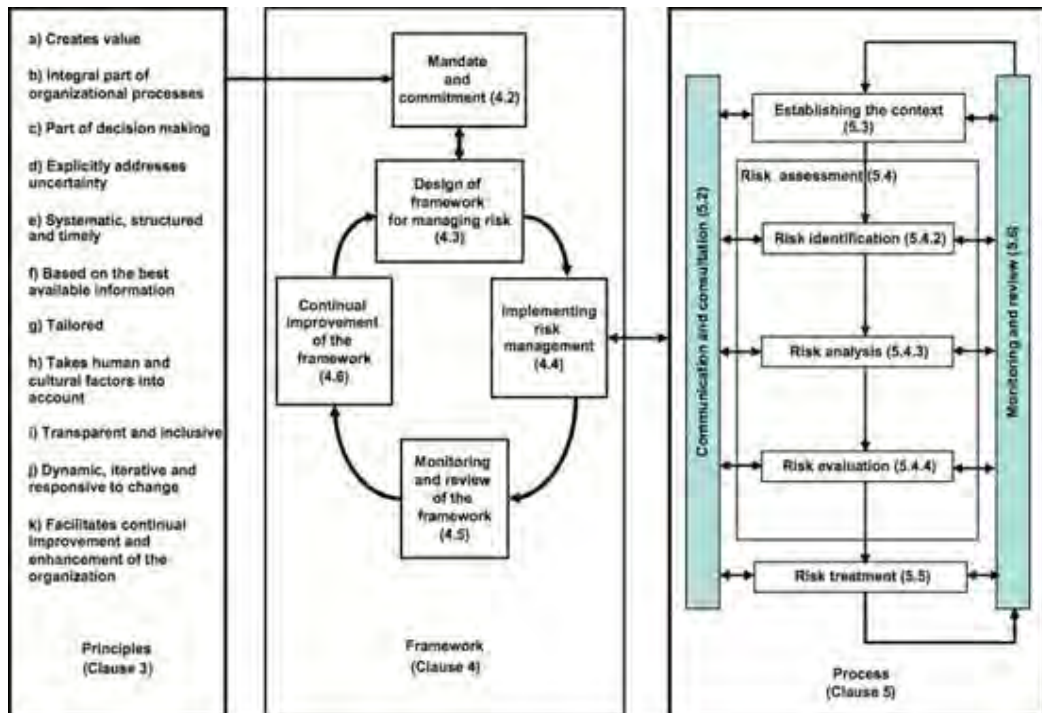
Incident Type	Percent of Total Claims
Eating/Drinking	64%
Damage Not Otherwise Classified	9%
Leaking/Seeping	8%
Slip/Trip-Fall On Level	3%
Vehicle Accident	2%

รูปที่ 2-5 สถิติการฟ้องร้องตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าในประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2550 สูงสุด 5 ลำดับแรก (CNA, 2008: 6)

ซึ่งในการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้า จะใช้มาตรฐานต่างๆ และเครื่องมือที่สำคัญ และเป็นที่ยอมรับคือ การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) แต่จากการศึกษาพบว่า ยังไม่มีการนำเอาหลักการทางกฎหมายมาผนวกกับการบริหารความเสี่ยงเพื่อสร้างแบบจำลอง หากแต่เป็นการศึกษาเน้นด้านการให้คำปรึกษาในแง่กฎหมายและการต่อสู้คดีเป็นหลัก

2.4 การบริหารความเสี่ยง

มาตรฐาน ISO 31000-Risk Management ฉบับที่ประกาศใช้ปี ค.ศ.2009 เป็นมาตรฐานด้านการบริหารความเสี่ยง เป็นหลักการทั่วไปที่สามารถใช้ได้กับทุกองค์กร ไม่เน้นเฉพาะอุตสาหกรรม ซึ่งไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการรับรององค์กร ซึ่งมีกรอบทฤษฎีและกรอบแนวคิดดังปรากฏในรูปที่ 2-6



รูปที่ 2-6 กรอบทฤษฎีและกรอบแนวคิด มาตรฐาน ISO 31000 Risk Management (ISO, 2009: 7)

ระบบมาตรฐาน ISO 31000 ได้ให้นิยามศัพท์เกี่ยวกับความเสี่ยง โดยมีศัพท์เฉพาะ 3 คำ ที่จำเป็นต้องทำความเข้าใจ ดังนี้

2.4.1. ความเสี่ยง หรือ Risk

ตามนิยามของระบบมาตรฐาน ISO 31000 ความเสี่ยง หรือ Risk หมายถึง ความไม่แน่นอน ที่ส่งผลต่อวัตถุประสงค์ซึ่ง

- 1) ผลกระทบจากความเสี่ยงที่เราคิดว่าจะเกิด ทั้งผลดีและหรือผลเสีย
- 2) วัตถุประสงค์อาจเป็นได้หลายด้านทั้งทางด้านการเงิน สุขภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ได้หลายระดับเช่น กลยุทธ์ โครงการ สินค้า และกระบวนการ
- 3) ความเสี่ยงมักจะถูกแบ่งจากโอกาสและความเป็นไปได้ที่ความเสี่ยงจะเกิดขึ้น และผลที่จะตามมาจกความเสี่ยงนั้น

4) ความเสี่ยงมักถูกอธิบายในแง่ของการรวมกันของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในตัวเหตุการณ์นั้นๆ และโอกาสที่เกี่ยวข้องที่อาจจะเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น

5) ความไม่แน่นอนในสภาพส่วนหนึ่งของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หรือความเข้าใจในความรู้ของเหตุการณ์ ผลที่ตามมาจากเหตุการณ์นั้น หรือโอกาสที่เป็นไปได้

2.4.2. การบริหารความเสี่ยง หรือ Risk Management

ตามนิยามของระบบมาตรฐาน ISO 31000การบริหารความเสี่ยง หรือ Risk Managementคือ กิจกรรมที่จะช่วยควบคุมและกำกับองค์กรโดยคำนึงถึงความเสี่ยง

ซึ่งกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ได้รับการยอมรับมี 3 มาตรฐาน คือ ISO 31000 - Risk Management, AS/NZ Standard on Risk Management, และ COSO: The Committee of Sponsoring Organization of Treachery Commission ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีความใกล้เคียงกัน และสามารถนำมาเทียบเคียงได้ดังปรากฏในตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2-3 ตารางเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงISO 31000 - Risk Management, AS/NZ Standard on Risk Management, และ COSO: The Committee of Sponsoring Organization of Treachery Commission

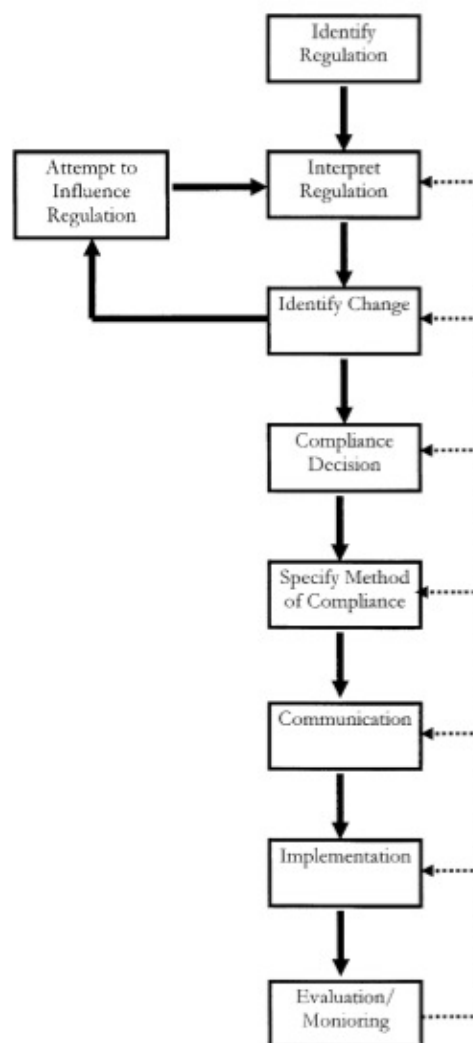
ISO 31000 and AS/NZ Standard on Risk Management	COSO
1. Establish the context	1. Internal Environment 2. Objective Setting
2. Identify risks	3. Event Identification
3. Analyse risks	4. Risk Assessment
4. Evaluate risks	
5. Treat risks A. Avoid the Risk B. Reduce the likelihood of the occurrence C. Reduce the consequences D. Transfer the risk E. Retain the risk	5. Risk Response A. Avoidance B. Reduction C. Sharing D. Acceptance
6. Monitor and review	6. Control Activities 8. Monitoring
7. Communication and Consult	7. Information and Communication

ที่มา ดำรง ทวีแสงสกุลไทย, 2555.

กระบวนการบริหารความเสี่ยง จะแบ่งประเภทความเสี่ยงออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) ความเสี่ยงต่อแผนกลยุทธ์ขององค์กร (Strategic Risk)
- 2) ความเสี่ยงต่อการบริหารงาน (Operational Risk)
- 3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)
- 4) ความเสี่ยงต่ออันตรายต่างๆ (Hazard Risk)

การวิเคราะห์ประเภทความเสี่ยง โดยเฉพาะด้านอันตรายต่างๆ จะหมายรวมถึงความสอดคล้องกับกฎหมายด้วย ซึ่งเป็นการพิจารณาว่าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นสอดคล้อง เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ซึ่งมีการศึกษาและจำลองกระบวนการพิจารณาความสอดคล้องกับกฎหมายดังรูปที่ 2-7



รูปที่ 2-7 กระบวนการพิจารณาความสอดคล้องกับกฎหมาย

(Henson and Hooker, 2001: 9)

2.4.3. กรอบแนวคิดการบริหารความเสี่ยง (Risk management framework)

กรอบแนวคิดการบริหารความเสี่ยง คือ ส่วนประกอบที่สามารถจัดการก่อตั้ง จัดเรียง ออกแบบ นำไปใช้ ควบคุมดูแล และพัฒนาการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องของทั้งองค์กรโดย

- 1) การก่อตั้งขององค์กรรวมถึง นโยบาย วัตถุประสงค์ และการยืนยันที่จะบริหารความเสี่ยง
- 2) การจัดเรียงขององค์กร รวมถึง แผนความสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ทรัพยากร กระบวนการ และกิจกรรมต่างๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้กรอบของ ISO 31000 เป็นพื้นฐาน และใช้กระบวนการบริหารความเสี่ยง ตาม ISO 31000 and AS/NZ Standard on Risk Management ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นแผนภาพกระบวนการได้ดังรูปที่ 2-8



รูปที่ 2-8 กระบวนการบริหารความเสี่ยง ตาม ISO 31000 and AS/NZ Standard on Risk Management (อ้างแล้ว: ISO, 2009: 7)

จากการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์การสอดคล้องกับกฎหมายตามรูปที่ 2-11 จะพิจารณาข้อกำหนดที่กฎหมายได้กำหนดไว้แล้วตีความ จากนั้นจึงวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดขึ้น เทียบเคียงกับบริบทขององค์กร และใช้กระบวนการของการบริหารความเสี่ยงเข้ามาดำเนินการ ข้อพิจารณาคือ หากสิ่งใดที่กฎหมายมิได้กำหนดเป็นเกณฑ์ไว้ จะตีความกฎหมายหรือไม่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการพิจารณาการสอดคล้องกับกฎหมายตามภาพ เป็นการพิจารณากฎหมายที่เป็น กฎเกณฑ์บังคับ หรือ กฎหมายเพื่อป้องกัน หรือ Preventive Law เป็นหลัก ดังนั้นกรณีของ กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า ซึ่งเป็นกฎหมายเพื่อเยียวยาความเสียหาย และไม่ได้ระบุเนื้อหา และกฎเกณฑ์แบบเฉพาะเจาะจง หากแต่เป็นการระบุหลักการค้นหาความจริง ผู้มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ

และเกณฑ์ความผิด อีกทั้งด้วยเหตุที่ระบบอาหารปลอดภัย เป็นสิ่งที่ตอบสนองจากผู้บริโภคและรัฐ ดังนั้นข้อบังคับและมาตรฐานความปลอดภัยจึงเกิดได้จากทั้งกฎหมายและกฎระเบียบจากรัฐ (Public Regulation) และ มาตรฐานจากความต้องการของตลาด (Market Requirement) (อ้างแล้ว: Henson and Hooker, 2001: 13) ดังนั้นในมุมมองของผู้วิจัยเสนอว่า การสอดคล้องกับกฎหมายตามภาพ ยังไม่เพียงพอต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อความรับผิดชอบอันเกิดจากสินค้าไม่ปลอดภัยในอุตสาหกรรมอาหาร และนำเสนอรูปแบบการป้องกัน โดยใช้หลักเกณฑ์ความบกพร่องของสินค้าตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าเป็นเกณฑ์ ซึ่งจะครอบคลุมความรับผิดที่อาจเกิดขึ้นได้มากกว่า

ความเสี่ยงที่วิเคราะห์จะถูกนำมาประเมินความเสี่ยง โดยวิเคราะห์องค์ประกอบ 2 ส่วน คือ

- 1) โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ หรือ Likelihood (L)
- 2) ผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ หรือ Consequences (C)

โดยระดับความเสี่ยงได้มาจากผลคูณขององค์ประกอบทั้ง 2 ส่วน หรือ LC ซึ่งองค์ประกอบของการวิเคราะห์ความเสี่ยงทั้งโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ จะถูกแปลงค่าเป็นตัวเลข โดยเทียบเหตุการณ์กับระดับความเสี่ยงตามตาราง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตาราง คือ

1) ตารางเทียบเคียงระดับความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์: Likelihood Ranking ดังแสดงในตารางที่ 2-4

2) ตารางเทียบเคียงระดับผลกระทบจากเหตุการณ์ : Consequences Ranking ดังแสดงในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-4 ตารางเทียบเคียงระดับความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์

Level	Probability	Description
1	Rare	อาจเกิดขึ้นได้เฉพาะในกรณีพิเศษ เช่น 1 ครั้งในรอบ 10 ปี
2	Unlikely	อาจเกิดขึ้นได้เป็นบางครั้ง เช่น 1 ครั้งในรอบ 5 ปี
3	Moderate	อาจเกิดขึ้นได้เป็นบางครั้ง เช่น 1 ครั้งในรอบ 1 ปี
4	Likely	อาจเกิดขึ้นได้บ่อยๆ เช่น 1 ครั้งในรอบ 1 เดือน
5	Almost Certain	เกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น 1 ครั้งในรอบ 1 อาทิตย์

ที่มา ดำรง ทวีแสงสกุลไทย, 2555.

ตารางที่ 2-5 ตารางเทียบเคียงระดับผลกระทบจากเหตุการณ์

Level	Consequences	Description
1	Insignificant	สูญเสียทางการเงินต่ำ ไม่มีการบาดเจ็บ
2	Minor	สูญเสียทางการเงินปานกลาง มีการบาดเจ็บเล็กน้อยที่สามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ หน่วยงานสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที
3	Moderate	สูญเสียทางการเงินสูง มีการบาดเจ็บที่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล หน่วยงานสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก
4	Major	สูญเสียทางการเงินสูงมาก มีการบาดเจ็บที่อย่างกว้างขวาง สูญเสียความสามารถในการผลิต ไม่มีการปล่อยสารอันตรายสู่ภายนอก
5	Catastrophic	สูญเสียทางการเงินสูงมาก มีการตาย มีการปล่อยสารอันตรายสู่ภายนอก

ที่มา อ้างแล้ว: ดำรง ทวีแสงสกุลไทย, 2555.

เมื่อแปลงค่าโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์แล้ว นำค่าที่ได้มาคูณ จะได้ค่าระดับความเสี่ยงแล้วนำไปเทียบในตารางวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง (Risk Analysis Matrix) ดังปรากฏในตารางที่ 2-6

ตารางที่ 2-6 ตารางวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง

Likelihood	Consequences				
	Insignificant 1	Minor 2	Moderate 3	Major 4	Catastrophic 5
Almost Certain 5	M 5	H 10	H 15	E 20	E 25
Likely 4	M 4	M 8	H 12	E 16	E 20
Moderate 3	L 3	M 6	M 9	H 12	H 15
Unlikely 2	L 2	M 4	M 6	M 8	H 10
Rare 1	L 1	L 2	L 3	M 4	M 5

ที่มา อ้างแล้ว: ดำรง ทวีแสงสกุลไทย, 2555.

โดยค่าระดับความเสี่ยงสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ คือ

1) L หรือ Low	ซึ่งมีค่า LC ระหว่าง	1-3
2) M หรือ Medium	ซึ่งมีค่า LC ระหว่าง	4-9
3) H หรือ High	ซึ่งมีค่า LC ระหว่าง	10-15
4) E หรือ E	ซึ่งมีค่า LC ระหว่าง	16-25

2.5 อุตสาหกรรมอาหาร กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย และการป้องกันความเสี่ยง

กฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เป็นกฎหมายที่เป็นกระแสของโลก (อ้างแล้ว: Clarridge,1989: , อ้างแล้ว: Litan,1991: 59, อ้างแล้ว: Duesterberg,1992: 9, อ้างแล้ว: Cotterli, Martinello and Verardi,1994: 63, อ้างแล้ว: Keenan,1995: 37, อ้างแล้ว: Eleonora,1999: 37, อ้างแล้ว: Ross, 2006: 5) ซึ่งมีการพัฒนากฎหมายนี้ตั้งแต่ปีค.ศ.1982 (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2553: 28) และประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พรบ.ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว ซึ่งจากการศึกษาพบว่าแนวโน้มของการฟ้องร้องตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าในต่างประเทศ มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราที่สูงมากทั่วโลก ดังนั้นแม้อัตราการฟ้องร้องในประเทศไทยในปัจจุบันจะยังไม่สูงมาก แต่จากแนวโน้มที่คล้ายคลึงกันทั่วโลก จึงเป็นไปได้ว่า ในอนาคตประเทศไทยก็อาจมีการฟ้องร้องอย่างแพร่หลายเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งมีรายงานการศึกษาพบว่า การฟ้องร้องคดีตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าในประเทศสหรัฐอเมริกาจะระหว่างปี พ.ศ. 2547-2550 มีสถิติการฟ้องร้องคดีที่เกี่ยวกับอาหารสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 64 ของการร้องเรียนทั้งหมด (อ้างแล้ว: CNA, 2008: 6) ดังปรากฏในตารางที่2-5หน้า 39 และจากการศึกษาของ จิน ซี บัซปีและพอล ดี เฟรนเซิน ในปีค.ศ. 1999 พบว่าค่าชดเชยในการฟ้องร้องไม่รวมค่าธรรมเนียมทางกฎหมายเฉลี่ยที่ 2,000 เหรียญสหรัฐต่อคดี (อ้างแล้ว: Buzby and Frenzen, 1999: 637)

ซึ่งจากข้อมูลข้างต้น การวิจัยนี้จะสอดคล้องกับความต้องการและเครื่องมือที่ได้จะมีประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในทางปฏิบัติ ส่วนในด้านวิชาการงานวิจัยนี้จะช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการระบบอาหารปลอดภัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยนำเอาองค์ความรู้ด้านกฎหมาย วิศวกรรม และการบริหารคุณภาพ มาสังเคราะห์และสร้างเป็นแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร ดังปรากฏใน

รูปที่ 1-5 และนำแบบจำลองที่ได้จากการศึกษามาจัดทำเป็นเครื่องมือโดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยจัดทำเป็นโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย (Product Liability Risk Prevention Program) บนพื้นฐานของความบกพร่องของสินค้าตามหลักของกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าในแต่ละกระบวนการ สำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งหมายที่จะศึกษาข้อมูลเพื่อนำเสนอเป็นแบบจำลองเพื่อป้องกันความเสี่ยงในความเสี่ยงรับผิดชอบต่อสินค้าและนำแบบจำลองดังกล่าวมาผลิตเป็นโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงในความเสี่ยงรับผิดชอบต่อสินค้าตามกฎหมายความเสี่ยงต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย(Product Liability Risk Prevention Program) ที่สามารถระบุความเสี่ยงของการผลิตอาหารแปรรูป โดยมีสมมติฐานและวิธีการวิจัยดังนี้

3.1 สมมติฐานการวิจัย

โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความเสี่ยงต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ที่ทำการวิจัยสามารถระบุความเสี่ยงของการผลิตอาหารแปรรูปที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้จริง

3.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ มีลำดับขั้นตอนและวิธีการวิจัย ดังนี้

3.2.1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Document Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บประเด็นที่เป็นความเสี่ยงด้านการผลิตให้ได้มากที่สุด โดย

- 1) ศึกษาพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551
- 2) ศึกษาคดีความที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัย
- 3) ศึกษามาตรฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารแปรรูป
- 4) ศึกษาระเบียบ กฎเกณฑ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อาทิ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมประมง กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

3.2.2. ศึกษากระบวนการวิเคราะห์และป้องกันความเสี่ยงที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน

3.2.3. สร้างแบบจำลองเพื่อป้องกันความเสี่ยงในความเสี่ยงต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร

3.2.4. ออกแบบเครื่องมือที่เหมาะสมในแต่ละกระบวนการ

3.2.5. ทดสอบเครื่องมือ โดยจัดทำข้อมูลทดสอบต่างๆ เพื่อพิสูจน์ว่าเครื่องมือใช้ได้ ซึ่งต้องใช้วิธีสัมภาษณ์อุตสาหกรรมบางรายที่มีการระวังความเสี่ยง

3.3 รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเพื่อเป็นการวิจัยเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่ใช้งานได้จริง ซึ่งเป็นการหาขั้นตอนและเนื้อหาที่ยังไม่ทราบ ดังนั้นจึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารแปรรูป ประกอบกับการศึกษาข้อมูลทางเอกสาร (Document Research)

3.4 ประชากร

ประชากรในการวิจัยนี้คือ โรงงานอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปที่มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าในประเทศไทย

3.5 กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 1 โรงงาน ซึ่งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปขนาดใหญ่ที่มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าในประเทศไทยและมีกระบวนการป้องกันความเสี่ยงในกระบวนการผลิตและจำหน่ายอาหารแปรรูป

โดยโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างที่เลือก เป็นโรงงานอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปขนาดใหญ่ของประเทศไทย มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าทั้งในประเทศไทย และส่งออกขายต่างประเทศ สินค้าที่ผลิตมีจำนวนมากและมีการแบ่งกิจกรรมการดำเนินงานที่เป็นระบบชัดเจน มีการควบคุมความเสี่ยงอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอน และได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตในระดับโลก

3.6 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) ดังนั้นจึงใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview Guide) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลในการวิจัยนี้ จะใช้เวลาในการเก็บ ศึกษารายละเอียดและสร้างแบบจำลองทั้งสิ้น 14 เดือน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2554– เดือนธันวาคม พ.ศ.2555

ข้อมูลจากโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและเข้าศึกษาดูงานในโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง ซึ่งทางโรงงานได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี โดยให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องตามที่ร้องขอ อำนวยความสะดวกในการเข้าดูงาน ตอบคำถามเชิงลึก ให้สำเนาเอกสาร และให้ความเห็นในสิ่งที่ผู้วิจัยนำเสนอ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องตลอด 14 เดือน โดยได้เข้าเก็บข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์และเข้าชมการดำเนินงาน

ข้อมูลด้านการฟ้องร้องและร้องเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งโดยการค้นหาเอกสาร สอบถามข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงบริษัทประกันภัย เพื่อศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน โดยได้ทำการประสานงานเพื่อสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเชิงลึก ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูลค่อนข้างนานและเป็นการยากในการได้ข้อมูล เนื่องจากโดยปกติหน่วยงานเอกชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการจะไม่ให้ข้อมูลในส่วนนี้ เพราะกระทบต่อความเชื่อมั่นของบริษัทส่วนคดีความที่ขึ้นสู่ศาล ก็จะถูกปิดเฉพาะคู่ความ ในการคัดสำเนาจึงจำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้องกับคดีและรู้เลขคดี อีกทั้งคดีประเภทนี้ยังไม่มีเก็บข้อมูลแยกประเภท ทำให้ค้นหาได้ยาก และคดีความที่ขึ้นสู่ศาล มีทั้งที่ได้รับการพิพากษาและไม่ได้รับการพิพากษา ด้วยเหตุที่มีการทิ้งคดี หรือถอนฟ้อง และคดีเหล่านี้ยังไม่มีฟ้องร้องกันถึงชั้นศาลฎีกา ดังนั้นจึงไม่มีการรวบรวม จึงทำให้หาข้อมูลยาก

การสัมภาษณ์เชิงลึกกับบริษัทผู้รับประกันภัย ช่วยให้เข้าใจถึงสถานการณ์การดำเนินงานและปัญหาในการดำเนินงานในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย ทำให้เห็นภาพรวมของการดำเนินการเพื่อป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดี

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคดีความรับผิดชอบสินค้าในต่างประเทศ เพื่อทำความเข้าใจกฎหมายและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบสินค้า ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากข้อมูลคดีความที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทย และมีการค้นหาคดีความของประเทศสหรัฐอเมริกาจากฐานข้อมูลเวสต์ลอร์ (Westlaw International) โดยค้นข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2555 ถึงวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2555 กำหนดให้ค้นหาในฐานข้อมูล All Federal & State Cases (ALLCASES) ข้อมูลย้อนหลัง 10 ปี โดยในการสืบค้น ใช้คำสำคัญเพื่อการสืบค้น 2 กลุ่ม และได้ผลดังนี้ คือ

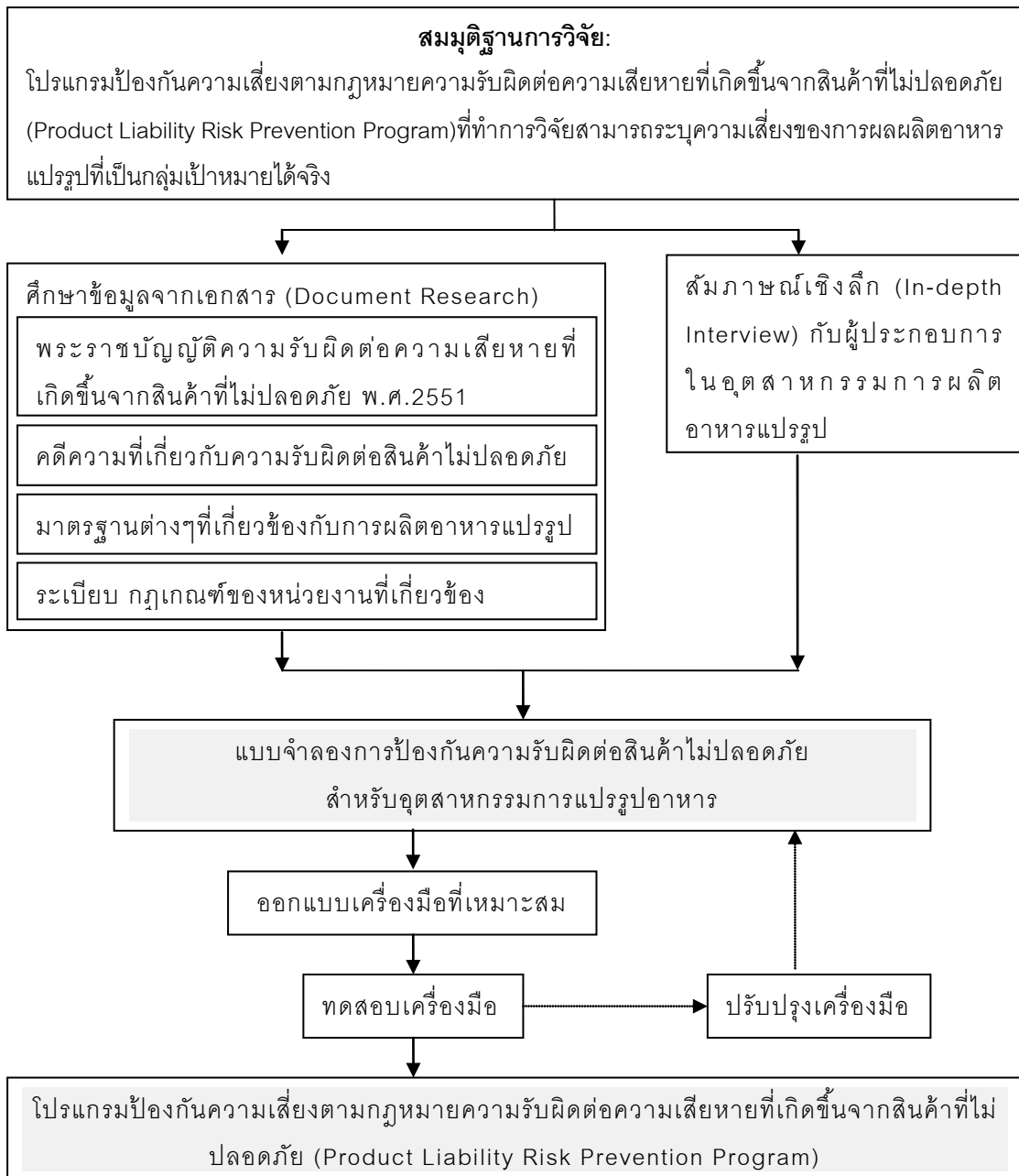
1) "Product Liability" & "Food Safety" ได้ผลลัพธ์ในการค้นหา 28 รายการ และคัดเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้ 16 รายการ

2) "Food Safety" ได้ผลลัพธ์ในการค้นหา 440 รายการ และคัดเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้ 8 รายการ

ซึ่งคดีความที่หาได้ เป็นคดีความตามกฎหมายความรับผิดชอบสินค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้นจึงศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้เข้าใจกฎหมายความรับผิดชอบสินค้ามากขึ้น

สำหรับการดำเนินการวิจัยนี้ นอกเหนือจากการสัมภาษณ์โรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการเก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยการเข้าร่วมการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับอาหารตลอด 14 เดือนที่เก็บข้อมูล ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยด้านการผลิต มาตรฐานด้านความปลอดภัยต่างๆ ระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กฎระเบียบด้านความปลอดภัยใหม่ๆ ของประเทศคู่ค้า และมีการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ซึ่งการเข้าร่วมการอบรม สัมมนา เพื่อเก็บข้อมูลด้านสถานการณ์การดำเนินการเพื่อป้องกันความเสี่ยงในอุตสาหกรรม การแปรรูปอาหารของประเทศไทย และเก็บข้อมูลอื่นๆจากการพูดคุย สอบถามผู้ที่อยู่ในอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ดี จากการดำเนินการสามารถสรุปภาพรวมของวิธีการดำเนินการวิจัย ดังปรากฏในรูปที่ 3-1



บทที่ 4

ผลการวิจัยเกี่ยวกับพรบ.ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก สินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ต่ออุตสาหกรรมอาหารการแปรรูป อาหารในประเทศไทย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ต่ออุตสาหกรรมอาหารการแปรรูปอาหารในประเทศไทย สามารถแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 หัวข้อหลัก ดังนี้

- 4.1 สถานการณ์และผลกระทบจากพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 ต่ออุตสาหกรรมอาหารการแปรรูปอาหารในประเทศไทย
- 4.2 สังเคราะห์ปัจจัยเพื่อป้องกันความรับผิดจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 4.3 กฎหมายเกี่ยวกับพยานหลักฐานและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ้างอิงหลักฐานในคดีความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- 4.4 ข้อมูลการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของผู้ประกอบการ
- 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเพื่อป้องกันความรับผิดทางกฎหมายกับการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของผู้ประกอบการ

4.1 สถานการณ์และผลกระทบจากพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ต่ออุตสาหกรรมอาหารการแปรรูปอาหารในประเทศไทย

ภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 ส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบในรูปแบบต่างๆซึ่งในการศึกษานี้ได้ศึกษาถึงสถานการณ์ผลกระทบและการดำเนินการเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติโดยแบ่งได้เป็น 5 ประเด็นคือ

4.1.1. สถานการณ์การกำกับดูแลอาหารปลอดภัยในอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย

อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ โดยประเด็นเรื่องความปลอดภัย เป็นประเด็นที่สำคัญมากสำหรับอุตสาหกรรมนี้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับดูแลการผลิตและจัด

จำหน่ายอาหารให้ปลอดภัยตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน โดยในการศึกษานี้จะใช้ชื่อเรียกว่า “กลไกความปลอดภัยด้านอาหาร”ซึ่งหมายถึง หน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับดูแลการผลิตและจัดจำหน่ายอาหารให้ปลอดภัย ซึ่งหมายรวมถึงระเบียบและมาตรฐานโดยสมัครใจต่างๆ ตลอดจนไปถึงองค์กรที่ให้ความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการบริโภคอาหาร

ผลการศึกษากลไกความปลอดภัยด้านอาหารของไทย พบว่าหน่วยงานภาครัฐเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหลักในกลไกความปลอดภัยด้านอาหารของไทย โดยผ่านหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงต่างๆ ผ่านอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งหากเรียงลำดับเหตุการณ์ตามห่วงโซ่อุปทานอาหาร (Food Supply Chain) สามารถแบ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ 4 ประเภท คือ

1) หน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานภาครัฐในประเทศไทย ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอาหารมีทั้งสิ้น 22 หน่วยงาน ภายใต้การกำกับดูแลของ 9 กระทรวง คือ

- ก. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ข. กระทรวงสาธารณสุข
- ค. กระทรวงพาณิชย์
- ง. กระทรวงอุตสาหกรรม
- จ. กระทรวงมหาดไทย
- ฉ. กระทรวงคมนาคม
- ช. กระทรวงการคลัง
- ซ. กระทรวงยุติธรรม
- ณ. สำนักงานกฤษฎีกา

โดยทั้ง 9 กระทรวง ทำหน้าที่หลักในการเฝ้าระวังความปลอดภัยของอาหารตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้อำนาจผ่านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกลไกความปลอดภัยของอาหาร จำนวน 39 ฉบับ ซึ่งความเชื่อมโยงในแต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทานอาหารกับกระทรวงที่รับผิดชอบ แสดงให้เห็นดังตารางที่ 4-1 และรายละเอียดหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในแต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทานอาหารแสดงให้เห็นในตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-1 ความเชื่อมโยงในแต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทานอาหารกับกระทรวงที่รับผิดชอบ

ช่วงเวลา	ไผ่ระวัง								เยียวยา		
	สินค้าขั้นต้น		ขั้นการแปรรูป		การกระจาย	การปรุงและจำหน่าย	การบริโภค	การควบคุม	ร้องเรียน	ฟ้องร้อง	
	ผลิต	นำเข้า	ขั้นต้น	ขั้นที่ 2							
กระทรวงที่รับผิดชอบ	กระทรวงสาธารณสุข										
	กระทรวงเกษตรฯ *				* กท. เกษตรฯ			* กท. เกษตรฯ			
		กระทรวงพาณิชย์			กระทรวงพาณิชย์			กระทรวงพาณิชย์			
			กระทรวงอุตสาหกรรม								
			กระทรวงมหาดไทย			กระทรวงมหาดไทย					
					กระทรวงคมนาคม						
					กระทรวงการคลัง						
						สำนักนายกรัฐมนตรี					
										กระทรวงยุติธรรม	
	จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	6	9	12	6	10	5	6	4	5	3
จำนวนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	6	20	7	6	9	7	4	5	4	3	

* กท.เกษตรฯ หมายถึง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่มา ผู้วิจัย, 2555. ดัดแปลงจาก ชรินทร์ เจริญพงศ์, 2548. และ ประภาพร ขอไพบูลย์ และคณะ. 2550.

ตารางที่ 4-2 รายละเอียดหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เรียงตามลำดับตามห่วงโซ่อุปทาน

บทบาท	ลำดับ	ห่วงโซ่อุปทานอาหาร	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ไผ่กระวัง	1	การนำเข้า	- พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมวิชาการเกษตร - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมปศุสัตว์ - กรมประมง
			- พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507	
	- พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525	- พระราชบัญญัติสัตว์อันตราย พ.ศ.2551		
			- พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510	กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - กรมควบคุมโรค
			- พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523	
	2	การผลิตวัตถุดิบและการนำเข้า	- พระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ.2489	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมวิชาการเกษตร - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมปศุสัตว์ - กรมประมง - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
		- พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2490		
		- พระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ.2496		
		- พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499		
		- พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507		
		- พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ.2509		
		- พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. 2518		
		- พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518		
		- พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525		

บทบาท	ลำดับ	ห่วงโซ่อุปทานอาหาร	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เฝ้าระวัง	2	การผลิตวัตถุดิบและการนำเข้า (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2527 - พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 - พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542 - พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ.2551 - พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551 - พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2551 	
			<ul style="list-style-type: none"> - พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 - พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523 - พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 	กระทรวงสาธารณสุข <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - กรมควบคุมโรค - กรมอนามัย
			<ul style="list-style-type: none"> - พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 - พระราชบัญญัติการส่งออกปศุสัตว์และนำเข้ามาในอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 	กระทรวงพาณิชย์ <ul style="list-style-type: none"> - กรมการค้าต่างประเทศ
	3	การผลิตเบื้องต้น	<ul style="list-style-type: none"> - พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.2535 - พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ.2551 - พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551 	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ <ul style="list-style-type: none"> - กรมวิชาการเกษตร - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมปศุสัตว์ - กรมประมง - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

บทบาท	ลำดับ	ห่วงโซ่อุปทานอาหาร	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ผู้ประกอบการ	3	การผลิตเบื้องต้น (ต่อ)	- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522	กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - กรมควบคุมโรค - กรมอนามัย - กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
			- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535	กระทรวงอุตสาหกรรม - กรมโรงงานอุตสาหกรรม - สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
			- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522	กระทรวงมหาดไทย - ราชการส่วนท้องถิ่น
	4	การผลิตและการแปรรูป	- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522	กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
			- พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ.2525	
			- พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 - พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 - พระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. 2551	กระทรวงอุตสาหกรรม - กรมโรงงานอุตสาหกรรม - สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม - สถาบันอาหาร
			- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522	กระทรวงมหาดไทย - ราชการส่วนท้องถิ่น
	5	การกระจายและขนส่งสินค้าอาหาร	- พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2490 - พระราชบัญญัติจัดระเบียบแพปลาพ.ศ.2490 - พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมปศุสัตว์ - กรมประมง - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

บทบาท	ลำดับ	ห่วงโซ่อุปทานอาหาร	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เฝ้าระวัง	5	การกระจายและ ขนส่งสินค้าอาหาร (ต่อ)	- พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523	กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา - สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด
			- พระราชบัญญัติมาตรฐาน สินค้าขาออก พ.ศ.2503	กระทรวงพาณิชย์ - กรมการค้าต่างประเทศ - กรมการค้าในประเทศ
			- พระราชบัญญัติการขนส่ง ทางบก พ.ศ.2522 - พระราชบัญญัติการรับขน ของทางทะเล พ.ศ.2534 - พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.2535	กระทรวงคมนาคม - กรมการขนส่งทางบก - กรมเจ้าท่า
			- พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2496	กระทรวงการคลัง - กรมศุลกากร
	6	การปรุงและจำหน่าย	- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 - พระราชบัญญัติการ สาธารณสุข พ.ศ.2535	กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา - กรมอนามัย - สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด
			- พระราชบัญญัติควบคุม อาคาร พ.ศ.2522 - พระราชบัญญัติรักษาความ สะอาดและความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ.2535	กระทรวงมหาดไทย - ราชการส่วนท้องถิ่น เช่น กทม.
			- พระราชบัญญัติขายตรงและ ตลาดแบบตรง พ.ศ.2545 - พระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ.2522	สำนักนายกรัฐมนตรี - สำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภค

บทบาท	ลำดับ	ห่วงโซ่อุปทานอาหาร	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ใฝ่ระวัง	6	การปรุง และจำหน่าย (ต่อ)	- พระราชบัญญัติความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551	
	7	ขั้นตอนการบริโภค	- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 - พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550	กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน - กรมอนามัย
			- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 - พระราชบัญญัติความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551	สำนักนายกรัฐมนตรี - สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กระทรวงมหาดไทย - ราชการท้องถิ่น เช่น กทม. องค์กรเอกชน
8	การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ และใฝ่ระวังคุณภาพ	- พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	
		- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 - พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535	กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	
		- พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ.2503 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 - พระราชบัญญัติการส่งออก ไปนอกและการนำเข้าซึ่งสินค้า พ.ศ.2522	กระทรวงพาณิชย์ - กรมการค้าต่างประเทศ	

บทบาท	ลำดับ	ห่วงโซ่อุปทานอาหาร	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เชี่ยวชาญ และ อำนวยความสะดวก ยุติธรรม	9	การร้องเรียน	- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522	กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา - กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - สำนักงานคณะกรรมการ สาธารณสุขมูลฐาน - กรมอนามัย
			- พระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ.2522 - พระราชบัญญัติความ เสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า ที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551	สำนักนายกรัฐมนตรี - สำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภค
	10	ฟ้องร้อง	- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 - พระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ.2522 - พระราชบัญญัติความ เสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า ที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551	กระทรวงยุติธรรม - สำนักงานอัยการ สำนักนายกรัฐมนตรี - กองพัฒนาศักยภาพ ผู้บริโภค สำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภค กระทรวงสาธารณสุข - กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ หน่วยงานอื่น ๆ - มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

ที่มา ผู้วิจัย, 2555 ดัดแปลงจาก ชรินทร์ เจริญพงศ์, 2548. และ ประภาพร ขอไพบุลย์ และคณะ.
2550.

ปัญหาของกลไกความปลอดภัยด้านอาหารของไทยในปัจจุบัน คือ ความซ้ำซ้อนของ
หน่วยงานกำกับดูแล ทำให้ผู้ประกอบการต้องติดต่อประสานงานและขออนุญาตจากหลาย
หน่วยงาน และบางครั้งเกิดเหตุการณ์ที่เป็นช่องว่างของกฎหมายที่ไม่มีหน่วยงานได้รับผิดชอบ
อาทิ

ก. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีหน้าที่ดูแลอาหารที่ผลิตจากเนื้อสัตว์
กรมปศุสัตว์ดูแลซากสัตว์ ดังนั้นผู้นำเข้าต้องขออนุญาตจากทั้ง 2 หน่วยงาน แต่กรณีของปลา
ปักเป้าพิษยังไม่มียุทธศาสตร์หน่วยงานดูแล

ข. กรณีการขนส่งสินค้าในแต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทานอาหาร ตั้งแต่การขนส่งวัตถุดิบจนกระทั่งถึงมือผู้บริโภค มีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลัก 2 หน่วยงาน ภายใต้กฎหมาย 3 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ โดยกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และพระราชบัญญัติโรคติดต่อ โดยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข จะดูแลเรื่องการขนส่งระหว่างการผลิต และดูแลสุขลักษณะของคนแทนเนอร์ขนส่งอาหาร เฉพาะกรณีที่มาจากพื้นที่ที่มีโรคระบาดของสัตว์ หรือโรคติดต่อของมนุษย์เท่านั้น ส่วนการขนส่งสินค้าประเภทอาหาร จะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติอาหาร โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

ค. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ดูแลการขนส่งสินค้าเฉพาะการขนส่งโดยผู้ผลิตเท่านั้น โดยไม่ครอบคลุมการขนส่งประเภทอื่นๆ อาทิ ผู้รับจ้างขนส่ง หรือพ่อค้าคนกลาง

ง. การจัดเก็บสินค้าและผลิตภัณฑ์อาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีหน้าที่ดูแลเฉพาะการจัดเก็บโดยผู้ผลิตเท่านั้น ซึ่งไม่ครอบคลุมการจัดเก็บโดยผู้ประกอบการรับจัดเก็บประเภทอื่นๆ อาทิ โกดัง หรือห้องเย็น

2) หน่วยงานภาคเอกชน

บทบาทของหน่วยงานภาคเอกชนในกลไกอาหารปลอดภัย แบ่งได้เป็น 2 บทบาท คือ

ก. บทบาทของผู้ประกอบการ สำหรับหน่วยงานภาคเอกชน หมายความว่า การผลิต นำเข้า จัดจำหน่าย กระจายสินค้า และการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ซึ่งผู้ประกอบการมีบทบาทหลักในการสร้างความปลอดภัยในขอบข่ายความรับผิดชอบและกิจการของตนเอง โดยการปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งข้อกำหนดทางกฎหมาย ข้อกำหนดทางการตลาดซึ่งเป็นข้อกำหนดอันเกิดจากความต้องการของผู้บริโภค และมาตรฐานความปลอดภัยโดยสมัครใจต่างๆ อาทิ GAP: Good Agriculture Practices, GMP: Good Manufacturing Practices และ HACCP: Hazard Analysis Critical Control Point เป็นต้น เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดความปลอดภัยของอาหาร

ข. บทบาทของผู้ตรวจสอบของหน่วยงานภาคเอกชน คือ การเป็นผู้ควบคุมคุณภาพ โดยทำหน้าที่ตรวจรับรองคุณภาพ และรับประกันมาตรฐาน ซึ่งจะต้องมีการขึ้นทะเบียนไว้กับหน่วยงานภาครัฐ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หน่วยงานภาครัฐมอบอำนาจให้หน่วยงานภาคเอกชนที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้โดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่แทนในบางเรื่อง อาทิ การให้ตรวจวิเคราะห์คุณภาพในห้องปฏิบัติการ การตรวจรับรองระบบการผลิตและผลิตภัณฑ์

3) องค์การอิสระและมูลนิธิ

ปัจจุบันมูลนิธิคุ้มครองผู้บริโภค เป็นองค์กรหลักที่ดำเนินการเรื่องการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค โดยมีบทบาทในการให้ความรู้ ความช่วยเหลือและเรียกร้องสิทธิผู้บริโภคในประเทศไทยในรูปแบบของมูลนิธิ แต่ไม่ได้มีความเฉพาะเจาะจงเรื่องของอาหารแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่เกี่ยวเนื่องกับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในทุกประเภทของการบริโภค

และสืบเนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 57 ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 บัญญัติให้มีการก่อตั้งองค์การอิสระเพื่อผู้บริโภคเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้บริโภคในการแสดงความเห็น เรียกร้องสิทธิ ให้คำปรึกษา ให้ความรู้ในเรื่องสิทธิต่างๆของผู้บริโภค ซึ่งนับแต่ประกาศใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวในการผลักดันให้เกิดองค์การอิสระเพื่อผู้บริโภค มีการเริ่มดำเนินกระบวนการในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการร่างกฎหมายในปีพ.ศ.2541 ต่อมาเมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 การก่อตั้งองค์การอิสระเพื่อผู้บริโภค ได้ถูกบัญญัติไว้อีกครั้งในมาตรา 61 และมีการผลักดันจากภาคประชาชนและนักวิชาการอย่างต่อเนื่อง แต่จนถึงปัจจุบัน พระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคก็ยังไม่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นจึงองค์การนี้จึงมีความจำเป็นหากแต่ปัจจุบันยังเป็นเพียงความคาดหวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้กลไกความปลอดภัยด้านอาหารมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นหากได้ประกาศใช้

4) ผู้บริโภค

มีการศึกษาและผลักดันให้ผู้บริโภคเข้ามามีบทบาทในกลไกความปลอดภัยของไทยมากขึ้น โดยผลักดันให้เกิดเครือข่ายองค์กรผู้บริโภคในจังหวัดต่างๆ เพื่อทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านอาหาร และให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการบริโภคอาหารที่ไม่ปลอดภัย โดยเครือข่ายนี้มุ่งให้ความรู้แก่สมาชิกในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารในชุมชน รายงานเรื่องร้องเรียนเหตุแห่งความไม่ปลอดภัยด้านอาหารในชุมชน และเผยแพร่องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารด้านอาหารปลอดภัยผ่านช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะช่องทางอินเตอร์เน็ต

นับตั้งแต่ปีพ.ศ.2552 ถึงปัจจุบัน พ.ศ.2555 มีเครือข่ายองค์กรผู้บริโภคในประเทศไทยจำนวน 8 องค์กร ใน 8 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร สมุทรสงคราม ขอนแก่น มหาสารคาม

เชียงใหม่ พะเยา สงขลาและสตูล ซึ่งพบว่ายังไม่มีการขายในจังหวัดอื่นๆเพิ่มเติมนับแต่เริ่มต้นโครงการ

แต่อย่างไรก็ดีแม้กระบวนการสร้างเครือข่ายผู้บริโภคจะยังไม่มีการขายตัวอย่างเด่นชัด แต่จากการศึกษาพบว่า ผู้บริโภคมีการส่งข้อมูลข่าวสารและบอกเล่าถึงอันตรายที่ได้พบจากการบริโภคอาหารผ่านทางกระทู้ต่างๆในอินเทอร์เน็ต เพียงแต่ยังไม่มีมารวมกลุ่มกันอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

โดยสรุปจากการศึกษาโครงสร้างกลไกความปลอดภัยด้านอาหารของไทย หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำกับ ควบคุม และดูแลกลไกความปลอดภัยด้านอาหารผ่านหน่วยงานและกฎหมายต่างๆจำนวนมากตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานอาหาร แต่ปัญหาที่พบคือการทับซ้อนในความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้บางปัญหาเกิดเป็นช่องว่างที่ไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาดูแล และภาคเอกชนก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการทำให้กลไกขับเคลื่อนโดยทำหน้าที่ใน 2 บทบาท คือ ในบทบาทของผู้ประกอบการและบทบาทของผู้ควบคุม ในขณะที่องค์กรอิสระ มูลนิธิ และหน่วยงานภาคประชาชนยังไม่มีบทบาทที่โดดเด่นและเข้มแข็ง

4.1.2. สถานการณ์การประกันภัยกับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

เจตนารมณ์ของกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า ซึ่งเป็นแนวคิดเบื้องต้นของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ต้องการให้ผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นผู้อยู่ในฐานะที่ดีที่สุดในการดำเนินการเพื่อกระจายความเสี่ยงต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ผลิต หรือนำเข้า เป็นผู้ดำเนินการเอาประกันภัยความรับผิดของสินค้า เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้บริโภคจะได้รับการเยียวยา หากเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้า ซึ่งเป็นวิธีการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือ คปภ. เป็นหน่วยงานอิสระ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบในกรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับบริษัทประกันภัย

ในการรับประกันภัย แต่อย่างไรก็ดี กรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวเป็นเพียงแนวทาง ไม่มีสภาพบังคับ ดังนั้นจึงเป็นสิทธิของบริษัทประกันภัยในการเลือกว่าจะใช้หรือไม่ใช้ กรมธรรม์ตามแบบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยก็ได้

ซึ่งนอกเหนือจากสิทธิในการเลือกใช้แบบกรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 แล้ว บริษัทผู้รับเอาประกันภัย ยังมีสิทธิในการพิจารณารับหรือปฏิเสธการเอาประกันภัยของผู้ประกอบการได้ หากพิจารณาแล้วว่าสินค้านั้นมีความเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 มีสูง

ในการคิดเบี้ยประกันและการพิจารณารับประกันภัยความรับผิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 บริษัทผู้รับเอาประกันภัยจะไม่ก้าวล่วงไปในกระบวนการด้านการควบคุมคุณภาพในการผลิต แต่ต้องการความมั่นใจในความปลอดภัยของตัวผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันว่ามีความปลอดภัย รวมถึงมีเอกสารที่สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานกรณีเกิดการฟ้องร้องซึ่งสามารถสรุปการดำเนินการและเอกสารแสดงการดำเนินการที่บริษัทประกันภัยต้องการ หรือใช้ประกอบการคิดเบี้ยประกันและการพิจารณารับประกันภัยได้แก่

- 1) เอกสารการรับรองมาตรฐานการผลิต
- 2) เอกสารแสดงกระบวนการควบคุมความเสี่ยงในผลิตภัณฑ์
- 3) ข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ปรากฏในเว็บไซต์ของบริษัท
- 4) ปริมาณการผลิตต่อปี

ฯลฯ

นอกจากเอกสารความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ที่ผู้เอาประกันภัยแสดงต่อบริษัทประกันภัยจะเป็นปัจจัยในการคิดเบี้ยประกัน แนวโน้มของโลกก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้เบี้ยประกันสูงขึ้นหรือลดลง เพราะถึงแม้ว่าปัจจุบันสถิติการฟ้องร้องคดีความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยในประเทศไทยจะมีปริมาณไม่สูงมากนัก แต่การประกันภัยเป็นธุรกิจระดับสากล เพราะบริษัทประกันภัยจะมีการทำประกันภัยต่อกับบริษัทประกันภัยอื่นๆทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้นบริษัทประกันภัยจึงต้องพิจารณาความเสี่ยงของการรับประกันให้เป็นที่ยอมรับใน

ระดับสากล จึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาสถิติการฟ้องร้อง และแนวโน้มเบี้ยประกันภัยคดียุติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของโลก เพื่อประกอบการคิดเบี้ยประกันภัยในประเทศด้วย

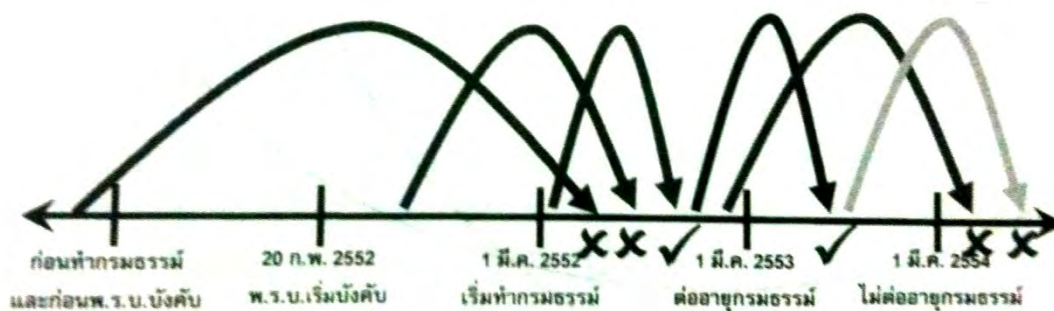
ในมุมมองของบริษัทประกันภัยมองว่า การประกันภัยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยเป็นความรับผิดชอบอันเกิดจากสินค้าประเภทอุปโภค บริโภค เป็นความเสียหายที่มีโอกาสเกิดน้อยถึงน้อยมาก แต่ความเสียหายแต่ละครั้งมีมูลค่ามหาศาล และมักเกิดความเสียหายเป็นวงกว้างรวมถึงคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์การฟ้องคดีความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของไทยจากสถิติทั่วโลกและสถานการณ์ปัจจุบันว่ามีแนวโน้มที่จะมีอัตราการฟ้องร้องและเรียกค่าเสียหายสูงขึ้นมาก

อย่างไรก็ดีปัจจุบันเบี้ยประกันภัยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่ใช้อยู่ในประเทศไทย นับว่าเป็นเบี้ยประกันที่มีอัตราต่ำกว่าที่อัตราเบี้ยประกันที่ใช้กันโดยทั่วไปในต่างประเทศ และสำหรับกรณีการทำประกันภัยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยในประเทศไทย นับว่าเป็นวิธีการกระจายความเสี่ยงและความรับผิดชอบด้านการเงินในความรับผิดชอบส่วนหนึ่ง อันได้แก่ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง และค่าจ้างทนายความต่อสู้คดี แต่ไม่รวมถึงความรับผิดชอบในค่าเสียหายเชิงลงโทษซึ่งเกณฑ์การเรียกร้องสิทธิเมื่อเกิดความเสียหาย มี 2 หลักการ คือ

1) เกณฑ์วันที่เกิดเหตุหรือClaim occurrence basis หมายถึงการให้ความคุ้มครองโดยพิจารณาว่าวันที่เกิดเหตุการณ์กรรมธรรม์มีการคุ้มครองหรือไม่

2) เกณฑ์วันที่ใช้สิทธิเรียกร้องหรือClaim made basis หมายถึงการให้ความคุ้มครองโดยพิจารณาว่าวันที่มีการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนกรรมธรรม์มีการคุ้มครองหรือไม่

สำหรับกรรมธรรม์ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยในประเทศไทยใช้เกณฑ์การเรียกร้องสิทธิแบบวันที่ใช้สิทธิเรียกร้องหรือClaim made basis ซึ่งสามารถแสดงตัวอย่างการให้ความคุ้มครองตามเกณฑ์Claim made basis ดังรูปที่ 4-1



รูปที่ 4-1 ตัวอย่างการให้ความคุ้มครองตามเกณฑ์ Claim made basis
(เมืองไทยประกันภัย, 2555)

ปัจจุบันการทำประกันภัยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยในประเทศไทย ภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 มีปริมาณการทำประกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยร้อยละ 1 ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ณ ปี พ.ศ.2555 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ โดยการเอาประกันเกิดจากเงื่อนไขทางการค้าของผู้ซื้อประเภทผู้ค้าปลีก โดยเฉพาะกรณีการส่งสินค้าไปต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยมีผู้ซื้อประเภทร้านสะดวกซื้อบางราย สร้างเงื่อนไขให้ผู้ประกอบการทุกรายที่จะขายสินค้าให้ จะต้องมีการรับประกันภัยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเอาประกันภัยความรับผิดชอบต่อสินค้าให้มากขึ้น ทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือ สคบ.ได้จัดโครงการมอบตราสัญลักษณ์คุ้มครองผู้บริโภคให้กับเจ้าของสินค้าและบริการ ต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องหมายให้ผู้บริโภคทราบว่าสินค้าใดที่มีการทำประกันภัยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้แล้ว ซึ่งบริษัทประกันภัยที่เข้าร่วมโครงการนับถึงสิ้นปีพ.ศ.2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 2 บริษัท คือ

- 1) บริษัททิพยประกันภัยจำกัด (มหาชน)
- 2) บริษัทเมืองไทยประกันภัยจำกัด (มหาชน)

ซึ่งภายหลังจากการเริ่มโครงการฯ นับถึงสิ้นปีพ.ศ.2555 มีผู้ประกอบการรายย่อย ประเภท OTOP จำนวนไม่เกิน 5 รายติดต่อขอทำประกันภัยความรับผิดชอบต่อ

ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และยังมีผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อมติดต่อเข้าซื้อประกันภัยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยแต่อย่างใด ซึ่งทำให้น่าสนใจว่าเพราะเหตุใดผู้ประกอบการไทยจึงไม่สนใจที่จะทำประกันภัยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เพื่อกระจายความเสี่ยงภัยของผลิตภัณฑ์อย่างที่ควรจะเป็น หรือคาดหวังว่าจะเป็น ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าว นอกจากจะเป็นความเสี่ยงของผู้ประกอบการแล้ว ในอีกด้านหนึ่งยังนับได้ว่าเป็นความเสี่ยงของผู้บริโภคต่อความเสียหายและการได้รับการเยียวยาอีกด้วย ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องต้องศึกษาและแก้ปัญหาต่อไป

4.1.3. สถานการณ์การฟ้องร้อง ร้องเรียน และหน่วยรับเรื่องร้องเรียน เกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านอาหารตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

สืบเนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 องค์กรต่างๆที่เกี่ยวกับผู้บริโภคทั้งภาครัฐและเอกชนรวมถึงองค์กรและมูลนิธิต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภคมีการก่อตั้งหน่วยงานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภคในการเรียกร้องความยุติธรรมและให้ความรู้แก่ผู้บริโภคซึ่งสามารถสรุปจำนวนหน่วยงานที่ก่อตั้งขึ้นอันสืบเนื่องมาจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นหน่วยรับเรื่องร้องเรียนคดีผู้บริโภคณสิ้นปีพ.ศ.2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 8 หน่วยงานดังนี้

1) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือ สคบ.

เป็นองค์กรอิสระหน่วยงานในสังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1.1) รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคโดยมีช่องทางในการร้องเรียน 3 ช่องทาง คือ

ก. ติดต่อด้วยตนเองที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ทำเนียบรัฐบาล กทม.10300

ข. เขียนจดหมาย ส่งตู้ ปณ. 99 กรุงเทพฯ 10300

ค. โทรศัพท์สายด่วนร้องทุกข์โทร. 1166

1.2) ติดตาม และสอดส่องพฤติกรรมของผู้ประกอบการอันมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค

1.3) สนับสนุนหรือทำการศึกษาและวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น

1.4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาแก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในทุกระดับการศึกษา

1.5) ดำเนินการเผยแพร่วิชาการแก่ผู้บริโภค

1.6) ประสานงานกับส่วนงานราชการหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมส่งเสริม หรือกำหนดมาตรฐานของสินค้าหรือบริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค

และแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะมีภารกิจดังกล่าวข้างต้น แต่หากเป็นกรณีดีความด้านอาหาร ทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะดำเนินการส่งเสริม ร้องเรียนไปยังกองพัฒนาศักยภาพพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ดำเนินการติดตามและช่วยเหลือผู้บริโภค

2) กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ 5 ประการ คือ

2.1) พัฒนาพฤติกรรมผู้บริโภคให้สามารถเลือกหาและบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และคุ้มค่า รวมทั้งการส่งเสริมศักยภาพผู้บริโภคให้รู้จักปกป้องและเรียกร้องสิทธิในการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัย

2.2) ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพผ่านทางสื่อและรูปแบบกิจกรรมต่างๆ

2.3) พัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพให้มีความน่าสนใจ เข้าถึงได้ง่าย มีข้อมูลทันสมัย สะดวก รวดเร็วในการใช้บริการ

2.4) สร้างระบบและกลไกการร้องเรียนและการชดเชยค่าเสียหาย และรับเรื่องร้องเรียนในคดีความที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ซึ่งปัจจุบันมีช่องทางการร้องเรียนทั้งสิ้น 7 ช่องทาง คือ

ก. สายด่วน อย. โทรศัพท์ 1556

ข. โทรศัพท์ 0 2590 7354-5

ค. โทรสาร 0 2590 1556

- ง. จดหมาย/หนังสือ (ร้องเรียน)
- จ. ตู้ ปณ.1556ปณฝ.กระทรวงสาธารณสุข 11004
- ฉ. 1556@fda.moph.go.th
- ช. ร้องเรียนด้วยตนเอง หรือกรณีมีตัวอย่างผลิตภัณฑ์มามอบให้

- ผู้บริโภคที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถร้องเรียนได้ที่ศูนย์เฝ้าระวังและรับเรื่องร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ศรว.) ตึกสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอาคาร A ชั้น 1

- ผู้บริโภคที่อยู่ในต่างจังหวัด แจ้งร้องเรียนที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

2.5) วิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค และระบบงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ

2.6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

โดยหลักแล้ว หน่วยงานนี้จะรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับคดีความด้านอาหารและยาเป็นหลัก โดยรับเรื่องร้องเรียนในคดีที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติอาหารพระราชบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับอาหารและยา และกฎกระทรวงที่กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ดูแล โดยจะดำเนินการตรวจสอบความเสียหายและเป็นตัวกลางระหว่างผู้เสียหายกับผู้ผลิตให้ได้เจรจาและชดเชยค่าเสียหาย ซึ่งมีช่องทางในการประสานงานที่หลากหลาย แต่จากสถิติการดำเนินงานพบว่า มีคดีความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ร้องเรียนในปริมาณที่น้อยมาก และส่วนใหญ่คดีที่ร้องเรียนจะเป็นเรื่องการโฆษณาเกินจริง

3) กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคหรือ บก.ปคบ. มีภารกิจตามที่กำหนดในระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

โดยผู้บริโภคสามารถร้องเรียนและตรวจสอบผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียนผ่านช่องทางเว็บไซต์ <http://www.consumer.police.go.th/>

4) ศาลแพ่งแผนกคดีผู้บริโภค

เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ก่อตั้งโดยประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับคดีผู้บริโภคตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค ดังต่อไปนี้

ก. คดีผู้บริโภคที่เกิดขึ้นในเขตศาลแพ่ง

ข. คดีผู้บริโภคที่เกิดขึ้นนอกเขตศาลแพ่งซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อน และศาลแพ่งได้รับไว้พิจารณาพิพากษาตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติศาลยุติธรรม

ซึ่งหน่วยงานนี้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติอื่น ๆ อันเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีการเตรียมบุคลากรเพื่อให้คำแนะนำในเบื้องต้นเกี่ยวกับคดีความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยก่อนการนำคดีขึ้นสู่ศาล และให้ความช่วยเหลือผู้บริโภคในการเขียนคำฟ้อง และคำร้องต่างๆ และจากการศึกษาพบว่า เป็นหน่วยงานที่มีผู้เข้ามาขอคำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือด้านคดีความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยมากที่สุดในจำนวนหน่วยรับเรื่องร้องเรียนคดีผู้บริโภคทั้ง 8 หน่วยงาน

การเข้ารับคำปรึกษาและความช่วยเหลือ สามารถทำได้โดยนำเอกสารหลักฐานต่างๆ ติดต่อกับแผนกคดีผู้บริโภค ประจำศาลแพ่ง และศาลจังหวัดทั่วประเทศ

5) อัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานอัยการสูงสุด

เป็นหน่วยงานในสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สังกัดสำนักงานอัยการ กระทรวงยุติธรรม โดยจะทำงานร่วมกับสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ในการเป็นผู้ดำเนินการฟ้องคดีให้กับผู้บริโภค สำหรับคดีที่ร้องเรียนผ่านสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และให้คำแนะนำแก่ผู้บริโภคที่เข้ามาติดต่อขอคำปรึกษาและขอให้ฟ้องร้องคดีเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับผู้บริโภค แต่นับถึงปัจจุบันยังไม่มี การขอความช่วยเหลือหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับคดีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 โดยผู้บริโภคหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด

6) สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์ แผนกคดีผู้บริโภค

สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือประชาชน ในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านคดีความต่างๆ โดยแบ่งออกเป็นแผนก ซึ่งคดีความรับผิดชอบ สินค้า จัดอยู่ในความรับผิดชอบของแผนกคดีผู้บริโภคโดยสามารถติดต่อขอคำปรึกษาเกี่ยวกับคดี ความ ผ่าน 3 ช่องทาง คือ

- ก. ติดต่อด้วยตนเองที่สำนักงานสภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 7/89 อาคาร 10 ถนนราชดำเนินกลาง แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
- ข. โทรศัพท์ 02 629 1430 ต่อ แผนกคดีผู้บริโภค
- ค. เว็บไซต์ <http://www.lawyerscouncil.or.th>

7) มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

เป็นหน่วยงานภาคเอกชนที่ก่อตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริโภคและองค์กรผู้บริโภคต่าง ๆ ได้มีส่วนในการคุ้มครองผู้บริโภค และส่งเสริมการศึกษา วิจัยและเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งจะรับเรื่องร้องเรียนและให้ความช่วยเหลือผู้บริโภคทุกประเภทคดี ไม่จำกัด เฉพาะคดีความประเภทอาหาร และเป็นองค์กรที่ผลักดันให้รัฐบาลประกาศใช้กฎหมายองค์กรอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และด้วยเหตุที่เป็นหน่วยที่รับเรื่องร้องเรียนหลากหลายประเภทคดี จึงมี คดีความปริมาณมาก และสำหรับคดีความประเภทอาหาร ส่วนใหญ่จะให้ความสนใจและมีความเชี่ยวชาญเรื่องอาหารปลอดภัยเป็นหลัก ดังนั้นคดีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัยจึงยัง ไม่มีการร้องเรียนและดำเนินคดีผ่านองค์กรนี้

การติดต่อขอคำปรึกษาและร้องเรียนสามารถทำผ่าน 3 ช่องทาง คือ

- ก. ติดต่อด้วยตนเองที่สำนักงานมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค เลขที่ 4/2 ซอยวัดมนโยธิน แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400
- ข. โทรศัพท์ 02 248 3734-7 โทรสาร 022483733
- ค. เว็บไซต์ <http://www.consumerthai.org/>

8) บริษัทผู้ผลิตสินค้า

บริษัทผู้ผลิตสินค้า มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อสินค้าที่ตนเองผลิต ซึ่งผู้บริโภคสามารถหาข้อมูลผู้ผลิตได้จากที่อยู่บนฉลากสินค้า หรือด้วยวิธีการอื่นๆ และปัจจุบันผู้ผลิตบางรายมีการ

ปรับเปลี่ยนข้อมูลบนบรรจุภัณฑ์ ให้มีเบอร์ติดต่อเพื่อร้องเรียนและรับข้อเสนอแนะ และเป็นช่องทางของบริษัทที่จะรับทราบถึงความเสียหายก่อนหน่วยงานอื่นๆ ทำให้สามารถเยียวยา แก้ไขสถานการณ์ และประนีประนอมกับผู้เสียหายได้อย่างรวดเร็ว เพื่อลดความเสียหายที่จะกระจายเป็นวงกว้างต่อไป

โดยสรุปสำหรับหน่วยรับเรื่องร้องเรียนทั้ง 8 หน่วยงาน หน่วยงานลำดับที่ 2 1) กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนสำหรับความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยเฉพาะประเภทอาหารและยาเท่านั้นและหน่วยงานที่ 8 บริษัทผู้ผลิตสินค้า เป็นหน่วยงานเอกชนผู้ผลิตสินค้ารับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความเสียหายจากสินค้าที่บริษัทนั้นๆผลิต ส่วนหน่วยงานอื่นๆจะรับเรื่องร้องเรียนความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยทุกประเภทโดยหน่วยรับเรื่องร้องเรียนทั้ง 8 หน่วยงานบางหน่วยงานยังไม่เคยมีผู้บริโภคเข้าไปขอความช่วยเหลือและบางหน่วยงานก็ให้ความช่วยเหลือในกรอบของกฎหมายฉบับอื่นและหน่วยงานที่เป็นที่รู้จักและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้บริโภคมากที่สุดคือบริษัทผู้ผลิตและศาลแพ่งแผนกคดีผู้บริโภคโดยสามารถสรุปรายชื่อหน่วยรับเรื่องร้องเรียนสังกัดและประเภทของการให้ความช่วยเหลือดังตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 ตารางสรุปรายชื่อหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียน สังกัด และประเภทของความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่ให้ความช่วยเหลือ

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	สังกัด	ประเภทความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่รับร้องเรียน
1	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	สำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี	ทุกประเภท
2	กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	กระทรวงสาธารณสุข	ประเภทอาหารและยาเท่านั้น
3	กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	ทุกประเภท
4	ศาลแพ่ง แผนกคดีผู้บริโภค	กระทรวงยุติธรรม	ทุกประเภท
5	อัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานอัยการสูงสุด	กระทรวงยุติธรรม	ทุกประเภท
6	สภาพนายความ แผนกคดีผู้บริโภค	สภาพนายความ	ทุกประเภท
7	มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค	องค์กรอิสระ	ทุกประเภท
8	บริษัทผู้ผลิตสินค้า	-	เฉพาะสินค้าที่บริษัทนั้นผลิต

ที่มา ผู้วิจัย, 2556.

4.1.4. ผู้บริโภคกับพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

ก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ผู้บริโภคมีความยากลำบากในการฟ้องร้องหรือร้องเรียนอันเกี่ยวเนื่องกับความเสียหายอันเนื่องมาจากผลิตภัณฑ์ เพราะยังไม่มีกฎหมายที่เอื้อต่อการใช้สิทธิของผู้บริโภคเป็นการเฉพาะ ดังนั้นการฟ้องร้องคดีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะใช้กฎหมายเกี่ยวเนื่องที่มีการบังคับใช้อยู่ อาทิ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาหาร ฯลฯ แต่จะติดขัดในประเด็นปัญหาข้อ

กฎหมายที่ขัดขวางการอำนวยความสะดวก เช่น เหตุแห่งการร้องเรียน องค์ประกอบ ความรับผิดชอบ ข้อจำกัดด้านการพิสูจน์ ข้อจำกัดในกระบวนการฟ้องร้องคดี ฯลฯ ซึ่งเป็น ปัญหาที่ก่อตัวและเพิ่มปริมาณความรุนแรง และมีการใช้ช่องทางทางการร้องเรียนและการ ทำลายทรัพย์สินที่เป็นเหตุแห่งความเสียหายผ่านสื่อสาธารณะเพื่อเรียกร้องความ ยุติธรรม ดังนั้นการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 จึงเข้ามามีบทบาทในฐานะกฎหมายที่จะอำนวยความสะดวก ยุติธรรมและคุ้มครองผู้บริโภค

กระบวนการนำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมของผู้บริโภค ตาม พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 จะใช้กระบวนการตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 ซึ่ง อำนาจความสะดวกให้กับผู้บริโภคในการฟ้องร้องคดี โดย

ก. การฟ้องร้องคดีตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก สินค้าที่ไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 ผู้เสียหายมีหน้าที่พิสูจน์เพียงว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นจริงและ ความเสียหายนั้นเป็นผลมาจากความบกพร่องของสินค้าเท่านั้น

ข. ระบุให้มีเจ้าพนักงานคดีช่วยผู้บริโภคในการทำเอกสารคำฟ้องและกิจกรรม อื่นๆเพื่อให้สามารถดำเนินคดีได้

ค. ผ่อนปรนกระบวนการวิธีพิจารณาคดีและเปิดช่องให้ผู้บริโภคสามารถฟ้องร้องคดี ได้ง่ายขึ้น

ซึ่งภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่ เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 แม้ว่าข้อมูลของการฟ้องร้องและร้องเรียน ตามพระราชบัญญัตินี้จะยังไม่มีสถิติที่ชัดเจนว่าเป็นเช่นไร แต่จากการศึกษาพบว่า สถานการณ์การฟ้องร้องและร้องเรียนในประเทศไทยโดยเฉพาะคดีความที่เกี่ยวข้อง กับสินค้าประเภทอาหาร จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 90 ของผู้ประกอบการ มักจะ ยินยอมที่จะใช้วิธีการประนีประนอมและชดใช้ค่าเสียหายก่อนการขึ้นศาล ดังนั้นจึงเป็น ช่องทางหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคบางรายใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ซึ่งจากการศึกษาพบว่า สามารถแบ่งประเภทของผู้ใช้สิทธิเรียกร้องในฐานะผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติความ รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) ผู้เสียหายที่ต้องการเรียกร้องความยุติธรรม

ผู้เสียหายประเภทนี้ เป็นผู้เสียหายที่ได้รับ ความเสียหาย และมีความรู้สึก ว่าไม่ได้รับความยุติธรรม จึงดำเนินการฟ้องร้องเป็นคดีความเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมตามสิทธิของตนเอง แต่ไม่มีเจตนาที่จะเรียกร้องค่าเสียหายที่เกินกว่าที่ตนเองได้เสียไป เพราะฉะนั้นผู้เสียหายประเภทนี้เวลาฟ้องร้องคดีจึงเรียกค่าเสียหายในจำนวนที่ไม่มาก หรือไม่รู้ว่าจะเรียกร้องค่าเสียหายเป็นจำนวนเท่าใด

2) ผู้เสียหายที่ต้องการเรียกร้องค่าเสียหาย

ผู้เสียหายประเภทนี้ ได้รับ ความเสียหาย และมีความรู้สึก ว่าต้องการเรียกร้องค่าเสียหายให้คุ้มค่า หรือต้องการเรียกร้องค่าเสียหายให้มีมูลค่าสูง เพื่อให้เป็นคดีตัวอย่างหรือให้เป็นคดีที่ได้รับความสนใจ เพราะฉะนั้นผู้เสียหายประเภทนี้เวลาฟ้องร้องคดีจึงเรียกค่าเสียหายในจำนวนที่สูงมาก

ในความจริงแล้ว คดีจะผูกพันคู่กรณีเท่านั้น เพราะฉะนั้นแม้ผู้เสียหายจะเรียกร้องค่าเสียหายเท่าใดก็ตาม ก็มีได้มีผลผูกพันบุคคลภายนอก หรือกล่าวได้ว่า ไม่ได้ทำให้คดีความกลายเป็นคดีตัวอย่างแต่อย่างใด ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นที่ศาลคือ กรณีผู้เสียหายเรียกร้องค่าเสียหายมากเกินไป ศาลอาจให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการบางอย่างเพื่อเป็นประกันว่าต้องการดำเนินคดีอย่างแน่วนอน ซึ่งมีผู้ฟ้องคดีประเภทที่ 2 หรือประเภทที่ต้องการเรียกร้องค่าเสียหาย ทั้งร่างคดีเมื่อเห็นแนวโน้มว่าตนเองจะแพ้คดีหรือเมื่อศาลให้วางเงินประกัน และมีบางกรณีที่ผู้บริโภคได้รับการเยียวยาจากผู้ผลิตแล้ว แต่ยักรำคดีมาฟ้องร้องต่อศาลอีก ดังนั้นแนวทางการเยียวยาของผู้ประกอบการและกระบวนการเยียวยา จึงเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการควรพิจารณาดำเนินการให้รอบคอบเพื่อไม่ให้เป็นที่ช่องว่างให้ผู้บริโภคไม่สุจริตใช้หาประโยชน์

4.1.5. สถานการณ์ผลกระทบและการดำเนินการของผู้ประกอบการอันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551

จากการศึกษาพระราชบัญญัติฯ พบว่า ผู้ประกอบการจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากพระราชบัญญัติฯมากที่สุด โดยผู้ประกอบการตามพระราชบัญญัติฯ จะมีความหมายกว้างกว่าผู้ประกอบการตามกฎหมายอื่น ดังปรากฏในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ที่ให้นิยามถึง “ผู้ประกอบการ” ว่า

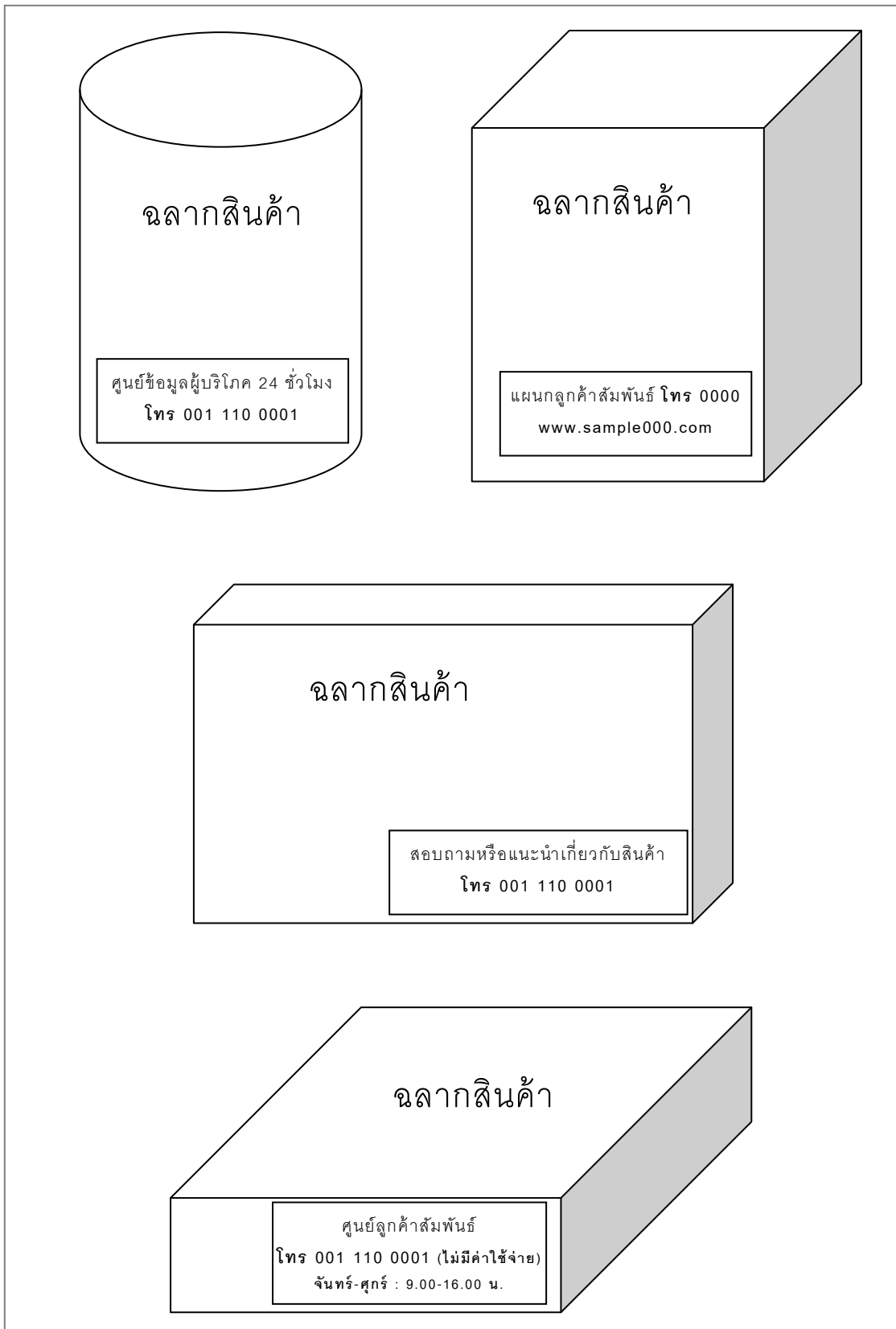
“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

- (1) ผู้ผลิต หรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต
- (2) ผู้นำเข้า
- (3) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้
- (4) ผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมาย ข้อความหรือ

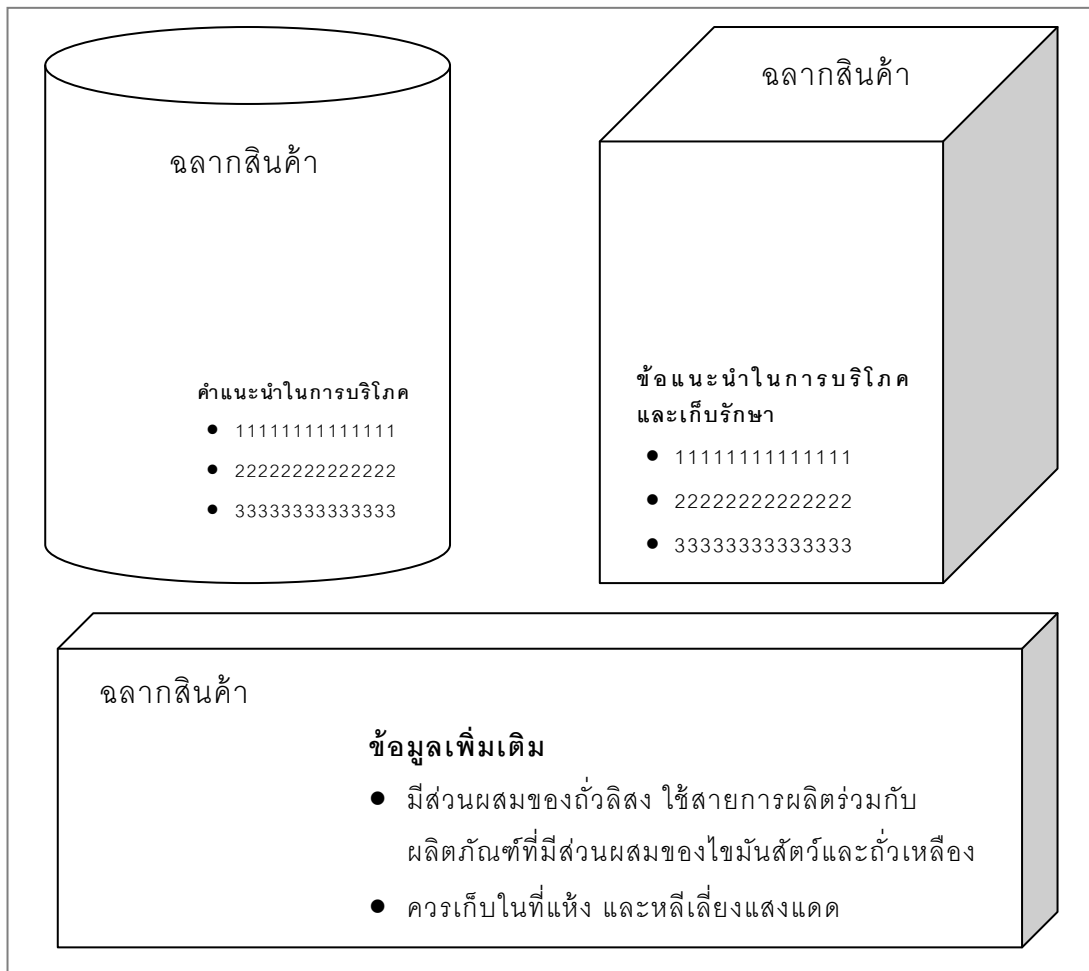
แสดงด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้า”

จากนิยามข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า “ผู้ประกอบการ” หมายความว่า ผู้ประกอบการทุกคนในห่วงโซ่อุปทานการผลิตและจำหน่ายสินค้า ซึ่งผู้ประกอบการแต่ละคน จะมีหน้าที่ในการพิสูจน์แตกต่างกันไป ดังได้อธิบายไว้แล้วในบทที่ 2 หน้าที 22 หัวข้อ “ผู้มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ” ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบสูงสุดและมีหน้าที่มากที่สุด คือ ผู้ประกอบการที่ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิต

สำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศไทย ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 และมีการปรับตัวของผู้ประกอบการในหลายๆประเด็นเพื่อป้องกันความรับผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยในช่วงเวลาของการเริ่มต้นบังคับใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 มีการตื่นตัวในการทำความเข้าใจพระราชบัญญัติ และแนวทางการดำเนินการเพื่อป้องกันความรับผิดตามพระราชบัญญัติ ทั้งการอบรมภายนอกองค์กร และการอบรมภายในองค์กร และสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ผลิตที่แสดงออกผ่านตัวสินค้า อาทิ การระบุเบอร์ดิตต่อเพื่อรับเรื่องร้องเรียนที่ฉลาก การระบุคำแนะนำในการบริโภค ระบุคำเตือนเพื่อการบริโภค เป็นต้นดังปรากฏในรูปที่ 4-2 และ 4-3



รูปที่ 4-2 การระบุเบอร์ติดต่อเพื่อรับเรื่องร้องเรียนที่ฉลากสินค้าของผู้ผลิต



รูปที่ 4-3 การระบุคำแนะนำในการบริโภค คำเตือน และวิธีการเก็บรักษา จากผู้ผลิต

การดำเนินการต่างๆของผู้ผลิตที่แสดงออกผ่านฉลากสินค้าเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการการป้องกันความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในเรื่องของความบกพร่องเนื่องจากการเตือนที่ไม่เพียงพอแต่ในประเด็นข้อบกพร่องอื่นเป็นส่วนของกระบวนการควบคุมภายในองค์กรที่แต่ละองค์กรต้องเก็บรักษาหลักฐานเพื่อนำมาแสดงกรณีเกิดความบกพร่องของสินค้าแต่มาตรฐานการผลิตต่างๆที่บริษัทมีอยู่ไม่สามารถนำมาใช้กล่าวอ้างเพื่อยืนยันถึงความปลอดภัยของสินค้าได้

การทำประกันภัยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 เป็นวิธีการกระจายความเสี่ยงที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลแต่สถานการณ์ในประเทศไทยการทำประกันภัยในลักษณะดังกล่าวยังไม่เป็นที่นิยมซึ่งอาจเกิดจากทัศนคติของผู้ประกอบการเช่น

(1) ผู้ประกอบการยังไม่ให้ความสำคัญของการทำประกันภัยความรับผิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 หรือ

(2) ผู้ประกอบการยังไม่ตระหนักถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกรณีถูกฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 หรือ

(3) ผู้ประกอบการเชื่อมั่นว่าผู้บริโภคไทยมีวัฒนธรรมประนีประนอมและไม่ชอบฟ้องร้องหรือมีคดีความจึงไม่น่าที่จะมีการฟ้องร้องคดีความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยจำนวนมากเหมือนประเทศอื่นๆ

แต่อย่างไรก็ดีเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ จึงมีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ ทำประกันภัยความรับผิดต่อสินค้าให้มากขึ้น ภายใต้โครงการมอบตราสัญลักษณ์คุ้มครองผู้บริโภคให้กับเจ้าของสินค้าและบริการที่ได้มีการทำประกันภัยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือ สคบ. เพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพ เพื่อเป็นเครื่องหมายให้ผู้บริโภคทราบว่าสินค้าใดได้มีการทำประกันภัยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยแล้วบ้าง แต่นับถึงสิ้นปีพ.ศ.2555 ก็ยังไม่ได้รับการตอบรับจากผู้ประกอบการเท่าไรนัก ซึ่งได้อธิบายแล้วในหัวข้อที่ 2 เรื่องสถานการณ์การประกันภัยกับพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

4.2 สังเคราะห์ปัจจัยเพื่อป้องกันความรับผิดจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในปีพ.ศ.2551 นอกจากจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 แล้ว ยังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ระบุถึงกระบวนการวิธีการปฏิบัติ เพื่อนำคดีที่เกี่ยวกับผู้บริโภคขึ้นสู่กระบวนการพิจารณาของศาล ซึ่งในการศึกษานี้ จำเป็นต้องศึกษาพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับควบคู่กันไป และเพื่อทำความเข้าใจถึงปัจจัยต่างๆของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 จึงจำเป็นต้องศึกษาหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดต่อสินค้าที่เป็นสากล เพื่อทำความเข้าใจถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายและเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันความรับผิดต่อสินค้าได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

4.2.1. สังเคราะห์ปัจจัยเพื่อการป้องกันความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยจากพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทยนับถึงปัจจุบันปีพ.ศ.2555 มีทั้งสิ้น 3 ฉบับ คือ

ก. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522

ข. พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551

ค. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551

ซึ่งจะเห็นได้ว่า กฎหมายฉบับแรกที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคมีการประกาศใช้ในปีพ.ศ.2522 และถัดมากกว่า 30 ปี ในพ.ศ.2551 จึงได้มีการประกาศใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคอีก 2 ฉบับ ซึ่งทำให้การคุ้มครองผู้บริโภคมีความสมบูรณ์มากขึ้น

ในการศึกษานี้ มุ่งเน้นการศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เพื่อสังเคราะห์สิ่งที่กฎหมายต้องการ และนำมาซึ่งการป้องกันความรับผิดตามกฎหมายความรับผิดต่อสินค้า หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การสังเคราะห์สิ่งที่กฎหมายต้องการเพื่อการเก็บรักษาพยานหลักฐานที่จำเป็นต่อการพิสูจน์เมื่อเกิดการฟ้องร้อง และเนื่องด้วยพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เป็นกฎหมายสารบัญญัติที่มีการกำหนดวิธีปฏิบัติไว้ แต่เนื่องจากเป็นคดีผู้บริโภค ดังนั้นหากมีประเด็นการดำเนินการใดที่ไม่มีระบุไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ก็จำเป็นต้องใช้กระบวนการวิธีพิจารณาตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 เข้าร่วมในการพิจารณาคดีด้วย ดังนั้นการสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อการป้องกันจากพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคครั้งนี้ จึงศึกษาปัจจัยจากพระราชบัญญัติ 2 ฉบับ คือ

1) การสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อการป้องกันความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

2) การสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อการป้องกันความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551

1) การสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อการป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 16 มาตรา โดยเป็นบทบัญญัติที่สามารถสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยได้ 5มาตรา ดังนี้

- 1.1) มาตรา 4
- 1.2) มาตรา 7
- 1.3) มาตรา 8
- 1.4) มาตรา 11
- 1.5) มาตรา 12

1.1) มาตรา 4 ของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 บัญญัติถึงนิยามต่างๆโดยเฉพาะนิยามของคำว่า “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” ซึ่งได้อธิบายโดยละเอียดในบทที่ 2 หน้าที่ 24 หัวข้อประเภทของความไม่ปลอดภัยโดยแบ่งความไม่ปลอดภัยออกเป็น 3 ประเภทคือ

- ก. ความไม่ปลอดภัยอันเนื่องจากการผลิต (Manufacturing Defect)
- ข. ความไม่ปลอดภัยอันเนื่องจากการออกแบบ (Design Defect)
- ค. ความไม่ปลอดภัยอันเนื่องจากการเตือนที่ไม่เพียงพอ (Warning Defect)

ซึ่งความไม่ปลอดภัยทั้ง 3 ประเภท สามารถสังเคราะห์เป็นปัจจัยเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยได้

1.2) มาตรา 7 ของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 บัญญัติถึงข้อต่อสู้ของผู้ประกอบการหรือเหตุที่กฎหมายเปิดช่องให้ผู้ประกอบการพิสูจน์เพื่อที่จะไม่ต้องรับผิดโดยกฎหมายกำหนดเหตุไว้ 3 เหตุ ในมาตรา 7 (1)-(3) ดังนี้

“มาตรา ๗ ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหากพิสูจน์ได้ว่า

- (๑) สินค้านั้นมีได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- (๒) ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือ
- (๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้ อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว”

จากบทบัญญัติมาตรา 7 ข้อพิสูจน์ใน (2) เป็นข้อพิสูจน์ที่ใช้ต่อสู้ในชั้นศาล เป็นข้อเท็จจริงทางด้านผู้บริโภค จึงไม่สามารถนำมาสังเคราะห์เป็นปัจจัยที่ใช้ในการป้องกันได้ ส่วนข้อพิสูจน์ในมาตรา 7(1) และ (3) เป็นสิ่งที่สามารถนำมาป้องกันในกระบวนการผลิตได้ กล่าวคือ เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการสามารถควบคุมได้

มาตรา 7 (1) ผู้ประกอบการต้องพิสูจน์ว่าสินค้าของผู้ประกอบการ เป็นสินค้าที่ปลอดภัย ซึ่งเมื่อพิจารณาตามนิยามในมาตรา 4 คำว่า “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า ประเภทความไม่ปลอดภัย 3 ประเภท คือ ความไม่ปลอดภัยจากการออกแบบ การผลิต และการเตือนที่ไม่เพียงพอ

ส่วนการพิสูจน์ตามมาตรา 7 (3) โดยเนื้อความแล้วเป็นข้อเท็จจริงจากด้านของผู้บริโภค แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาของมาตรานี้โดยละเอียด จะมีส่วนที่ผู้ประกอบการต้องเป็นผู้ดำเนินการ กล่าวคือ ผู้ประกอบการจะต้องกำหนด “...วิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้ อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควร...” หรือคือ รายละเอียดตามนิยามของ “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” ประเภทความไม่ปลอดภัยอันเนื่องจากการเตือนที่ไม่เพียงพอ

1.3) มาตรา 8 ของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เป็นบทบัญญัติถึงเหตุที่ผู้ประกอบการประเภทผู้ผลิตไม่ต้องรับผิดโดยระบุไว้ 2 ข้อ คือ

ก. กรณีที่ผู้ผลิตได้ผลิตสินค้าตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต และสามารถพิสูจน์ได้ว่าความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต โดยที่ผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัย

ข. กรณีผู้ผลิตส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบหรือการประกอบหรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้า

โดยกรณีไม่ต้องรับผิดของผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิตในกรณีที่ 2 นี้ ไม่ได้หมายความว่า ผู้ประกอบการรายอื่นในห่วงโซ่อุปทาน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะอ้างเป็นเหตุหลุดพ้นความรับผิดได้ ดังนั้นผู้เสียหายจึงยังสามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ประกอบการรายอื่นได้ต่อไป

1.4) มาตรา 11 ของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เป็นบทบัญญัติเรื่องค่าสินไหมทดแทนซึ่งให้อำนาจแก่ศาลในการกำหนดโดยมีหลักเกณฑ์ในบทบัญญัติมาตรา 11 (1) และ (2) และได้อธิบายโดยละเอียดในบทที่ 2 หน้า 20 หัวข้อค่าเสียหายโดยสามารถสรุปประเภทค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายได้ 3 ประเภทคือ

ก. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดซึ่งบัญญัติไว้ประมวลกฎหมายแพ่ง ลักษณะละเมิด และในบรรทัดที่ 1 ของมาตรา 11

ข. ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจตามบทบัญญัติมาตรา 11 (1)

ค. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษตามบทบัญญัติมาตรา 11 (2)

ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดในข้อ (1) เป็นค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายจากความเสียหายจริง ส่วนค่าเสียหายต่อจิตใจและค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษในข้อ (2) และ (3) เป็นค่าสินไหมที่ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้ โดยพิจารณาพฤติการณ์ต่างๆ ทั้งความร้ายแรงของความเสียหาย รวมไปถึงพฤติการณ์ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ดังนั้นจึงเป็นปัจจัยที่สามารถนำมาสังเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยได้

1.5) มาตรา 12 ของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 บัญญัติถึงอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องตามพระราชบัญญัตินี้โดยได้อธิบายรายละเอียดในบทที่ 2 หน้าที่ 23 หัวข้ออายุความซึ่งโดยสรุปอายุความแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

- 1) กรณีความเสียหายกรณีปกติมีอายุความ 2 แบบคือ
 - 1.1) ภายใน 3 ปี นับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ
 - 1.2) ภายใน 10 ปี นับแต่วันที่มีการขายสินค้า
- 2) กรณีความเสียหายในพฤติการณ์พิเศษ
 - 2.1) ภายใน 3 ปี นับแต่ วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ
 - 2.2) ภายใน 10 ปี นับแต่ วันที่รู้ถึงความเสียหาย

บทบัญญัติเกี่ยวกับอายุความ สามารถสังเคราะห์เป็นปัจจัยเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย และเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อการกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลของผู้ประกอบการได้ ซึ่งจากอายุความที่บัญญัติไว้ จะเห็นได้ว่าเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน การเก็บรักษาข้อมูลในแบบเดิมที่เป็นเอกสาร โดยเก็บเอกสารประมาณ 2-5 ปีนั้นอาจไม่เพียงพอ จึงเป็นความจำเป็นที่ผู้ประกอบการต้องหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ซึ่งระยะเวลาการเก็บรักษาหลักฐานจะขึ้นอยู่กับประเภทของอาหารและส่วนประกอบของสินค้าที่อาจทำให้เกิดความเสียหาย อย่างไรก็ตามก็ควรเก็บรักษาหลักฐานไว้อย่างน้อย 10 ปี นับแต่วันที่มีการขายสินค้า เพื่อให้ครอบคลุมอายุความในกรณีความเสียหายกรณีปกติ

2) การสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อการป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 เป็นพระราชบัญญัติที่กำหนดวิธีการดำเนินการและพิจารณาคดีผู้บริโภค มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 66 มาตรา ในหลายมาตราที่มีการบัญญัติไว้ เป็นไปในแนวเดียวกับที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เช่น

ก. มาตรา 13 บัญญัติเกี่ยวกับอายุความในพฤติการณ์พิเศษเหมือนกับบทบัญญัติในมาตรา 12 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551

ข. มาตรา 18 บัญญัติให้ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมสำหรับผู้บริโภคในการฟ้องคดีพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้บริโภคให้สามารถฟ้องคดีได้ง่ายขึ้น

ค. มาตรา 29 ระบุการพิจารณาพิสูจน์ความไม่บกพร่องของสินค้าให้เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการ

ง. มาตรา 39 ให้อำนาจแก่ศาลในการกำหนดจำนวนค่าเสียหายแก่โจทก์ตามความเหมาะสมแม้ว่าจะมีจำนวนมากกว่าที่โจทก์ขอไว้ก็ตาม

จ. มาตรา 42 ให้อำนาจแก่ศาลในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษตามที่เห็นสมควรโดยพิจารณาจากพฤติการณ์ต่างๆของผู้ประกอบการเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551

จากการศึกษาพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 บทบัญญัติที่สามารถสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติป้องกันความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยได้ คือ มาตรา 13 ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับอายุความในพฤติการณ์พิเศษ และมาตรา 42 ซึ่งให้อำนาจแก่ศาลในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษตามที่เห็นสมควร

4.2.2. สังเคราะห์ปัจจัยจากหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย

นอกเหนือจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติต่างๆแล้ว หลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายนับได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นหลังกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ เป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับและเป็นสากล กล่าวคือเป็นหลักการทางกฎหมายที่เป็นที่ยอมรับทั่วโลก ซึ่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 นำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ และมีหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกัน และนิยมนำมาปรับใช้กับการพิจารณาคดีความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยซึ่งได้อธิบายรายละเอียดในบทที่ 2 หน้า 26 หัวข้อ เกณฑ์การพิจารณาความบกพร่อง และ

ข้อต่อสู้ของผู้ประกอบการ หลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายจำนวน 6 ข้อ คือ

- ก. ความเสียหายแสดงอย่างชัดแจ้งว่าเกิดจากความบกพร่องของจำเลย
- ข. การวิเคราะห์ความเสี่ยง-ประโยชน์
- ค. คำรับประกันโดยปริยาย
- ง. ความคาดหวังของผู้บริโภค
- จ. ความคาดหวังที่สมเหตุสมผล
- ฉ. ความก้าวหน้าที่สุดของเทคโนโลยี

โดยหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายทั้ง 6 ข้อ เป็นหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและถูกใช้เป็นเหตุผลประกอบการพิจารณาคดีเสมอ แต่พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 มาตรา 7 ไม่ยอมรับหลักความก้าวหน้าที่สุดของเทคโนโลยีให้เป็นเหตุแห่งการยกเว้นความรับผิด และเนื่องด้วยหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายเรื่องความคาดหวังของผู้บริโภค และความคาดหวังที่สมเหตุสมผล มีความใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงปรับปรุงหมวดหมู่หลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย เพื่อใช้ในการสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อการป้องกันความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 เหลือเพียง 2 กลุ่ม คือ

1) หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยง-ประโยชน์

หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยง -ประโยชน์ หรือ Risk-Utility Test เป็นหลักการพิจารณาความบกพร่องของสินค้าโดยเฉพาะด้านการออกแบบ โดยการพิจารณาความสมเหตุสมผลของพฤติกรรมของผู้ผลิต กล่าวคือ พิจารณาเทียบเคียงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้บริโภคกับประโยชน์ที่ผู้ผลิตจะได้รับหากกระทำการดังกล่าว ตัวอย่างเช่น

ก. คดี Richard Grimshaw v. Ford Motor Company (1981) เป็นคดีที่โจทก์ขับรถยนต์ฟอร์ดรุ่นพินโตไปกับลูกชายแล้วเครื่องยนต์ดับบนทางด่วนซึ่งขณะที่รถยนต์จอดเสียอยู่นั้น ได้มีคนเมาเหล้าขับรถชนท้ายทำให้ถังน้ำมันยุบตัวและเกิดไฟไหม้จนเป็นเหตุให้โจทก์เสียชีวิตและ

ลูกชายได้รับบาดเจ็บสาหัสซึ่งคดีนี้ผู้พิพากษาตัดสินว่ารถยนต์คันดังกล่าวของบริษัทฟอร์ดมอเตอร์มีความบกพร่องและต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากบริษัทฟอร์ดมอเตอร์ไม่เลือกที่จะผลิตรถยนต์รุ่นพินโต ที่ออกแบบให้ถังน้ำมันตั้งลึกเข้าไปในตัวถังมากขึ้นซึ่งทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้น 12.50 เหรียญสหรัฐต่อคันและได้มีการทดสอบความปลอดภัยแล้วว่าหากเกิดเหตุการณ์รถยนต์ถูกชนจากด้านหลังจะมีโอกาสที่ถังน้ำมันยุบตัวและเกิดไฟไหม้คลอกผู้โดยสารและคนขับได้สูงแต่เพื่อประโยชน์ของบริษัทในการแข่งขันในตลาดบริษัทฟอร์ดมอเตอร์เลือกที่จะผลิตรถยนต์รุ่นพินโตตามแบบที่ออกไว้เพื่อให้ประหยัดต้นทุนโดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้บริโภคซึ่งคดีนี้บริษัทฟอร์ดมอเตอร์ต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนในเชิงลงโทษสูงถึง 125 ล้านดอลลาร์สหรัฐ(อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2552: 34-35)

ข. คดี O'Brien v. Muskin Corp.(1983) เป็นคดีที่โจทก์ได้รับบาดเจ็บจากการกระโดดลงสระน้ำขนาดเล็กที่สร้างบนสนามหญ้าของเพื่อนบ้านโดยโจทก์กระโดดจากความสูงประมาณ 8 ฟุตสระมีความลึก 4 ฟุตและพื้นสระทำด้วยแผ่นพลาสติกซึ่งมีความลื่นเมื่อโจทก์กระโดดลงมาก็ใช้มือสองข้างแตะพื้นแล้วไถลออกไปข้างๆทำให้ศีรษะกระแทกกับพื้นสระและได้รับบาดเจ็บประเด็นที่ผู้พิพากษาตั้งให้คณะลูกขุนพิจารณาคือความลื่นของสระว่ายน้ำมีความเสี่ยงมากกว่าประโยชน์ของสระว่ายน้ำหรือไม่ (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2552: 43-44)ซึ่งคดีนี้เนื่องจากความเสียหายเป็นผลจากความประมาทของโจทก์ทั้งหมดจำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

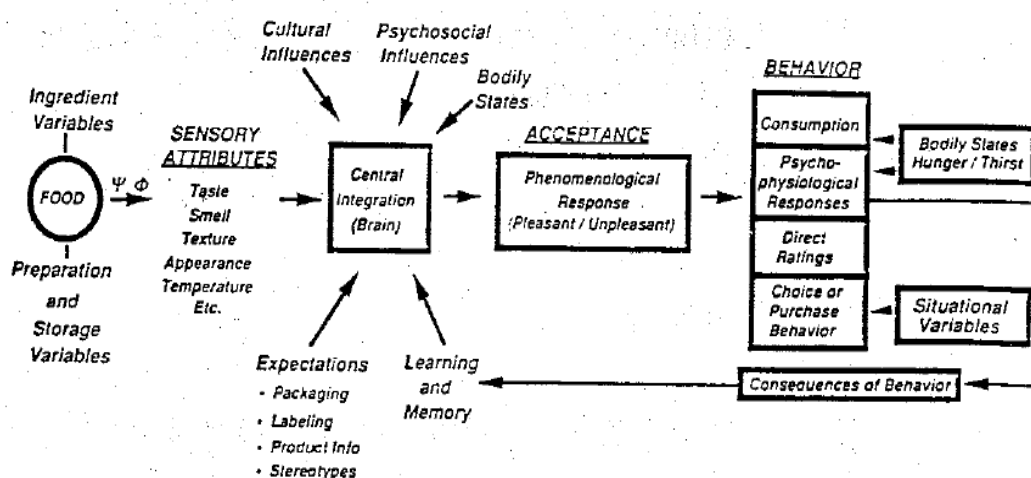
2) หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภคและหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล

หลักการทั้ง 3 หลักการจะถูกใช้ในการพิจารณาค่าบเกี่ยวกัน ซึ่งทั้ง 3 หลักการจะพิจารณาถึงความคาดหวังของผู้บริโภคเช่นเดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันในแง่ของการปรับใช้ โดยหลักการรับประกันโดยปริยาย (Implied Warranty) คือ การให้คำมั่นสัญญาของผู้ผลิตต่อผู้บริโภค เกี่ยวกับคุณภาพและการทำงานของสินค้าที่ได้ผลิตโดยไม่ได้ให้คำมั่นสัญญาแบบชัดเจน หรือเป็นลายลักษณ์อักษร หากแต่เป็นการให้คำมั่นโดยปริยาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ได้แสดงออกโดยชัดแจ้งแต่เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปของคุณสมบัติและลักษณะของสินค้า หรือเป็นความคาดหวังโดยปกติของบุคคล เกี่ยวกับสภาพการใช้งาน หรือการบริโภค ซึ่งกรณีของสินค้าประเภทอาหาร การพิจารณาจะต้องคำนึงถึงสภาพและประเภทของอาหารนั้นๆประกอบด้วย

หลักความคาดหวังของผู้บริโภค (The consumer expectation test) หมายความว่า ความคาดหวังโดยปกติของผู้บริโภคต่อการใช้งานหรือบริโภคสินค้า โดยสินค้าประเภทอาหารมีการศึกษาถึงความคาดหวังของผู้บริโภค ว่าปัจจัยพื้นฐานที่ผู้บริโภคคาดหวัง จากการบริโภคอาหาร (A.V. Cardello, 1995:163, N.Imram, 1999: 226) คือ

ก. คุณภาพของอาหาร (Quality of food) ซึ่งจะหมายความรวมถึงความปลอดภัยของอาหารด้วยและ

ข. คุณลักษณะของอาหารต่อระบบประสาท (Sensory Attributes) มีการศึกษารูปแบบลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการบริโภคอาหารและความคาดหวังของผู้บริโภคดังปรากฏในรูปที่ 4-4 ซึ่งคุณลักษณะของอาหารต่อระบบประสาทหมายความว่าสิ่งต่างๆที่เข้ามากระทบต่อประสาทสัมผัสอันได้แก่หีบห่อฉลากรายละเอียดสินค้าและแบบแผนของอาหารหรือสิ่งที่อาหารประเภทนั้นควรจะเป็นเช่นถ้าเป็นอาหารประเภทต้มยำก็ต้องมีรสชาติที่เผ็ดเปรี้ยวและหวานผสมกันสีส้มของน้ำต้มยำก็ควรมีน้ำมันสีส้มลอยอยู่หรือมีกลิ่นของมะนาว เป็นต้น



รูปที่ 4-4 แผนผังรูปแบบลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร (Cardello, 1994:254)

สำหรับอาหารแปรรูป ในปัจจุบันจะมีการนำกระบวนการใหม่ๆเข้ามาใช้ในการผลิต และมีการคิดค้นนวัตกรรมให้กับอาหารตลอดเวลา ซึ่งผู้บริโภคจำเป็นต้องบริโภคอาหารที่ผลิตโดยกระบวนการใหม่นั้น (Rozin, 1999: 9) ทำให้ผู้บริโภคอาหารแปรรูปจะคำนึงถึงการควบคุมความเสี่ยงมาก ดังนั้นจึงต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต

และส่วนประกอบของอาหารเพื่อความมั่นใจ ในการบริโภค (Cardello, 2003: 218, Miles&Frewer, 2001: 47)

ความคาดหวังของผู้บริโภคกับสินค้าประเภทอาหาร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาถึงความสมเหตุสมผลของความคาดหวังนั้นด้วย โดยเฉพาะกับสินค้าประเภทอาหาร เพราะจะเป็นช่องว่างให้ผู้บริโภคใช้สิทธิเกินส่วนได้ โดยความหมายของหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล (The reasonable expectation test) หมายความว่า ความคาดหวังนั้นจะต้องเป็นความคาดหวังโดยปกติของบุคคลทั่วไป และเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และควรจะเป็นในทางปฏิบัติ โดยมีได้พิจารณาถึงความคาดหวังของผู้บริโภค แต่เพียงฝ่ายเดียว ยกตัวอย่างเช่น

ก. คดี Musov.Picadilly Cafeteria Inc.และคดี Hunt v.Ferguson-Paulus Enterprise เป็นคดีที่มีเม็ดของลูกเชอร์รี่อยู่ในพายซึ่งทำให้ผู้เสียหายพ้นหักจากการเคี้ยว (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2552: 49) ซึ่งคดีนี้พายที่เป็นสินค้าโดยปกติจะไม่มีเม็ดลูกเชอร์รี่หรือสิ่งแปลกปลอมเจือปนอยู่ในพายจึงเป็นการรับประกันโดยปริยายว่าผู้บริโภคจะได้รับประทานพายเชอร์รี่ที่ไม่มีเม็ด ดังนั้นความคาดหวังของผู้บริโภคคือการบริโภคพายที่ไม่มีเม็ดของลูกเชอร์รี่ปนอยู่และในกระบวนการทางการผลิตสามารถทำได้เพราะฉะนั้นจึงเป็นความคาดหวังที่สมเหตุสมผลด้วย

ข. คดี Mitchell v. TOI Fridays เป็นคดีที่มีเศษกระดูกวัวปนอยู่ในแฮมเบอร์เกอร์ (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2552: 50) ซึ่งคดีนี้แฮมเบอร์เกอร์ที่เป็นสินค้าโดยปกติจะไม่มีเศษกระดูกหรือสิ่งแปลกปลอมใดเจือปนอยู่จึงเป็นการรับประกันโดยปริยายว่าผู้บริโภคจะได้รับประทานแฮมเบอร์เกอร์ที่ไม่มีสิ่งแปลกปลอมดังนั้นความคาดหวังของผู้บริโภคคือเนื้อที่ใช้ทำแฮมเบอร์เกอร์ไม่ควรจะมีเศษกระดูกวัวปนอยู่ซึ่งโดยทั่วไปและในกระบวนการทางการผลิตสามารถทำได้ เพราะฉะนั้นจึงเป็นความคาดหวังที่สมเหตุสมผลเช่นกัน

ค. คดี Betechia v. Cape Cod Corp. เป็นคดีที่ผู้บริโภคได้รับความเสียหายเนื่องจากรับประทานแซนวิชไก่แล้วกระดูกไก่ที่มคอ (อ้างแล้ว: ศักดา ธนิตกุล, 2552: 49) ซึ่งโดยปกติแซนวิชไก่จะใช้เนื้อไก่ส่วนนอกหรือเนื้อไก่ที่ไม่มีกระดูกมาทำดังนั้นแซนวิชไก่ที่เป็นเหตุแห่งความบกพร่องนี้จึงไม่เป็นไปตามที่ควรจะเป็นหรือกล่าวได้ว่าไม่เป็นไปตามการรับประกันโดยปริยายและเมื่อพิจารณาความคาดหวังของผู้บริโภคซึ่งโดยปกติผู้บริโภคจะไม่คาดหวังว่าจะพบกระดูกไก่ในแซนวิชซึ่งต่างกับความคาดหวังในการรับประทานไก่ย่างซึ่งเข้าใจได้ว่าจะต้องมีกระดูกเป็นธรรมดาดังนั้นการพบกระดูกไก่ในแซนวิชจึงเป็นสิ่งผิดปกติและด้วยเหตุที่โดยทั่วไปการทำแซน

วิชไก่อ้จะใช้เนื้อไก่อ้ในการทำเป็นเรื่องปกติที่ผู้บริโภคมจะคาดหวังการไม่มีกระดุกได้จึงเป็นความคาดหวังที่สมเหตุสมผล

จากบัจจัยด้านกฎหมายที่ได้สังเคราะห์ดังรายละเอียดข้างต้น จะเห็นได้ว่าหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มีความเกี่ยวเนื่องกัน ดังแสดงในตารางที่ 4-4

ตารางที่ 4-4 ตารางความสัมพันธ์ของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย

หลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	บทบัญญัติในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551	บทบัญญัติในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551
1) การวิเคราะห์ความเสี่ยง-ประโยชน์ 2) หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภคและหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล	มาตรา 4 เรื่องนิยาม "สินค้าที่ไม่ปลอดภัย"	-
1) การวิเคราะห์ความเสี่ยง-ประโยชน์ 2) หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภคและหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล	มาตรา 7 เรื่องข้อต่อผู้ของผู้ประกอบการ มาตรา 8 เรื่องข้อต่อผู้ของผู้ประกอบการ ประเภทผู้รับจ้างผลิต	มาตรา 29 เรื่องภาระการพิสูจน์
-	มาตรา 11 เรื่องค่าสินไหมทดแทน	มาตรา 42 เรื่องค่าสินไหมทดแทน
-	มาตรา 12 เรื่องอายุความ	มาตรา 13 เรื่องอายุความในพฤติการณ์พิเศษ

ที่มา ผู้วิจัย, 2556.

กฎหมายความรับผิดชอบสินค้า เป็นความพยายามที่จะหาเหตุแห่งความเสียหายที่เกิดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมและเยียวยาผู้เสียหาย เป็นกฎหมายลักษณะละเมิดที่มีการพัฒนาเพื่อลดทอนข้อจำกัด โดยเฉพาะเรื่องการพิสูจน์ของโจทก์ อันเนื่องจากการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ที่เพิ่มขึ้น ทำให้ยากต่อการที่ผู้เสียหายจะเข้าใจและชี้ให้เห็นถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ซึ่งกฎหมายนี้มีความพยายามหาหลักเกณฑ์เพื่อช่วยอำนวยความสะดวก และพัฒนาเป็นแนวทางซึ่งสามารถสรุปเป็นหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาดังที่ได้นำเสนอไว้ แต่อย่างไรก็ดี ประเด็นสำคัญที่เป็นเหตุแห่งการร้องเรียน จะต้องมียोगค์ประกอบให้ครบ 2 ส่วน คือ

ก. มีความเสียหายเกิดขึ้น และ

ข. ความเสียหายเป็นผลจากสินค้า

ซึ่งองค์ประกอบ ข. นั้น คำว่า “สินค้า” หมายถึง สินค้าชิ้นที่ได้บริโภค หรือใช้งาน

4.3 กฎหมายเกี่ยวกับพยานหลักฐานและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ้างอิงหลักฐานในคดีความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

หลักในเรื่องพยานหลักฐานที่ใช้อ้างอิงต่อศาลเมื่อเกิดคดีความ สำหรับประเทศไทยได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งในที่นี่จะกล่าวถึงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเป็นหลัก เนื่องจากเป็นคดีความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เป็นคดีที่อยู่ในหมวดของคดีแพ่ง ซึ่งในหัวข้อนี้จะแบ่งการอธิบายออกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

4.3.1. ความหมายของพยานหลักฐาน และหลักการทั่วไปในการพิจารณาใช้พยานหลักฐาน

พยานหลักฐาน หมายถึง สิ่งที่น่ามาใช้ในการกล่าวอ้างเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในการดำเนินคดีทั้งคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีอื่น ๆ (เข็มชัย ชุติวงศ์, 2551: 1) หรืออาจกล่าวได้ว่า พยานหลักฐาน คือ สิ่งใด ๆ ก็ตามที่สามารถบ่งชี้หรือแสดงให้เห็นถึงความจริงหรือความไม่เป็นจริงในคดีที่ได้แย้งกันได้ (จรัญ ภัคดีธนากุล, 2555: 63) ซึ่งการพิจารณาว่าจะใช้พยานหลักฐานหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับว่าเป็นปัญหาแบบใด โดยการแบ่ง

ปัญหาของคติความที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาล จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท (ธานี สิงหนาท, 2554: 1, อ้างแล้ว: จรัญ ภัคดีธนากุล, 2555: 33) คือ

1) ปัญหาข้อเท็จจริง หมายถึง ปัญหาที่ได้แย้งกันเกี่ยวกับการกระทำของบุคคล การเกิดขึ้นของเหตุการณ์ ความมีอยู่ของวัตถุสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (จรัญ ภัคดีธนากุล, 2555: 36) ดังนั้นปัญหาข้อเท็จจริงจึงจำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานในการพิสูจน์ (ธานี สิงหนาท, 2554: 1, จรัญ ภัคดีธนากุล, 2555: 33) ซึ่งต้องเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้ และเป็นพยานหลักฐานที่ได้นำเสนออย่างถูกต้องตามกระบวนการในสำนวน (จรัญ ภัคดีธนากุล, 2555: 33)

2) ปัญหาข้อกฎหมาย หมายถึง ปัญหาที่ได้เถียงถึงการบัญญัติไว้ของกฎหมาย และความหมายของบทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายนั้น และผลของการปรับใช้บทบัญญัติหรือกฎหมายนั้นกับข้อเท็จจริงในคดี (อ้างแล้ว: จรัญ ภัคดีธนากุล, 2555: 37) ดังนั้นปัญหาข้อกฎหมายจึงไม่ต้องมีการพิสูจน์หรือพิจารณาพยานหลักฐาน โดยศาลจะใช้ความรู้ด้านกฎหมายของศาลเองในการวินิจฉัย (อ้างแล้ว: ธานี สิงหนาท, 2554: 1, อ้างแล้ว: จรัญ ภัคดีธนากุล, 2555: 37)

4.3.2. ระบบพยานหลักฐานในประเทศไทยและผลกระทบจากพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551

ระบบกฎหมายลักษณะพยาน หรือระบบค้นหาข้อเท็จจริง สามารถแบ่งได้เป็น 2 ระบบ (อ้างแล้ว: เข็มชัย ชุตินวงศ์, 2551: 1, พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 4)คือ

1) ระบบไต่สวน โดยศาลมีบทบาทในการพิจารณาคดีอย่างมาก โดยถือว่าศาลมีหน้าที่ค้นหาข้อเท็จจริง จึงสามารถสืบพยานเพิ่มเติมหรือดลสืบพยานได้โดยไม่เคร่งครัดในเรื่องระเบียบการนำพยานขึ้นสู่ศาล ดังนั้นศาลจึงมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวาง (อ้างแล้ว: เข็มชัย ชุตินวงศ์, 2551: 1-3, อ้างแล้ว: พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 4-5)

2) ระบบกล่าวหา ศาลมีบทบาทในฐานะคนกลาง โดยต้องวางตัวเป็นกลางอย่างเคร่งครัดไม่สามารถค้นหาข้อเท็จจริงที่นอกเหนือจากที่คู่ความเสนอได้ โดย

หน้าที่ในการพิสูจน์ถือว่าเป็นภาระของคู่ความ จึงมีกฎเกณฑ์ และระเบียบการนำพยานขึ้นสู่ศาลและการรับฟังพยานหลักฐานที่เคร่งครัด ดังนั้นศาลจึงมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจได้น้อย (อ้างแล้ว: เข็มชัย ชุตินวงศ์, 2551: 3-4, อ้างแล้ว: พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 5-6)

สำหรับประเทศไทย ระบบกฎหมายลักษณะพยานถูกสร้างขึ้นตามแบบวิธีการพิจารณาคดีของระบบไต่สวน แต่ในทางปฏิบัติศาลไทยจะวางตัวเป็นกลางในลักษณะของระบบกล่าวหา ดังนั้นกล่าวโดยสรุปคือ ระบบกฎหมายลักษณะพยานของไทยเป็นระบบผสม (อ้างแล้ว: เข็มชัย ชุตินวงศ์, 2551: 7, อ้างแล้ว: พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 6) และภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการเรื่องพยานหลักฐานหลายประการ เนื่องจากมีการบัญญัติวิธีพิจารณาคดีที่แตกต่างจากที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยบัญญัติให้อำนาจแก่ศาลในการแสวงหาข้อเท็จจริง ไม่เคร่งครัดเรื่องระเบียบการนำเสนอพยานหลักฐาน มีเจ้าพนักงานคดีทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐาน ซึ่งเป็นหลักการของระบบไต่สวน (อ้างแล้ว: พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 12-14)

4.3.3. ประเภทของพยานหลักฐาน

พยานหลักฐาน แบ่งได้เป็น 3 ประเภท (อ้างแล้ว: เข็มชัย ชุตินวงศ์, 2551: 8, อ้างแล้ว: พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 18) คือ

1) พยานบุคคล หมายถึง บุคคลที่มาเบิกความต่อศาลถึงข้อเท็จจริงที่ตนได้ประสบ พบเห็น หรือทราบมา (อ้างแล้ว: เข็มชัย ชุตินวงศ์, 2551: 8)

2) พยานเอกสาร หมายถึง ข้อความใดๆในเอกสารที่มีการกล่าวอ้างความหมายของข้อความนั้นพยาน (อ้างแล้ว: เข็มชัย ชุตินวงศ์, 2551: 8)

“พยานเอกสาร หมายความว่า ข้อมูลที่บันทึกไว้ในสื่อชนิดใดก็ตามที่สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงที่พิพาทในคดีได้และนำสืบชนิดที่บันทึกข้อมูลดังกล่าวนั้นมาใช้เป็นพยานหลักฐานในศาลก็ให้ถือเป็นพยานเอกสาร และให้รวมถึงสื่อที่บันทึกไว้ในคอมพิวเตอร์หรือสื่อสารสนเทศอื่นๆด้วย” (ปิติกุล จีระมงคลพาณิชย์, 2552: 13)

“พยานเอกสาร หมายถึง พยานที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หรือด้วยรูปรอยใดๆ อันเป็นสื่อความหมายในภาษาใดภาษาหนึ่ง”(อ้างแล้ว: พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 368)

อาจกล่าวได้ว่า พยานเอกสาร คือ ข้อมูลที่ใช้กล่าวอ้างเป็นพยานในคดีพิพาท เพื่อใช้ในการพิสูจน์ความจริง ซึ่งได้มีการบันทึกเป็นภาษามนุษย์ ไม่ว่าจะบันทึกบนสื่อชนิดใดก็ตาม โดยพยานเอกสารมีความสำคัญในฐานะที่เป็นพยานที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากกว่าพยานประเภทอื่น อ้างแล้ว: (ปิติกุล จีระมงคลพาณิชย์, 2552: 164) ซึ่งในการนำพยานเอกสารมาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง มีความจำเป็นต้องนำหลักเรื่องการยืนยันตัวตน (Authentication) มาปรับใช้ด้วย โดยหลักดังกล่าว เป็นหลักการที่กำหนดให้ต้องมีการนำพยานบุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับเอกสารนั้นมารับรองความเป็นมาของเอกสารนั้น (อ้างแล้ว: ปิติกุล จีระมงคลพาณิชย์, 2552: 415)

3) พยานวัตถุ หมายความว่า วัตถุอย่างใดๆอันมิใช่เอกสารซึ่งคู่ความนำส่งเพื่อให้ศาลตรวจ หรือสิ่งของใดๆที่คู่ความอ้างอิงให้ศาลตรวจดูเพื่อประโยชน์แก่คดีของตน”(อ้างแล้ว: ปิติกุล จีระมงคลพาณิชย์, 2552: 132)

“พยานวัตถุ คือ สิ่งของใดๆที่คู่ความอ้างอิงให้ศาลตรวจดูเพื่อประโยชน์แก่คดีของตน”(อ้างแล้ว: เข็มชัย ชุตินวงศ์, 2551: 174)

โดยสรุป พยานวัตถุ คือ สิ่งของที่คู่ความใช้เพื่ออ้างข้อเท็จจริงเพื่อประโยชน์ทางคดีของตนเอง ซึ่งพยานวัตถุ มีความสำคัญในฐานะที่เป็นพยานที่ใช้พิสูจน์ถึงความมีอยู่ ลักษณะ รูปร่าง หรือสีของสิ่งที่กล่าวอ้างเพื่อเป็นพยาน (อ้างแล้ว: ปิติกุล จีระมงคลพาณิชย์, 2552: 131)

4.3.4. นำนักพยานและการรับฟังพยานอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับพยานเอกสารมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ 2 ประเด็นคือ

1) นำนักพยาน โดยเมื่อพยานเอกสารที่นำเสนอต่อศาลได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นเอกสารที่ถูกต้องและเป็นเอกสารจริงแล้ว หากพยานเอกสารนั้นเป็นเอกสารที่สร้างขึ้นเนื่องจากเป็นบันทึกที่เกิดขึ้นจากการทำงานโดยปกติ จะเป็นเอกสารที่มีความน่าเชื่อถือและมีน้ำหนักมาก เพราะโดยปกติจะต้องมีการตรวจสอบ และการ

บันทึกข้อความเท็จก็ไม่มีประโยชน์อันใดต่อการทำงาน(อ้างแล้ว: เข็มชัย ชูติวงศ์, 2551: 462-463)

2) การรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยการทำงานในปัจจุบัน จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการบันทึกข้อมูลต่างๆ ดังนั้นประเทศไทยจึงมีการบัญญัติกฎหมายให้ศาลรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในฐานะพยานหลักฐานในมาตรา 10 และ 11 แห่งพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544 (อ้างแล้ว: ปิติกุล จีระมงคลพานิชย์, 2552: 151, อ้างแล้ว: จรัญ ภัคดีธนากุล, 2555: 65, อ้างแล้ว: พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 544) และมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550(อ้างแล้ว: พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 544) ซึ่งตามแนวทางการแบ่งประเภทของพยาน จัดว่าข้อมูลที่ได้จากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นพยานเอกสาร เพราะใช้ข้อมูลที่ได้มีการบันทึกและพิมพ์ออกมาจากอุปกรณ์เป็นพยาน (อ้างแล้ว: ปิติกุล จีระมงคลพานิชย์, 2552: 13, อ้างแล้ว: จรัญ ภัคดีธนากุล, 2555: 65, อ้างแล้ว: พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 368)

การซึ่งนำพยานเอกสารประเภทข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กระบวนการสร้างวิธีการใช้งาน วิธีการจัดเก็บข้อมูล และวิธีการเก็บรักษาอุปกรณ์เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณา ซึ่งหากการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างปกติ สม่าเสมอ ก็จะมีน้ำหนักที่ดีกว่าการเก็บรักษาข้อมูลที่บกพร่อง (อ้างแล้ว: จรัญ ภัคดีธนากุล, 2555: 65, อ้างแล้ว: พรเพชร วิชิตชลชัย, 2555: 544)

4.4 ข้อมูลการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของผู้ประกอบการ

สำหรับประเทศไทยอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญ มีการผลิตเพื่อจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศและด้วยเหตุที่อาหารเป็นสิ่งที่ส่งผลโดยตรงต่อร่างกายของผู้บริโภคอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารจึงมีการควบคุมคุณภาพทั้งในรูปแบบของกฎหมายประกาศข้อบังคับจากหน่วยงานภาครัฐบาลและในรูปแบบของมาตรฐานโดยสมัครใจ และโดยเหตุที่ประเทศไทยมีนโยบายที่จะเป็นครัวของโลกดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้ผู้บริโภคเชื่อมั่นในคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารที่ผลิตจากประเทศไทยและด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆรวมถึงผู้ผลิตให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยของอาหารอย่างสูงดังจะเห็นได้จากกลไกความปลอดภัยด้านอาหารที่อธิบายไว้ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.1 เรื่องสถานการณ์การกำกับดูแลอาหารปลอดภัยในอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทยหน้า 53

จากการศึกษาการดำเนินการด้านความปลอดภัยโรงงานอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารตัวอย่างมีประเด็นที่นำมาสังเคราะห์สำหรับการวิจัย 3 ประเด็นดังนี้

4.4.1. ภาพรวมการดำเนินงาน

ในกระบวนการแปรรูปอาหารของโรงงานอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปตัวอย่าง กิจกรรมการดำเนินการของโรงงานเน้นการดำเนินการด้านการผลิตเป็นหลัก ส่วนเรื่องการตลาดและการจัดจำหน่ายเป็นเรื่องของบริษัทแม่ โดยการผลิตจะผลิตทั้งในชื่อผลิตภัณฑ์ของตนเองและรับจ้างผลิต โดยจำหน่ายทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งโรงงานจะมีหน้าที่ผลิตและสิ้นสุดลงเมื่อส่งสินค้าถึงผู้ว่าจ้างผลิต หรือผู้จัดจำหน่าย ในกรณีมีข้อร้องเรียน จะเป็นการร้องเรียนผ่านหน่วยงานด้านการตลาด แล้วหน่วยงานด้านการตลาดก็จะสอบถามมาที่โรงงาน เพื่อทำการหาข้อมูลย้อนหลังเพื่อหาความบกพร่องและทำการชี้แจง

กระบวนการผลิตในโรงงานเริ่มต้นตั้งแต่การออกแบบ การรับวัตถุดิบ ผลิตเป็นสินค้า ตรวจสอบสินค้า และการจัดส่ง ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ การนำเข้า หรือ Input, การผลิต หรือ Process และ ผลผลิต หรือ Output และสามารถแสดงเป็นรูปภาพแสดงกระบวนการผลิตได้ดังรูปที่ 4-5



รูปที่ 4-5 กระบวนการผลิตสินค้าในโรงงาน

4.4.2. การดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในการผลิตสินค้า

และเนื่องจากโรงงานตัวอย่างเป็นโรงงานแปรรูปอาหารขนาดใหญ่ ซึ่งผลิตและรับจ้างผลิตสินค้าที่จำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นจึงมีการเทียบเคียงกฎหมายและใช้มาตรฐานระดับนานาชาติในการควบคุมกระบวนการผลิต อาทิ GMP: Good manufacturing practice หรือ หลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร, HACCP: Hazard Analysis and Critical Control Point หรือ การวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม, BRC: The British Retail Consortium

หรือ มาตรฐานของสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกแห่งสหราชอาณาจักรฯ ซึ่ง มาตรฐานต่างๆที่โรงงานได้รับนั้นจะมีการตรวจสอบการดำเนินงานโดยหน่วยงานผู้ให้ การรับรองอย่างสม่ำเสมอ และเนื่องจากเป็นผู้รับจ้างผลิตด้วย ดังนั้นจึงมีการเข้า ตรวจสอบโรงงานและกระบวนการผลิต รวมถึงเอกสารหลักฐานการดำเนินงานเพื่อ ความปลอดภัยในการผลิตโดยผู้ว่าจ้างอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นเอกสารด้านความ ปลอดภัยในการผลิตสินค้าของโรงงานจึงนับได้ว่ามีความน่าเชื่อถือ

ในการดำเนินงานควบคุมคุณภาพการผลิตในโรงงานจะดำเนินการตาม มาตรฐาน HACCP เพื่อวิเคราะห์จุดผลิตที่มีความเสี่ยงและมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของสภาพสินค้า และกำหนดจุดจัดเก็บตัวอย่าง หรือ จุด sampling ซึ่งจะแตกต่างกัน ตามสินค้าและขั้นตอนการผลิตสินค้า โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้มี 2 หน่วยงาน คือ

- (1) หน่วยรับประกันคุณภาพ (QA: Quality Assurance)
- (2) หน่วยควบคุมคุณภาพ (QC : Quality Control)

การควบคุมก่อนการส่งสินค้า จะมีการทดสอบความปลอดภัยของอาหาร ก่อนการส่ง หรือ Test Food Safety โดยจะทำการทดสอบครั้งละ 7 วัน

ในประเด็นการเทียบเคียงกระบวนการทำงาน และการกำหนดผลทำให้ เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย เป็นหน้าที่ของสำนักมาตรฐาน ในหน่วยรับประกัน คุณภาพ หรือ QA ของแต่ละโรงงาน และหน่วยงานวิจัยและพัฒนาของบริษัท ซึ่งรวม ศูนย์ที่ส่วนกลาง

ปัจจุบัน ปัญหาที่พบในการควบคุมการผลิต คือ เรื่องความบกพร่องในการ ปฏิบัติงานอันเกิดจากการทำงานของคน หรือ Human Error

4.4.3. หลักฐานที่เก็บและวิธีการเก็บรักษาหลักฐาน

เอกสารการดำเนินการผลิตและการควบคุมความปลอดภัยด้านการผลิต ของโรงงานที่จัดเก็บในปัจจุบัน จะเก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อให้สามารถ สืบย้อนกลับ (Traceback) ได้ โดยการเก็บเอกสารหลักฐานการดำเนินงานจะใช้วิธีการ เก็บเอกสารโดยผู้ปฏิบัติการ ในรูปแบบของกระดาษ กล่าวคือ เป็นการเก็บเอกสารการ ตรวจสอบและดำเนินการที่เป็นแบบกระดาษเพื่อจัดเก็บเข้าไว้ในแฟ้มโดยเจ้าหน้าที่ โดยมีการแยกเอกสารที่เก็บเป็นชุดๆโดยแยกเป็นวันและเป็น Lot ซึ่งเอกสารด้านการ

ผลิตจะถูกจัดเก็บไว้ 3 ปี เนื่องจากเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานของสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกแห่งสหราชอาณาจักร และอีกเหตุผลหนึ่งเนื่องจากอายุของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเท่ากับ 2 ปี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเก็บเอกสารไว้ไม่น้อยกว่าอายุของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต และเนื่องจากเป็นโรงงานขนาดใหญ่ที่มีกำลังการผลิตสูง สถานะเอกสารที่จัดเก็บในปัจจุบันจึงมีปริมาณมากซึ่งเมื่อเกิดกรณีที่ต้องหาข้อมูลความปลอดภัยจึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการสืบค้น โดยโรงงานได้กำหนดนโยบายการตอบกลับ โดยแบ่งประเภทปัญหาเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ประเด็นปัญหาด้านคุณภาพ (Quality) มีนโยบายตอบกลับภายใน 5 วันทำการ
- 2) ประเด็นปัญหาด้านความปลอดภัย (Food Safety) มีนโยบายตอบกลับภายใน 2 วันทำการ

และหลังจากหาหลักฐานตอบกลับแล้ว ผลจากการร้องเรียนสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1) การร้องเรียน (Complain) โรงงานมีนโยบายการดำเนินการ 2 ประการ คือ
 - 1.1) ปรับปรุงการผลิตสินค้า
 - 1.2) ให้สัญญาว่าจะปรับปรุงการผลิตสินค้า
- 2) การเรียกร้องสิทธิอันพึงได้ (Claim) โรงงานมีนโยบายการดำเนินการ 2 ประการ คือ
 - 2.1) ชำระค่าเสียหายเป็นเงิน
 - 2.2) ผลิตสินค้าให้ใหม่

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเพื่อป้องกันความรับผิดทางกฎหมายกับการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของผู้ประกอบการ

จากผลการศึกษาปัจจัยด้านกฎหมายและการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของผู้ประกอบการสามารถสรุปความสัมพันธ์โดยเทียบเคียงกระบวนการผลิตกับปัจจัยเพื่อป้องกันความรับผิดทางกฎหมายความรับผิดต่อสินค้าดังแสดงในตารางที่ 4-5 ซึ่งเมื่อได้เทียบเคียงกระบวนการผลิตกับบทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมายแล้ว สามารถสังเคราะห์เนื้อหาหลักของพยานหลักฐานที่กฎหมายต้องการ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4-6 และสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบทบัญญัติตามกฎหมายและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดต่อสินค้ากับรายละเอียดข้อมูลที่ต้องการในแต่ละกระบวนการ ดังแสดงในตารางที่ 4-7 และความสัมพันธ์ของบทบัญญัติตามกฎหมายและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดต่อสินค้ากับรายละเอียดข้อมูลที่ต้องการในแต่ละกระบวนการในลักษณะผังผังที่โยงความเกี่ยวเนื่องดังรูปที่ 4-6

ตารางที่ 4-5 ตารางเทียบเคียงกระบวนการผลิตกับบทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมายความรับผิดต่อสินค้า

หมวดหลัก	กระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
1	การออกแบบ	1. มาตรา4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 3. มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 4. หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยง-ประโยชน์ 5. หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภคและหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล
2	การเลือกและรับวัตถุดิบ	1. มาตรา11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคพ.ศ.2551
3	การผลิต	1. มาตรา4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 3. มาตรา8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 4. มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 5. หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภคและหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล
4	การตรวจสอบสิ่งเจือปนภายหลังการผลิต	1. มาตรา4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551
5	นโยบายหลังการขาย	1. มาตรา11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคพ.ศ.2551

ที่มา ผู้วิจัย, 2556.

ตารางที่ 4-6 ตารางสังเคราะห์เนื้อหาหลักของพยานหลักฐานที่กฎหมายต้องการ
เทียบเคียงกระบวนการผลิตกับบทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาใน
กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมายความรับผิดต่อสินค้า

หมวดหลัก	กระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ		
1	การออกแบบ	1.มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551	1.1	ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบและเหตุผลในการเลือก		
		2.มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551	1.2			
2	การเลือกและรับวัตถุดิบ	3.มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551	2.1	หลักฐานยืนยันความปลอดภัยของสินค้าจากผู้ผลิต		
		4.หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยง-ประโยชน์			2.2	ใบส่งสินค้าจากผู้ผลิต, ผู้นำเข้า, ผู้ขาย
		5.หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภคและหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล				
		1.มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551				
		2.มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551				
		3.มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551				
		1.มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551				
		2.มาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551				

หมวดหลัก	กระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ
3	การผลิต	1.มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 2.มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 3.มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 4.มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 5.หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภคและหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล		ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตที่ปลอดภัย
4	การตรวจสอบสิ่งเจือปนภายหลังการผลิต	1.มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 2.มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551	4.1	เอกสารที่แสดงถึงการส่งมอบสินค้าให้กับบุคคลภายนอก
			4.2	หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบสินค้า
5	นโยบายหลังการขาย	1.มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 2.มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551	5.1	เอกสารที่แสดงถึงแผนดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายกรณีสินค้าได้ผลิต นำเข้าหรือจำหน่ายแล้ว
			5.2 (ถ้ามี)	เอกสาร และหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย
			5.3	เอกสาร และหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้า

ที่มา ผู้วิจัย, 2556.

ตารางที่ 4-7 ตารางความสัมพันธ์ของบทบัญญัติตามกฎหมายและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดต่อสินค้า
กับรายละเอียดข้อมูลที่ต้องการในแต่ละกระบวนการ

หมวด หลัก	กระบวนการ	หมวด ย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิด ตามกฎหมาย										หลักการพิจารณาคดี ของผู้พิพากษาใน กฎหมาย	
				พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ ปลอดภัย พ.ศ.2551								วิษุบริภาค พ.ศ.2551			
				ม.4	ม. 7(1)	ม. 7(3)	ม.8	ม. 11 ว 1	ม.11 (1)	ม.11 (2)	ม.12	ม. 29	ม. 42		
1	การออกแบบ	1.1	ข้อมูลเกี่ยวกับการ ออกแบบและเหตุผลใน การเลือก	X	X								X		- หลักการวิเคราะห์ ความเสี่ยง-ประโยชน์ - หลักการรับประกัน โดยปริยายหลักความ คาดหวังของผู้บริโภค และหลักความคาดหวัง ที่สมเหตุสมผล
		1.2	ข้อมูลที่ให้กับผู้บริโภค จะต้องเหมาะสม ถูกต้อง และชัดเจน	X		X								X	

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย										
				พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551								วิษุบริภาค พ.ศ.2551		หลักการพิจารณาของผู้พิพากษาในกฎหมาย
				ม.4	ม. 7(1)	ม. 7(3)	ม.8	ม. 11 ว 1	ม.11 (1)	ม.11 (2)	ม.12	ม. 29	ม. 42	
2	การเลือกและรับวัตถุดิบ	2.1	หลักฐานยืนยันความปลอดภัยของสินค้าจากผู้ผลิต					X	X				X	
		2.2	ใบส่งสินค้าจากผู้ผลิต, ผู้นำเข้า, ผู้ขาย					X	X				X	
		2.3	หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการรับมอบสินค้า					X	X				X	
3	การผลิต		ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตที่ปลอดภัย	X	X		X					X		หลักการรับประกันโดยปริยาย หลักความคาดหวังของผู้บริโภค และหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย											
				พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551								วิษุบัตรโภค พ.ศ.2551		หลักการพิจารณาของผู้พิพากษาในกฎหมาย	
				ม.4	ม. 7(1)	ม. 7(3)	ม.8	ม. 11 ว 1	ม.11 (1)	ม.11 (2)	ม.12	ม. 29	ม. 42		
4	การตรวจสอบสิ่งเจือปนภายหลังการผลิต	4.1	เอกสารที่แสดงถึงการส่งมอบสินค้าให้กับบุคคลภายนอก	X								X			
		4.2	หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบสินค้า	X								X			
5	นโยบายหลังการขาย	5.1	เอกสารที่แสดงถึงแผนดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายกรณีสินค้าได้ผลิต นำเข้าหรือจำหน่ายแล้ว								X			X	

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย											
				พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551								วิษุฎุบรโภค พ.ศ.2551		หลักการพิจารณาดีของผู้พิพากษาในกฎหมาย	
				ม.4	ม. 7(1)	ม. 7(3)	ม.8	ม. 11 ว 1	ม.11 (1)	ม.11 (2)	ม.12	ม. 29	ม. 42		
5	นโยบายหลังการขาย (ต่อ)	5.2 (ถ้ามี)	เอกสาร และหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้องเนื่องที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย								X			X	
		5.3	เอกสาร และหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เนื่องที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้า								X			X	

ที่มา ผู้วิจัย, 2556.

บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษา

พรบ. ความรับผิดชอบความเสียหาย
จากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

- มาตรา 4
- มาตรา 7(1)
- มาตรา 7(3)
- มาตรา 8
- มาตรา 11 วรรค 1 และมาตรา 11 (1)
- มาตรา 11 (2)
- มาตรา 12

พรบ. วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551

- มาตรา 29
- มาตรา 42

หลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษา

- หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยง-ประโยชน์
- หลักการรับประกันโดยปริยาย
- หลักความคาดหวังของผู้บริโภค
- หลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล

กระบวนการ

- 1. การออกแบบ
- 2. การเลือกและรับวัตถุดิบ
- 3. การผลิต
- 4. การตรวจสอบสิ่งเจือปนภายหลังการผลิต
- 5. นโยบายหลังการขาย

เนื้อหาหลักที่ต้องการ

- 1.1. ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบ และเหตุผลใน
- 1.2. ข้อมูลที่ให้กับผู้บริโภค จะต้องเหมาะสม ถูกต้อง และชัดเจน
- 2.1. หลักฐานยืนยันความปลอดภัยของสินค้า
- 2.2. ใบส่งสินค้าจากผู้ผลิต, ผู้นำเข้า, ผู้ขาย
- 2.3. หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการรับ
- 3. ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตที่ปลอดภัย
- 4.1. เอกสารที่แสดงถึงการส่งมอบสินค้าให้กับบุคคลภายนอก
- 4.2. หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่ง
- 5.1. เอกสารที่แสดงถึงแผนดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ภายหลังการขาย
- 5.2. เอกสาร และหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิด
- 5.3. เอกสาร และหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาและ

รูปที่ 4-6 ความสัมพันธ์ของบทบัญญัติตามกฎหมายและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้ากับ รายละเอียดข้อมูลที่ต้องการในแต่ละกระบวนการในลักษณะผังผังที่โยงความเกี่ยวเนื่อง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่จำเป็นต้องปรากฏในเอกสารของแต่ละกระบวนการใช้เทคนิค 5W1H เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารตัวอย่าง เปรียบเทียบกับเนื้อหาหลักของพยานหลักฐานที่กฎหมายต้องการ ซึ่งในทางปฏิบัติปัจจัยต่างๆไม่จำเป็นต้องอยู่ในเอกสารฉบับเดียวกันทั้งหมด ดังนั้นจึงอาจมีเอกสารหลายฉบับเพื่อบรรจุปัจจัยที่ต้องการก็เป็นไปได้

เทคนิค 5W1H เป็นกระบวนการวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการหรือสิ่งที่มีอยู่โดยการตอบคำถามพื้นฐาน 6 ข้อ (P. Y. Tsai, M. Nagai, and C. J. Chung, 2002: 198, K. Shimazu, T. Arisawa, and I. Saito, 2006: 2, C. K. Lin, J. B. Wei, Y. P. Lee, and C. K. Yeh, 2007: 764, S. Lan, 2010: 1101) คือ

- | | |
|----------|-----------|
| ก. Who | ใคร |
| ข. What | อะไร |
| ค. Where | ที่ไหน |
| ง. When | เมื่อไหร่ |
| จ. Why | ทำไม |
| ฉ. How | อย่างไร |

จากเทคนิคดังกล่าว สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่จำเป็นต้องปรากฏในเอกสารเพื่อเป็นพยานหลักฐานแยกตามกระบวนการทั้ง 5 กระบวนการ โดยแยกอธิบายรายการกระบวนการดังนี้

5.4.1. การออกแบบ

ในการออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบโดยองค์กรเอง หรือการออกแบบโดยผู้ว่าจ้าง มีเนื้อหาหลักที่ต้องการ 2 ข้อ ซึ่งมีปัจจัยที่จำเป็นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเนื้อหาแต่ละข้อดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบและเหตุผลในการเลือกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนงาน
คือ

1.1) การออกแบบสินค้า

1.2) การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก

1.1) การออกแบบสินค้า

ข้อมูลที่สำคัญต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อสินค้า
- ง. ประเภทสินค้า
- จ. ข้อมูลการออกแบบสินค้า
- ฉ. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงแบบสินค้า (ถ้ามี)
- ช. เหตุผลในการออกแบบสินค้า
- ซ. เหตุผลในการเลือกแบบสินค้า
- ฅ. ผู้ออกแบบสินค้า
- ญ. ผู้เลือกแบบสินค้า
- ฎ. ผู้อนุมัติแบบสินค้า
- ฏ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารดังกล่าว คือ
หน่วยวิจัยและพัฒนา หรือ Research and Development หรือ R&D

1.2) การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก

ข้อมูลที่สำคัญต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ และฉลาก
- ง. ข้อมูลการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก
- จ. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก(ถ้ามี)
- ฉ. เหตุผลในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก
- ช. เหตุผลในการเลือกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก
- ซ. ผู้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก
- ฅ. ผู้เลือกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก

ญ. ผู้อนุมัติแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก

ฎ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

2) ข้อมูลที่ให้กับผู้บริโภคจะต้องเหมาะสมถูกต้องและชัดเจน

ข้อมูลที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. ข้อมูลวันที่ผลิตหรือวันที่หมดอายุ
- ข. ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า
- ค. คำแนะนำในการใช้หรือบริโภคสินค้าวิธีการเก็บรักษาสินค้า
- ง. ข้อควรระวังหรือคำเตือนสำหรับสินค้า
- จ. ข้อมูลการออกแบบเนื้อหา
- ฉ. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงแบบเนื้อหา(ถ้ามี)
- ช. เหตุผลในการออกแบบเนื้อหา
- ซ. เหตุผลในการเลือกแบบเนื้อหา
- ฌ. ชื่อสินค้าที่ใช้เนื้อหาที่ออกแบบ
- ฎ. ผู้ออกแบบเนื้อหา
- ฏ. ผู้เลือกแบบเนื้อหา
- ฐ. ผู้อนุมัติแบบเนื้อหา
- ฑ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารดังกล่าว คือ
หน่วยวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

5.4.2. การเลือกและรับวัตถุดิบ

การเลือกและรับวัตถุดิบเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในเรื่องความปลอดภัยของอาหาร จึงจำเป็นที่จะต้องเลือกวัตถุดิบที่มีความปลอดภัย ซึ่งจากการสังเคราะห์ความต้องการทางกฎหมาย ปรากฏเนื้อหาหลักที่จำเป็นต้องดำเนินการและเก็บเอกสารทั้งสิ้น 3 ข้อ ซึ่งมีปัจจัยที่จำเป็นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเนื้อหาแต่ละข้อดังนี้

- 1) หลักฐานยืนยันความปลอดภัยของสินค้าจากผู้ผลิต
- 2) ใบส่งสินค้าจากผู้ผลิต, ผู้นำเข้า, ผู้ขาย
- 3) หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการรับมอบสินค้า

1) หลักฐานยืนยันความปลอดภัยของสินค้าจากผู้ผลิต

โดยหลักฐานดังกล่าว หมายถึงทั้งวัตถุประสงค์ในการผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ซึ่งข้อมูลที่สำคัญจำเป็นต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อสินค้าที่รับเข้า
- ง. ประเภทสินค้า ที่รับเข้า
- จ. เอกสารรับรองการตรวจวิเคราะห์ความปลอดภัยทางวิทยาศาสตร์ของสินค้าที่รับเข้า
- ฉ. หน่วยงานผู้ให้การรับรอง
- ช. วิธีการตรวจวิเคราะห์ความปลอดภัยทางวิทยาศาสตร์ของสินค้าที่รับเข้า
- ซ. รายงานผลการตรวจวิเคราะห์ความปลอดภัยทางวิทยาศาสตร์ของสินค้าที่รับเข้า
- ด. ลายมือชื่อผู้ให้การรับรองหรือผู้ตรวจวิเคราะห์
- ฎ. ผู้ส่งตรวจวิเคราะห์
- ฏ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการรับสินค้า

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารดังกล่าว คือ หน่วยประกันคุณภาพ (Quality Assurance: QA)

2) ใบส่งสินค้าจากผู้ผลิต, ผู้นำเข้า, ผู้ขาย

ข้อมูลที่สำคัญจำเป็นต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อสินค้า
- ง. ประเภทสินค้า
- จ. รหัสอ้างอิงการผลิตจากผู้ผลิตสินค้าที่เพียงพอต่อการตรวจสอบย้อนกลับ
- ฉ. รายละเอียดคุณลักษณะของสินค้า
- ช. จำนวนสินค้าที่ส่งมอบ
- ซ. ชื่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย

ฅ. ที่อยู่และเบอร์ติดต่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย
 ฉ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการรับมอบสินค้า
 ๓. ลายมือชื่อผู้รับมอบสินค้า
 ๓. เอกสารการส่งมอบสินค้าที่ออกโดยผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย
 โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารดังกล่าว คือ
 หน่วยคลังสินค้า

3) หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการรับมอบสินค้า

ข้อมูลที่ต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อสินค้า
- ง. ประเภทสินค้า
- จ. รหัสอ้างอิงการผลิตจากผู้ผลิตสินค้าที่เพียงพอต่อการตรวจสอบย้อนกลับ
- ฉ. จำนวนสินค้าที่รับมอบ
- ช. จำนวนสินค้าที่ตรวจสอบ
๓. วิธีการตรวจสอบ
- ฅ. รายละเอียดที่ตรวจสอบ
- ฉ. ชื่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย
๓. ที่อยู่และเบอร์ติดต่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย
๓. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการรับมอบสินค้า
๓. ลายมือชื่อผู้รับมอบสินค้า

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารดังกล่าว คือ
หน่วยคลังสินค้า

5.4.3. การผลิต

ในกระบวนการผลิตสินค้าแต่ละชนิดจะมีกระบวนการที่ไม่เหมือนกัน แต่สิ่ง
ที่กฎหมายต้องการคือข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตที่ปลอดภัยดังนั้นสำหรับการเก็บข้อมูล
ด้านการผลิต ซึ่งหมายรวมถึงส่วนสนับสนุนการทำงานด้วย เช่น สถานที่ เครื่องจักร

บุคลากร ดังนั้นเอกสารในส่วนนี้จึงอาจมีหลายฉบับ ทั้งนี้ข้อมูลที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการสำหรับกระบวนการผลิต สามารถแบ่งออกเป็น 5 หมวดการทำงาน คือ

1) สถานที่ มีข้อมูลที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อสถานที่ที่ตรวจสอบ
- ง. รายการเพื่อตรวจสอบสถานที่
- จ. วิธีการตรวจสอบสถานที่
- ฉ. ผลการตรวจสอบสถานที่
- ช. สินค้าที่ใช้สถานที่ที่ได้ตรวจสอบแล้วทำการผลิต
- ซ. ชื่อผู้ตรวจสอบสถานที่
- ฅ. ลายมือชื่อผู้ตรวจสอบสถานที่
- ญ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบสถานที่

2) เครื่องจักร มีข้อมูลที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อเครื่องจักรที่ตรวจสอบ
- ง. สถานที่ที่เครื่องจักรตั้งอยู่
- จ. รายการเพื่อตรวจสอบเครื่องจักร
- ฉ. วิธีการตรวจสอบเครื่องจักร
- ช. ผลการตรวจสอบเครื่องจักร
- ซ. ชื่อผู้ตรวจสอบเครื่องจักร
- ฅ. ลายมือชื่อผู้ตรวจสอบเครื่องจักร
- ญ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบเครื่องจักร

3) บุคลากร

ข้อมูลที่สำคัญต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. รายชื่อผู้ทำงานในแต่ละรอบการทำงาน
- ง. ชื่อสถานที่ที่บุคลากรทำงาน
- จ. ที่อยู่และเบอร์ติดต่อผู้ทำงาน
- ฉ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการบันทึกข้อมูลการทำงาน
- ช. ลายมือชื่อผู้เข้าทำงาน
- ซ. ประวัติการฝึกอบรมของพนักงาน
- ฅ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบเครื่องจักร
- ญ. ลายมือชื่อผู้เข้าอบรม
- ฎ. สถานที่อบรม
- ฏ. หลักสูตรการฝึกอบรม
- ฐ. วิทยากรผู้ให้ความรู้

4) การวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุมก่อนการผลิต โดยข้อมูลที่สำคัญต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- ง. เนื้อหาการวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- จ. ข้อมูลประกอบการพิจารณาจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- ฉ. วิธีการดำเนินการควบคุม
- ช. บันทึกการควบคุม ณ จุดวิกฤต
- ซ. ชื่อผู้วิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- ฅ. ลายมือชื่อผู้วิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- ญ. ลายมือชื่อผู้เข้าอบรม
- ฎ. ผู้อนุมัติผลการวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม

- ฎ. ลายมือชื่อผู้อนุมัติผลการวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- ฐ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

5) การดำเนินการผลิตที่ปลอดภัย โดยข้อมูลที่ต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- ง. สถานที่ที่ทำการควบคุม
- จ. รหัสสินค้าที่มีการควบคุมการผลิต ณ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- ฉ. วิธีการดำเนินการควบคุม
- ช. บันทึกการควบคุม ณ จุดวิกฤตชื่อผู้ดำเนินการควบคุม ณ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- ซ. ลายมือชื่อผู้ดำเนินการควบคุม ณ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- ฅ. ลายมือชื่อผู้ตรวจสอบการทำงานของผู้ดำเนินการ
- ญ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารด้านการผลิต ทั้ง 5 หมวด มี 2 หน่วยงาน คือ

- 1) หน่วยควบคุมคุณภาพ (Quality Control: QC)
- 2) หน่วยบริหารงานบุคคล (Human Resource: HR)

5.4.4. การตรวจสอบสิ่งเจือปนภายหลังการผลิต

ก่อนการส่งมอบสินค้าหรือกระจายสินค้า มีข้อมูลที่ต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ 2 ข้อ คือ

- 1) เอกสารที่แสดงถึงการส่งมอบสินค้าให้กับบุคคลภายนอก เป็นข้อมูลที่ต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ
 - ก. วันที่
 - ข. เวลา
 - ค. ชื่อสินค้า

- ง. ประเภทสินค้า
- จ. รหัสอ้างอิงสินค้า
- ฉ. จำนวนสินค้าที่ส่งมอบ
- ช. รายละเอียดของสินค้าที่ส่งมอบ
- ซ. สถานที่ส่งสินค้า
- ฅ. วิธีการส่งมอบสินค้า
- ญ. รายละเอียดเกี่ยวกับการขนส่ง
- ฎ. ชื่อผู้ส่งสินค้า
- ฏ. ลายมือชื่อผู้รับสินค้า
- ฐ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารดังกล่าว คือ
หน่วยคลังสินค้า

2) หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบสินค้า

ข้อมูลที่ต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อสินค้า
- ง. ประเภท
- จ. สินค้า
- ฉ. ชื่อผู้ส่งสินค้า
- ช. รหัสอ้างอิงสินค้า
- ซ. จำนวนสินค้าที่ส่งมอบ
- ฅ. รายละเอียดของสินค้าที่ส่งมอบ
- ญ. วิธีการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ
- ฎ. ผลการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ
- ฏ. ชื่อผู้ดำเนินการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ
- ฐ. ลายมือชื่อผู้ดำเนินการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ
- ฑ. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารดังกล่าว คือ หน่วยประกันคุณภาพ (Quality Assurance: QA)

5.4.5. นโยบายหลังการขาย (Post Market Policy)

เกี่ยวกับนโยบายหลังการขาย โรงงานตัวอย่างจะรับเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภคผ่านศูนย์รับเรื่องร้องเรียนกลาง และฝ่ายการตลาด ส่วนโรงงานจะดำเนินการในการจัดหาหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความปลอดภัยของสินค้า

ผลการศึกษาในประเด็นนี้ จะแยกประเด็นการดำเนินการออกเป็น 3 ข้อ คือ

1) เอกสารที่แสดงถึงแผนดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายกรณีสินค้าได้ผลิตนำเข้าหรือจำหน่ายแล้ว มีข้อมูลที่จะต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. เนื้อหาของแผนการดำเนินการเมื่อเกิดความเสียหาย
- ง. วิธีการดำเนินการตามแผนการดำเนินการเมื่อเกิดความเสียหาย
- จ. ข้อมูลเพื่อการติดต่อผู้รับผิดชอบ
- ฉ. ผู้จัดทำแผน
- ช. ผู้อนุมัติแผน
- ซ. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ
- ณ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารดังกล่าว คือ หน่วยประกันคุณภาพ (Quality Assurance: QA)

2) เอกสารและหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย มีข้อมูลที่จะต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่
- ข. เวลา
- ค. ชื่อสินค้าที่คาดว่าจะเกิดปัญหา
- ง. รหัสสินค้าที่คาดว่าจะเกิดปัญหา

- จ. วิธีการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย
- ฉ. ผลการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย
- ช. เหตุผลที่คาดว่าจะเกิดปัญหา
- ซ. ผู้ดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย
- ฌ. ผู้อนุมัติการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย
- ญ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของผู้ดำเนินการ

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารดังกล่าว คือ หน่วยงานประกันคุณภาพ (Quality Assurance: QA)

3) เอกสารและหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้า โดยข้อมูลที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการและเก็บบันทึกการดำเนินการ คือ

- ก. วันที่รับเรื่องร้องเรียน
- ข. เวลาที่รับเรื่องร้องเรียน
- ค. วันที่ติดต่อหรือดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นการร้องเรียน
- ง. เวลาที่ติดต่อหรือดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นการร้องเรียน
- จ. สถานที่เกิดเหตุ
- ฉ. ชื่อสินค้าที่คาดว่าจะป็นสาเหตุของความเสียหาย
- ช. รหัสของสินค้าที่คาดว่าจะป็นสาเหตุของความเสียหาย
- ซ. ชื่อผู้เสียหาย
- ฌ. ที่อยู่ผู้เสียหาย
- ญ. เบอร์ติดต่อผู้เสียหาย
- ฎ. รายละเอียดการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาและเยียวยาความเสียหาย
- ฏ. ผลการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาและเยียวยาความเสียหาย
- ฐ. ผู้รับเรื่องร้องเรียน
- ฑ. ผู้ดำเนินการแก้ไขและเยียวยาความเสียหาย
- ฒ. ผู้เสียหาย
- ณ. ลายมือชื่อผู้เสียหายที่ได้รับการแก้ไขปัญหาและเยียวยาความเสียหาย

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและจัดทำเอกสารดังกล่าว คือ ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนกลาง และฝ่ายการตลาด หรือ กลุ่มงานบริการหลังการขาย ซึ่ง

จากข้อมูลข้างต้น สามารถแสดงรายละเอียดความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดปัจจัยที่
สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการกับบทบัญญัติตามกฎหมาย
และหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดชอบสินค้า ในตารางที่
4-8 และสามารถสรุปปัจจัยที่ต้องปรากฏในเอกสารในแต่ละกระบวนการและหน่วยงาน
ที่รับผิดชอบในการดำเนินการและเก็บเอกสารดังตารางที่ 4-9

ตารางที่ 4-8 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบัญญัติตามกฎหมายและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายความรับผิดต่อสินค้ากับรายละเอียดปัจจัยที่ที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
1	การออกแบบ	1.1	ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบและเหตุผลในการเลือก	<p>การออกแบบสินค้า</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้า 4. ประเภทสินค้า 5. ข้อมูลการออกแบบสินค้า 6. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงแบบสินค้า (ถ้ามี) 7. เหตุผลในการออกแบบสินค้า 8. เหตุผลในการเลือกแบบสินค้า 9. ผู้ออกแบบสินค้า 10. ผู้เลือกแบบสินค้า 11. ผู้อนุมัติแบบสินค้า 12. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 2. มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 3. มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 4. หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยง-ประโยชน์ 5. หลักการรับประกันโดยปริยาย หลักความคาดหวังของผู้บริโภค และหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
1	การออกแบบ	1.1	ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบและเหตุผลในการเลือก	<p>การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ และฉลาก 4. ข้อมูลการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 5. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก(ถ้ามี) 6. เหตุผลในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 7. เหตุผลในการเลือกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 8. ผู้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 9. ผู้เลือกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 10. ผู้อนุมัติแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 11. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 2. มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 3. มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 4. หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยง-ประโยชน์ 5. หลักการรับประกันโดยปริยาย หลักความคาดหวังของผู้บริโภค และหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
1	การออกแบบ	1.2	ข้อมูล ที่ให้ กับ ผู้บริโภคน จะ ต้อง เหมาะ สม ถูก ต้อง และ ชัด เจน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลวันที่ผลิต หรือวันที่หมดอายุ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า 3. คำแนะนำในการใช้หรือบริโภคสินค้า วิธีการเก็บรักษาสินค้า 4. ข้อควรระวังหรือคำเตือนสำหรับสินค้า 5. ข้อมูลการออกแบบเนื้อหา 6. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงแบบเนื้อหา (ถ้ามี) 7. เหตุผลในการออกแบบเนื้อหา 8. เหตุผลในการเลือกแบบเนื้อหา 9. ชื่อสินค้าที่ใช้เนื้อหาที่ออกแบบ 10. ผู้ออกแบบเนื้อหา 11. ผู้เลือกแบบเนื้อหา 12. ผู้อนุมัติแบบเนื้อหา 13. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 2. มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 3. มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
2	การเลือกและรับวัตถุดิบ	2.1	หลักฐานยืนยันความปลอดภัยของสินค้าจากผู้ผลิต	<ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้าที่รับเข้า 4. ประเภทสินค้า ที่รับเข้า 5. เอกสารรับรองการตรวจวิเคราะห์ความปลอดภัยทางวิทยาศาสตร์ของสินค้าที่รับเข้า 6. หน่วยงานผู้ให้การรับรอง 7. วิธีการตรวจวิเคราะห์ความปลอดภัยทางวิทยาศาสตร์ของสินค้าที่รับเข้า 8. รายงานผลการตรวจวิเคราะห์ความปลอดภัยทางวิทยาศาสตร์ของสินค้าที่รับเข้า 9. ลายมือชื่อผู้ให้การรับรองหรือผู้ตรวจวิเคราะห์ 10. ผู้ส่งตรวจวิเคราะห์ 11. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการรับสินค้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 2. มาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
2	การเลือกและรับวัตถุดิบ	2.2	ใบส่งสินค้าจากผู้ผลิต, ผู้นำเข้า, ผู้ขาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้า 4. ประเภทสินค้า 5. รหัสอ้างอิงการผลิตจากผู้ผลิตสินค้าที่เพียงพอต่อการตรวจสอบย้อนกลับ 6. รายละเอียดคุณลักษณะของสินค้า 7. จำนวนสินค้าที่ส่งมอบ 8. ชื่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย 9. ที่อยู่และเบอร์ติดต่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย 10. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการรับมอบสินค้า 11. ลายมือชื่อผู้รับมอบสินค้า 12. เอกสารการส่งมอบสินค้าที่ออกโดยผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ. 2551 2. มาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคพ.ศ. 2551

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
2	การเลือกและรับวัตถุดิบ	2.3	หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการรับมอบสินค้า	<ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้า 4. ประเภทสินค้า 5. รหัสอ้างอิงการผลิตจากผู้ผลิตสินค้าที่เพียงพอต่อการตรวจสอบย้อนกลับ 6. จำนวนสินค้าที่รับมอบ 7. จำนวนสินค้าที่ตรวจสอบ 8. วิธีการตรวจสอบ 9. รายละเอียดที่ตรวจสอบ 10. ชื่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย 11. ที่อยู่และเบอร์ติดต่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย 12. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการรับมอบสินค้า 13. ลายมือชื่อผู้รับมอบสินค้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคพ.ศ.2551

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
3	การผลิต	3.1	สถานที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสถานที่ที่ตรวจสอบ 4. รายการเพื่อตรวจสอบสถานที่ 5. วิธีการตรวจสอบสถานที่ 6. ผลการตรวจสอบสถานที่ 7. สินค้าที่ใช้สถานที่ที่ได้ตรวจสอบแล้วทำการผลิต 8. ชื่อผู้ตรวจสอบสถานที่ 9. ลายมือชื่อผู้ตรวจสอบสถานที่ 10. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบสถานที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 3. มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 4. มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 5. หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภค และหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล
		3.2	เครื่องจักร	<ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อเครื่องจักรที่ตรวจสอบ 4. สถานที่ที่เครื่องจักรตั้งอยู่ 5. รายการเพื่อตรวจสอบเครื่องจักร 6. วิธีการตรวจสอบเครื่องจักร 	

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
3	การผลิต	3.2	เครื่องจักร	7. ผลการตรวจสอบเครื่องจักร 8. ชื่อผู้ตรวจสอบเครื่องจักร 9. ลายมือชื่อผู้ตรวจสอบเครื่องจักร 10. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบเครื่องจักร	1. มาตรา4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 3. มาตรา8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 4. มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 5. หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภค และหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล
		3.3	บุคลากร	1. วันที่ 2. เวลา 3. รายชื่อผู้ทำงานในแต่ละรอบการทำงาน 4. ชื่อสถานที่ที่บุคลากรทำงาน 5. ที่อยู่และเบอร์ติดต่อผู้ทำงาน 6. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการบันทึกข้อมูลการทำงาน 7. ลายมือชื่อผู้เข้าทำงาน 8. ประวัติการฝึกอบรมของพนักงาน 9. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบเครื่องจักร 10. ลายมือชื่อผู้เข้าอบรม	

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
3	การผลิต	3.3	บุคลากร	11. สถานที่อบรม 12. หลักสูตรการฝึกอบรม 13. วิทยากรผู้ให้ความรู้	1. มาตรา4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 3. มาตรา8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 4. มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 5. หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภค และหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล
		3.4	การวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุมก่อนการผลิต	1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 4. เนื้อหาการวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 5. ข้อมูลประกอบการพิจารณาจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 6. วิธีการดำเนินการควบคุม 7. บันทึกการควบคุม ณ จุดวิกฤต 8. ชื่อผู้วิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 9. ลายมือชื่อผู้วิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 10. ผู้อนุมัติผลการวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม	

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
3	การผลิต	3.4	การวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุมก่อนการผลิต	11. ลายมือชื่อผู้อนุมัติผลการวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 12. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	1. มาตรา4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา7 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 3. มาตรา8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 4. มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 5. หลักการรับประกันโดยปริยายหลักความคาดหวังของผู้บริโภคและหลักความคาดหวังที่สมเหตุสมผล
		3.5	การดำเนินการผลิตที่ปลอดภัย	1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 4. สถานที่ที่ทำการควบคุม 5. รหัสสินค้าที่มีการควบคุมการผลิต ณ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 6. วิธีการดำเนินการควบคุม 7. บันทึกการควบคุม ณ จุดวิกฤตชื่อผู้ดำเนินการควบคุม ณ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 8. ลายมือชื่อผู้ดำเนินการควบคุม ณ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 9. ลายมือชื่อผู้ตรวจสอบการทำงานของผู้ดำเนินการ 10. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
4	การตรวจสอบสิ่งเจือปนภายหลังการผลิต	4.1	เอกสารที่แสดงถึงการส่งมอบสินค้าให้กับบุคคลภายนอก	<ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้า 4. ประเภทสินค้าหรืออ้างอิงสินค้า 5. จำนวนสินค้าที่ส่งมอบ 6. รายละเอียดของสินค้าที่ส่งมอบ 7. สถานที่ส่งสินค้า 8. วิธีการส่งมอบสินค้า 9. รายละเอียดเกี่ยวกับการขนส่ง 10. ชื่อผู้ส่งสินค้า 11. ลายมือชื่อผู้รับสินค้า 12. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรา4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551
		4.2	หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบสินค้า	<ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้า 4. ประเภท 5. สินค้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรา4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
4	การตรวจสอบสิ่งเจือปนภายหลังการผลิต	4.2	หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบสินค้า	6. ชื่อผู้ส่งสินค้า 7. รหัสอ้างอิงสินค้า 8. จำนวนสินค้าที่ส่งมอบ 9. รายละเอียดของสินค้าที่ส่งมอบ 10. วิธีการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ ผลการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ 11. ชื่อผู้ดำเนินการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ 12. ลายมือชื่อผู้ดำเนินการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ 13. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	1. มาตรา4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551
5	นโยบายหลังการขาย	5.1	เอกสารที่แสดงถึงแผนดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย กรณีสินค้าได้ผลิต นำเข้า หรือจำหน่ายแล้ว	1. วันที่ 2. เวลา 3. เนื้อหาของแผนการดำเนินการเมื่อเกิดความเสียหาย 4. วิธีการดำเนินการตามแผนการดำเนินการเมื่อเกิดความเสียหาย 5. ข้อมูลเพื่อการติดต่อผู้รับผิดชอบ	1. มาตรา11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคพ.ศ.2551

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
5	นโยบายหลังการขาย	5.1	เอกสารที่แสดงถึงแผนดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายฯ	6. ผู้จัดทำแผน 7. ผู้อนุมัติแผน 8. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ 9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1. มาตรา11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคพ.ศ.2551พ.ศ.2551
		5.2 (ถ้ามี)	เอกสาร และหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย	1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้าที่คาดว่าจะเกิดปัญหา 4. รหัสสินค้าที่คาดว่าจะเกิดปัญหา 5. วิธีการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย 6. ผลการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย 7. เหตุผลที่คาดว่าจะเกิดปัญหา 8. ผู้ดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย 9. ผู้อนุมัติการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย 10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องผู้ดำเนินการ	

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
5	นโยบายหลังการขาย	5.3	เอกสาร และหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เนื่อง ที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้า	<ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่รับเรื่องร้องเรียน 2. เวลาที่รับเรื่องร้องเรียน 3. วันที่ติดต่อหรือดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นการร้องเรียน 4. เวลาที่ติดต่อหรือดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นการร้องเรียน 5. สถานที่เกิดเหตุ 6. ชื่อสินค้าที่คาดว่าจะป็นสาเหตุของความเสียหาย 7. รหัสของสินค้าที่คาดว่าจะป็นสาเหตุของความเสียหาย 8. ชื่อผู้เสียหาย 9. ที่อยู่ผู้เสียหาย 10. เบอร์ติดต่อผู้เสียหาย 11. รายละเอียดการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาและเยียวยาความเสียหาย 12. ผลการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาและเยียวยาความเสียหาย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรา11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัยพ.ศ.2551 2. มาตรา42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคพ.ศ.2551พ.ศ.2551

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่สังเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	บทบัญญัติและหลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรับผิดตามกฎหมาย
5	นโยบายหลังการขาย	5.3	เอกสาร และหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้า	13. ผู้รับเรื่องร้องเรียน 14. ผู้รับเรื่องร้องเรียน 15. ผู้ดำเนินการแก้ไขและเยียวยาความเสียหาย 16. ผู้เสียหาย 17. ลายมือชื่อผู้เสียหายที่ได้รับการแก้ไข ปัญหาและเยียวยาความเสียหาย	1. มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 2. มาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 พ.ศ. 2551

ที่มา ผู้วิจัย, 2556.

ตารางที่ 4-9 ตารางสรุปปัจจัยที่ต้องปรากฏในเอกสารในแต่ละกระบวนการและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการและเก็บเอกสาร

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1	การออกแบบ	1.1	ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบและเหตุผลในการเลือก	การออกแบบสินค้า 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้า 4. ประเภทสินค้า 5. ข้อมูลการออกแบบสินค้า 6. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงแบบสินค้า (ถ้ามี) 7. เหตุผลในการออกแบบสินค้า 8. เหตุผลในการเลือกแบบสินค้า 9. ผู้ออกแบบสินค้า 10. ผู้เลือกแบบสินค้า 11. ผู้อนุมัติแบบสินค้า 12. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	หน่วยวิจัยและพัฒนา
				การออกแบบบรรจุภัณฑ์และฉลาก 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์และฉลาก 4. ข้อมูลการออกแบบบรรจุภัณฑ์และฉลาก 5. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงแบบบรรจุภัณฑ์และฉลาก(ถ้ามี)	หน่วยวิจัยและพัฒนา

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1	การออกแบบ	1.1	ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบและเหตุผลในการเลือก	6. เหตุผลในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 7. เหตุผลในการเลือกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 8. ผู้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 9. ผู้เลือกแบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 10. ผู้อนุมัติ แบบบรรจุภัณฑ์ และฉลาก 11. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	หน่วยวิจัยและพัฒนา
		1.2	ข้อมูลที่ให้กับผู้บริโภคจะต้องเหมาะสม ถูกต้อง และชัดเจน	1. ข้อมูลวันที่ผลิต หรือวันที่หมดอายุ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า 3. คำแนะนำในการใช้หรือบริโภคสินค้าวิธีการเก็บรักษาสินค้า 4. ข้อควรระวังหรือคำเตือนสำหรับสินค้า 5. ข้อมูลการออกแบบเนื้อหา 6. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงแบบเนื้อหา (ถ้ามี) 7. เหตุผลในการออกแบบเนื้อหา 8. เหตุผลในการเลือกแบบเนื้อหา 9. ชื่อสินค้าที่ใช้เนื้อหาที่ออกแบบ 10. ผู้ออกแบบเนื้อหา	หน่วยวิจัยและพัฒนา

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1	การออกแบบ	1.2	ข้อมูลที่ให้กับ ผู้บริโภคจะต้องเหมาะสม ถูกต้อง และชัดเจน	11. ผู้เลือกแบบเนื้อหา 12. ผู้อนุมัติแบบเนื้อหา 13. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	
2	การเลือกและรับวัตถุดิบ	2.1	หลักฐานยืนยันความปลอดภัยของสินค้าจากผู้ผลิต (สินค้า,บรรจุภัณฑ์)	1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้าที่รับเข้า 4. ประเภทสินค้า ที่รับเข้า 5. เอกสารรับรองการตรวจวิเคราะห์ความปลอดภัยทางวิทยาศาสตร์ของสินค้าที่รับเข้า 6. หน่วยงานผู้ให้การรับรอง 7. วิธีการตรวจวิเคราะห์ความปลอดภัยทางวิทยาศาสตร์ของสินค้าที่รับเข้า 8. รายงานผลการตรวจวิเคราะห์ความปลอดภัยทางวิทยาศาสตร์ของสินค้าที่รับเข้า 9. ลายมือชื่อผู้ให้การรับรองหรือผู้ตรวจวิเคราะห์ 10. ผู้ส่งตรวจวิเคราะห์ 11. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการรับสินค้า	หน่วย ประกัน คุณภาพ

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2	การเลือกและรับวัตถุดิบ	2.2	ใบส่งสินค้าจากผู้ผลิต, ผู้นำเข้า, ผู้ขาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้า 4. ประเภทสินค้า 5. รหัสอ้างอิงการผลิตจากผู้ผลิตสินค้าที่เพียงพอต่อการตรวจสอบย้อนกลับ 6. รายละเอียดคุณลักษณะของสินค้า 7. จำนวนสินค้าที่ส่งมอบ 8. ชื่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย 9. ที่อยู่และเบอร์ติดต่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย 10. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการรับมอบสินค้า 11. ลายมือชื่อผู้รับมอบสินค้า 12. เอกสารการส่งมอบสินค้าที่ออกโดยผู้ผลิต, ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่าย 	หน่วยคลังสินค้า
		2.3	หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการรับมอบสินค้า	<ol style="list-style-type: none"> 1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้า 4. ประเภทสินค้า 5. รหัสอ้างอิงการผลิตจากผู้ผลิตสินค้าที่เพียงพอต่อการ 	หน่วยคลังสินค้า

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ตรวจสอบย้อนกลับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2	การเลือกและรับวัตถุดิบ	2.3	หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการรับมอบสินค้า	<p>ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ</p> <p>6. จำนวนสินค้าที่รับมอบ</p> <p>7. จำนวนสินค้าที่ตรวจสอบ</p> <p>8. วิธีการตรวจสอบ</p> <p>9. รายละเอียดที่ตรวจสอบ</p> <p>10. ชื่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้าหรือผู้จำหน่าย</p> <p>11. ที่อยู่และเบอร์ติดต่อผู้ผลิต, ผู้นำเข้าหรือผู้จำหน่าย</p> <p>12. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการรับมอบสินค้า</p> <p>13. ลายมือชื่อผู้รับมอบสินค้า</p>	หน่วยคลังสินค้า
3	การผลิต	3.1	สถานที่	<p>1. วันที่</p> <p>2. เวลา</p> <p>3. ชื่อสถานที่ที่ตรวจสอบ</p> <p>4. รายการเพื่อตรวจสอบสถานที่</p> <p>5. วิธีการตรวจสอบสถานที่</p> <p>6. ผลการตรวจสอบสถานที่</p> <p>7. สินค้าที่ใช้สถานที่ที่ได้ตรวจสอบแล้วทำการผลิต</p> <p>8. ชื่อผู้ตรวจสอบสถานที่</p> <p>9. ชื่อผู้ตรวจสอบสถานที่</p> <p>10. ลายมือชื่อผู้ตรวจสอบ</p>	<p>1) หน่วยควบคุมคุณภาพ</p> <p>2) หน่วยบริหารงานบุคคล</p>

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	สถานที่	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3	การผลิต	3.1	สถานที่	11. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบสถาน	
		3.2	เครื่องจักร	1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อเครื่องจักรที่ตรวจสอบ 4. สถานที่ที่เครื่องจักรตั้งอยู่ 5. รายการเพื่อตรวจสอบเครื่องจักร 6. วิธีการตรวจสอบเครื่องจักร 7. ผลการตรวจสอบเครื่องจักร 8. ชื่อผู้ตรวจสอบเครื่องจักร 9. ลายมือชื่อผู้ตรวจสอบเครื่องจักร 10. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบเครื่องจักร	1) หน่วยงานควบคุมคุณภาพ 2) หน่วยงานบริหารงานบุคคล
		3.3	บุคลากร	1. วันที่ 2. เวลา 3. รายชื่อผู้ทำงานในแต่ละรอบการทำงาน 4. ชื่อสถานที่ที่บุคลากรทำงาน 5. ที่อยู่และเบอร์ติดต่อผู้ทำงาน	1) หน่วยงานควบคุมคุณภาพ 2) หน่วยงานบริหารงานบุคคล

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3	การผลิต	3.3	บุคลากร	6. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการบันทึกข้อมูลการทำงาน 7. ลายมือชื่อผู้เข้าทำงาน 8. ประวัติการฝึกอบรมของพนักงาน 9. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบเครื่องจักร 10. ลายมือชื่อผู้เข้าอบรม 11. สถานที่อบรม 12. หลักสูตรการฝึกอบรม 13. วิทยากรผู้ให้ความรู้	1) หน่วยงานควบคุมคุณภาพ 2) หน่วยงานบริหารงานบุคคล
		3.4	การวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุมก่อนการผลิต	1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 4. เนื้อหาการวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 5. ข้อมูลประกอบการพิจารณาจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 6. วิธีการดำเนินการควบคุม 7. บันทึกการควบคุม ณ จุดวิกฤต 8. ชื่อผู้วิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม	1) หน่วยงานควบคุมคุณภาพ 2) หน่วยงานบริหารงานบุคคล

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3	การผลิต	3.4	การวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุมก่อนการผลิต	9. ลายมือชื่อผู้วิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 10. ลายมือชื่อผู้เข้าอบรม 11. ผู้อนุมัติผลการวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 12. ลายมือชื่อผู้อนุมัติผลการวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 13. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	1) หน่วยงานควบคุมคุณภาพ 2) หน่วยงานบริหารงานบุคคล
		3.5	การดำเนินการผลิตที่ปลอดภัย	1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 4. สถานที่ที่ทำการควบคุม 5. รหัสสินค้าที่มีการควบคุมการผลิต ณ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 6. วิธีการดำเนินการควบคุม 7. บันทึกการควบคุม ณ จุดวิกฤต 8. ชื่อผู้ดำเนินการควบคุม ณ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม 9. ลายมือชื่อผู้ตรวจสอบการทำงานของผู้ดำเนินการ	1) หน่วยงานควบคุมคุณภาพ 2) หน่วยงานบริหารงานบุคคล

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3	การผลิต	3.5	การดำเนินการผลิตที่ปลอดภัย	10. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	
4	การตรวจสอบสิ่งเจือปนภายหลังการผลิต	4.1	เอกสารที่แสดงถึงการส่งมอบสินค้าให้กับบุคคลภายนอก	1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้า 4. ประเภทสินค้า 5. รหัสอ้างอิงสินค้า 6. จำนวนสินค้าที่ส่งมอบ 7. รายละเอียดของสินค้าที่ส่งมอบ 8. สถานที่ส่งสินค้า 9. วิธีการส่งมอบสินค้า 10. รายละเอียดเกี่ยวกับการขนส่ง 11. ชื่อผู้ส่งสินค้า 12. ลายมือชื่อผู้รับสินค้า 13. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	หน่วยคลังสินค้า
		4.2	หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบสินค้า	1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้า 4. ประเภท 5. สินค้า 6. ชื่อผู้ส่งสินค้า 7. รหัสอ้างอิงสินค้า 8. จำนวนสินค้าที่ส่งมอบ 9. รายละเอียดของสินค้าที่ส่งมอบ 10. วิธีการตรวจสอบสินค้า 11. ก่อนการส่งมอบ 12. ผลการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ	หน่วยประกันคุณภาพ

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4	การตรวจสอบสิ่งเจือปนภายหลังการผลิต	4.2	หลักฐานการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบสินค้า	13. ชื่อผู้ดำเนินการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ 14. ลายมือชื่อผู้ดำเนินการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งมอบ 15. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	หน่วยประกันคุณภาพ
5	นโยบายหลังการขาย	5.1	เอกสารที่แสดงถึงแผนดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย กรณีสินค้าได้ผลิต นำเข้าหรือจำหน่ายแล้ว	1. วันที่ 2. เวลา 3. เนื้อหาของแผนการดำเนินการเมื่อเกิดความเสียหาย 4. วิธีการดำเนินการตามแผนการดำเนินการเมื่อเกิดความเสียหาย 5. ข้อมูลเพื่อการติดต่อผู้รับผิดชอบ 6. ผู้จัดทำแผน 7. ผู้อนุมัติแผน 8. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ 9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยประกันคุณภาพ
		5.2 (ถ้ามี)	เอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องและแสดงถึงการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย	1. วันที่ 2. เวลา 3. ชื่อสินค้าที่คาดว่าจะเกิดปัญหา 4. รหัสสินค้าที่คาดว่าจะเกิดปัญหา	

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จากเอกสารด้านการผลิตในแต่ละกระบวนการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5	นโยบายหลังการขาย	5.2 (ถ้ามี)	เอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องและแสดงถึงการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย	5. วิธีการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย 6. ผลการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย 7. เหตุผลที่คาดว่าจะเกิดปัญหา 8. ผู้ดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย 9. ผู้อนุมัติการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย 10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของผู้ดำเนินการ	หน่วยประกันคุณภาพ
		5.3	เอกสารและหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ที่แสดงถึงการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้า	1. วันที่รับเรื่องร้องเรียน 2. เวลาที่รับเรื่องร้องเรียน 3. วันที่ติดต่อหรือดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นการร้องเรียน 4. เวลาที่ติดต่อหรือดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นการร้องเรียน 5. สถานที่เกิดเหตุ 6. ชื่อสินค้าที่คาดว่าจะ เป็นสาเหตุของความเสียหาย	1) ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนกลาง 2) ฝ่ายการตลาด 3) กลุ่มงานบริการหลังการขาย

หมวดหลัก	กระบวนการ	หมวดย่อย	เนื้อหาหลักที่ ต้องการ	ปัจจัยที่ส่งเคราะห์จาก เอกสารด้านการผลิตใน แต่ละกระบวนการ	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
5	นโยบายหลังการ ขาย	5.3	เอกสาร และ หลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เนื่อง ที่แสดงถึงการ ดำเนินการเพื่อแก้ไข ปัญหา หรือเยียวยา ผู้ได้รับความเสียหาย อันเนื่องมาจาก สินค้า	7. รหัสของสินค้าที่คาดว่า จะเป็นสาเหตุของความ เสียหาย 8. ชื่อผู้เสียหาย 9. ที่อยู่ผู้เสียหาย 10. เบอร์ติดต่อผู้เสียหาย 11. รายละเอียดการ ดำเนินการเพื่อแก้ไข ปัญหาและเยียวยา ความเสียหาย 12. ผลการดำเนินการเพื่อ แก้ไข ปัญหา และ เยียวยาความเสียหาย 13. ผู้รับเรื่องร้องเรียน 14. ผู้รับเรื่องร้องเรียน 15. ผู้ดำเนินการแก้ไขและ เยียวยาความเสียหาย 16. ผู้เสียหาย 17. ลายมือชื่อผู้เสียหายที่ ได้รับการแก้ไขปัญหา และเยียวยาความ เสียหาย	1) ศูนย์รับเรื่อง ร้องเรียนกลาง 2) ฝ่ายการตลาด 3) กลุ่มงานบริการ หลังการขาย

ที่มา ผู้วิจัย, 2556.

บทที่ 5

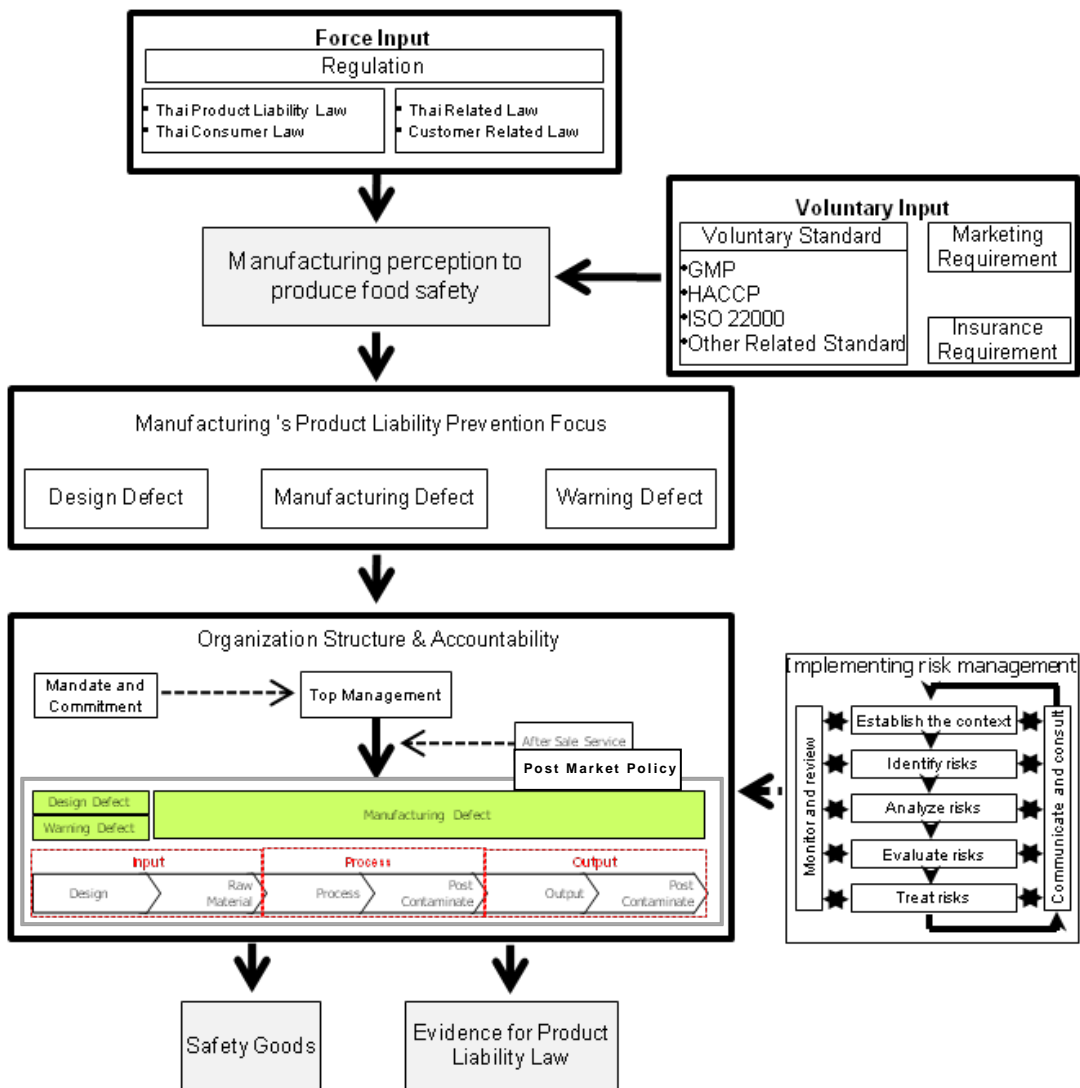
นวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบ ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและความสอดคล้อง กับเป้าประสงค์ของหลักสูตร

ผลการวิจัยเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ต่อบุคลากรการแปรรูปอาหารในประเทศไทย และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย กับการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของผู้ประกอบการ ดังปรากฏในบทที่ 4 สามารถนำข้อมูลมาพัฒนาเป็นนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและต่อยอดนวัตกรรมเพื่อให้ใช้งานได้จริง ซึ่งในบทนี้จะนำเสนอนวัตกรรมที่ได้จากการศึกษา โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 หัวข้อหลัก ดังนี้

- 5.1 แบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้า
- 5.2 พัฒนานวัตกรรมจากผลการวิจัย
- 5.3 วิเคราะห์ผลการศึกษากับความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ของหลักสูตร

5.1 แบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้า

จากผลการวิจัยในบทที่ 4 สามารถสร้างนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้านี้ดังรูปที่ 5-1

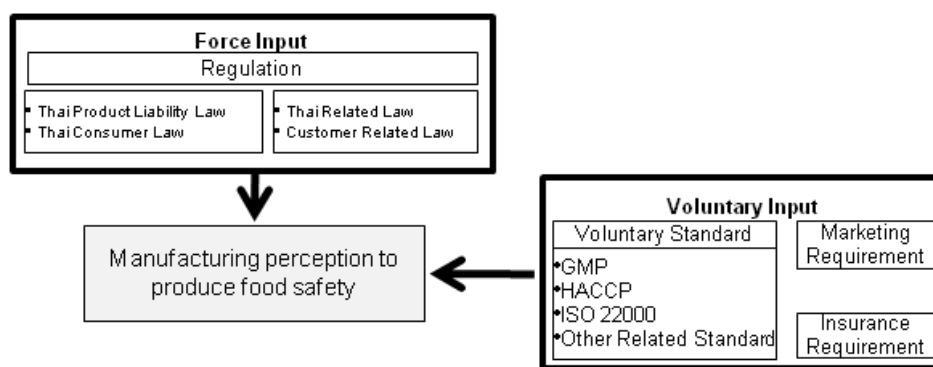


รูปที่ 5-1 แบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในประเทศไทย

(ดัดแปลงจาก ISO 31000: 2009 framework และ The Conceptual framework of Design for Safety and Liability, S. Dowlatshahi, 2001: 191)

ซึ่งแบ่งโครงสร้างของแบบจำลองออกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

5.1.1. ความเข้าใจของผู้ประกอบการเพื่อการผลิตอาหารปลอดภัยหรือ Manufacturing perception to produce food safety



รูปที่ 5-2 ความเข้าใจของผู้ประกอบการเพื่อการผลิตอาหารปลอดภัย

ความเข้าใจของผู้ประกอบการเพื่อการผลิตอาหารปลอดภัย ดังรูปที่ 5-2 มีแหล่งที่มาจาก 2 ประเภท คือ

1) แหล่งที่มาลักษณะบังคับ (Force Input) หมายถึง กฎหมาย ประกาศ กฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานต่างๆ ที่กฎหมายระบุให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมแต่ละประเภทต้องดำเนินการ หากไม่ดำเนินการจะถือว่ามีความผิด และสินค้าที่ผลิตจะไม่ได้รับอนุญาตให้จำหน่าย ซึ่งในอุตสาหกรรมอาหาร แหล่งที่มาในลักษณะบังคับได้แก่ กฎหมาย ประกาศ และกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ประกาศโดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

ก. กฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัยซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2 ฉบับคือ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 และ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551

ข. กฎหมายควบคุมการผลิตสินค้าให้ปลอดภัยหมายถึงกฎหมายประกาศและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ประกาศโดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในแต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทานการผลิต ดังแสดงในบทที่ 4 ตารางที่ 4-2 หน้า 57 เรื่องรายละเอียดหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเรียงตามลำดับตามห่วงโซ่อุปทาน อาทิ พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522, พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2490, พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551 เป็นต้น

2) แหล่งที่มาลักษณะสมัครใจ (Voluntary Input) หมายถึง เป็นเกณฑ์การดำเนินการซึ่งกฎหมายไม่ได้บังคับ ผู้ประกอบการสามารถเลือกปฏิบัติหรือไม่ก็ได้ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

ก. มาตรฐาน (Standard) ซึ่งจะขึ้นอยู่กับลักษณะของอุตสาหกรรม ไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย แต่ส่วนใหญ่จะเป็นมาตรฐานที่ถูกค้าต้องการให้มีเพื่อความมั่นใจในการบริโภคสินค้า กล่าวคือผู้ประกอบการเลือกที่จะทำตามมาตรฐานหรือไม่ก็ได้ เพราะกฎหมายไม่ได้กำหนดบังคับไว้ ดังนั้นแม้ไม่มีมาตรฐานประเภทนี้ก็สามารถจำหน่ายสินค้าได้หากแต่ในทางปฏิบัติมาตรฐานเหล่านี้ผู้ประกอบการจะได้รับแรงกดดันจากผู้ซื้อให้จำเป็นต้องปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมอาหารมาตรฐานการผลิตเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะจะเกี่ยวเนื่องกับความปลอดภัยซึ่งมาตรฐานต่าง ๆ นี้ได้แก่ GAP: Good Agriculture Practices, GMP: Good Manufacturing Practices และ HACCP: Hazard Analysis Critical Control Point เป็นต้น

ข. ความต้องการทางการตลาด (Marketing Requirement) เป็นสิ่งที่ถูกค้าหรือคู่ค้าต้องการเช่นมาตรฐาน BRC: The British Retail Consortium หรือมาตรฐานของสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกแห่งสหราชอาณาจักรเป็นมาตรฐานที่ผู้ซื้อในกลุ่มซื้อเพื่อจำหน่ายในหลายๆ ประเทศนำมาเป็นข้อพิจารณาในการซื้อสินค้าดังนั้นมาตรฐาน BRC จึงกลายเป็นมาตรฐานที่ผู้ผลิตจำเป็นต้องมีเพื่อจะได้สามารถจำหน่ายสินค้าได้เป็นต้น

ค. ความต้องการด้านการประกันภัย (Insurance Requirement) ด้วยเหตุที่การประกันภัยมีความสำคัญอย่างมากในฐานะเครื่องมือหนึ่งในการกระจายความเสี่ยงของผู้ประกอบการอันเนื่องจากความรับผิดชอบที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและการประกันภัยจะต้องเกิดจากการตกลงกันของทั้งผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัยโดยผู้รับประกันภัยมีสิทธิปฏิเสธการรับประกันภัยได้หากพิจารณาแล้วว่ากระบวนการผลิตสินค้าและสินค้านั้นมีความเสี่ยงต่อความเสียหายสูงซึ่งเกณฑ์การพิจารณาความเสี่ยงเพื่อคำนวณเบี้ยประกันภัยนั้นจะพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ในมุมมองของผู้บริโภคและพยานหลักฐานที่จะนำมาต่อสู่อุบัติการณ์ที่คิดมีความเกิดขึ้นแล้วดังนั้นการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของผู้ประกอบการที่สามารถแสดงและยืนยันได้จึงมีความจำเป็นทั้งต่อการทำประกันภัยและการประหยัดเบี้ยประกันภัยด้วย

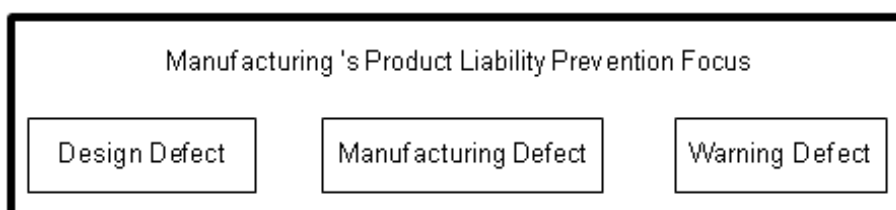
จากแหล่งที่มาทั้ง 2 ประเภท ผู้ประกอบการจะมีกรอบความเข้าใจเพื่อการผลิตอาหารปลอดภัย หรือเข้าใจถึงความปลอดภัยของสินค้าตามความต้องการของผู้บริโภค เพราะกฎหมาย คือ เกณฑ์ความคาดหวังด้านความปลอดภัยขั้นพื้นฐานของผู้บริโภค

5.1.2. ประเด็นเพื่อการป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของผู้ประกอบการ (Manufacturing's Product Liability Prevention Focus)

เมื่อผู้ประกอบการมีความเข้าใจเพื่อการผลิตอาหารปลอดภัยแล้ว ก็จะต้องพิจารณาถึงประเด็นสำคัญที่ต้องมุ่งเน้นเพื่อการป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยการป้องกันความรับผิดชอบดังกล่าว คือ การป้องกันความไม่ปลอดภัยของสินค้าใน 3 ประเภทความไม่ปลอดภัย ตามนิยามความไม่ปลอดภัยของสินค้าในกฎหมาย คือ

- ก. ความไม่ปลอดภัยอันเนื่องจากการผลิต (Manufacturing Defect)
- ข. ความไม่ปลอดภัยอันเนื่องจากการออกแบบ (Design Defect)
- ค. ความไม่ปลอดภัยอันเนื่องจากการเตือนที่ไม่เพียงพอ (Warning Defect)

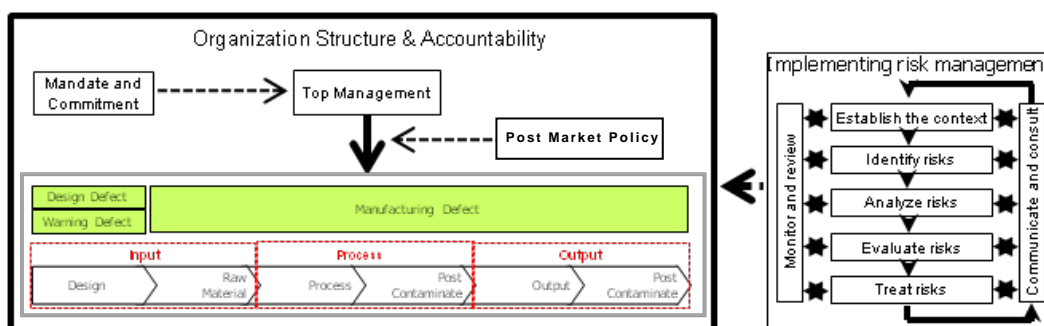
ประเด็นมุ่งเน้นเพื่อการป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของผู้ประกอบการสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 5-3 โดยความไม่ปลอดภัยทั้ง 3 ประเภท จะปรากฏกิจกรรมการป้องกันในทุกกระบวนการผลิตและจัดจำหน่าย ซึ่งรายละเอียดของความไม่ปลอดภัยทั้ง 3 ประเภท ได้อธิบายโดยละเอียดในบทที่ 2 หน้า 24 หัวข้อประเภทของความไม่ปลอดภัย



รูปที่ 5-3 ประเด็นมุ่งเน้นเพื่อการป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของผู้ประกอบการ

5.1.3. โครงสร้างองค์กรและหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อความปลอดภัย (Organization Structure & Accountability)

จากกรอบความรู้ด้านความปลอดภัยและการป้องกันความปลอดภัยของสินค้าของผู้ประกอบการ จะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมด้านความปลอดภัยขององค์กร แสดงผ่านหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละระดับในโครงสร้างองค์กร โดยผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย และเป้าหมายขององค์กร และส่งผ่านนโยบายสู่การปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน เพื่อการผลิตสินค้าให้ปลอดภัยดังแสดงในรูปที่ 5-4



รูปที่ 5-4 โครงสร้างองค์กรและหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อความปลอดภัย

ซึ่งแบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ

1) กิจกรรมก่อนการจัดจำหน่าย คือ กิจกรรมในกระบวนการผลิตสินค้าของอุตสาหกรรมอาหาร สามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ การนำเข้า, การผลิต และ ผลผลิต โดยมีกิจกรรมย่อยในแต่ละกระบวนการ ดังนี้

ก. การนำเข้า (Input) คือกระบวนการเริ่มต้นเพื่อผลิตสินค้าโดยกิจกรรมหลักในกระบวนการนี้คือการออกแบบและการรับวัตถุดิบ

ข. การผลิต (Process) คือกระบวนการที่นำเอาวัตถุดิบมาแปรรูปเป็นสินค้าซึ่งกระบวนการนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยดังนั้นจึงมีมาตรฐานต่างๆเข้ามาเกี่ยวข้องจำนวนมากมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมเพื่อที่จะดำเนินการควบคุมการผลิตให้มีความปลอดภัยซึ่งกิจกรรมหลักในกระบวนการนี้คือกิจกรรมการผลิตและกิจกรรมตรวจสอบความปลอดภัยของสินค้าหลังการผลิต

ค. ผลผลิต (Output) คือกิจกรรมภายหลังการแปรรูปวัตถุดิบเป็นสินค้าแล้วซึ่งกิจกรรมนี้จะดำเนินการตรวจสอบความปลอดภัยของสินค้าก่อนถึงมือผู้บริโภคซึ่งกิจกรรมนี้คือ

การจัดเก็บสินค้าและการตรวจสอบสินค้าก่อนการขนส่งสู่ผู้บริโภคซึ่งเป็นการตรวจสอบความปลอดภัยของสินค้าที่แปรรูปแล้วอีกครั้งหนึ่ง

ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการผลิต จะมีการดำเนินการต่างๆ เพื่อความปลอดภัย และเพื่อให้มั่นใจว่าสินค้าที่ผลิตเป็นไปตามข้อกำหนด ทั้งข้อกำหนดทางกฎหมาย และข้อกำหนดของลูกค้า โดยจะมีการนำเอามาตรฐานมาปรับใช้ในกระบวนการผลิต มีการนำเอาหลักเกณฑ์และกระบวนการควบคุมความเสี่ยงเข้ามาปรับใช้ ซึ่งกระบวนการดังกล่าว จะใช้หลักการบริหารความเสี่ยงเข้ามาประยุกต์ซึ่งหลักการบริหารความเสี่ยงสามารถแบ่งได้เป็น 7 ขั้นตอน คือ

- ก. การศึกษาสภาพแวดล้อม (Establish the context)
- ข. การระบุความเสี่ยง (Identify risks)
- ค. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Analyze risks)
- ง. การประเมินความเสี่ยง (Evaluate risks)
- จ. การจัดการความเสี่ยง (Treat risks)
- ฉ. การควบคุมความเสี่ยงและทบทวน (Monitor and review)
- ช. การสื่อสารและให้คำปรึกษา (Communication and Consult)

ซึ่งทั้ง 7 ขั้นตอนเป็นกระบวนการวิเคราะห์และควบคุมความเสี่ยงที่มีการใช้อยู่ในอุตสาหกรรม ทั้งนี้การดำเนินการผลิตที่มีการควบคุมความเสี่ยงที่ดี ก็จะทำให้มีโอกาสเกิดความบกพร่องของสินค้าน้อยลง

2) กิจกรรมหลังการจัดจำหน่าย หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นหลังการจำหน่ายสินค้า เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการรับฟังข้อคิดเห็นจากลูกค้า การรับข้อร้องเรียน การเรียกคืนสินค้า การให้ข้อมูลสินค้าเพิ่มเติมภายหลังการจำหน่าย การเยียวยาผู้บริโภค ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีส่วนสำคัญ ที่จะแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ซึ่งอาจมีการตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินการเรื่องนี้โดยเฉพาะ หรือที่เรียกว่า การให้นโยบายหลังการขาย (Post Market Policy)

5.1.4. ผลิตผลจากการผลิต (Output)

ผลิตผลที่ได้จากการผลิตตามแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบสินค้านี้ จะได้ผลิตผล 2 ส่วน คือ

1) สินค้าที่ปลอดภัย (Safety goods) โดยในการผลิตสินค้าที่มีการวิเคราะห์และควบคุมการผลิตที่คำนึงถึงความปลอดภัย มีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารความเสี่ยงในแต่ละขั้นตอนการผลิต รวมถึงมีการให้ข้อมูลต่างๆแก่ผู้บริโภคอย่างเพียงพอตามหลักการวิเคราะห์ความบกพร่องของสินค้าของกฎหมายความรับผิดชอบสินค้า ดังนั้นผลผลิตที่ได้จึงคาดว่าจะเป็สินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคสูง

2) พยานหลักฐานสำหรับคดีความรับผิดชอบสินค้าไม่ปลอดภัย (Evidence for Product Liability Law) โดยในการทำงานแต่ละกระบวนการจะมีเอกสารหลักฐาน ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการในกิจกรรมก่อนหรือหลังการขายล้วนแต่เป็พยานหลักฐานที่สำคัญในการแสดงถึงเจตนาของผู้ประกอบการในการผลิตสินค้าที่ปลอดภัย และการดำเนินการเพื่อป้องกันสินค้าไม่ให้เกิดความบกพร่องทั้งสิ้นซึ่งเอกสารเหล่านี้ได้แก่ บันทึกการออกแบบสินค้า บันทึกการรับสินค้า บันทึกการดำเนินการควบคุมความเสี่ยงในกระบวนการผลิต บันทึกการตรวจสอบความปลอดภัยของสินค้าก่อนการส่งมอบ เป็นต้น โดยเอกสารดังกล่าวควรจัดเก็บให้ครบถ้วนและเก็บในระยะเวลาที่ยาวนานเพียงพอต่อการต่อสู้คดีความรับผิดชอบสินค้า ซึ่งระยะเวลาการเก็บหลักฐานขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้า และส่วนประกอบของสินค้าที่อาจทำให้เกิดความเสียหาย อย่างไรก็ตามควรเก็บรักษาหลักฐานไว้อย่างน้อย 10 ปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้า เพื่อให้ครอบคลุมอายุความในกรณีความเสียหายกรณีปกติ

5.2 พัฒนาการนวัตกรรมจากผลการวิจัย

จากนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทยและผลการวิจัยเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบสินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามารถประยุกต์และพัฒนาเป็นนวัตกรรมเพื่อป้องกันความรับผิดชอบสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในรูปแบบของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ชื่อ โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความเสี่ยงต่อความรับผิดชอบต่อสินค้าให้อยู่ในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดเก็บเอกสารได้นานและประหยัดพื้นที่ยิ่งขึ้น และการรวมศูนย์การจัดเก็บเอกสาร จะช่วยอำนวยความสะดวกในการค้นหาเอกสารกรณีเกิดคดีความหรือได้รับการร้องเรียน

นอกเหนือจากการรวมศูนย์เอกสารแล้ว จะนำเอกสารที่บันทึกมาจัดทำรายงาน โดยการประยุกต์ใช้หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงเปรียบเทียบกับปัจจัยทางกฎหมายเพื่อนำเสนอเป็นรายงานระดับความเสี่ยงต่อความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ ซึ่งรายละเอียดของโปรแกรมจะนำเสนอในบทที่ 6-8 ต่อไป

5.3 วิเคราะห์ผลการวิจัยกับความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ของหลักสูตร

โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย (Product Liability Risk Prevention Program) เป็นนวัตกรรมที่พัฒนาบนพื้นฐานของนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามารถวิเคราะห์ความเป็นนวัตกรรมที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของหลักสูตรใน 3 ประเด็น ดังนี้

5.3.1. เทคโนโลยี (Technology: T)

เทคโนโลยีที่ปรากฏในการวิจัยครั้งนี้คือ เทคโนโลยีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาต่อยอดแนวคิดแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้า ให้เป็นผลิตภัณฑ์โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้า

5.3.2. นวัตกรรม (Innovation: I)

การวิจัยนี้สามารถสรุปผลลัพธ์ในมิติของนวัตกรรมได้เป็น 2 ข้อ คือ

1) นวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

นวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้า เป็นผลการวิจัยที่ได้รับในเชิงวิชาการ เป็นนวัตกรรมประเภทนวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) เนื่องจากผลลัพธ์ที่ได้จากแบบจำลอง จะใช้เพื่อการพัฒนากระบวนการทำงานให้คำนึงถึงการป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งเกิดจากการนำเอาองค์ความรู้ทางนิติศาสตร์ ซึ่งเป็นองค์ความรู้เชิงสังคมศาสตร์ มาสังเคราะห์เพื่อสกัดสิ่งที่กฎหมายต้องการเพื่อสร้างกระบวนการป้องกัน และนำเอาองค์ความรู้ด้านวิศวกรรมมาช่วยในการประยุกต์สิ่งที่สังเคราะห์ทางนิติศาสตร์ให้สามารถอธิบายในรูปแบบของแบบจำลองกระบวนการ เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมได้จริง

เดิมอุตสาหกรรมอาหารจะดำเนินการผลิตโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่แบบจำลองนี้ นำเสนอแนวคิดในการใช้หลักการพิจารณาความบกพร่องของสินค้าตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า มาเป็นกรอบในการวางแผนการดำเนินงาน พร้อมแนวทางการดำเนินการเพื่อความปลอดภัย ควบคู่ไปกับการเก็บรักษาหลักฐานเพื่อยืนยันการดำเนินการ โดยการศึกษาปรับปรุงแนวคิดจาก 2 แบบจำลองคือ

ก. กรอบแนวคิดของการออกแบบเพื่อความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อสินค้า- จะเน้นเรื่องการออกแบบสินค้าที่พิจารณาถึงหลักความรับผิดชอบต่อสินค้า แต่ไม่ได้กล่าวถึงการดำเนินการในกระบวนการอื่นๆของการผลิต

ข. ISO 31000 เป็นเรื่องของการจัดการความเสี่ยง ซึ่งนำเสนอการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กรเป็นหลัก

ดังนั้นแบบจำลองที่ได้จึงเป็นแบบจำลองใหม่ที่ยังไม่มีการนำเสนอมาก่อน

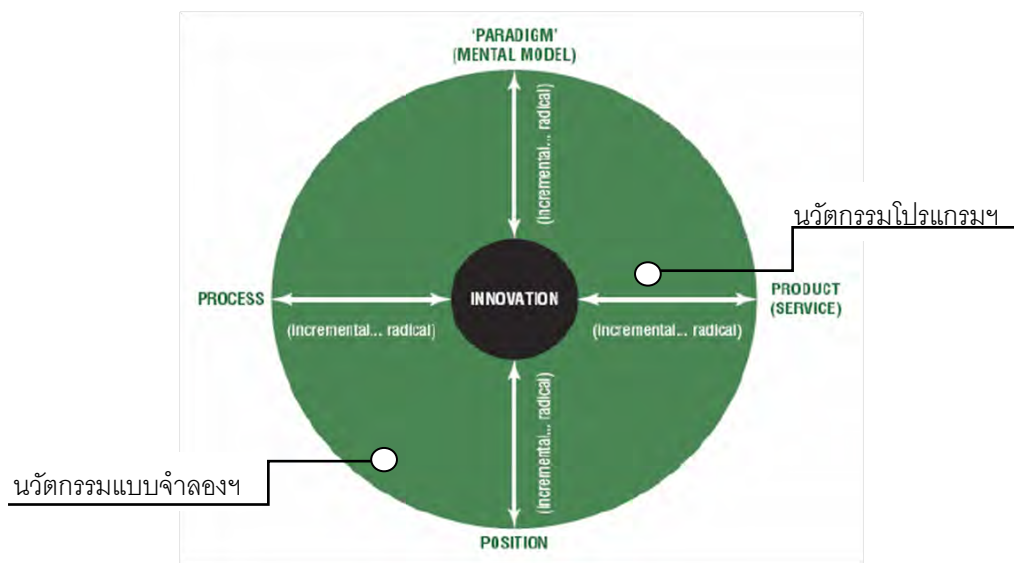
2) นวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

นวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยเป็นนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) ที่ประยุกต์จากนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้า ให้สามารถนำมาใช้ได้เชิงพาณิชย์ ในรูปแบบของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทำหน้าที่เป็นโปรแกรมนำให้บริษัทมีเอกสารที่มีรายละเอียดที่จำเป็นตามข้อบังคับและกฎหมายครบถ้วน ไม่ว่าจะบริษัทจะเก็บข้อมูลเหล่านั้นในเอกสารชื่อใดก็ตาม ซึ่งจะทำ 1 ครั้งต่อ 1 สินค้า และเก็บรักษาหลักฐานที่จำเป็นต่อการต่อสู้คดีในกรณีถูกฟ้องร้องหรือร้องเรียน ซึ่งโปรแกรมนี้อาจจะมีการเก็บข้อมูลเอกสารตามปัจจัยที่สังเคราะห์ได้จากกฎหมายและนำเสนอรายงานโดยใช้หลักการของการบริหารความเสี่ยง เพื่อประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ต่อความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยซึ่งอธิบายรายละเอียดในบทที่ 6-8

และแม้ว่าในอุตสาหกรรมอาหารจะมีโปรแกรมอยู่มากมาย แต่โปรแกรมต่างๆ ทำงานเป็นอิสระต่อกัน หรือแม้จะเชื่อมโยงกันก็เป็นการเชื่อมโยงเพื่อประโยชน์ในการทำงานให้ต่อเนื่องง่ายขึ้น แต่ไม่มีโปรแกรมใดในตลาดที่มีแนวคิดในการรวมศูนย์ข้อมูลที่เป็นพยานหลักฐานเช่นเดียวกับแนวคิดในการสร้างโปรแกรมนี้อันรวมถึงไม่มีโปรแกรมใดในตลาดที่เชื่อมโยงการทำงานกับแนวคิดการป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้าตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า เช่นเดียวกับโปรแกรมนี้อีก

การรวมศูนย์พยานหลักฐาน มีประโยชน์ในการเก็บรักษาข้อมูลในระยะยาว เนื่องจากตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า เป็นกฎหมายที่มีอายุความยาวนาน ดังนั้นอย่างน้อยที่สุด ผู้ประกอบการจึงควรเก็บรักษาหลักฐานไว้ให้เพียงพอต่อระยะเวลาการต่อสู้คดีในพฤติการณ์ปกติ คือ 10 ปี นับแต่วันที่มีการขายสินค้า

นวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยทั้ง 2 ข้อ สามารถระบุประเภทของนวัตกรรมใน Innovation Space ได้ดังรูปที่ 5-5



รูปที่ 5-5 ประเภทของนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยใน Innovation Space

5.3.3. การจัดการ (Management : M)

จากการวิจัยพบว่า ปัจจุบันผู้ประกอบการจะจัดเก็บข้อมูลการดำเนินการผลิตเพื่อความปลอดภัยทั้งหมดในรูปแบบของเอกสาร โดยจัดเก็บเอกสารระหว่าง 2-5 ปี ซึ่งนวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามารถนำมาใช้ในอุตสาหกรรมเพื่อจัดเก็บเอกสารซึ่งเป็นพยานหลักฐานที่จำเป็นในการพิสูจน์ความไม่บกพร่องของสินค้า ประเมินความเสี่ยง เทียบเคียงความเสี่ยงกับบทบัญญัติในกฎหมาย แจ้งเตือนผู้เกี่ยวข้อง และจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทำให้สามารถเก็บเอกสารได้นานยิ่งขึ้น อีกทั้งโปรแกรมได้ถูกพัฒนาให้ใช้งานผ่านระบบเว็บเบราว์เซอร์ จึงทำให้สามารถใช้งานผ่านระบบปฏิบัติการได้หลายระบบ และไม่ทำให้กระทบกับการทำงานเดิม

การจัดการนวัตกรรมนี้ สามารถอธิบายตามทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาดหรือ 4Ps ดังนี้

1) ผลิตภัณฑ์ (Product)

ผลิตภัณฑ์ที่จะจำหน่าย คือ นวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งสามารถจัดทำเป็นผลิตภัณฑ์ได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1) โปรแกรมสำเร็จรูปโดยการนำโปรแกรมมาจัดทำเป็นซีดีและจำหน่ายในลักษณะของโปรแกรมเพื่อให้นำไปติดตั้งบนคอมพิวเตอร์แม่ข่ายเดิมบนเครือข่ายขององค์กร

1.2) อุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยการนำโปรแกรมบันทึกลงบนอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลในลักษณะของอุปกรณ์แอฟพลายแอนซ์ (Appliance) หรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์พร้อมใช้งานซึ่งจะเป็นตัวจัดเก็บข้อมูลทั้งหมดพร้อมประมวลผลซึ่งทำงานเป็นอิสระจากคอมพิวเตอร์แม่ข่ายแต่ยังคงสามารถเชื่อมต่ออุปกรณ์ให้ทำงานบนเครือข่ายขององค์กรได้

2) ราคา (Price)

การคิดราคาค่าใช้จ่าย จะมีค่าใช้จ่าย 2 ส่วน คือ

2.1) ค่าใช้จ่ายในส่วนของโปรแกรมหรืออุปกรณ์เนื่องจากการจำหน่ายใน 2 ลักษณะดังนั้นก็จะมีวิธีการคำนวณค่าใช้จ่าย 2 วิธีคือ

- ก. กรณีโปรแกรมสำเร็จรูปจะคำนวณค่าใช้จ่ายจากจำนวน user ที่ใช้งานในระบบ
- ข. กรณีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปจะคิดค่าใช้จ่ายตามขนาดของอุปกรณ์ซึ่งขนาดของอุปกรณ์จะขึ้นอยู่กับปริมาณพื้นที่จัดเก็บข้อมูล

2.2) ค่าบริการให้คำปรึกษาและดูแลรักษาระบบจะคิดค่าบริการเป็นรายปีขึ้นอยู่กับปริมาณพื้นที่จัดเก็บเอกสารโดยให้บริการอบรมการใช้งานให้แก่ผู้เกี่ยวข้องมีระบบช่วยเหลือทางเว็บไซต์และมีพนักงานช่วยเหลือในกรณีมีปัญหาด้านการใช้งาน

3) การจัดจำหน่าย (Place)

สำหรับโปรแกรมนี้ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย คือกลุ่มผู้ประกอบการด้านการผลิต โดยเน้นที่กลุ่มผู้ประกอบการด้านการผลิตอาหารแปรรูปเป็นกลุ่มหลัก แล้วจึงขยายฐานลูกค้าไปยังกลุ่มผู้ประกอบการประเภทอื่นๆ ดังนั้นกลุ่มลูกค้าของผลิตภัณฑ์นี้จึงมีความชัดเจนและจำกัด ช่องทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสมคือ การจัดจำหน่ายทางตรง หรือ Direct Channel โดยการนำเสนอโปรแกรมตรงไปยังกลุ่มลูกค้า และใช้กระบวนการส่งเสริมทางการตลาดเพื่อให้ลูกค้าได้รับข้อมูลและรู้จักโปรแกรม

4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

เนื่องจากโปรแกรมนี้ได้รับการพัฒนาต่อยอดจากงานวิจัย ซึ่งมีการศึกษา
ลงลึกในรายละเอียดของกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งยังไม่มี
การผลิตและจำหน่ายโปรแกรมลักษณะนี้ในท้องตลาด อีกทั้งประเด็นเรื่องความ
รับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เป็นประเด็นที่เป็นที่สนใจ ทั้งจากกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย
และผู้บริโภค ดังนั้นการส่งเสริมการตลาด เพื่อให้ลูกค้าจดจำและรู้จักสินค้า สามารถทำได้
หลายวิธี ได้แก่

ก. การจัดสัมมนาให้ความรู้เรื่องกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยแก่
ผู้ประกอบการพร้อมแนะนำโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความ
เสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยเนื่องจากการจัดการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับกฎหมาย
ความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่จัดในปัจจุบันจะเป็นการให้ความรู้ด้านกฎหมายเป็นหลักซึ่งยัง
ไม่มีแนวทางอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมที่ผู้ประกอบการควรจะดำเนินการดังนั้นหากจัดงานสัมมนาพร้อม
ชี้แนะแนวปฏิบัติและแนะนำโปรแกรมเป็นทางเลือกให้แก่ผู้ประกอบการคาดว่าจะมีผู้สนใจ

ข. การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์โดยจัดทำเว็บไซต์เพื่อนำเสนอบทความ
เกี่ยวกับกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและแนะนำโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงใน
ความรับผิดชอบต่อสินค้าเพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งให้กลุ่มผู้ประกอบการเป้าหมายได้รับรู้และเข้าศึกษา
ถึงประโยชน์ของผลิตภัณฑ์

ค. การออกร้านแสดงผลงานและจำหน่ายโปรแกรมในนิทรรศการที่เกี่ยวข้อง
อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปอาหารซึ่งจะเป็นแหล่งรวมผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมที่จะเข้ามาออก
ร้านและชมงานซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ฯลฯ

อย่างไรก็ดีเนื่องด้วยแนวทางการปฏิบัติการของผู้ประกอบการเพื่อป้องกัน
ความรับผิดชอบต่อสินค้าตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก
สินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ในปัจจุบันยังไม่มีที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่ง
โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก
สินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามารถใช้งานและอธิบายแนวปฏิบัติของผู้ประกอบการใน
อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปอาหารและอุตสาหกรรมอื่นๆได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงคาดว่าจะ
ได้รับความสนใจและตอบรับจากผู้ประกอบการ

บทที่ 6

พัฒนาโปรแกรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิด ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

จากนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่ได้จากการวิจัย สามารถพัฒนาให้เป็นนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) เพื่อให้สามารถใช้งานได้จริง ในรูปแบบของโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย (Product Liability Risk Prevention Program) โดยมีรายละเอียดในการพัฒนาดังนี้

6.1 กรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

6.2 โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

6.1 กรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

จากผลการวิจัยและนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ที่ได้แสดงในบทที่ 4 และ 5 เป็นพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยร่วมกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สามารถสรุปกรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมได้ดังนี้

6.1.1. สมมุติฐานการพัฒนา

ผู้ประกอบการมีการทำงานที่ถูกต้อง

6.1.2. เกี่ยวกับโปรแกรม

ระบบนี้ พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือให้บริษัทใช้ในการเตรียมเอกสารที่จำเป็นสำหรับการผลิตสินค้าใหม่ เริ่มตั้งแต่การผลิต จนกระทั่งถึงการจำหน่าย เพื่อแสดงให้เห็นว่า บริษัทได้คำนึงถึงแง่มุมต่างๆที่อาจเกิดปัญหา ต้องรับผิดชอบต่อสินค้าไม่ปลอดภัยได้อย่างครบถ้วน

6.1.3. เป้าหมายของโปรแกรม

การพัฒนาโปรแกรมนี้ มีเป้าหมายสำคัญ 5 ประการ คือ

- 1) โปรแกรมจะต้องจัดเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่จำเป็นต่อการต่อสู้คดีตาม พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 จากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องภายในองค์กร ในลักษณะของการรวมศูนย์ข้อมูล
- 2) โปรแกรมจะต้องสามารถระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น อันเนื่องจากการขาดพยานหลักฐานการดำเนินการ โดยสามารถแสดงให้เห็นถึงประเภทความเสี่ยงข้อมูลที่ขาดไป ระดับความเสี่ยงเทียบเคียงระดับความเสี่ยงกับมาตราต่างๆตามพระราชบัญญัติฯ
- 3) โปรแกรมสามารถแสดงจุดที่เป็นความเสี่ยงและแสดงรหัสสีเพื่อเป็นสัญลักษณ์เตือนภัยความเสี่ยงเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องรับรู้และจัดหาข้อมูลหรือจัดทำเอกสารที่ขาดไปเข้ามาเก็บไว้ในระบบให้ครบถ้วน
- 4) โปรแกรมสามารถสืบค้นและแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้องตามเงื่อนไขที่ผู้ใช้กำหนดได้
- 5) โปรแกรมจะต้องง่ายต่อการใช้งาน ทั้งการบันทึกข้อมูล สืบค้นข้อมูล และจัดทำรายงาน อีกทั้งต้องไม่รบกวนการทำงานในระบบเดิม

6.1.4. ระบบการทำงาน

ระบบการทำงานของโปรแกรม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลข้อมูล โดยทำงานผ่านหน้าเว็บ ใช้การเชื่อมต่อข้อมูลกับฐานข้อมูลที่จัดเก็บรวมศูนย์ไว้ที่เครื่องแม่ข่าย ซึ่งการทำงานผ่านหน้าเว็บมีข้อดีคือ สามารถใช้งานสะดวก เพราะไม่ต้องลงโปรแกรมเฉพาะเพิ่มเติม โดยใช้งานผ่านระบบเครือข่ายภายในองค์กร หรือพัฒนาต่อเพื่อให้สามารถใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ตได้ นั่นหมายความว่า โปรแกรมจะสามารถใช้

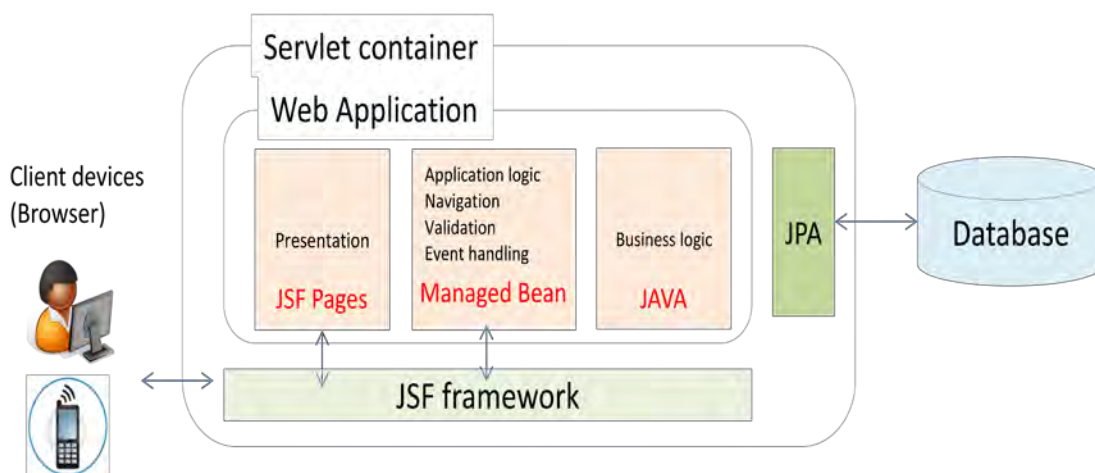
งานผ่านสมาร์ทโฟน (Smart Phone) และอุปกรณ์อื่นๆ ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และมีโปรแกรมเปิดหน้าเว็บได้

6.2 โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ออกแบบโปรแกรมโดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพยานหลักฐานประเภทพยานเอกสารที่มีความน่าเชื่อถือ และมีน้ำหนักเมื่อใช้ในการต่อสู้คดีในศาล ดังที่ได้มีการศึกษาและอธิบายไว้ในบทที่ 4 หัวข้อ 4.3 เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับพยานหลักฐานและกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการอ้างอิงหลักฐานในคดีความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หน้าที่ 92-96 และสามารถอธิบายรายละเอียดของโปรแกรมได้เป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

6.2.1. สถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์และฝังงาน

โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เป็นเว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) พัฒนาตาม JSF2.0 framework ทำงานบน Servlet container (TomCat) เชื่อมต่อฐานข้อมูลผ่าน JPA (Java persistence API) โดย Database ใช้ MS SQL server ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดดังรูปที่ 6-5



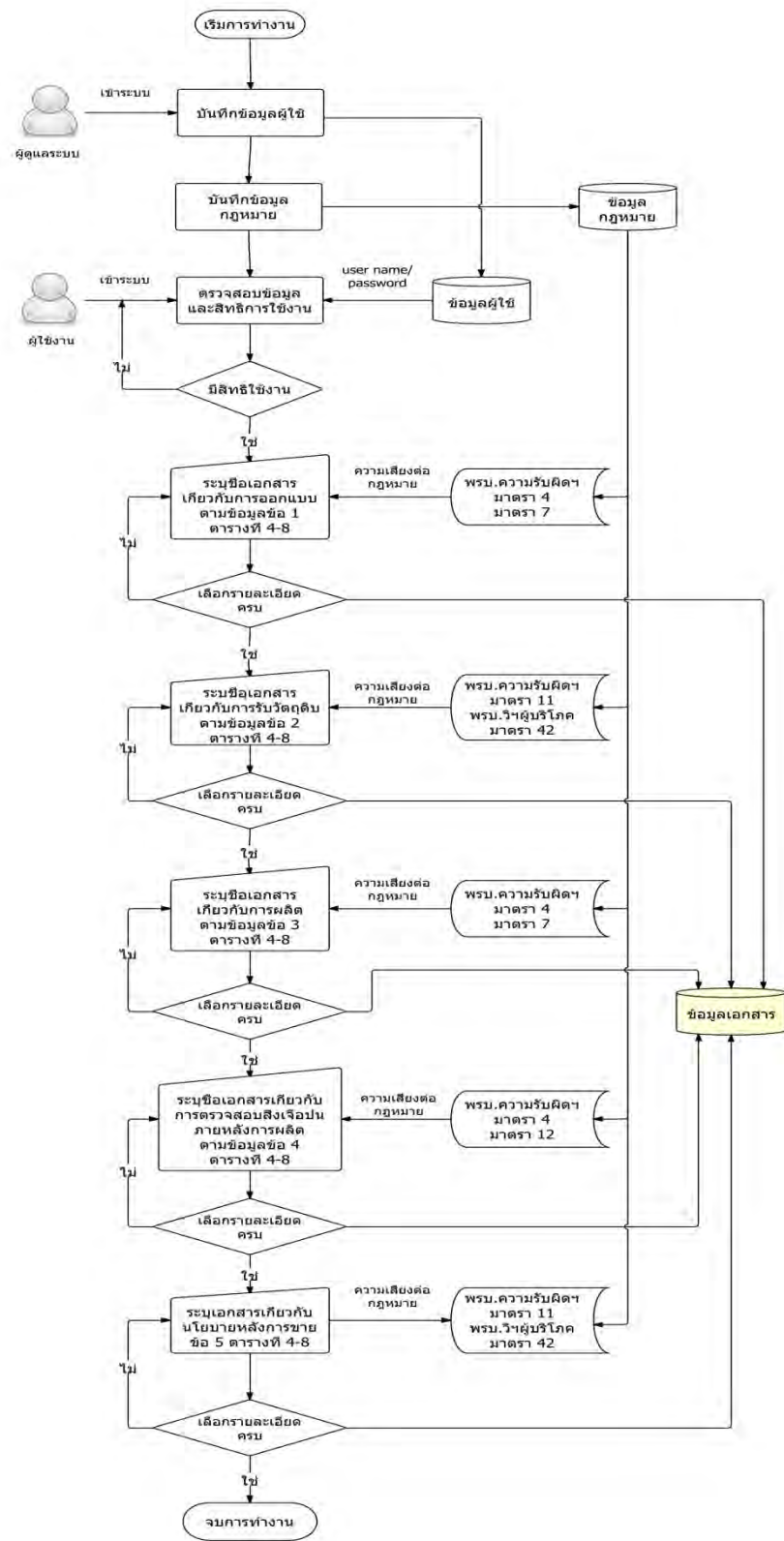
รูปที่ 6-1 สถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์

โปรแกรมที่พัฒนามีโครงสร้างการทำงานแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

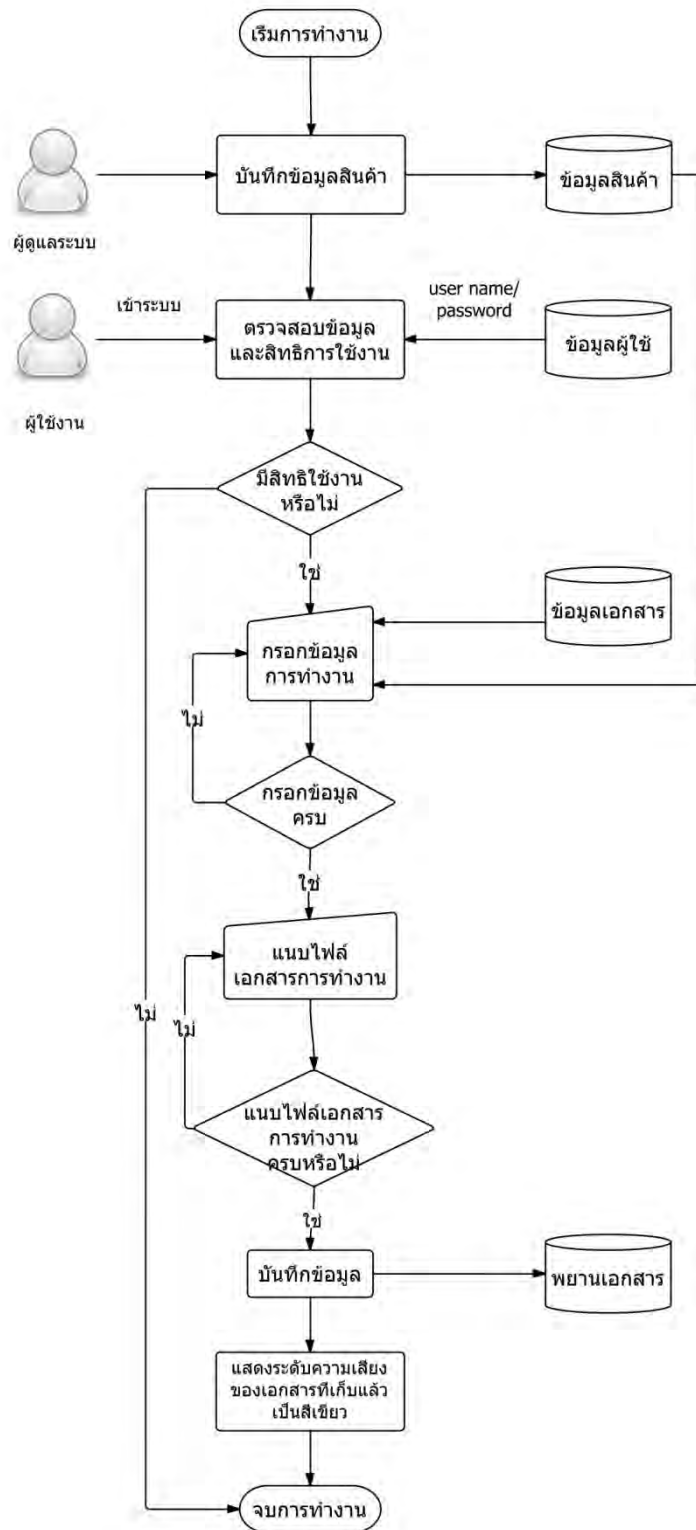
1) ส่วนโปรแกรมนำ เป็นโปรแกรมนำให้บริษัทมีเอกสารที่มีรายละเอียดที่จำเป็นตามข้อบังคับและกฎหมายครบถ้วน ไม่ว่าจะบริษัทจะเก็บข้อมูลเหล่านั้นในเอกสารชื่อใดๆก็ตาม ซึ่งจะทำ 1 ครั้งต่อ 1 สินค้า

2) ส่วนการจัดเก็บเอกสารและนำเสนอรายงาน เป็นการจัดเก็บเอกสารตามที่โปรแกรมได้นำไว้ โดยจัดเก็บไปเรื่อยๆ ตามที่ได้ทำงานนำเสนอรายงานเอกสารและความเสี่ยงของเอกสารที่หายไปตามที่ได้ตั้งค่าไว้

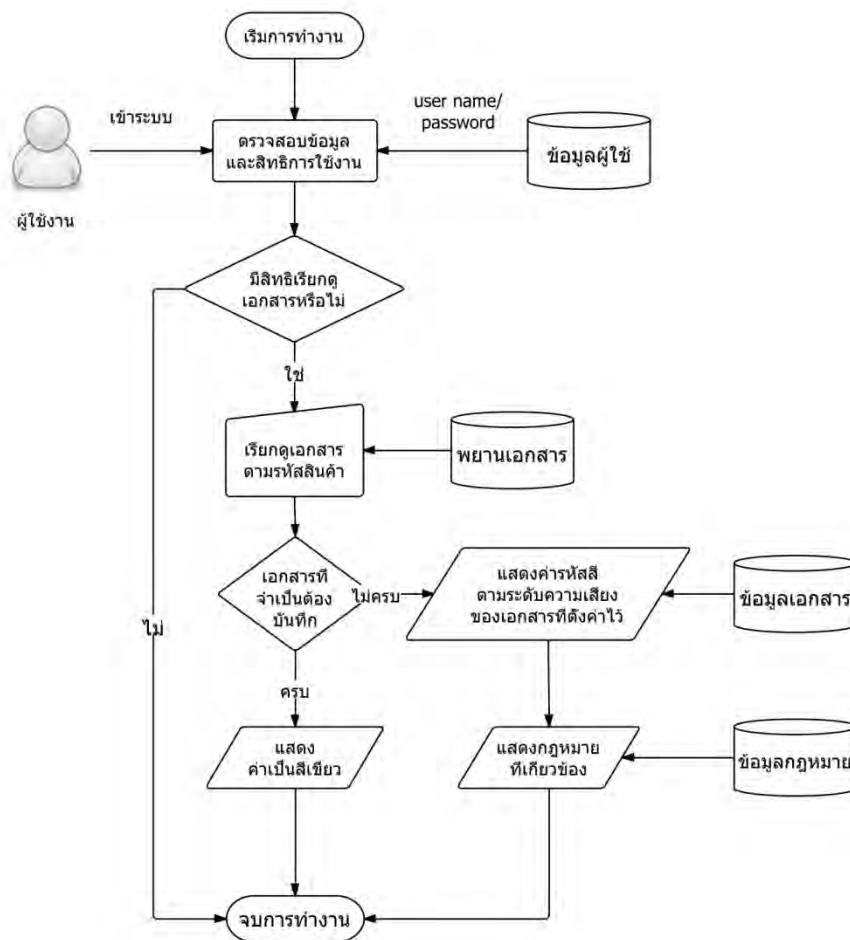
โดยโครงสร้างการทำงานทั้ง 2 ส่วน สามารถนำเสนอเป็นผังงานได้ดังนี้



รูปที่ 6-2 ผังงานส่วนของโปรแกรมนำ



รูปที่ 6-3 ผังงานส่วนจัดเก็บเอกสาร



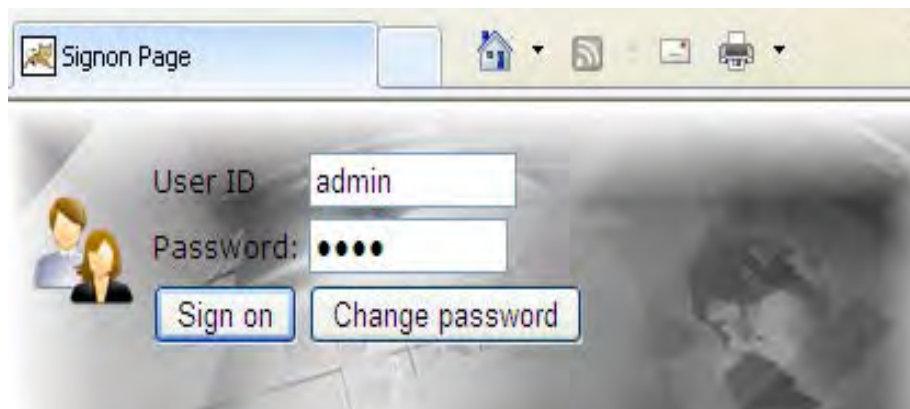
รูปที่ 6-4 ผังงานส่วนการนำเสนอรายงาน

6.3.2. การทำงานของโปรแกรมและหน้าจอโปรแกรม

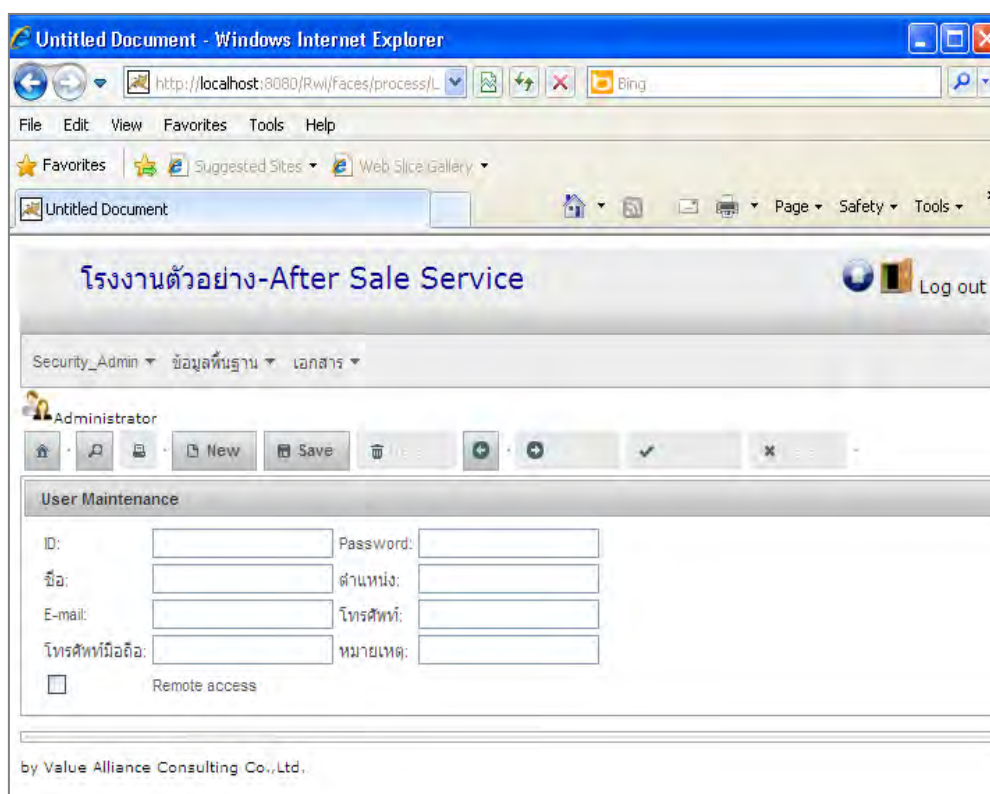
สามารถอธิบายและนำเสนอหน้าจอโปรแกรม ตามโครงสร้างการทำงาน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1) ส่วนโปรแกรมนำ

เริ่มต้นโดยการเข้าระบบ ดังรูปที่ 6-5 และตั้งค่าผู้ใช้งานโดยผู้ดูแลระบบ ทำหน้าที่ในการสร้างผู้ใช้งาน (User Name) กำหนดรหัสผ่าน (Password) และกำหนดสิทธิของผู้ใช้งาน ดังรูปที่ 6-6



รูปที่ 6-5 หน้าจอสำหรับเข้าใช้งานระบบ



รูปที่ 6-6 หน้าจอสำหรับตั้งค่าผู้ใช้งานโดยผู้ดูแลระบบ

จากนั้นกำหนดเอกสารตามปัจจัยที่ต้องการ โดยเลือกรายการตั้งค่าเอกสาร และข้อมูลเอกสาร ดังรูปที่ 6-7

รูปที่ 6-7 หน้าจอสำหรับตั้งค่าข้อมูลเอกสาร

โปรแกรมจะให้กำหนดระดับความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความบกพร่องในการปฏิบัติงาน โดยโปรแกรมจะคำนวณระดับผลกระทบจากเหตุการณ์และระดับความเสี่ยงดังตารางที่ 6-1, ตารางที่ 6-2 และตารางที่ 6-3

ตารางที่ 6-1 ตารางเทียบเคียงระดับผลกระทบจากเหตุการณ์ความบกพร่องในการปฏิบัติงาน

Level	Consequences	Description
1	Insignificant	1-20% จากข้อมูลที่ต้องการทั้งหมด
2	Minor	21-40% จากข้อมูลที่ต้องการทั้งหมด
3	Moderate	31-60% จากข้อมูลที่ต้องการทั้งหมด
4	Major	61-80% จากข้อมูลที่ต้องการทั้งหมด
5	Catastrophic	81-100% จากข้อมูลที่ต้องการทั้งหมด

ตารางที่ 6-2 ตารางเทียบเคียงระดับความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความบกพร่องในการปฏิบัติงาน

Level	Probability	Description
1	Rare	เกิดขึ้นเฉพาะกรณีพิเศษ เช่น 1 ครั้งใน 1 ปี
2	Unlikely	อาจเกิดขึ้นได้เป็นบางครั้ง เช่น เดือนละ 1 ครั้ง
3	Moderate	อาจเกิดขึ้นได้เป็นบางครั้ง เช่น อาทิตย์ละ 1 ครั้ง
4	Likely	อาจเกิดขึ้นได้บ่อยๆ เช่น วันละ 1 ครั้ง
5	Almost Certain	เกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น เกิดอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกช่วงการทำงาน (4 ชั่วโมง)

โดยระดับความเสี่ยงต่อผลกระทบต่อบริษัทในด้านความรับผิดชอบต่อสินค้า คำนวณจากผลคูณของระดับผลกระทบจากเหตุการณ์ กับ ระดับความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ (LC) โดยแสดงรหัสสีดังนี้

แสดงผลเป็นสีเขียว เมื่อ $1 \leq LC \leq 3$

แสดงผลเป็นสีเหลือง เมื่อ $4 \leq LC \leq 9$

แสดงผลเป็นสีแดง เมื่อ $10 \leq LC \leq 25$

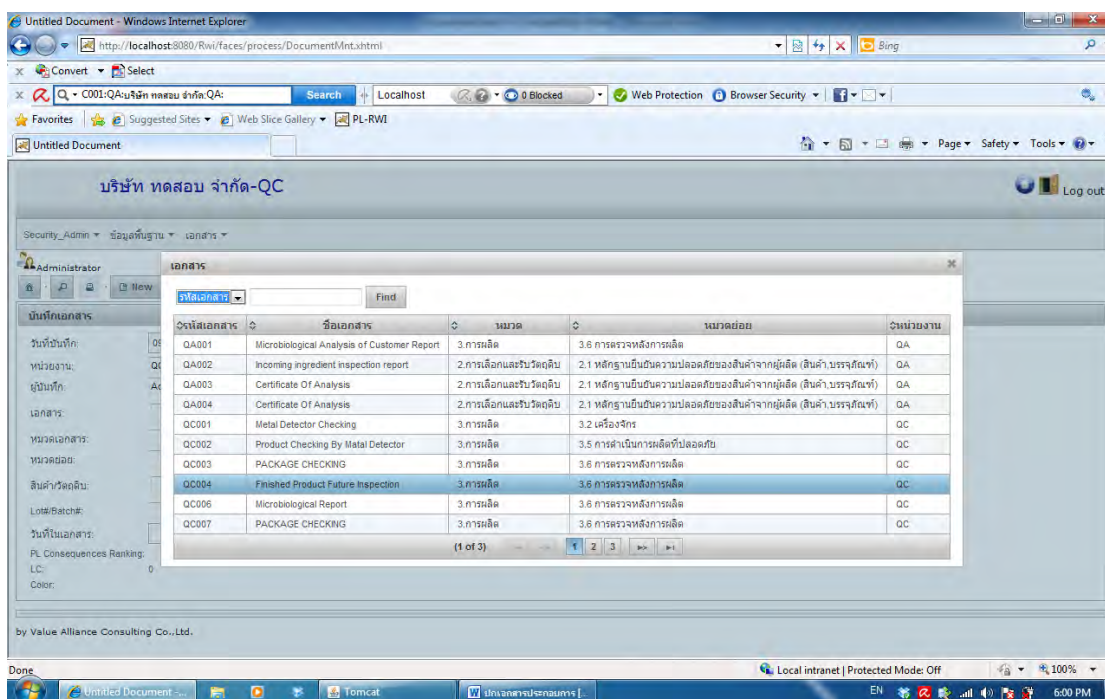
ตารางที่ 6-3 ตารางวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงต่อผลกระทบต่อบริษัทในด้านความรับผิดชอบต่อสินค้า

Likelihood (L)	Consequences (C)				
	Insignificant 1	Minor 2	Moderate 3	Major 4	Catastrophic 5
Almost Certain 5	M 5	H 10	H 15	E 20	E 25
Likely 4	M 4	M 8	H 12	E 16	E 20
Moderate 3	L 3	M 6	M 9	H 12	H 15
Unlikely 2	L 2	M 4	M 6	M 8	H 10
Rare 1	L 1	L 2	L 3	M 4	M 5

ระดับความเสี่ยงต่อผลกระทบต่อบริษัทในด้านความรับผิดชอบต่อสินค้าที่คำนวณได้ จะเป็นค่าระดับความเสี่ยงของเอกสารแต่ละฉบับที่ตั้งค่าไว้ โดยใช้แสดงผลรายงานและเตือนเมื่อไม่มีการบันทึกเอกสารในระบบ

2) ส่วนการจัดเก็บเอกสารและนำเสนอรายงาน

การบันทึกข้อมูลในโปรแกรม มุ่งเน้นการทำงานที่ไม่ซับซ้อน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้ง่าย โดยผู้บันทึกเอกสารจะทำงานผ่านหน้าเว็บ เพื่อเข้าระบบดังรูปที่ 6-5 จากนั้นระบบจะแสดงหน้าจอสำหรับบันทึกข้อมูลตามสิทธิ์ที่กำหนดไว้ และบันทึกเอกสารโดยเลือกหัวข้อ “เอกสาร” และ “บันทึกเอกสาร” จากนั้นเลือกเอกสารที่จะทำการบันทึกดังรูปที่ 6-8



รูปที่ 6-8 หน้าจอสำหรับบันทึกเอกสาร

เมื่อเลือกเอกสารที่จะทำการบันทึกแล้ว จะปรากฏหน้าจอสำหรับแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารดังรูปที่ 6-9

Untitled Document - Windows Internet Explorer
 http://localhost:8080/Rwi/faces/process/DocumentMnt.xhtml

Convert Select
 C001:QA:บริษัท ทดสอบ จำกัด:QA: Search Localhost 0 Blocked Web Protection Browser Security

Untitled Document

บริษัท ทดสอบ จำกัด-QC

Security_Admin ข้อมูลพื้นฐาน เอกสาร

Administrator

บันทึกเอกสาร

วันที่บันทึก: 09-04-2013

หน่วยงาน: QC

ผู้บันทึก: Admin

เอกสาร: QC004 Finished Product Future Inspection

หมวดเอกสาร: 3.การผลิต

หมวดย่อย: 3.6 การตรวจหลังการผลิต

สินค้า/วัตถุดิบ:

Lot#/Batch#:

วันที่ในเอกสาร:

PL Consequences Ranking: 5.Catastrophic
 LC: 5
 Color: Yellow

by Value Alliance Consulting Co.,Ltd.

รูปที่ 6-9 หน้าจอสำหรับแสดงรายละเอียดเอกสาร

เลือกซื้อสินค้าจากหน้าจอสำหรับ ระบุ Lot/Batch ดังรูปที่ 6-10

Untitled Document - Windows Internet Explorer
 http://localhost:8080/Rwi/faces/process/DocumentMnt.xhtml

Convert Select
 C001:QA:บริษัท ทดสอบ จำกัด:QA: Search Localhost 0 Blocked Web Protection Browser Security

Untitled Document

บริษัท ทดสอบ จำกัด-QC

Security_Admin ข้อมูลพื้นฐาน เอกสาร

Administrator

บันทึกเอกสาร

วันที่บันทึก: 09-04-2013

หน่วยงาน: QC

ผู้บันทึก: Admin

เอกสาร: QC004 Finished Product Future Inspection

หมวดเอกสาร: 3.การผลิต

หมวดย่อย: 3.6 การตรวจหลังการผลิต

สินค้า/วัตถุดิบ:

Lot#/Batch#:

วันที่ในเอกสาร:

PL Consequences Ranking: 5.Catastrophic
 LC: 5
 Color: Yellow

สินค้า

สินค้า Find

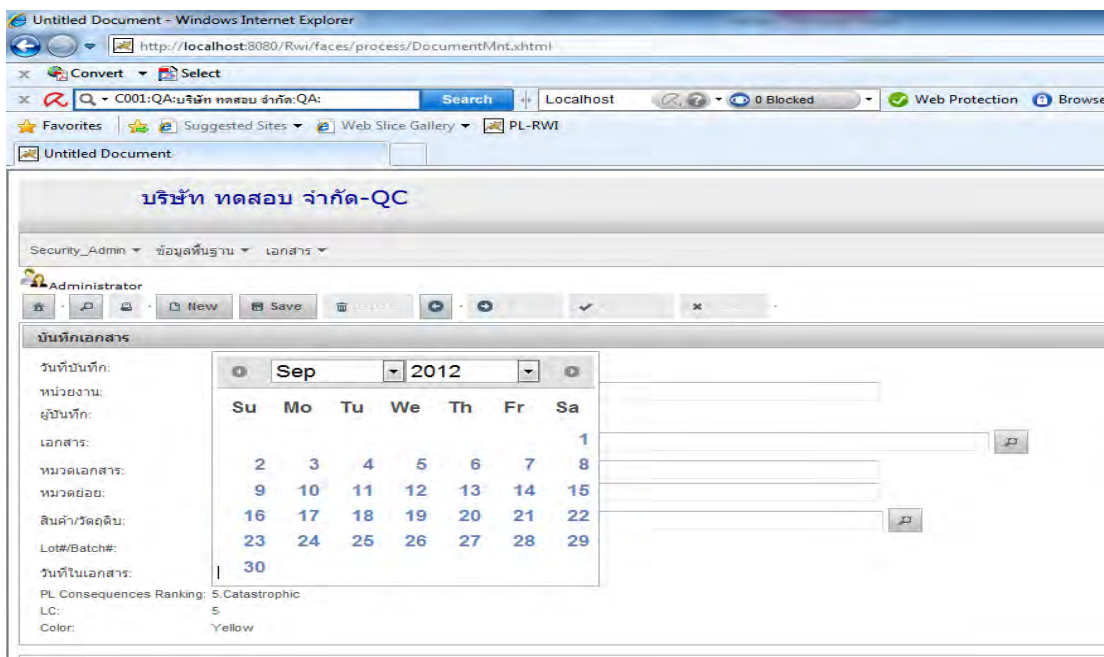
สินค้า	ประเภทสินค้า	หมายเหตุ
กุ้งต้ม	กุ้งต้ม	
เกลือป่น	วัตถุปรุงแต่งรส	
เคี้ยวกุ้ง	อาหารพร้อมทาน	
บะหมี่กึ่งยาวกุ้ง	อาหารพร้อมทาน	

(1 of 4)

by Value Alliance Consulting Co.,Ltd.

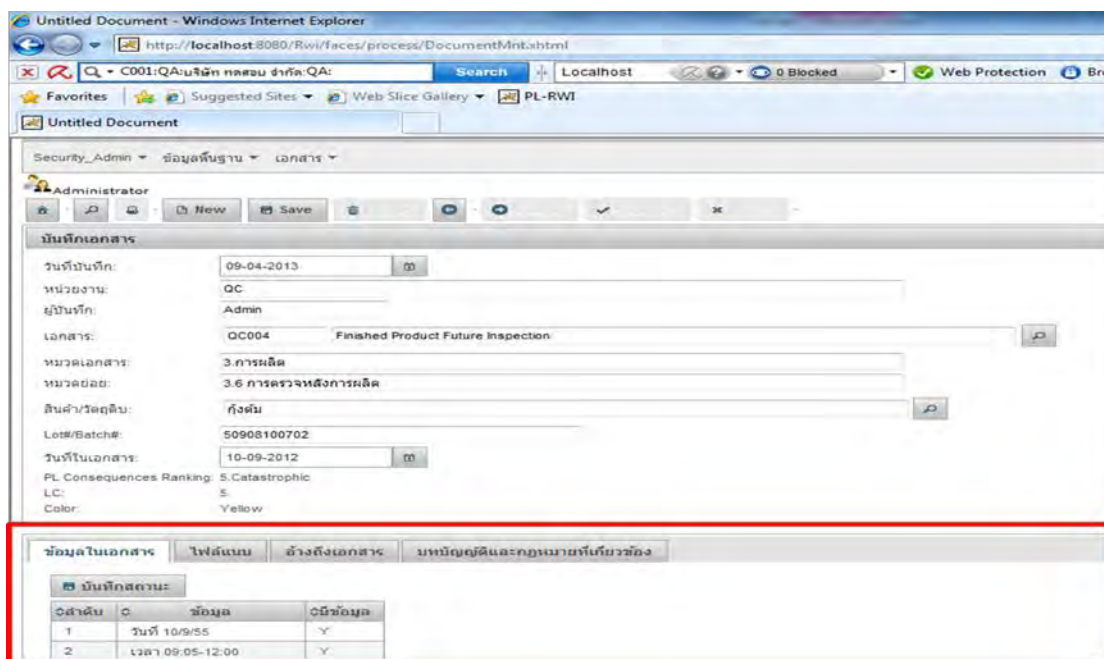
รูปที่ 6-10 หน้าจอสำหรับเพื่อเลือกซื้อสินค้าและระบุ Lot/Batch

ระบุนวันที่ที่ปรากฏในเอกสาร ดังรูปที่ 6-11

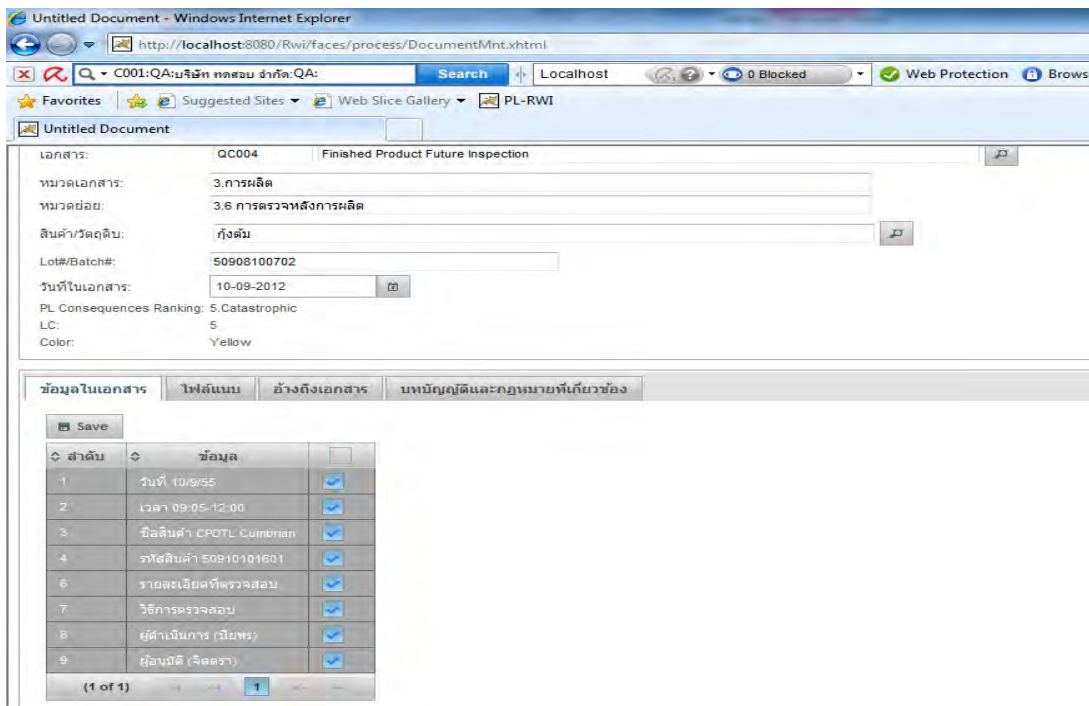


รูปที่ 6-11 หน้าจอสำหรับเพื่อระบุนวันที่ที่ปรากฏในเอกสาร

ตรวจเช็คความครบถ้วนของข้อมูลและเลือก “SAVE” ปรากฏหน้าจอส่วนที่ 2 ด้านล่างเพื่อบันทึกยืนยันข้อมูลในเอกสารดังรูปที่ 6-12 และ 6-13

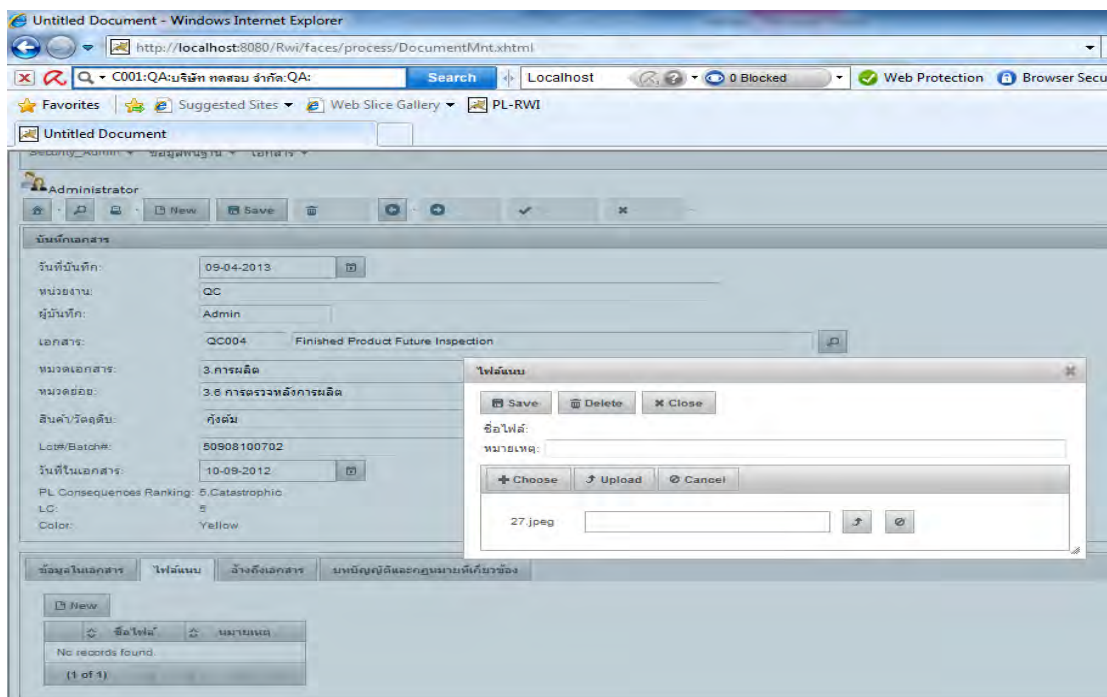


รูปที่ 6-12 หน้าจอส่วนที่ 2



รูปที่ 6-13 หน้าจอสำหรับบันทึกยืนยันข้อมูลในเอกสาร

เมื่อยืนยันข้อมูลในเอกสารแล้ว ก็เลือกหัวข้อ ไฟล์แนบ เพื่อแนบไฟล์เอกสารที่บันทึก และกดบันทึกที่แถบบนสุด เป็นอันเสร็จสิ้นการทำงาน ดังรูปที่ 6-14

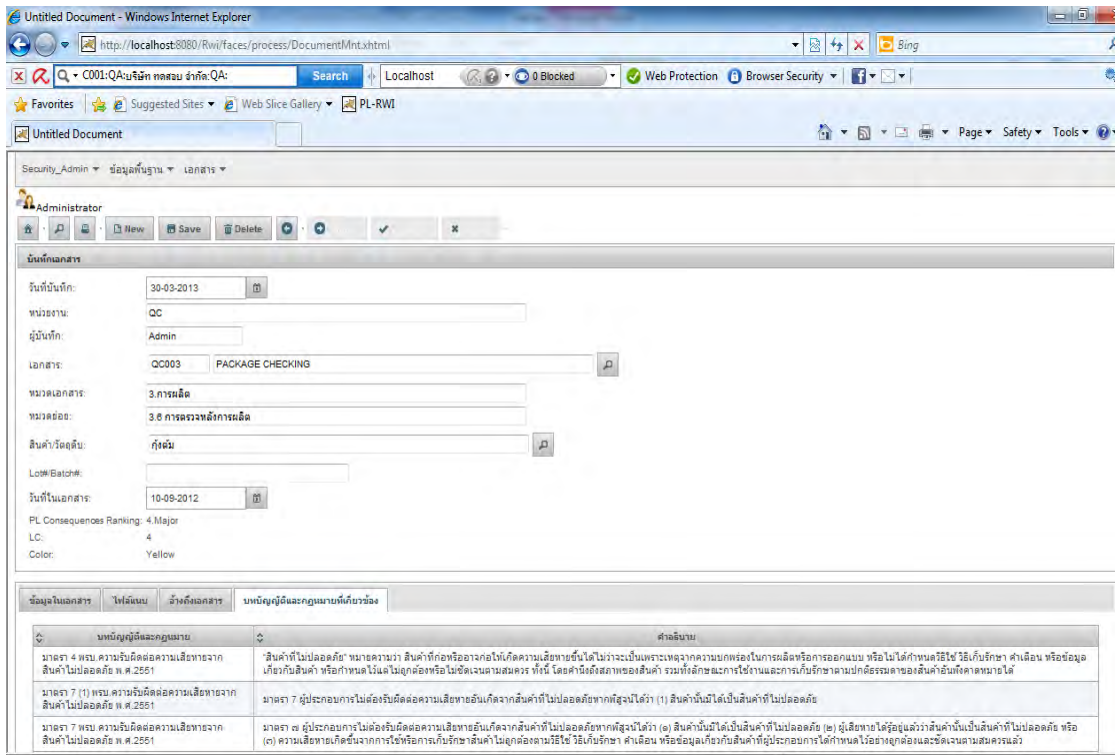


รูปที่ 6-14 หน้าจอสำหรับแนบไฟล์เอกสาร

ข้อมูลที่บันทึกแล้ว สามารถเรียกดูรายงานได้ โดยการเลือกหัวข้อ“เอกสาร” และ“เรียกดูเอกสาร” จะปรากฏหน้าจอสำหรับเอกสารที่บันทึกตามสิทธิที่กำหนดโดย เอกสารที่มีการบันทึกข้อมูลและแนบไฟล์ครบถ้วนแล้ว จะปรากฏเป็นแถบสีเขียว ในขณะที่เอกสารที่บันทึกไม่ครบ จะปรากฏเป็นแถบสีแดง ดังรูปที่ 6-15 และเมื่อเลือกที่ แถบสี จะปรากฏหน้าต่างที่แสดงรายละเอียดที่บันทึกไว้ พร้อมแสดงกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังรูปที่ 6-16

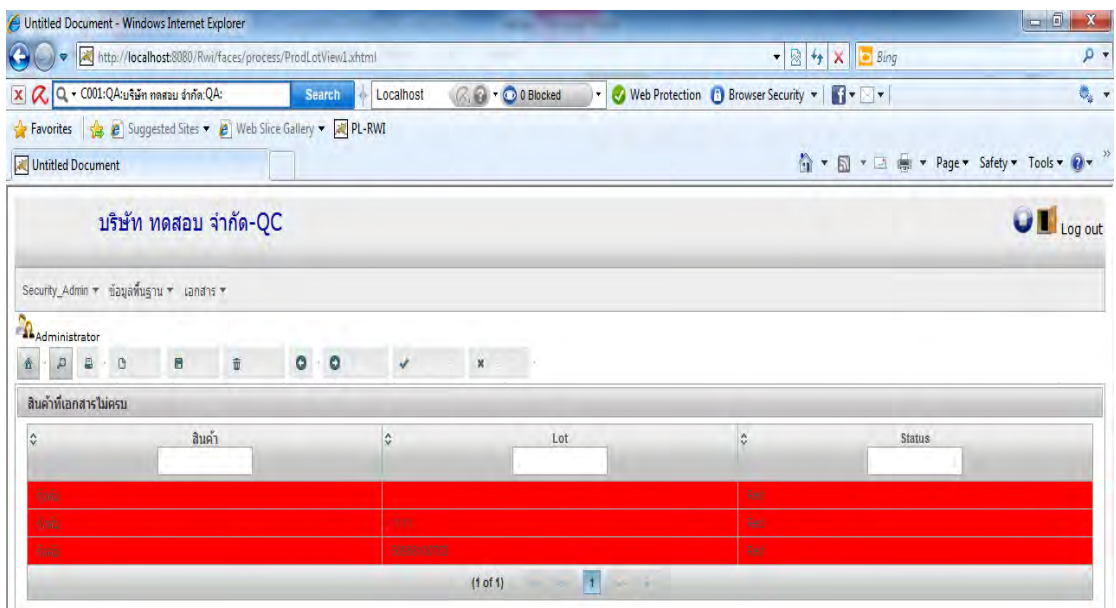
หมวด	แนวข้อ	รหัสเอกสาร	ชื่อเอกสาร	สินทรัพย์/กลุ่ม	Lot#Batch#	Consequences Ranking	LC	Color
3. การผลิต	3.2 เครื่องจักร	QC001	Metal Detector Checking	ทั้งหมด	70670144	4-Major	8	Yellow
3. การผลิต	3.5 การส่งมอบสินค้า	QC002	Finished Product Release Decision	ทั้งหมด		1-Minor	3	Green
3. การผลิต	3.6 การบรรจุภัณฑ์	QC003	Finished Product Packaging Inspection	ทั้งหมด		4-Major	4	Yellow
3. การผลิต	3.6 การบรรจุภัณฑ์	QC003	Finished Product Release Inspection	ทั้งหมด		3-Catastrophic	3	Yellow
3. การผลิต	3.6 การบรรจุภัณฑ์	QC004	Finished Product Future Inspection	ทั้งหมด	50903100702	5-Catastrophic	5	Yellow
3. การผลิต	3.6 การบรรจุภัณฑ์	QC005	Manufacturing Report	ทั้งหมด		4-Major	4	Yellow
3. การผลิต	3.6 การบรรจุภัณฑ์	QC007	Manufacturing Inspection	ทั้งหมด		4-Major	4	Yellow
3. การผลิต	3.7 คนงาน	QC008	WIP Inspection	ทั้งหมด		1-Minor	3	Green
3. การผลิต	3.7 คนงาน	QC009	Temperature Control Log Entry	ทั้งหมด		1-Minor	3	Green
3. การผลิต	3.7 คนงาน	QC010	Outgoing OIBCS Sheet Log Entry	ทั้งหมด		1-Minor	3	Green

รูปที่ 6-15 หน้าจอสำหรับรายงานการบันทึกเอกสาร



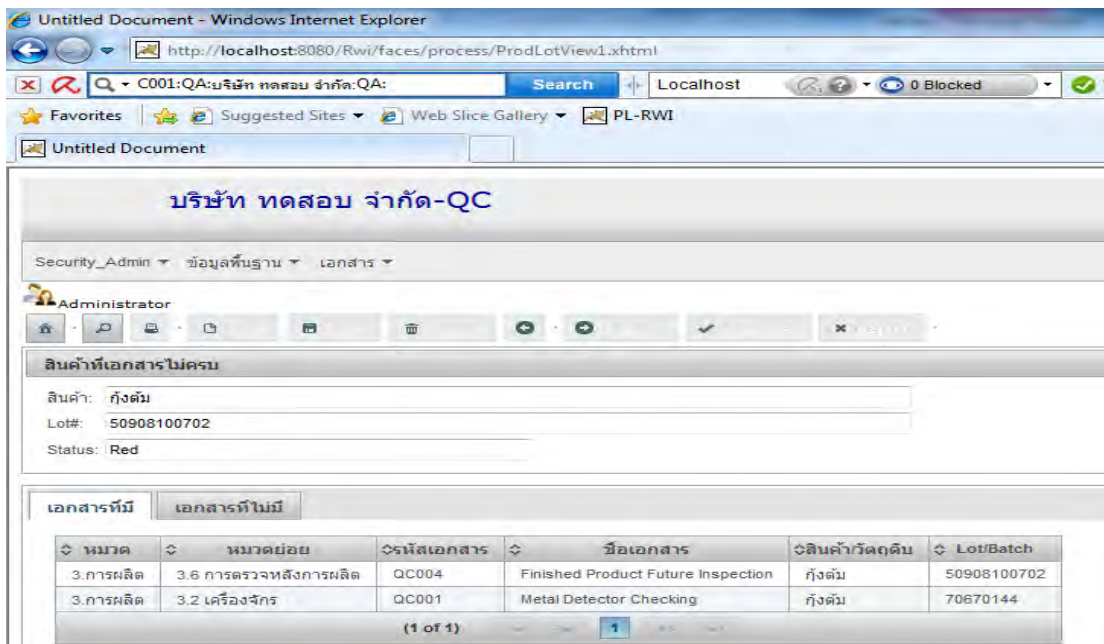
รูปที่ 6-16 หน้าจอสำหรับแสดงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ โปรแกรมยังสามารถแสดงผลรายงานสินค้าที่เอกซเรย์ไม่ครบ โดยเลือกที่หัวข้อ “สินค้าที่เอกซเรย์ไม่ครบ” ซึ่งจะปรากฏหน้าจอ ดังรูปที่ 6-17

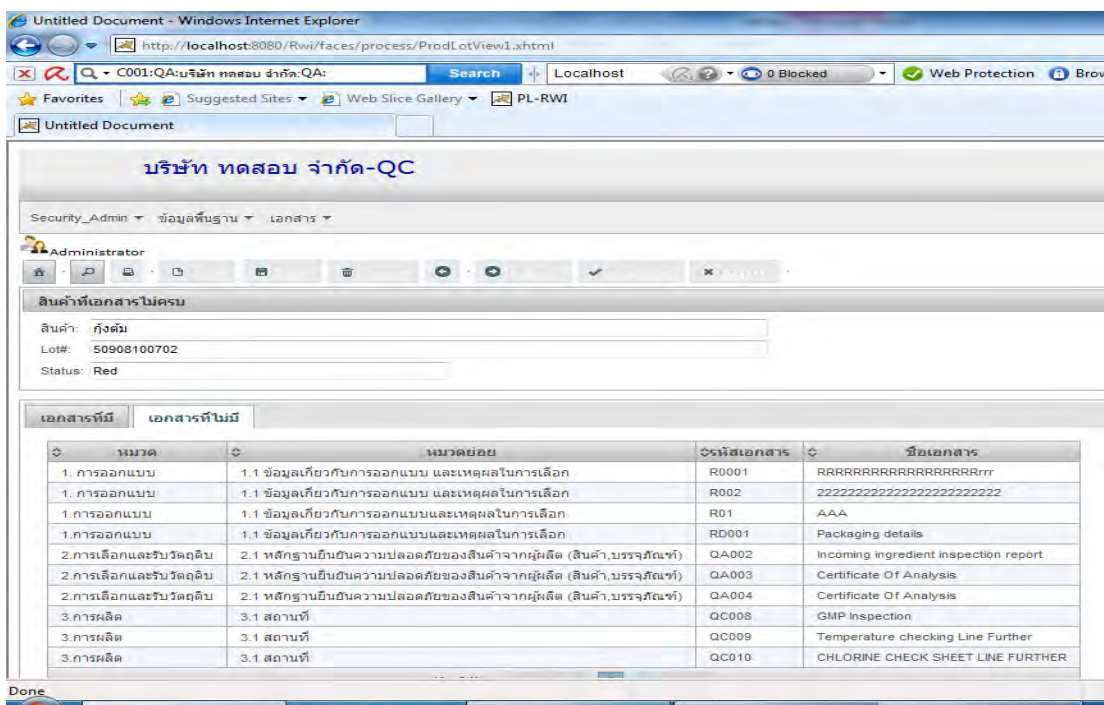


รูปที่ 6-17 หน้าจอสำหรับรายงานสินค้าที่เอกซเรย์ไม่ครบ

เมื่อเลือกสินค้าที่เอกสารไม่ครบ จะปรากฏหน้าจอสำหรับแสดงเอกสารที่มี และหน้าจอสำหรับเอกสารที่ไม่มี ดังรูปที่ 6-18 และรูปที่ 6-19



รูปที่ 6-18 หน้าจอสำหรับแสดงเอกสารที่มี



รูปที่ 6-19 หน้าจอสำหรับแสดงเอกสารที่ไม่มี

6.3.3. ความสามารถของโปรแกรม

โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยมีความสามารถโดยสรุป ดังนี้

(1) จัดเก็บหลักฐานที่จำเป็นต่อการยืนยันความไม่บกพร่องของสินค้าและกิจกรรมอื่นๆ เพื่อความปลอดภัยตามปัจจัยที่สังเคราะห์จากกฎหมาย

(2) แสดงความเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 โดยสัญลักษณ์สีเขียว เหลือง แดง และแสดงรายละเอียดความเสี่ยงนั้น อันได้แก่ บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงนั้น เอกสารที่ต้องการ แผนกที่รับผิดชอบ เป็นต้น

(3) มีการแจ้งเตือนผู้เกี่ยวข้องโดยสัญลักษณ์สีเขียว เหลือง แดง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบและดำเนินการจัดหาและบันทึกเอกสารให้สมบูรณ์ และแจ้งเตือนความเสี่ยงแก่ผู้เกี่ยวข้องผ่านทางอีเมล

(4) สามารถสืบค้นข้อมูลโดยกำหนดเงื่อนไขได้

(5) สามารถกำหนดสิทธิการใช้งานได้หลายระดับ ตามขอบเขตอำนาจที่ได้รับมอบหมาย

6.3.4. ประโยชน์ของโปรแกรม

จากความสามารถของโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยสามารถระบุประโยชน์ของโปรแกรมได้ดังนี้

(1) ง่ายต่อการทำงาน เพราะผู้ปฏิบัติงานจะทำหน้าที่บันทึกข้อมูลในเอกสารโดยการจัดเก็บไฟล์เอกสารตามที่ได้ตั้งค่าไว้ และยืนยันการตรวจสอบเอกสารก่อนการบันทึก ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้ง่าย และรวดเร็ว

(2) จัดเก็บเอกสารที่จำเป็นเพื่อยืนยันความปลอดภัยของสินค้า ตามปัจจัยที่ได้ทำการวิจัยวิเคราะห์อย่างรอบด้าน

(3) การแสดงผลความเสี่ยง ชีวัดความเสี่ยง และเตือนภัยความเสี่ยงต่อกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้าแบบองค์รวมโดยใช้สัญลักษณ์รหัสสี ซึ่งสามารถเข้าใจได้ง่าย และมีระบบเตือนภัยความเสี่ยงทางอีเมล เพื่อเตือนผู้ปฏิบัติงานให้ดำเนินการ

(4) สืบค้นข้อมูลและเอกสารที่ต้องการสืบย้อนกลับ (Traceability) ได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว

(5) โปรแกรมจัดเก็บเอกสารหลักฐานในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้สามารถตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารได้สะดวกและรวดเร็ว ง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล เก็บรักษาข้อมูลได้นาน โดยใช้พื้นที่เก็บรักษาน้อย

บทที่ 7

ทดสอบโปรแกรมในโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง

เพื่อทดสอบนวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบโปรแกรมในโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง ดังมีรายละเอียดสามารถอธิบายได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

7.1 การทดสอบโปรแกรม

7.2 ผลการทดสอบโปรแกรม

7.1 การทดสอบโปรแกรม

การทดสอบโปรแกรม มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผลของโปรแกรม ว่าแสดงผลถูกต้องตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยในการทดสอบ ผู้วิจัยได้ป้อนข้อมูลตัวอย่างที่ได้รับจากโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างจำนวน 29 ข้อมูลเข้าในโปรแกรม เพื่อดูการแสดงผลในแต่ละส่วนของโปรแกรม

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมไปสาธิตให้กับโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างเพื่อรับฟังความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค ในการใช้งานโปรแกรม เพื่อให้เห็นถึงระบบการทำงานและการแสดงผล และเชิญผู้เกี่ยวข้องและผู้ปฏิบัติงานร่วมแสดงความเห็นซึ่งในการสาธิตโปรแกรม มีบุคลากรของโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ จำนวน 10 คน จาก 5 แผนก โดยเป็นเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหาร จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ จำนวน 9 คน เข้าร่วมชมการสาธิตและให้ความเห็น

7.2 ผลการทดสอบโปรแกรม

ผลการทดสอบโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามารถอธิบายโดยแบ่งออกได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

7.2.1. ความถูกต้อง แม่นยำในการแสดงผลโปรแกรม

จากการทดสอบโดยการป้อนข้อมูลตัวอย่างที่ได้รับจากโรงงานอุตสาหกรรม ตัวอย่างจำนวน 29 ข้อมูลเข้าในโปรแกรมปรากฏว่า โปรแกรมสามารถแสดงผลได้ถูกต้องตามที่ได้ออกแบบไว้ และสามารถแสดงสัญลักษณ์สีที่แสดงถึงการบันทึก หรือไม่บันทึกข้อมูลได้อย่างถูกต้อง และจากการทดสอบโดยเอกสารทั้ง 29 ฉบับ ให้ผลการทดสอบถูกต้อง แม่นยำ ทั้ง 29 ฉบับ

7.2.2. ความเห็นของผู้ใช้งาน

จากการสาธิตโปรแกรมให้แก่บุคลากรของโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง มีการแสดงความเห็นต่อโปรแกรม และทัศนคติต่อโปรแกรม โดยสามารถอธิบายเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1) โรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง เป็นโรงงานขนาดใหญ่ซึ่งมีระบบการควบคุมการผลิต และการใช้งานโปรแกรมต่างๆ ในกระบวนการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตจำนวนมาก แต่ยังไม่มียโปรแกรมใดที่ทำหน้าที่ดังเช่นโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

2) โปรแกรมดังกล่าวไม่กระทบต่อระบบและการดำเนินการที่มีอยู่เดิม เพราะเป็นการประมวลผลข้อมูลที่ได้ดำเนินการแล้ว

3) ข้อมูลส่วนใหญ่ในด้านการผลิต ส่วนของการควบคุมการผลิตของฝ่ายประกันคุณภาพ และฝ่ายควบคุมคุณภาพ ปัจจุบันยังเก็บข้อมูลเป็นกระดาษ ซึ่งหากต้องเก็บข้อมูลเข้าระบบด้วยโปรแกรมนี้อาจสามารถทำได้

4) การตั้งค่าผู้ใช้งานหลายระดับ เหมาะสมกับการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง เพราะเอกสารต่างๆ เป็นเอกสารสำคัญ ซึ่งจำเป็นต้องเก็บไว้เป็นความลับ

5) การบันทึกข้อมูลไม่ซับซ้อน จึงสะดวกต่อการใช้งานและกรณีต้องเปลี่ยนตัวผู้ปฏิบัติงานก็สามารถทำแทนได้ ไม่ต้องอบรมมาก

6) ระบบการบันทึกข้อมูลของผู้บันทึกจะต้องยืนยันความครบถ้วนของข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารเหมาะสมกับการทำงาน เพราะถือเป็นการตรวจเช็คข้อมูลก่อนการจัดเก็บ

7) การแสดงผลของโปรแกรม เข้าใจง่าย สามารถเห็นได้ชัดเจนว่าจุดใด มีความเสี่ยง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข

8) สามารถตั้งเงื่อนไขการค้นหาได้ละเอียด และเปิดเอกสารได้ทันที ซึ่งทำให้การสืบค้นเอกสารสะดวกรวดเร็วและสะดวกขึ้น จากเดิมที่จะเก็บข้อมูลโดยสรุปไว้ในรหัสแห่งของสินค้า แล้วสืบค้นข้อมูลจากเอกสารที่รหัสแห่งระบุ

9) การจัดเก็บข้อมูลในฐานข้อมูล ทำให้ใช้พื้นที่จัดเก็บทางกายภาพให้น้อยลง แต่เก็บรักษาข้อมูลได้ในระยะเวลาที่นานขึ้น

10) ผู้ใช้งานเห็นด้วยในกรอบแนวคิดของโปรแกรมนี้ เพราะแม้ว่าโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างจะมีการนำเทคโนโลยี และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่หลากหลายเข้ามาใช้ แต่ข้อมูลต่างๆยังไม่มีบูรณาการให้สามารถเชื่อมโยงกัน ซึ่งโปรแกรมนี้จะเข้ามาช่วยในการดำเนินการดังกล่าว ซึ่งหากใช้งานก็จะทำให้ระบบของโรงงานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีการรวมศูนย์เอกสารสำคัญไว้ที่ส่วนกลางและสืบค้นได้ในคราวเดียว

11) ผู้ใช้งานมีความเห็นต่อวิธีการทำงานของโปรแกรมว่าเป็นโปรแกรมที่ง่ายต่อการใช้งาน เพราะผู้บันทึกข้อมูลเพียงแต่ดำเนินการแนบไฟล์และยืนยันการบันทึกข้อมูล และเห็นด้วยกับการให้ผู้บันทึกเลือกปัจจัยที่ปรากฏในเอกสารก่อนการบันทึก เป็นการเตือนให้ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสารก่อนการบันทึก

12) ผู้ใช้งานมีความเห็นต่อการทำความเข้าใจระบบการทำงานของโปรแกรมว่า ในส่วนของผู้ปฏิบัติงานที่มีหน้าที่บันทึกข้อมูล สามารถทำความเข้าใจในงานและทำงานได้ง่าย แต่ส่วนของการตั้งค่าเอกสารที่ต้องบันทึก ต้องได้รับการอบรม แต่ก็สามารถทำได้ไม่ยาก

13) ผู้ใช้งานมีความเห็นต่อการนำเสนอรายงานว่า สามารถเข้าใจได้ง่าย และชัดเจน การแสดงผลด้วยรหัสสีเป็นที่เข้าใจโดยปกติได้ ส่วนใดที่เป็นความเสี่ยงก็สามารถเลือกเพื่อดูว่าต้องการเอกสารใด เพื่อดำเนินการจัดหาให้สมบูรณ์ได้

14) ส่วนของการสืบค้นข้อมูล ผู้ใช้งานมีความเห็นว่าการสืบค้นสามารถทำได้ละเอียด ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการค้นหาและสามารถใช้คู่กับการบันทึกข้อมูลของรหัสแห่งของสินค้า ในการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ได้

7.2.3. ปัญหาในการใช้งานโปรแกรมกับโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง

จากการทดสอบการใช้งานโปรแกรมกับโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างพบว่า มีประเด็นปัญหาในการใช้งาน ซึ่งจำเป็นต้องปรับให้เข้ากับการดำเนินการของโรงงานอุตสาหกรรม ดังนี้

1) เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง เป็นโรงงานขนาดใหญ่ มีการผลิตสินค้าจำนวนมากและหลากหลายชนิดในแต่ละวัน จึงมีการนำเทคโนโลยี และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่หลากหลายเข้ามาใช้ เพื่อช่วยในการทำงานแต่ละจุดให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง และลดความซ้ำซ้อน แต่ปัญหาของโรงงานคือ ข้อมูลต่างๆไม่มีการบูรณาการ การจัดเก็บจะถูกจัดเก็บแยกระบบ การสืบค้นจะใช้วิธีการใช้รหัสอ้างอิงเพื่อค้นหา ซึ่งข้อมูลที่มีในโรงงานสามารถแบ่งประเภทของข้อมูลได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.1) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดเก็บโดยการบันทึกข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ณ จุดทำงาน ซึ่งทำการจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลแยกตามโปรแกรมที่ใช้

1.2) ข้อมูลจากอุปกรณ์ RFID และรหัสแท่ง โดย RFID จะบันทึกข้อมูลการทำงานของพนักงาน โดยเก็บข้อมูลการเข้าทำงาน และการผ่านเข้า-ออก สถานที่ทำงานและเก็บข้อมูลในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และรหัสแท่งจะบันทึกข้อมูลของสินค้า แบบสรุปเพื่อการสืบค้น

1.3) ข้อมูลที่จัดเก็บในรูปของกระดาษเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกการทำงาน และจัดเก็บในรูปแบบของกระดาษ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) ข้อมูลการทำงาน ณ จุดต่างๆ ซึ่งปัจจุบันข้อมูลการจัดเก็บประเภทนี้ จะเป็นข้อมูลการทำงานของแผนกควบคุมคุณภาพ และประกันคุณภาพ เป็นหลัก

(2) ข้อมูลการตรวจรับรองและเอกสารอื่นๆ จากองค์กรภายนอก

ซึ่งหากโปรแกรมสามารถดึงข้อมูลที่ต้องการตามปัจจัยที่ระบุ ที่มีการจัดเก็บอยู่ในระบบต่างๆเข้ามาได้ จะทำให้การทำงานสะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการหารือระหว่างผู้วิจัยกับผู้บริหารระดับกลางของโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง ได้ข้อสรุปว่า การปรับปรุงโปรแกรมให้ทำงานได้ดังข้อเสนอแนะข้างต้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยต้องรับทราบข้อมูลระบบการจัดเก็บข้อมูลทั้งหมดเพื่อออกแบบการเชื่อมโยงข้อมูล และต้องหารือร่วมกับฝ่ายคอมพิวเตอร์ของบริษัท ดังนั้นจึงไม่สามารถแก้ไขโปรแกรมให้ได้ ณ เวลานี้

2) ข้อมูลที่จัดเก็บด้วยกระดาษ เอกสารบางชนิดจะมีความเกี่ยวข้องกับสินค้าหลายชนิดและหลายล็อตการผลิต ดังนั้นหากต้องแนบไฟล์ตามชื่อของสินค้าหรือตามล็อตการผลิตจะทำให้มีการแนบไฟล์เอกสารขึ้นเดียวกันหลายครั้งจะทำอย่างไรเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3) การอ้างอิงรหัสเอกสารในโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างที่มีการใช้ตัวเลขในการอ้างอิงสินค้าที่ผลิต 3 ประเภท คือ

ก. MFd หรือ MFG. date เป็นคำย่อของ Manufacturing date ซึ่งหมายถึงวันที่ผลิต

ข. Exp หรือ Exp. Date เป็นคำย่อของ Expiration date ซึ่งหมายถึงวันที่หมดอายุ

ค. Product code หรือ Product lot เป็นตัวเลขที่โรงงานตัวอย่างสร้างขึ้นเป็นรหัสเพื่ออ้างอิงในระหว่างการผลิต

ดังนั้นการอ้างอิงเอกสารในโปรแกรม จะดำเนินการอย่างไรเพื่อเพิ่มเติมข้อมูลการอ้างอิงดังกล่าว

บทที่ 8

วิเคราะห์ผลที่ได้จากการทดสอบโปรแกรม

ผลการทดสอบโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยกับโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างสามารถวิเคราะห์ผลการทดสอบโปรแกรมในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 8.1 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค
- 8.2 ข้อจำกัดของโปรแกรม
- 8.3 ข้อควรระวังในการใช้โปรแกรม
- 8.4 ข้อเสนอแนะจากผู้ทดลองใช้

8.1 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค

จากการทดสอบโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยกับโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง ผลการนำเสนอและทดสอบสามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค หรือ SWOT Analysis ได้ดังนี้

8.1.1. จุดแข็ง (Strength)

- ก. โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงที่วิจัย ใช้ปัจจัยที่สังเคราะห์จากพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 และองค์ความรู้ด้านการประเมินความเสี่ยง ซึ่งยังไม่เคยมีมาก่อน
- ข. ลักษณะการทำงานของโปรแกรมนี้อย่างไม่มีโปรแกรมใดทำมาก่อน
- ค. โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงที่วิจัย สามารถจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยสินค้าได้อย่างครอบคลุม และสามารถสืบค้นเอกสารย้อนกลับได้สะดวก และรวดเร็ว โดยสามารถตั้งเงื่อนไขได้อย่างละเอียด
- ง. การใช้งานโปรแกรมไม่ซับซ้อน ง่ายต่อการทำงาน
- จ. การรายงานผลการประเมินความเสี่ยงในรูปแบบสัญลักษณ์สี ทำให้สามารถเข้าใจรายงานได้ง่ายแม้ไม่ได้รับการอบรมการใช้งาน
- ฉ. โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงที่วิจัย จะทำงานโดยไม่กระทบกับการทำงานของระบบเดิม และเข้าได้กับทุกระบบ

ข. ใช้เทคโนโลยีเว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) ทำให้สามารถใช้งานผ่านหน้าเว็บได้โดยไม่ต้องลงโปรแกรมเพิ่มเติม และสามารถพัฒนาให้ใช้งานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์อื่นๆได้

8.1.2. จุดอ่อน (Weakness)

ก. โปรแกรมนี้เป็นโปรแกรมที่พัฒนาจากแบบจำลอง ซึ่งยังไม่เป็นที่รู้จัก จึงอาจมีอุปสรรคเรื่องระดับการยอมรับนวัตกรรม ซึ่งจำเป็นต้องใช้การประชาสัมพันธ์เชิงให้ความรู้เพื่อให้ทฤษฎีและโปรแกรมเป็นที่รู้จัก

ข. โปรแกรมนี้ ต้องปรับให้เข้ากับการทำงานของโรงงาน ซึ่งทำให้ต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษา เพราะผู้ใช้อาจยังไม่สามารถเข้าใจแนวคิดและติดตั้งระบบได้เอง

8.1.3. โอกาส (Opportunity)

ก. การเติบโตของการฟ้องร้องคดีความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยของประเทศไทย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้ประกอบการจึงมีความจำเป็นต้องปรับตัวและหามาตรการรองรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลให้มีความต้องการเครื่องมือที่ใช้เพื่อป้องกันความรับผิดดังกล่าว

ข. การเปิดเสรีทางการค้าในภูมิภาคอาเซียน ทำให้เกิดการแข่งขันของผู้ผลิตสินค้าในภูมิภาค ซึ่งการสร้างความแตกต่างและการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ในด้านคุณภาพ จะทำให้อุตสาหกรรมมีความได้เปรียบอย่างยั่งยืน ซึ่งการควบคุมการผลิตอย่างรอบด้าน เพื่อผลิตสินค้าที่ปลอดภัย จะเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคและช่วยให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดระดับภูมิภาค

8.1.4. อุปสรรค (Threat)

ก. ปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเฉพาะปัญหาค่าแรงขั้นต่ำและการขาดแคลนแรงงาน ทำให้ผู้ประกอบการต้องแก้ไขปัญหาค่าหน้าเพื่อความอยู่รอด ดังนั้นการลงทุนเพื่อการป้องกันจึงอาจยังไม่เป็นที่ต้องการ

ข. การเปิดเสรีทางการค้าในภูมิภาคอาเซียน ทำให้มีสินค้าจากต่างประเทศที่มีราคาถูกกว่าเข้ามาแข่งขัน ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนเพื่อการแข่งขันเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอด มากกว่าการผลิตสินค้าคุณภาพที่มีต้นทุนสูงกว่า

8.2 ข้อจำกัดของโปรแกรม

ข้อจำกัดของโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย คือ

ก. ขั้นตอนของการออกแบบและการรับวัตถุดิบ เป็นขั้นตอนที่ยังไม่มีรหัสสินค้าและล็อตการผลิตสินค้า ดังนั้นในการบันทึกเอกสารในขั้นตอนการผลิต จำเป็นที่จะต้องใส่ข้อมูลเอกสารก่อนหน้าด้วย มิเช่นนั้นโปรแกรมจะไม่สามารถรับรู้ถึงความสัมพันธ์ของขั้นตอนของการออกแบบและการรับวัตถุดิบกับการผลิตสินค้าได้ ซึ่งจะทำให้โปรแกรมคำนวณค่าความเสี่ยงเป็นสีแดง หรือแสดงค่าว่าสินค้าที่ผลิตนั้นมีความเสี่ยง

ข. โปรแกรมนี้ ตั้งค่ามาตรฐานให้แนบไฟล์ด้วยผู้ปฏิบัติงาน หากต้องการดึงข้อมูลจากอุปกรณ์อื่นๆ จะต้องมีการปรับปรุงโปรแกรมเป็นการเฉพาะอีกครั้งหนึ่ง

ค. การอ้างอิงไฟล์เอกสาร กับสินค้าหลายชนิด การผลิตหลายล็อต ในโปรแกรมนี้ยังไม่สามารถทำได้ จะต้องมีศึกษาเนื้อหารายละเอียดและมีการปรับปรุงโปรแกรมเป็นการเฉพาะอีกครั้งหนึ่ง

8.3 ข้อควรระวังในการใช้โปรแกรม

โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้า มีข้อควรระวังในการใช้โปรแกรมดังต่อไปนี้

ก. การตั้งค่าเอกสารเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของโปรแกรม เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่จะกำหนดว่าจะต้องบันทึกเอกสารอะไรบ้าง และเป็นขั้นตอนระบุความเสี่ยงของเอกสาร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ผู้มีความรู้ในการทำงานในแต่ละแผนกเป็นผู้ดำเนินการ

ข. การบันทึกข้อมูลควรทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะได้ใช้ยืนยันถึงการดำเนินการในแต่ละวันได้และควรมีการสุ่มตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันความผิดพลาดอันเนื่องมาจากการบันทึกข้อมูล และเพื่อให้สามารถแก้ไขได้อย่างทัน่วงที

ค. โปรแกรมนี้ ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเก็บเอกสารเพื่อยืนยันการดำเนินการผลิตสินค้าที่ปลอดภัย และประเมินความเสี่ยงตามแนวทางที่สังเคราะห์จากพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

2551 ดังนั้นจึงไม่รวมถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้จากการปรับปรุงกฎหมายและความเสี่ยงอื่นๆในอนาคต

8.4 ข้อเสนอแนะจากผู้ทดลองใช้

ในความเห็นของผู้ทดลองใช้ เห็นว่าโปรแกรมนี้ หากประยุกต์ใช้ในโรงงานขนาดเล็กถึงขนาดกลาง น่าจะสามารถใช้งานได้เลย แต่ถ้าปรับใช้กับโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่าง เพื่อให้มีประสิทธิภาพเต็มที่ จำเป็นต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติมใน 2 ประเด็น คือ

- 1) การบันทึกข้อมูลที่เป็นจากอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ซึ่งจะทำให้ข้อมูลเข้าสู่ระบบโดยอัตโนมัติ
- 2) การลดปริมาณการจัดเก็บไฟล์เอกสารบางประเภทที่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหลายชนิดและการผลิตหลายล็อต เพื่อลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน

บทที่ 9

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 และการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทยเพื่อสร้างนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทยและนวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ดังปรากฏผลการวิจัยในบทที่ 4- 8 สามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

9.1 สรุปผลการวิจัย

9.2 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

9.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเด็น ดังนี้

9.1.1. สถานการณ์ปัจจุบันและความสำคัญของงานวิจัย

ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 มีการดำเนินการให้ความรู้กับประชาชนถึงสิทธิตามกฎหมาย และในอีกด้านหนึ่งก็ให้ความรู้กับผู้ประกอบการถึงหน้าที่ที่ได้รับตามกฎหมาย แต่ตลอดมาการดำเนินการต่างๆขององค์กรที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายนี้ ไม่ว่าจะเป็นการอบรม สัมมนา ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมักจะได้รับการตอบรับอย่างสูง เพราะเป็นหัวข้อที่ผู้ประกอบการให้ความสนใจ ยังคงเป็นเพียงการให้ความรู้ตามบทบัญญัติ หรือแม้กระทั่งบทความและงานวิจัยต่างๆ ก็จะทำให้ความรู้ในเนื้อหากฎหมาย และให้ผู้ประกอบการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และตีความเองเช่นเดียวกัน โดยยังไม่มี การให้แนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมสำหรับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการด้านการผลิตซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการป้องกันความบกพร่องของสินค้า และกระจายความเสี่ยงโดยการทำประกันภัยความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งจากการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันพบว่า ผู้ประกอบการยังไม่ให้ความสำคัญกับการเอาประกันภัยความรับผิดชอบต่อสินค้า โดยผู้ประกอบการที่ซื้อประกันภัยความรับผิดชอบต่อสินค้าส่วน

ใหญ่จะซื้อประกันภัยเพราะเป็นเงื่อนไขของผู้ซื้อ ในขณะที่การซื้อประกันภัยโดยตัวผู้ประกอบการเอง ด้วยเหตุผลเพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงยังไม่มี แต่ในทำนองกลับกัน ผู้บริโภคได้รับข้อมูลข่าวสาร และสามารถหาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสิทธิตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ได้ง่าย และยังมีหน่วยงานช่วยเหลือผู้บริโภค ซึ่งลดขั้นตอนและความยุ่งยากในการฟ้องร้องคดี ทำให้ผู้บริโภคมีการใช้สิทธิตามกฎหมายมากขึ้น และมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องเตรียมการเพื่อลดความเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ซึ่งนอกเหนือจากการเอาประกันภัย แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันความรับผิดดังกล่าว จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ปัจจุบันยังไม่สามารถหาข้อมูลได้

9.1.2. วัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการวิจัย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การศึกษานี้จึงเป็นการวิจัยเพื่อตอบคำถามของผู้ประกอบการ เป็นการศึกษาเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่ใช้งานได้จริง โดยมีผลสัมฤทธิ์ของงานวิจัย 2 ประเภท คือ

ก. นวัตกรรมนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในประเทศไทย เป็นนวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) เพราะนวัตกรรมแบบจำลองที่ได้ จะถูกนำไปใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีความปลอดภัย และสามารถถึย่นย่นได้

ข. นวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เป็นนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) เพราะมีการจัดทำเป็นผลิตภัณฑ์ ประเภทโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการพาณิชย์ ในการใช้งานเพื่อจัดเก็บข้อมูลหลักฐานและชี้วัดความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

โดยเนื่องจากการวิจัยนี้ เป็นการหาขั้นตอนและเนื้อหาที่ยังไม่ทราบ จึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการศึกษา โดยศึกษาข้อมูลทั้งจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อหาแนวปฏิบัติในการป้องกันความรับผิดต่อสินค้าตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

ในการศึกษานี้ ข้อมูลการฟ้องร้อง ร้องเรียน ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จะเป็นข้อมูลที่เป็นความลับ เนื่องจากข้อมูลการฟ้องร้องและฟ้องร้องเกี่ยวกับสินค้าสำหรับ

ผู้ประกอบการแล้ว เป็นประเด็นที่กระทบกับความเชื่อมั่นในตราสินค้าและมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการในทางลบมาก และในกรณีที่ดีความที่ขึ้นสู่ศาลก็จะผูกพันเฉพาะคู่ความ ไม่เผยแพร่แก่สาธารณะ ดังนั้นจึงเป็นการยากในการหาข้อมูลการฟ้องร้องคดีในประเทศไทย อีกทั้งคดีความด้านอาหารส่วนใหญ่ ก็จะจบลงที่การชดเชยค่าเสียหายนอกศาล ซึ่งทำให้เป็นช่องทางของผู้บริโภคบางกลุ่มในการใช้สิทธิไม่สุจริต และจะกระทบโดยตรงต่อผู้ประกอบการในระยะยาว

การนำเอาแนวคิดด้านกฎหมาย มาอธิบายและพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับการดำเนินการทางวิศวกรรมศาสตร์ ในอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อน และต้องใช้ความรู้เชิงวิทยาศาสตร์สูง โดยผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะเป็นนักวิทยาศาสตร์อาหาร ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและมีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ดังนั้นในการวิจัยจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจในลักษณะเฉพาะ แนวคิดพื้นฐาน และมุมมองของแต่ละศาสตร์ เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการประยุกต์องค์ความรู้และทัศนคติต่างๆของแต่ละสาขา ให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน และตอบความต้องการร่วมกันในการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 โดยใช้วิธีการสื่อสารที่จะต้องทำให้สามารถเข้าใจตรงกัน

9.1.3. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ทั้งผู้ประกอบการและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการร้องเรียน และฟ้องร้องคดี รวมไปถึงบริษัทผู้รับประกันภัยต่างเห็นตรงกันว่า การฟ้องร้องคดีความรับผิดชอบต่อสินค้าในประเทศไทย มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และอาจจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการด้านการผลิตจะอยู่ในสถานะที่ลำบากที่สุด และจะต้องเร่งปรับตัวและหามาตรการเพื่อป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้า โดยสิ่งที่กฎหมายต้องการเมื่อมีการฟ้องร้องคดี คือ พยานหลักฐาน ทั้งนี้พยานหลักฐานที่จำเป็น คือ พยานหลักฐานที่ยืนยันความไม่บกพร่องของสินค้า และแสดงถึงการดำเนินการเพื่อความปลอดภัย ซึ่งโดยปกติของการดำเนินการผลิตจะมีการจัดทำเอกสารเพื่อความปลอดภัยอยู่แล้ว ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อการผลิตต่างๆ หากแต่ข้อมูลในการจัดเก็บต้องเพิ่มเติมให้เพียงพอต่อสิ่งที่กฎหมายต้องการ กล่าวคือมีเนื้อหาเพียงพอต่อการพิสูจน์ตามกฎหมาย เช่น การพิสูจน์เรื่องอายุความ การพิสูจน์เรื่องการผลิตที่ปลอดภัย หรือการดำเนินการเพื่อการเยียวยาเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น เป็นต้น และประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การเก็บเอกสารซึ่งเป็นพยานหลักฐาน ซึ่งจะถูกจัดเก็บในรูปแบบของกระดาษ และจัดเก็บไว้ 2-5 ปี ซึ่งไม่สัมพันธ์กับอายุความฟ้องร้องคดีตามพระราชบัญญัติความรับ

ผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 โดยอายุความฟ้องร้องคดีที่ยาวที่สุดใน 2 กรณี คือ 10 ปี นับแต่วันที่มีการขายสินค้า ในกรณีความเสียหายกรณีปกติ และ 10 ปี นับแต่วันที่อยู่ถึงความเสียหาย ในกรณีความเสียหายในพฤติการณ์พิเศษ และสามารถเทียบเคียงกับบทบัญญัติ หลักการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในกฎหมาย และกระบวนการผลิต เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยที่ต้องปรากฏในเอกสารแต่ละกระบวนการ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงในตารางที่ 4-9 บทที่ 4 หน้า 136-147

9.1.4. นวัตกรรมแบบจำลองที่ได้จากผลการวิจัย

จากผลการศึกษาทั้งหมด สามารถสรุปเป็นแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปอาหารในประเทศไทยได้ดังรูปที่ 5-1 บทที่ 5 หน้า 149 สามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) ข้อมูลเข้า ตามแบบจำลองนี้ มีแหล่งที่มาของข้อมูล 2 แหล่ง เพื่อให้ผู้ประกอบการมีกรอบความเข้าใจเพื่อการผลิตอาหารปลอดภัย และมุ่งเน้นประเด็นการผลิตเพื่อป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยแหล่งที่มาทั้ง 2 แหล่ง คือ

1.1) แหล่งที่มาลักษณะบังคับ (Force Input) หมายถึง กฎหมาย ประกาศ กฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานต่างๆ ที่กฎหมายระบุให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมแต่ละประเภทต้องดำเนินการ หากไม่ดำเนินการจะถือว่ามีความผิด

1.2) แหล่งที่มาลักษณะสมัครใจ (Voluntary Input) หมายถึง เป็นเกณฑ์การดำเนินการซึ่งกฎหมายไม่ได้บังคับ ผู้ประกอบการสามารถเลือกปฏิบัติหรือไม่ก็ได้แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ มาตรฐาน ความต้องการด้านการตลาด และความต้องการด้านการประกันภัย

2) การดำเนินการ ตามแบบจำลองนี้เป็นส่วนดำเนินกิจกรรมเพื่อการผลิตสินค้า ซึ่งจะเป็นส่วนที่ทำให้เกิดพยานหลักฐาน โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ

2.1) กิจกรรมก่อนการจัดจำหน่าย เป็นกิจกรรมภายใน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถควบคุมได้ เพื่อให้สินค้ามีความปลอดภัย โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการออกแบบ จนถึงการจัดส่ง และหมายรวมถึงกิจกรรมสนับสนุน อาทิ การฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ในการทำงาน การดูแลสถานที่ทำงานให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ เป็นต้นโดยกิจกรรมในกลุ่มนี้ จะเป็นกิจกรรมเพื่อป้องกันไม่ให้สินค้าที่ผลิตเป็นสินค้าที่มีความบกพร่อง

2.2) กิจกรรมหลังการจัดจำหน่าย เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้ขายสินค้าแล้ว หรือสินค้าได้เข้าไปอยู่ในตลาดแล้ว ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้แก่ การรับเรื่องร้องเรียน การเยียวยาผู้บริโภคเมื่อเกิดปัญหา การเรียกคืนสินค้าที่มีความบกพร่อง เป็นต้น โดยกิจกรรมในกลุ่มนี้จะเป็นกิจกรรมเพื่อแก้ไขความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้าและป้องกันไม่ให้ความเสียหายแพร่กระจายออกไป ซึ่งเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นการกระทำที่จะเป็นหลักฐานขึ้นสู่ศาลกรณีมีการฟ้องร้องคดี เพื่อลดหย่อนโทษในส่วนค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ

3) ผลลัพธ์ หมายถึง สิ่งที่ได้ภายหลังการดำเนินการตามแบบจำลองนี้ซึ่งจะได้ผลลัพธ์ 2 ประการ คือ

3.1) สินค้าที่ไม่บกพร่อง

3.2) พยานหลักฐานสำหรับการพิสูจน์ความไม่บกพร่องของสินค้า

ความเป็นนวัตกรรมของแบบจำลองที่วิจัย คือ เดิมอุตสาหกรรมอาหารจะดำเนินการผลิตโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่แบบจำลองนี้ นำเสนอแนวคิดในการใช้หลักการพิจารณาความบกพร่องของสินค้าตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า มาเป็นกรอบในการวางแผนการดำเนินงาน พร้อมแนวทางการดำเนินการเพื่อความปลอดภัย ควบคู่ไปกับการเก็บรักษาหลักฐานเพื่อยืนยันการดำเนินการ โดยการศึกษาปรับปรุงแนวคิดจาก 2 แบบจำลอง คือ

ก. กรอบแนวคิดของการออกแบบเพื่อความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อสินค้า- จะเน้นเรื่องการออกแบบสินค้าที่พิจารณาถึงหลักความรับผิดชอบต่อสินค้า แต่ไม่ได้กล่าวถึงการดำเนินการในกระบวนการอื่นๆของการผลิต

ข. ISO 31000 เป็นเรื่องของการจัดการความเสี่ยง ซึ่งนำเสนอการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กรเป็นหลัก

ดังนั้นแบบจำลองที่ได้จึงเป็นแบบจำลองใหม่ที่ยังไม่มีการนำเสนอมาก่อน

9.1.5. นวัตกรรมโปรแกรมจากผลการวิจัย

จากแบบจำลองดังกล่าว สามารถพัฒนานวัตกรรมแบบจำลอง ให้สามารถใช้ได้เชิงพาณิชย์ โดยใช้เทคโนโลยีโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ และได้เป็นนวัตกรรมโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย (Product Liability Risk Prevention Program) ซึ่งใน

การออกแบบโปรแกรมได้มีการคำนึงถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพยานหลักฐานประเภท พยานเอกสารที่มีความน่าเชื่อถือ และมีน้ำหนักเมื่อใช้ในการต่อสู้คดี ดังที่ได้มีการศึกษา และอธิบายไว้ในบทที่ 4 หัวข้อ 4.3 เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับพยานหลักฐานและกฎหมาย อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการอ้างอิงหลักฐานในคดีความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก สินค้าที่ไม่ปลอดภัย หน้า 92-96

เทคโนโลยี ความสามารถ และผลการทดสอบโปรแกรมป้องกันความเสี่ยง ตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ดังปรากฏ ในบทที่ 6-8 ของงานวิจัยฉบับนี้สามารถสรุปได้เป็น 4 หัวข้อ คือ

1) สถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์

การพัฒนาโปรแกรมนี้ พัฒนาค้นพื้นฐานเทคโนโลยี Web Application พัฒนาตาม JSF2.0 framework ทำงานบน Servlet container (TomCat) เชื่อมต่อ Database ผ่าน JPA (Java persistence API) โดยใช้ฐานข้อมูล MS SQL server

2) การทำงานของโปรแกรมและหน้าจอโปรแกรม

โปรแกรมนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ก. ส่วนโปรแกรมนำ เป็นโปรแกรมนำให้บริษัทมีเอกสารที่มีรายละเอียดที่ จำเป็นตามข้อบังคับและกฎหมายครบถ้วน ไม่ว่าจะบริษัทจะเก็บข้อมูลเหล่านั้นในเอกสาร ชื่อใดๆก็ตาม ซึ่งจะทำ 1 ครั้งต่อ 1 สินค้า

ข. ส่วนการจัดเก็บเอกสารและนำเสนอรายงาน โดยการจัดเก็บเอกสาร เป็นการเก็บเอกสารตามที่โปรแกรมได้นำไว้ โดยจัดเก็บไปเรื่อยๆ ตามที่ได้ทำงาน นำเสนอรายงานเอกสารและความเสี่ยงของเอกสารที่หายไปตามที่ได้ตั้งค่าไว้

3) ความสามารถของโปรแกรม

โปรแกรมป้องกันความเสี่ยงที่วิจัย มีความสามารถในการจัดเก็บหลักฐานที่ จำเป็นต่อการยืนยันการดำเนินการและกิจกรรมอื่นๆเพื่อความปลอดภัยของสินค้าตาม ปัจจัยที่สังเคราะห์จากกฎหมาย มีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารความเสี่ยงเพื่อชี้วัด และเตือนภัยความเสี่ยงต่อกฎหมายความรับผิดชอบต่อสินค้า โดยสามารถแสดงระดับ ความเสี่ยงแบบองค์รวมและลงลึกในแต่ละกระบวนการ มีการแสดงผลความปลอดภัย

โดยใช้รหัสสี แจกเตือนความเสี่ยงแก่ผู้เกี่ยวข้องผ่านทางอีเมล และรายงานผลการดำเนินงานตามเงื่อนไข ซึ่งโปรแกรมนี้สามารถเก็บรักษาหลักฐานในรูปแบบดิจิทัล ทำให้สามารถตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารได้สะดวกและรวดเร็ว ง่ายต่อการสืบค้นข้อมูลและตรวจสอบย้อนกลับ สามารถเก็บรักษาข้อมูลได้นาน โดยใช้พื้นที่เก็บรักษาทางกายภาพน้อย

4) ความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทดลองใช้

โรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างให้ความเห็นว่า โปรแกรมนี้เป็นโปรแกรมใหม่ที่ยังไม่เคยมีมาก่อน กรอบแนวคิดการทำงานของโปรแกรม ยังไม่มีโปรแกรมใดที่โรงงานตัวอย่างใช้อยู่ที่สามารถทำได้ การทำงานของโปรแกรมนี้ เป็นระบบการทำงานที่ไม่กระทบต่อการดำเนินการที่มีอยู่เดิม เพราะเป็นการประมวลผลข้อมูลที่ได้ดำเนินการแล้ว และประโยชน์ของการใช้งานนี้ คือ การรวบรวมเอกสารการดำเนินการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้า ซึ่งปัจจุบันจัดเก็บกระจัดกระจายให้สามารถหาได้จากแหล่งเดียว รวมถึงยังสามารถระบุความเสี่ยงต่อความรับผิดชอบต่อสินค้าที่อาจเกิดขึ้นในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และมีระบบการเตือนทั้งในรูปแบบของระดับสีและอีเมล และสามารถเก็บข้อมูลไว้ได้นานและการทำงานของโปรแกรมมีความเหมาะสม แต่เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างมีความซับซ้อนในการจัดเก็บข้อมูลไว้ในหลายระบบ จึงเห็นควรต้องศึกษาและปรับปรุงโปรแกรมเพื่อการใช้งานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างให้ความเห็นต่อโปรแกรมนี้ว่า หากสามารถพัฒนาให้ดึงข้อมูลจากอุปกรณ์อื่นๆได้ จะสะดวกต่อการทำงานมาก และเอกสารบางประเภทที่เกี่ยวข้องเนื่องกับสินค้าและการผลิตที่เกินกว่า 1 สินค้าหรือล็อต น่าจะมีแนวทางการเข้าถึงข้อมูลของการบันทึกข้อมูล ซึ่งนำไปเป็นความเห็นในการพัฒนาโปรแกรมต่อไป

9.2 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ทั้งนวัตกรรมแบบจำลองการป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในประเทศไทยและโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ไม่ได้เปลี่ยนแปลงกระบวนการดำเนินการของผู้ประกอบการ หากแต่เป็นการเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับการดำเนินการผลิต เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความบกพร่องของสินค้าตลอดกระบวนการ และตลอดการทำวิจัย ทำให้พบปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความ

เสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 และมีข้อเสนอแนะจากผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นข้อเสนอแนะได้ 4 ข้อดังนี้

1) ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับผู้ประกอบการ

ก. ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ผู้จำหน่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้จำหน่ายในระดับใด เพื่อลดความเสี่ยงอันเนื่องมาจากสินค้าที่บกพร่องจากการเก็บรักษา

ข. ผู้ประกอบการควรวางกระบวนการ เพื่อป้องกันความรับผิดชอบต่อสินค้าอันเนื่องมาจากสินค้าเลียนแบบ หรือสินค้าปลอม ซึ่งตามพรบ.ฯ ผู้ประกอบการที่ถูกเลียนแบบสินค้า จะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อผู้บริโภค

ค. ผู้ประกอบการควรพิจารณาทางเลือกรับประกันภัยความรับผิดชอบต่อสินค้า เพื่อกระจายความเสี่ยงและความสูญเสียด้านการเงินอันเนื่องมาจากการถูกฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

2) ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ก. สำหรับหน่วยงานช่วยเหลือด้านกฎหมาย ซึ่งหมายรวมถึงผู้ประกอบการวิชาชีพรายความ ควรให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ รวมถึงประเมินความเสียหายของผู้เสียหายอย่างยุติธรรม ให้ข้อคิดแก่ผู้เสียหายไม่ให้ใช้สิทธิจนเกินส่วน อันจะเป็นการใช้สิทธิที่ไม่สุจริต และจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในภาพรวม

ข. หน่วยงานด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความรู้แก่ผู้เสียหาย ถึงความละเอียดในการตรวจรักษาที่จำเป็นต่อการฟ้องร้องคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งอาจทำเป็นทางเลือกให้ผู้บริโภคตัดสินใจตรวจหรือไม่ก็ได้ หรือหน่วยงานสาธารณสุขจะปรับให้การตรวจวิเคราะห์ต้องทำการตรวจอย่างละเอียดทุกรายไปก็ได้

ค. การสืบค้นพยานหลักฐานของหน่วยงานภาครัฐ ควรทำการตรวจวิเคราะห์สาเหตุอย่างทันท่วงทีและเชื่อถือได้เพื่อความยุติธรรมแก่คู่กรณี

ง. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้แก่ผู้บริโภคถึงสิทธิหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 อย่างถูกต้อง

จ. ควรส่งเสริมให้ผู้บริโภคตระหนักถึงความสำคัญของการทำประกันภัยความรับผิดชอบต่อสินค้าของผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการมีแรงจูงใจในการทำประกันภัย

3) ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับผู้บริโภค

ก. ผู้บริโภคต้องมีการเก็บหลักฐาน และแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า การตรวจรักษา จะต้องตรวจถึงสาเหตุของโรคให้ชัดเจน วิเคราะห์เชื้อที่เป็นสาเหตุของโรคอย่างละเอียด เพื่อนำมาเชื่อมโยงถึงเหตุแห่งความเสียหายให้ได้

ข. ผู้บริโภคควรมีจริยธรรมและไม่เรียกร้องสิทธิเกินส่วน หรือเกินกว่าเหตุแห่งความเสียหาย เพราะจะทำให้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ และระบบการอำนวยความสะดวกเพราะหากมีการใช้สิทธิเกินส่วน หรือเรียกร้องสิทธิโดยไม่สุจริตจำนวนมาก โดยกลไกของสังคมย่อมมีมาตรการที่เข้มงวดขึ้นในการพิจารณาการเยียวยาความเสียหาย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายจริงที่จะใช้สิทธิได้มากยิ่งขึ้น

4) ข้อเสนอแนะในประเด็นการวิจัยในอนาคต

ก. แบบจำลองการป้องกันความเสี่ยงในความรับผิดชอบต่อสินค้าสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทยและโปรแกรมป้องกันความเสี่ยงตามกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยศึกษาโดยใช้อุตสาหกรรมอาหารเป็นกรณีศึกษา ซึ่งแม้การผลิตสินค้าต่างๆจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป แต่โดยหลักการพื้นฐานแล้วจะมีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นผลการวิจัยนี้ จึงคาดว่าจะสามารถปรับใช้กับอุตสาหกรรมอื่นๆได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการวิจัยต่อไป

ข. ขอบเขตการวิจัยนี้ กำหนดไว้เฉพาะการดำเนินการผลิตโดยผู้ประกอบการ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ความบกพร่องของสินค้ามีโอกาสเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาการครอบครองสินค้า ทั้งโดยผู้จำหน่ายและผู้บริโภค ดังนั้นการวิจัยเพื่อหาแนวทางป้องกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้าในช่วงระยะเวลาการครอบครองสินค้านี้ระหว่างการจำหน่ายและก่อนการบริโภค จึงเป็นประเด็นวิจัยที่แนะนำสำหรับการวิจัยต่อไป

ค. จากการศึกษามีประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญคือ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ไม่มีบทบัญญัติให้ผู้ประกอบการฟ้องกลับผู้บริโภคในกรณีที่ผู้บริโภคใช้สิทธิไม่สุจริต ซึ่งเป็นช่องว่างให้เกิดการฟ้องร้องคดีโดยไม่มีความรับผิดชอบหรือไม่สุจริต ซึ่งประเด็นนี้ก็เป็นที่น่าสนใจและควรศึกษาผลกระทบและแนวทางต่อไป

คดีความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เมื่อเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้า ถึงอย่างไรผู้ประกอบการก็ต้องรับผิดชอบ แต่เนื่องจากกฎหมายระบุความเสียหายไว้ 3 ประเภท คือ

- 1) ความเสียหายทางละเมิด
- 2) ความเสียหายต่อจิตใจ
- 3) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ

โดยความเสียหายประเภทที่ 1 เป็นความเสียหายที่สามารถกระจายความเสี่ยงได้โดยการซื้อประกันภัย ส่วนค่าเสียหายและค่าสินไหมทดแทนประเภทที่ 2 และ 3 เป็นความเสียหายที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นมา และเป็นดุลพินิจของศาลในการพิพากษาโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่างๆ ดังนั้นแบบจำลองและโปรแกรมนี้จึงเข้ามามีส่วนช่วยลดทอนความเสียหายในส่วนนี้ โดยการใช้เป็นเครื่องพิสูจน์ความพยายามของผู้ประกอบการในการป้องกันความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้า

รายการอ้างอิง

- Behrens, A.M.,and Raddock, H.D. Japan's New Product Liability Law: The Citadel of Strict Liability Falls, but Access to Recovery is Limited by Formidable Barriers. Japanese Product Liability Law 16 (1995): 669-719.
- Buzby, C.J.,and Frenzen, D.P., Food Safety and Product Liability. Food Policy 24 (1999): 637-651.
- Cadello, A.V., Consumer concern and expectations about novel food processing technologies: effect on product liking. Appetite 40 (2003): 217-233.
- Cavaliere, A., Product Liability in the European Union: Compensation and Deterrence Issues. European Journal of Law and Economics 18 (2004): 299-318.
- Clarridge, C. Product Liability Bill Becomes a Hot Topic in Harrisburg. Philadelphia Business Journal 8 (1999).
- CNA, Risk Control Industry Guide Series: Food Processing Industry.2008.
- Com5dow.com, SQL Server คืออะไร [Online]. Available from: www.com5dow.com/ไขปัญหาศัพท์/1764-SQL-Server-คืออะไร [2013, Mar 18]
- Cotterli, S., Martinello, P.,and Verardi, M.C.Implementation of EEC consumer protection directives in Italy. Journal of Consumer Policy 17 (1994): 63.
- Dai, H., Tseng, M.M.,and Zipkin, H.P. Design of Traceability Systems for Product Recall. SSRN Working Paper Series, pp.1-23. 2010.
- Dina, A.,and Jukes, D.J., Incorporating HACCP into national food control systems - Analyzing progress in the United Arab Emirates. Food Control 22 (2011): 851-861.
- Dowlatshahi,S., The role of product safety and liability in concurrent engineering. Computers & Industrial Engineering 41 (2001):187-209

- Duesterberg, J.T. Federal Government Response to the EC 1992 Challenge in Standards, Testing and Certification. Business America 113 (1992): 6-9.
- Eleonora, C. Marketing strategy, product safety, and ethical factors in consumer choice. Journal of Business Ethics 21 (1999): 37.
- Fagerberg, J., Mowery, D.C. and Nelson, R.R. The Oxford Handbook of Innovation. Oxford University Press, 2004. Cited in Fortuin, T.J.M. F., and Omta, (Onno) S.W.F. Innovation drivers and barriers in food processing. British Food Journal 111 (2009): 839-852.
- Fink, G.R., and Rhinehimer, B.H. Liability in The Food Processing Industry. Frozen Food Digest (Dec 1, 1999).
- Food Standards Australia New Zealand. Food Recall Statistics [Online]. Available from: http://www.foodstandards.gov.au/consumerinformation/foodrecalls/food_recallstats.cfm [2011, June 12]
- Fortuin, T.J.M.F. and Omta, (O.)S.W.F., Innovation drivers and barriers in food processing. British Food Journal 111:8 (2009): 839–851.
- Henson S., The Role of Public and Private Standards in Regulating International Food Markets. Paper prepared for the IATRC Summer symposium "Food Regulation and Trade: Institutional Framework, Concepts of Analysis and Empirical Evidence", Germany, 2006.
- Henson, S. and Hooker, H.N., Private sector management of food safety: public regulation and the role of private controls. International Food and Agribusiness Management Review 4 (2001): 7-17.
- Henson, S., and Caswell, J., Food safety regulation: an overview of contemporary issues. Food Policy 24 (1999): 589–603.
- Imram, N., The role of visual cues in consumer perception and acceptance of a food product. Nutrition & Food Science 5 (1999): 224-228.
- International Standard Organization: ISO, ISO 31000 Risk management — Principles and guidelines. Switzerland, 2009.

- Keenan, D. Safer than ever. Accountancy 116 (1995):37.
- Lan, S., Optimization of electric motor assembly operation with work study. Logistics Systems and Intelligent Management: IEEE Conference Publications 2 (2010): 1101 – 1104.
- Lin, C.K., Wei,J.B., Lee, Y.P., and Yeh, C.K., Applied Grey System Theory to Power Quality of Utility Center in Campus. Industry Applications Conference: IEEE Conference Publications (2007): 764-770
- Litan, E.R. The Safety and Innovation Effects of U.S. Liability Law: The Evidence. The American Economic Review 81 (1991): 59.
- Loureiro, L.M., Liability and food safety provision: Empirical evidence from the US. International Review of Law and Economics 28 (2008): 204–211
- Mead, S.P. et al. Food-Related Illness and Death in the United States. Emerging Infectious Diseases 5 (September-October 1999): 607-625.
- Miles, S. and Frewer, L.J., Investigating specific concerns about different food hazards. Food Quality and Preference 12 (2001): 47-61.
- Mindphp.com, SQL Server คืออะไร [Online]. Available from: www.mindphp.com/คู่มือ/73-คืออะไร/2266-sql-server-คืออะไร.html [2013, Mar 18]
- National Income of Thailand. Table 6. Consumption Expenditure at Current Market Prices [Online]. Available from: http://www.nesdb.go.th/econSocial/macro/gdp_data/mainaccount.htm [2011, June 5]
- National Institute of Allergy and Infectious Diseases. Foodborne Diseases [Online]. 2010. Available from: <http://www.niaid.nih.gov/topics/foodborne/Pages/default.aspx> [2011, June 13]
- Phpparty.com, Microsoft SQL Server คืออะไร [Online]. Available from: www.phpparty.com/index.php/สารบัญคำศัพท์-IT/3347-IT-Vocab-Microsoft-SQL-Server [2013, Mar 18]
- Polinsky M.A.,and Shavell S. The Uneasy Case for Product liability. Havard Law Review 123 (2010): 1438-1493.

- Porter, M.E. Technology and competitive advantage. in Porter, M.E. (Ed.), Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance, pp.164-200. New York, 1985. Cited in Fortuin, T.J.M. F.,and Omta, (Onno) S.W.F. Innovation drivers and barriers in food processing. British Food Journal 111 (2009): 839-852.
- Ross, K. Product Liability Goes Global. Risk Management 53 (2006).
- Rozin, P., Food is fundamental, fun, frightening, and far-reaching. Social Research 66(1) (1999): 9-30.
- Salin, V.,and Hooker, H.N. Stock Market Reaction to Food Recalls. Review of Agricultural Economics 13 (Spring/Summer 2001): 33-46.
- Schwartz, E.V., Making Product Liability work for You: A Path Out of the Product Liability Jungle. in Hunziker, R.J. and Jones, O.T., Product Liability and Innovation: Managing Risk in an Uncertain Environment. Washington, D.C.: National Academy Press, 1994: 30-36.
- Shimazu, K., Arisawa, T., and Saito, I. Interdisciplinary Contents Management Using 5W1H Interface for Metadata. Web Intelligence: IEEE Conference Publications (2006): 909–912.
- Tsai, P. Y., Nagai, M., and Chung, C.J., The Comparison and Development Strategy of Web-Based Learning And Traditional Learning by 5W1H Method and Interpretive Structure Model. GCCCE, Global Chinese Conference on Computers in Education, NEIF, National Education Informatization Forum, China, 2002: 198-205.
- Unnevehr, L.J.,and Jensen, H.H., The economic implications of using HACCP as a food safety regulatory standard. Food Policy 24 (1999): 625–635.
- Will,M., and Guenther, D., Food Quality and Safety Standards as required by EU Law and the Private Industry. A Practitioners' Reference Book. 2nd Edition. Germany, 2007.

- World Health Organization. 10 facts on food safety [Online]. 2011. Available from: http://www.who.int/features/factfiles/food_safety/facts/en/index_2.html [2011, June 13]
- World Health Organization. Food safety and Food borne illness [Online]. 2010. Available from: http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs_237/en/index.html [2011, June 13]
- Yamazaki, T., Keys to producing user-friendly manuals for the Japanese market. TC World. [Online]. 2010. Available from: <http://www.tcworld.info/tcworld/content-strategies/article/keys-to-producing-user-friendly-manuals-for-the-japanese-market/> [2011, June 8]
- เข้มชัย ชุตินวงศ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, 2551.
- เมืองไทยประกันภัย. (กันยายน 2555). ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายอันเกิดจากผลิตภัณฑ์. เอกสารประกอบการอบรมเรื่องการประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายอันเกิดจากผลิตภัณฑ์, กรุงเทพมหานคร: บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน).
- กระทรวงอุตสาหกรรม. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2276 พ.ศ.2540.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. กฎกระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2545.
- จรัญ ภัคดีธนากุล, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา, 2555.
- ชัยพร ทรัพย์วรณิช และฐิติรัตน์ นรินทรานุกร ณ อยุธยา, ข้อพิจารณาบางประการและผลกระทบของร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ..... ดูเฉพาะ 3 (2554) (กันยายน-ธันวาคม 2550): 175-206.
- ดำรงค์ ทวีแสงสกุลไทย. (สิงหาคม 2554). การบริหารความเสี่ยง. เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหารความเสี่ยง, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานี สิงหนาท, คำอธิบายพยานหลักฐานคดีแพ่งและคดีอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร พับลิชชิ่ง, 2554.

- ประภาพร ขอไพบูลย์, วรวิทย์ อารีรักษ์, พัทธนี อินทรลักษณ์ และคณะ. รายงานวิจัยโครงการ ศึกษาและยกร่างกฎหมายอาหารตามมาตรฐานสากล.กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย 2550.
- ปิติกุล จีระมงคลพาณิชย์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานเอกสาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2552.
- พงษ์เดช วานิชกิตติกุล. คำอธิบายพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์ การพิมพ์(1977), 2552
- พรเพชร วิชิตชลชัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา, 2555.
- มานิตย์ จุมปา. คำอธิบายกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- มานิตย์ วงศ์เสรี, วรรณชัย บุญบำรุง, พินัย ณ นคร, สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ, และ อิงอร จินตนาเลิศ. รายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2543.
- ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติความรับผิดต่อสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551. เล่มที่ 125, ตอนที่ 36 ก, หน้า 17-22, 20 กุมภาพันธ์ 2551.
- วรัญญา ภัทรสุข. การค้าระหว่างประเทศกับความปลอดภัยด้านอาหาร: บทนำ. ใน วรัญญา ภัทรสุข(บรรณาธิการ) การค้าระหว่างประเทศกับความปลอดภัยด้านอาหาร, หน้า 1-10. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ศักดิ์ ธนิตกุล. กฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2553.
- สถาบันอาหาร. ข้อมูลการส่งออกอาหารปี 2551-2552 จำแนกตามกลุ่มสินค้ามาตรฐาน [ออนไลน์]. 2553. Available from: <http://fic.nfi.or.th/th/thaifood/File/10ExportGroup09.pdf> [2553, มิถุนายน 13]

- สถาบันอาหาร. นวัตกรรมอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สถาบันอาหาร, 2551.
- สาธารณสุข, กระทรวง. กรมควบคุมโรค. สำนักระบาดวิทยา. โรคอาหารเป็นพิษ. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค 2552, หน้า 117-124.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ. โครงการสำรวจและพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการวิจัยและพัฒนา และกิจกรรมนวัตกรรมภาคอุตสาหกรรมไทยประจำปี 2552 จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม [ออนไลน์]. 2554. Available from: http://203.185.131.38/rdsurvey2551/comprd_expen_indus.aspx [2554, กรกฎาคม 13]
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สถิติโรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรม และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ สิ้นสุด ณ พ.ศ.2553 [ออนไลน์]. 2553. Available from: service.nso.go.th/nso/data/data23_old/stat_23/toc_11/11.1.1-12.xls [2553, มีนาคม 8]
- สุมณฑา วัฒนสินธุ์. ความปลอดภัยของอาหาร (การใช้ระบบ HACCP). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2543.
- สุขุม ศุภนิธย์, กิตติ ลีเมสกุล, นันทวัฒน์ บรมานันท์, ศักดา ธนิตกุล และสุนทรี ชัยสัมฤทธิ์โชค. รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาวเคราะห์ภูมิหมายอาหาร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สุขุม ศุภนิธย์. ความรับผิดชอบในผลิตภัณฑ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2549
- ฮากิวาระ, มัตสึยูกิ. ISO 22000 Food Safety Management System. แปลโดย สุวิมล กীরติพิบูล และสมชาย พิพัฒน์ธนกุล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2551.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า
ที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๖ ก

หน้า ๑๗
ราชกิจจานุเบกษา

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑



พระราชบัญญัติ

ความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะ ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้บังคับตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งหามิตรพัทธ์ทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลิตผลเกษตรกรรม และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้า ยกเว้นสินค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ผลิตผลเกษตรกรรม” หมายความว่า ผลิตผลอันเกิดจากเกษตรกรรมต่าง ๆ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ เลี้ยงไหม เลี้ยงผึ้ง เพาะเห็ด แต่ไม่รวมถึงผลิตผลที่เกิดจากธรรมชาติ

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปูจ ผ่าง ประกอบ ประดิษฐ์ แปรสภาพ เปลี่ยนรูป คัดแปลง คัดเลือก แบ่งบรรจุ แขนงแยกแฉ่ง หรือฉายรังสี รวมถึงการกระทำใด ๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ไม่รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น

“ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าโศกเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า สินค้าที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุจากความบกพร่องในการผลิตหรือการออกแบบ หรือไม่ได้กำหนดวิธีใช้วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้าอันพึงคาดหมายได้

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า และให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดงเพื่อการ ค้างกล่าว

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ผลิต หรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต

(๒) ผู้นำเข้า

(๓) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้

(๔) ผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมาย ข้อความหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ

อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือผู้นำเข้า

มาตรา ๕ ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจาก สินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจาก การกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๖ เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทน ตามมาตรา ๑๐ ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการและการใช้ หรือการเก็บรักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำ ของผู้ประกอบการผู้ใด

มาตรา ๗ ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากพิสูจน์ได้ว่า

(๑) สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(๒) ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือ

(๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

มาตรา ๘ ผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่าความไม่ปลอดภัย ของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต ทั้งผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัย

ผู้ผลิตส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบหรือการประกอบหรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้านั้น

มาตรา ๘ ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดความเสียหายและประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบการต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้บริโภคมีความหมายเช่นเดียวกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคม และมูลนิธิซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้การรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายได้ โดยให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวงแต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

มาตรา ๑๑ นอกจากคำสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดคำสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามี ภรรยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้วไม่ดำเนินการใดๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือนุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือนำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหาย ตามหลักกฎหมายทั่วไปเพราะยังไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้า โดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551



พระราชบัญญัติ

วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งตามมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“คดีผู้บริโภคร” หมายความว่า

(๑) คดีแพ่งระหว่างผู้บริโภครหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภครตามมาตรา ๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น กับผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการบริโภครสินค้าหรือบริการ

(๒) คดีแพ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(๓) คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องพ้ันกันกับคดีตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) คดีแพ่งที่มีกฎหมายบัญญัติให้ใช้วิธีพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้บริโภคร” หมายความว่า ผู้บริโภครตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคร และให้หมายความรวมถึงผู้เสียหายตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยด้วย

“ผู้ประกอบการธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคร และให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบการตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยด้วย

“ก.ศ.” หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

“เจ้าพนักงานคดี” หมายความว่า บุคคลที่เลขาริการสำนักงานศาลยุติธรรมแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้มีเจ้าพนักงานคดีทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีผู้บริโภคร ตามที่ศาลมอบหมาย ดังต่อไปนี้

(๑) ไปล่เกลี่ยคดีผู้บริโภคร

(๒) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน

(๓) บันทึกคำพยาน

(๔) ดำเนินการให้มีการคุ้มครองสิทธิของคู่ความทั้งก่อนและระหว่างการพิจารณา

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนั้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานคดีเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจมีหนังสือเรียกบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาให้ข้อมูล หรือให้จัดส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามอำนาจหน้าที่

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานคดีให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๕ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานคดี ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางกฎหมายหรือปริญญาเอกทางกฎหมาย
- (๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมาย เป็นสามัญสมชาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา และได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายตามที่ ก.ศ. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาในสาขาวิชาอื่นที่ ก.ศ. กำหนดซึ่งไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และได้ประกอบวิชาชีพตามที่ ก.ศ. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่ปี

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานคดี ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ศ. กำหนด

มาตรา ๖ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโภคเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็วและเที่ยงธรรม แต่ข้อกำหนดดังกล่าวจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของกลุ่มความลดน้อยลง

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๗ กระบวนพิจารณาคดีผู้บริโภคให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามมาตรา ๖ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘ ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดเป็นคดีผู้บริโภครหรือไม่ ให้ประธานศาลอุทธรณ์เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยนั้น

การขอให้ประธานศาลอุทธรณ์วินิจฉัยปัญหาตามวรรคหนึ่งไม่ว่าโดยคู่ความเป็นผู้ขอหรือโดยศาลเห็นสมควร ถ้าเป็นการขอในคดีผู้บริโภครต้องกระทำอย่างช้าในวันนัดพิจารณา แต่ถ้าเป็นการขอในคดีอื่นต้องกระทำอย่างช้าในวันชี้สองสถานหรือวันสืบพยานในกรณีที่ไม่มี การชี้สองสถาน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วห้ามมิให้มีการขอให้วินิจฉัยปัญหาดังกล่าวอีก และเมื่อได้รับคำขอจากศาลชั้นต้นแล้ว ให้ประธานศาลอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยและแจ้งผลไปยังศาลชั้นต้นโดยเร็ว

เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว การดำเนินการใด ๆ ระหว่างศาลชั้นต้นกับศาลอุทธรณ์ตามมาตรา นี้ จะดำเนินการโดยทางโทรสารหรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้

มาตรา ๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีข้อพิพาทหรือผิดหลงในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคู่ความฝ่ายใด ให้ศาลสั่งให้คู่ความที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาผิดระเบียบหรือผิดหลงนั้นทำการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรกำหนด เว้นแต่ข้อพิพาทหรือผิดหลงดังกล่าวเกิดจากความไม่สุจริตของคู่ความฝ่ายนั้น

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บังคับให้นิติกรรมใดต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบจะฟ้องร้องบังคับคดีได้นั้น มิให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้บริโภครในการฟ้องบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจชำระหนี้

ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับให้สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภครกับผู้ประกอบธุรกิจจะต้องทำตามแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ถึงแม้สัญญาดังกล่าวยังมีได้ทำให้ถูกต้องตามแบบนั้น แต่หากผู้บริโภครได้วางมัดจำหรือชำระหนี้บางส่วนแล้ว ให้ผู้บริโภครมีอำนาจฟ้องบังคับ ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาให้เป็นไปตามแบบที่กฎหมายกำหนดหรือชำระหนี้เป็นการตอบแทนได้

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำมาตรา ๙๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับแก่ผู้บริโภครในการฟ้องคดีผู้บริโภครและการพิสูจน์ถึงนิติกรรมหรือสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภครกับผู้ประกอบธุรกิจ

มาตรา ๑๑ ประกาศ โฆษณา คำรับรอง หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ของผู้ประกอบการธุรกิจ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคเข้าใจได้ในขณะทำสัญญาว่าผู้ประกอบการธุรกิจตกลงจะมอบให้ หรือจัดหาให้ซึ่งสิ่งของ บริการ หรือสาธารณูปโภคอื่นใด หรือจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่ผู้บริโภคเพื่อเป็นการตอบแทน ที่ผู้บริโภคเข้าทำสัญญา หรือข้อตกลงใด ๆ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจจะให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้บริโภคเพิ่มเติม ขึ้นจากที่ได้ทำสัญญาไว้ ให้ถือว่าข้อความ การกระทำหรือข้อตกลงดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการธุรกิจ ซึ่งผู้บริโภคสามารถนำสืบพยานบุคคล หรือพยานหลักฐาน เกี่ยวกับข้อตกลงดังกล่าวได้ ถึงแม้ว่าการทำสัญญาเช่นนั้นกฎหมายจะกำหนดว่าต้องทำเป็นหนังสือ หรือมีหลักฐานเป็นหนังสือและไม่ปรากฏข้อตกลงนั้นในหนังสือที่ได้ทำขึ้นก็ตาม

มาตรา ๑๒ ในการใช้สิทธิแห่งตนที่ดี ในการชำระหนี้ก็ดี ผู้ประกอบการธุรกิจต้องกระทำ ด้วยความสุจริตโดยคำนึงถึงมาตรฐานทางการค้าที่เหมาะสมภายใต้ระบบธุรกิจที่เป็นธรรม

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย โดยผล ของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้บริโภคหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้บริโภคหรือ ผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัว ผู้ประกอบการธุรกิจที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

มาตรา ๑๔ ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภค หรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภค ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ได้บอกเลิกการเจรจา

มาตรา ๑๕ ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่บทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัตินี้ให้นำมาใช้บังคับ หรือระยะเวลาตามที่ศาลกำหนดไว้ เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความ ร้องขอ ศาลมีอำนาจยื่นหรือขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

มาตรา ๑๖ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใด หรือการแจ้งวันนัด คำสั่งของศาลหรือ ข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความหรือบุคคลอื่นใดในคดีผู้บริโภคซึ่งปกติจะต้องดำเนินการ โดยทาง เจ้าพนักงานศาลนั้น ศาลอาจสั่งให้ดำเนินการโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน ความสะดวกรวดเร็ว ความเหมาะสมตามสภาพแห่งเนื้อหาของเรื่องที่ทำการติดต่อ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

หมวด ๒

วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคนในศาลชั้นต้น

ส่วนที่ ๑

การฟ้องคดี

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจจะฟ้องผู้บริโภคเป็นคดีผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิเสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมิภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือต่อศาลอื่นได้ด้วย ให้ผู้ประกอบธุรกิจเสนอคำฟ้องต่อศาลที่ผู้บริโภคมิภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลได้เพียงแห่งเดียว

มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย การยื่นคำฟ้องตลอดจนการดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ในคดีผู้บริโภคซึ่งดำเนินการโดยผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคนำคดีมาฟ้องโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เรียกร้องค่าเสียหายเกินสมควร ประพฤติตนไม่เรียบร้อย ดำเนินกระบวนการอันมีลักษณะเป็นการประวิงคดีหรือไม่จำเป็น หรือมีพฤติการณ์อื่นที่ศาลเห็นสมควร ศาลอาจมีคำสั่งให้บุคคลนั้นชำระค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้รับการยกเว้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนดก็ได้ หากไม่ปฏิบัติตาม ให้ศาลมีอำนาจสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ในกรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าศาลเห็นว่าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบชำระค่าฤชาธรรมเนียมทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของคู่ความทั้งสองฝ่าย ให้ศาลพิพากษาในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมโดยสั่งให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งนั้นชำระต่อศาลในนามของผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคซึ่งค่าฤชาธรรมเนียมที่ผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคนั้นได้รับยกเว้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่ศาลเห็นสมควร

ส่วนที่ ๒

การพิจารณาคดี

มาตรา ๒๒ ถ้าบุคคลใดเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาเมื่อมีการฟ้องเป็นคดีผู้บริโภค หรือถ้าคู่ความฝ่ายใดในคดีผู้บริโภคเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนจำนงจะอ้างอิงจะสูญหายก่อนที่จะนำมาสืบหรือเป็นการยากที่จะนำมาสืบในภายหลัง บุคคลนั้นหรือคู่ความฝ่ายนั้นอาจยื่นคำขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีก็ได้

เมื่อศาลได้รับคำขอเช่นนั้น ให้ศาลหมายเรียกผู้ขอและคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องมาศาล และเมื่อได้ฟังบุคคลเหล่านั้นแล้ว ให้ศาลสั่งคำขอตามที่เห็นสมควร ถ้าศาลสั่งอนุญาตตามคำขอ ก็ให้สืบพยานหลักฐานไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ส่วนรายงานและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนั้นให้ศาลเก็บรักษาไว้

ในกรณีที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรและยังมิได้เข้ามาในคดีนั้น เมื่อศาลได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลสั่งคำขอนั้นอย่างคำขออันอาจทำได้แต่ฝ่ายเดียว และถ้าศาลสั่งอนุญาตตามคำขอแล้วให้สืบพยานไปฝ่ายเดียว

มาตรา ๒๓ ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน เมื่อมีการยื่นคำขอตามมาตรา ๒๒ ผู้ยื่นคำขอจะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือออกหมายตามที่ขอโดยไม่ชักช้า และถ้าจำเป็นจะขอให้ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดเอกสารหรือวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานที่ขอสืบไว้ก่อน โดยมีเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

ให้นำมาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๖๒ มาตรา ๒๖๓ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๖๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่กรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ เมื่อศาลสั่งรับคำฟ้องแล้ว ให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาโดยเร็ว และออกหมายเรียกจำเลยให้มาศาลตามกำหนดนัดเพื่อการไต่ถามถ้อยคำให้การ และสืบพยานในวันเดียวกัน ทั้งนี้ ให้ศาลส่งสำเนาคำฟ้องหรือสำเนาบันทีกคำฟ้องให้จำเลย และสั่งให้โจทก์มาศาลในวันนัดพิจารณานั้นด้วย

จำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือก่อนวันนัดพิจารณาตามวรรคหนึ่งก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง
แจ้งข้อมูลหรือออกหมายเรียกบุคคลนั้นมาได้สวนเกี่ยวกับความเสียหาย เหตุที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย
รวมทั้งกิจการและทรัพย์สินของจำเลยได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๖

การบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

มาตรา ๖๔ ในการบังคับคดี หากการออกคำบังคับไปยังลูกหนี้ตามคำพิพากษาก่อนมีการ
ออกหมายบังคับคดีจะทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับความเสียหายและหากเงินเข้าไปจะไม่อาจ
บังคับคดีได้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจมีคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อให้ออกหมายบังคับคดีไปทันที
โดยไม่ต้องออกคำบังคับก่อนก็ได้

มาตรา ๖๕ ภายหลังจากที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีผู้บริโภครแล้ว หากความปรากฏแก่ศาล
ว่ามีข้อขัดข้องทำให้ไม่อาจดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาได้หรือมีความจำเป็นต้องกำหนดวิธีการ
อย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อแก้ไขข้อขัดข้อง
ดังกล่าวตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๖ บรรดาคดีผู้บริโภครซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้ศาลนั้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไป และให้บังคับตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมากขึ้น ในขณะที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องของคุณภาพสินค้าหรือบริการตลอดจนเทคนิคการตลาดของผู้ประกอบการ ทั้งยังขาดอำนาจต่อรองในการเข้าทำสัญญาเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ ทำให้ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ นอกจากนี้ เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้น กระบวนการในการเรียกร้องค่าเสียหายต้องใช้เวลานานและสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้บริโภคที่จะต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งไม่อยู่ในความรู้เห็นของตนเอง อีกทั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีสูง ผู้บริโภคจึงตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบจนบางครั้งนำไปสู่การใช้วิธีการที่รุนแรงและก่อให้เกิดการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประกอบการกับกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม อันส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรให้มีระบบวิธีพิจารณาดีที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการแก้ไขเยียวยาด้วยความรวดเร็ว ประหยัดและมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ขณะเดียวกัน เป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ค

แบบกรมธรรม์ประกันภัย การประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

ชื่อ – ที่อยู่บริษัท

ชื่อ – ที่อยู่บริษัท		
ตารางกรมธรรม์ประกันภัย		
การประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย		
รหัสบริษัท : เลขที่กรมธรรม์ประกันภัย :		
ชื่อผู้เอาประกันภัย :		
ที่อยู่ :		
ผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัย : รหัส.....		
อาณาเขตความคุ้มครอง : ประเทศไทย เขตอำนาจศาล: ประเทศไทย		
ระยะเวลาประกันภัย : เริ่มต้นวันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.		
วันที่มีผลคุ้มครองย้อนหลัง (Retroactive Date): เริ่มต้นวันที่.....		
ข้อตกลงคุ้มครอง	จำนวนเงินจำกัดความรับผิด	
1. ความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย ของผู้เสียหาย	ไม่เกินบาท ต่อเหตุการณ์ความเสียหายแต่ละครั้ง และความรับผิดรวมของบริษัทไม่เกิน.....บาท ตลอดระยะเวลาเอาประกันภัย	
2. ความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้เสียหาย		
3. ค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี ที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กรมธรรม์ประกันภัย		
ความรับผิดส่วนแรกที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ความเสียหายแต่ละครั้ง.....บาท		
ประมาณการรายได้ต่อปี จำนวน.....บาท		
เบี้ยประกันภัยประมาณการ (คำนวณจากประมาณการรายได้ต่อปี) จำนวน.....บาท		
เบี้ยประกันภัยขั้นต่ำ.....บาท		
	เบี้ยประกันภัยประมาณการสุทธิ	
	บาท	
	อากรแสตมป์	
	บาท	
	ภาษีมูลค่าเพิ่ม	
	บาท	
	เบี้ยประกันภัยรวม	
	บาท	
เอกสารแนบท้ายของกรมธรรม์ประกันภัย :		
<input type="checkbox"/> ตัวแทน <input type="checkbox"/> นายหน้าประกันภัยรายนี้ ใบอนุญาตเลขที่..... <input type="checkbox"/> งานตรง		
วันทำสัญญาประกันภัย..... วันออกกรมธรรม์ประกันภัย.....		
เพื่อเป็นหลักฐานบริษัท โดยบุคคลผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัท ได้ลงลายมือชื่อ และประทับตราของบริษัทไว้เป็นสำคัญ ณ สำนักงานของบริษัท		
()	()	()
กรรมการ	กรรมการ	ผู้รับมอบอำนาจ

กรรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
(ใช้เกณฑ์วันเรียกร้อง - Claim Made Basis)

โดยการซื้อถือข้อแถลงในใบคำขอเอาประกันภัยซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกรรมธรรม์ประกันภัยนี้ และเพื่อเป็นการตอบแทนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยต้องชำระให้แก่บริษัท บริษัทตกลงรับประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายของผู้เอาประกันภัยต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ภายใต้อัตนัยคุ้มครอง ข้อยกเว้น ข้อกำหนดและเงื่อนไขทั่วไป และเอกสารแนบท้ายของกรรมธรรม์ประกันภัยนี้

หมวดที่ 1 คำจำกัดความ

คำจำกัดความและความหมายเฉพาะที่ได้ให้ไว้ในหมวดนี้จะถือเป็นความหมายเดียวกันทั้งหมดไม่ว่าจะปรากฏในส่วนใดก็ตามของกรรมธรรม์ประกันภัย เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในกรรมธรรม์ประกันภัย

กรรมธรรม์ประกันภัย	หมายถึง	ใบคำขอเอาประกันภัย ตารางกรรมธรรม์ประกันภัย ข้อตกลงคุ้มครอง ข้อยกเว้น ข้อกำหนดและเงื่อนไขทั่วไป เอกสารแนบท้าย และใบสลักหลังของกรรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งสัญญาประกันภัยเดียวกัน
บริษัท	หมายถึง	ผู้รับประกันภัยตามกรรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้
ผู้เอาประกันภัย	หมายถึง	บุคคลหรือนิติบุคคลตามที่ระบุชื่อเป็นผู้เอาประกันภัยในตารางกรรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งตกลงจะชำระเบี้ยประกันภัยให้แก่บริษัท
ผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัย	หมายถึง	สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่เป็นสังหาริมทรัพย์ตามที่ระบุไว้ในตารางกรรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งผลิต ขาย จำหน่าย จ่าย แจกหรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า โดยผู้เอาประกันภัย รวมทั้งบรรจุภัณฑ์ของสินค้าและผลิตภัณฑ์นั้นด้วย
สินค้าที่ไม่ปลอดภัย	หมายถึง	สินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุจากความบกพร่องในการผลิตหรือการออกแบบ หรือไม่ได้กำหนดวิธีใช้วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควรทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้าอันพึงคาดหมายได้
ผู้เสียหาย	หมายถึง	ผู้ได้รับความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย และ/หรือ ความเสียหายต่อทรัพย์สิน อันสืบเนื่องหรือเป็นผลมาจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
ความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย ของผู้เสียหาย	หมายถึง	การเสียชีวิต การบาดเจ็บ การเจ็บป่วยทางร่างกายต่อผู้เสียหาย รวมถึง สุขภาพ อนามัย แต่ไม่รวมถึงความเสียหายต่อจิตใจ เว้นแต่มีเอกสารแนบท้ายกรรมธรรม์ประกันภัยขยายความคุ้มครองให้รวมถึงความเสียหายต่อจิตใจ
ความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้เสียหาย	หมายถึง	ความเสียหายทางกายภาพต่อทรัพย์สิน รวมถึง ความสูญเสียจากการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น ที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหายเนื่องมาจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
ค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี	หมายถึง	ค่าฤชาธรรมเนียม ค่าทนายความ และค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในนามของผู้เอาประกันภัยด้วยความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากบริษัท รวมถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบคำพิพากษาอันเกี่ยวกับการต่อสู้คดีที่เกิดจากการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน โดยผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้เสียหาย

เหตุการณ์ความเสียหาย	หมายถึง	อุบัติเหตุ ภาวะความเสี่ยงที่เกิดขึ้นสืบเนื่องติดต่อกัน หรือเป็นครั้งคราว หรือเกิดขึ้นซ้ำๆ โดยมีสาเหตุเดียวกัน อันก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย ของผู้เสียหาย หรือความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้เสียหาย ซึ่งผู้เอาประกันภัยไม่ได้ตั้งใจที่จะก่อให้เกิดขึ้นและไม่ได้คาดหมายไว้
วันที่มีผลคุ้มครองย้อนหลัง (Retroactive Date)	หมายถึง	วันที่มีผลคุ้มครองย้อนหลัง (Retroactive Date) ตามที่ระบุไว้ในหน้าตารางกรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งการประกันภัยนี้จะเริ่มให้ความคุ้มครองภายใต้กรมธรรม์ประกันภัยสำหรับความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย ของผู้เสียหาย และความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้เสียหาย ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ระบุไว้วันนั้น
เกณฑ์วันเรียกร้อง (Claim Made Basis)	หมายถึง	การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในระหว่างระยะเวลาประกันภัย หรือภายในระยะเวลาการเรียกร้องที่ขยายออกไป (หากมี) และเป็นการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนสำหรับเหตุการณ์ความเสียหายเดียวกันเป็นครั้งแรก ไม่ว่าจะเป็นการที่ผู้เอาประกันภัยได้รับการเรียกร้องเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้เสียหาย หรือถูกฟ้องศาล แล้วแต่เหตุการณ์ใดจะเกิดขึ้นก่อน และได้แจ้งต่อบริษัททันที ให้ถือเป็นวันที่ได้รับการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน

หมวดที่ 2 ข้อตกลงคุ้มครอง

ภายใต้จำนวนเงินจำกัดความรับผิดชอบตามที่ระบุไว้ในตารางกรมธรรม์ประกันภัย ข้อยกเว้นในหมวดที่ 3 ข้อกำหนดและเงื่อนไขทั่วไปในหมวดที่ 4 บริษัทจะให้ความคุ้มครองตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. บริษัทจะชดเชยค่าสินไหมทดแทนในนามผู้เอาประกันภัย สำหรับความรับผิดชอบตามกฎหมายของผู้เอาประกันภัยต่อผู้เสียหาย อันสืบเนื่องหรือเป็นผลมาจากผลิตภัณฑ์เอาประกันภัยซึ่งเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และเกิดเหตุการณ์ความเสียหายขึ้นภายในอาณาเขตความคุ้มครอง ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ผลคุ้มครองย้อนหลัง (Retroactive Date) ตามที่ระบุในตารางกรมธรรม์ประกันภัย และผู้เอาประกันภัยได้เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนต่อบริษัทภายในระยะเวลาเอาประกันภัย ตามเกณฑ์วันเรียกร้อง (Claim Made Basis) สำหรับ

- 1.1 ความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย ของผู้เสียหาย
- 1.2 ความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้เสียหาย
- 1.3 ค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี ที่ได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากบริษัท

2. การล้มละลายหรือการมีหนี้สินส่วนตัวของผู้เอาประกันภัยหรือของกองมรดกของผู้เอาประกันภัยจะไม่เป็นการปลดปล่อยบริษัทจากภาระผูกพันภายใต้กรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้

หมวดที่ 3 ข้อยกเว้น

กรมธรรม์ประกันภัยนี้ไม่คุ้มครอง

1. ความรับผิดชอบแรกที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ความเสียหายแต่ละครั้งตามที่ระบุไว้ในตารางกรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งความรับผิดชอบนี้หมายรวมถึง ค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีด้วย

2. การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเหตุการณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้นก่อนวันที่มีผลคุ้มครองย้อนหลัง (Retroactive Date) ตามที่ระบุในตารางกรมธรรม์ประกันภัย

3. การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนใดๆ ที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์วันเรียกร้อง (Claim Made Basis)

4. ความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นจาก
 - 4.1 ความรับผิดชอบตามกฎหมายซึ่งเกิดขึ้นจากการใช้สถานที่ประกอบการ ความรับผิดชอบตามกฎหมายอันเกิดจากผู้เอาประกันภัยหรือลูกจ้างของผู้เอาประกันภัย ซึ่งทำงานประจำ ณ สถานที่ประกอบการ หรือในขณะที่ออกไปปฏิบัติงานภายนอกสถานที่ประกอบการ
 - 4.2 ความรับผิดชอบตามกฎหมายซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบวิชาชีพทุกชนิด
 - 4.3 การที่ผลิตภัณฑ์ หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ไม่ได้คุณภาพหรือไม่เป็นไปตามสรรพคุณที่กำหนดหรือไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้บริโภค

อย่างไรก็ตาม ข้อยกเว้นนี้ไม่ใช่บังคับกรณีที่เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย หรือความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้เสียหาย หากพิสูจน์ได้ว่าเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามคำจำกัดความของกรมธรรม์ประกันภัย
 - 4.4 การทดลองทางการแพทย์ หรือการทดสอบใดๆ ที่กระทำโดยผู้เอาประกันภัย หรือทำขึ้นในนามผู้เอาประกันภัย
 - 4.5 ความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยความตั้งใจหรือคาดหมายของผู้เอาประกันภัย หรือที่ผู้เอาประกันภัยควรคาดหมายได้
 - 4.6 ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากแรย์หิน ซิลิกา หรือสิ่งมีชีวิตที่ได้จากการเปลี่ยนถ่ายหน่วยพันธุกรรม (GMO) ซึ่งเป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัย
 - 4.7 ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการสะสมในร่างกายของสารฟอร์มัลดีไฮด์ที่อยู่ในผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัย
 - 4.8 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นส่วนประกอบ ติดตั้ง หรือทำหน้าที่ควบคุมติดตาม สำหรับอากาศยาน จรวด ยานอวกาศ และดาวเทียม
 - 4.9 ความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นจากคำพิพากษา หรือกระบวนการยุติธรรมนอกเขตอำนาจศาลที่คุ้มครอง หรือที่เกิดขึ้นหรือสืบเนื่องจากคำพิพากษาของศาลไทยที่มีผลให้เกิดการบังคับคดีนอกราชอาณาจักร ไทย
5. ความรับผิดชอบตามกฎหมายซึ่งเกิดขึ้นจากมลภาวะใดๆ
6. ความรับผิดชอบอันเกิดจากสัญญาที่ผู้เอาประกันภัยทำขึ้น ซึ่งถ้าไม่มีสัญญาดังกล่าว ความรับผิดชอบของผู้เอาประกันภัยจะไม่เกิดขึ้น
7. ค่าปรับทางแพ่ง ค่าปรับทางอาญา ค่าปรับโดยสัญญา ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเว้นแต่ได้ขยายความคุ้มครองตามเอกสารแนบท้าย
8. ความรับผิดชอบอันเกิดจากการผลิต การจ่ายและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า
9. ความรับผิดชอบ ต่อความสูญเสียหรือเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งเกิดขึ้นในขณะที่สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ยังอยู่ในความควบคุม ครอบครอง ดูแล ของผู้เอาประกันภัย
10. การสูญเสียประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สิน ซึ่งตัวทรัพย์สินไม่ได้เสียหายหรือถูกทำลาย
11. กรมธรรม์ประกันภัยนี้ไม่ใช้ได้
 - 11.1 ความสูญเสีย หรือเสียหายต่อผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัย
 - 11.2 ค่าใช้จ่ายในการนำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัยมาทดแทน
 - 11.3 ค่าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัยที่จ่ายคืนให้แก่ผู้ซื้อหรือผู้เสียหายหรือผู้บริโภค
 - 11.4 ค่าใช้จ่ายในการเรียกเก็บและหรือเรียกคืนสินค้าหรือผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัยบางส่วนหรือทั้งหมด ไม่ว่าจากบุคคลใด
 - 11.5 ค่าใช้จ่ายในการผลิต จัดทำหรือผลิตขึ้นใหม่ รวมถึงการซ่อมแซมใดๆ ของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยมีภาระผูกพันตามสัญญา

12. ความรับผิดชอบไม่ว่าลักษณะใดๆ อันเกิดจาก หรือเกี่ยวเนื่องมาจาก หรือเป็นผลโดยตรงหรือโดยอ้อมจาก
 - 12.1 สงคราม การรุกราน การกระทำที่มุ่งร้ายของศัตรูต่างชาติ หรือการกระทำที่มุ่งร้ายคล้ายสงคราม (ไม่ว่าจะมีการประกาศหรือไม่ก็ตาม) หรือสงครามกลางเมือง
 - 12.2 การแข็งข้อ การกบฏ การจลาจล การนัดหยุดงาน การยึดอำนาจ การก่อความวุ่นวาย การก่อการร้าย การกระทำของผู้ก่อการร้าย การปฏิวัติ การประกาศกฎอัยการศึก หรือเหตุการณ์ใดๆ ซึ่งจะเป็นเหตุให้มีการประกาศหรือคงไว้ซึ่งกฎอัยการศึก
 - 12.3 ความสูญเสียหรือความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างหรือสืบเนื่องจากการกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในการรบ ยึด ทำลาย หรือทำให้ยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งเสียหาย
 - 12.4 อาวุธนิวเคลียร์ การแผ่รังสี หรือการแพร่กัมมันตภาพรังสีจากเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ หรือกากนิวเคลียร์ใด ๆ อันเนื่องมาจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ และจากกรรมวิธีใดๆ แห่งการแตกแยกตัวทางนิวเคลียร์ ซึ่งดำเนินการติดต่อกันไปด้วย

หมวดที่ 4 ข้อกำหนดและเงื่อนไขทั่วไป

1. การสิ้นสุดบังคับของกรรมธรรม์ประกันภัยก่อนครบกำหนดระยะเวลาประกันภัย

กรรมธรรม์ประกันภัยนี้จะสิ้นสุดบังคับทันทีที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญใดๆ ที่ระบุรายละเอียดในใบคำขอเอาประกันภัย หรือสาระสำคัญอื่นๆ ซึ่งทำให้ความเสี่ยงภัยเพิ่มขึ้น เว้นแต่ผู้เอาประกันภัยจะได้แจ้งให้บริษัททราบเป็นลายลักษณ์อักษรในทันทีที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญและบริษัทได้ตกลงยินยอมรับประกันภัยต่อไปและบริษัทได้ออกเอกสารแนบท้ายกรรมธรรม์ประกันภัยที่ได้ลงลายมือชื่อโดยบุคคลผู้มีอำนาจของบริษัทและประทับตราของบริษัทไว้เป็นสำคัญ

2. หน้าที่ของผู้เอาประกันภัยในการใช้มาตรการที่เหมาะสม การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน และการรักษาสินทรัพย์

- 2.1 ผู้เอาประกันภัยต้องตรวจสอบ และจัดให้มีการป้องกันตามสมควร เพื่อมิให้เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ความเสียหาย และหาวิธีป้องกันและแก้ไขข้อบกพร่องหรือสาเหตุที่อาจก่อให้เกิดความสูญเสียหรือเสียหาย ก่อนที่จะขาย กระจาย แจก จ่าย หรือจำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัยออกสู่ผู้บริโภค
- 2.2 เมื่อผู้เอาประกันภัยหรือตัวแทนของผู้เอาประกันภัยได้รับทราบถึงเหตุการณ์ใดซึ่งอาจก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องในอนาคต ผู้เอาประกันภัยจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้บริษัททราบทันที เมื่อได้รับหนังสือเรียกร้องค่าเสียหายแล้ว บริษัทจะดำเนินการพิจารณาค่าสินไหมทดแทนสำหรับเหตุการณ์ที่ผู้เอาประกันภัยแจ้งให้บริษัททราบ
- 2.3 ผู้เอาประกันภัยจะต้องไม่ตกลงยินยอมเสนอหรือให้สัญญาว่าจะชดเชยค่าเสียหายแก่บุคคลใด โดยไม่ได้รับความยินยอมจากบริษัท
- 2.4 ผู้เอาประกันภัยจะต้องใช้ความพยายามอย่างดีที่สุดในการสงวนรักษาทรัพย์สิน ผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้และเครื่องจักรทั้งปวงและบรรดาสิ่งอื่นๆ ซึ่งอาจช่วยในการตรวจสอบหรือต่อสู้การเรียกร้อง หรือในการที่บริษัทจะใช้สิทธิหลังการรับช่วงสิทธิ และเพียงเท่าที่อาจเป็นไปได้ตามสมควร ผู้เอาประกันภัยจะต้องไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือซ่อมแซมใดๆ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากบริษัทจนกว่าบริษัทจะได้มีโอกาสทำการตรวจสอบแล้ว
- 2.5 ผู้เอาประกันภัยจะต้องไม่กระทำการใดๆ ที่จะกระทบกระเทือนต่อสิทธิของบริษัทจากการรับช่วงสิทธิและต้องร่วมมือกับบริษัทในการที่บริษัทจะใช้สิทธิไล่เบียดจากผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหาย

3. สิทธิของบริษัทในการโต้แย้งข้อกล่าวหาหรือต่อสู้คดีและการตกลงชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ในกรณีที่มีการเรียกร้องสิทธิในเหตุการณ์ความเสียหายใดที่อาจทำให้บริษัทต้องรับผิดชอบตามกรรมธรรม์ประกันภัยนี้ บริษัทมีสิทธิดำเนินการตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- 3.1 บริษัทมีสิทธิที่จะทำการตรวจสอบการเรียกร้องในเหตุการณ์ความเสียหายนั้นตามดุลพินิจที่บริษัทเห็นสมควร รวมทั้งการเข้าดำเนินการต่อสู้คดี และประนีประนอมยอมความกับผู้เสียหายเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนในนามของผู้เอาประกันภัย แต่สิทธิของบริษัทในการเข้าดำเนินการต่อสู้คดีจะระงับลงเมื่อบริษัทได้ชำระเงินตามคำพิพากษาหรือตามการประนีประนอมยอมความเต็มตามจำนวนเงินจำกัดความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ความเสียหายแต่ละครั้งตามที่ระบุไว้ในตารางกรรมธรรม์ประกันภัย ทั้งนี้ บริษัทไม่มีหน้าที่ต้องดำเนินการต่อสู้ป้องกันผู้เอาประกันภัยจากการเรียกร้องค่าเสียหายสำหรับการเสียชีวิต หรือการบาดเจ็บ หรือความเสียหายต่อทรัพย์สิน ต่อผู้เสียหายที่ไม่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กรรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้
- 3.2 บริษัทจะไม่ตกลงต่อการเรียกร้องใดโดยมิได้สอบถามความเห็นจากผู้เอาประกันภัยก่อน อย่างไรก็ตามถ้าผู้เอาประกันภัยปฏิเสธไม่ยินยอมต่อการตกลงในการเรียกร้องใดที่บริษัทสามารถตกลงกับผู้เสียหายได้และเลือกที่จะต่อสู้คดีหรือดำเนินการทางกฎหมายต่อไป บริษัทจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีร่วมกันเพียงถึงวันที่ผู้เอาประกันภัยปฏิเสธการตกลงดังกล่าว แต่ไม่เกินจำนวนเงินที่บริษัทสามารถตกลงกับผู้เสียหายได้สำหรับการเรียกร้องนั้นหรือไม่เกินจำนวนเงินจำกัดความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ความเสียหายแต่ละครั้งตามที่ระบุไว้ในตารางกรรมธรรม์ประกันภัย แล้วแต่จำนวนเงินใดจะน้อยกว่า

4. จำนวนเงินจำกัดความรับผิด

- 4.1 หากบริษัทจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัยและมีผู้เสียหายมากกว่าหนึ่งรายอันสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความเสียหายเดียวกัน หรือสาเหตุเดียวกัน ความรับผิดของบริษัทต่อผู้เสียหายทั้งหมดจะไม่เกินจำนวนเงินจำกัดความรับผิดของบริษัทที่ระบุไว้ในตารางกรรมธรรม์ประกันภัย
- 4.2 จำนวนเงินจำกัดความรับผิดสูงสุดของบริษัทตามกรรมธรรม์ประกันภัยนี้ จะไม่เกินจำนวนเงินจำกัดความรับผิดรวมของบริษัทตลอดระยะเวลาเอาประกันภัยตามที่ได้ระบุในหน้าตารางกรรมธรรม์ประกันภัย ในกรณีที่จำนวนค่าสินไหมทดแทนที่บริษัทได้ชดใช้ไปหรือได้ตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรที่จะชดใช้มีจำนวนรวมกันครบตามจำนวนเงินจำกัดความรับผิดรวมของบริษัท กรรมธรรม์ประกันภัยนี้จะสิ้นสุดบังคับทันที แม้จะยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาประกันภัยก็ตาม

5. การประกันภัยอื่นและการเฉลี่ยความรับผิด

หากผู้เอาประกันภัยมีการประกันภัยตามกรรมธรรม์ประกันภัยฉบับอื่นซึ่งสามารถให้ความคุ้มครองความรับผิดตามกฎหมายของผู้เอาประกันภัยและความรับผิดนั้นยังได้รับความคุ้มครองตามกรรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้อีกด้วย บริษัทจะรับผิดชอบตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- 5.1 บริษัทจะรับผิดชอบในค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีตามอัตราส่วนของบริษัทสำหรับจำนวนเงินที่บริษัทจะต้องร่วมเฉลี่ยในความรับผิดนั้น
- 5.2 ในกรณีที่กรรมธรรม์ประกันภัยอื่นมีเงื่อนไขระบุไว้ชัดเจนที่มีผลทำให้กรรมธรรม์ประกันภัยฉบับอื่นนั้นจะคุ้มครองความเสียหายเฉพาะส่วนที่เกินกว่าที่กรรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้จะชดใช้ให้ได้ กรรมธรรม์ประกันภัยนี้จะเข้ามารับผิดต่อความเสียหายนั้น ก่อนกรรมธรรม์ประกันภัยฉบับอื่น

6. การปรับปรุงเบี้ยประกันภัย

เนื่องจากเบี้ยประกันภัยที่ระบุในตารางกรมธรรม์ประกันภัยเป็นเบี้ยประกันภัยประมาณการที่คำนวณจากประมาณการรายได้ต่อปี ดังนั้น ภายในหนึ่งเดือนนับจากวันสิ้นสุดระยะเวลาประกันภัย ผู้เอาประกันภัยต้องจัดส่งรายละเอียดและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายได้ที่แท้จริงต่อปีให้บริษัทเพื่อการคำนวณเบี้ยประกันภัยที่ถูกต้อง ถ้าปรากฏว่าจำนวนเบี้ยประกันภัยที่คำนวณได้แตกต่างจากเบี้ยประกันภัยที่ชำระไว้แล้ว ผู้เอาประกันภัยต้องชำระเบี้ยประกันภัยเพิ่มเติมให้แก่บริษัทสำหรับส่วนที่ขาดหรือบริษัทต้องคืนเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยสำหรับส่วนที่เกิน แล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ บริษัทไม่ต้องคืนเบี้ยประกันภัยกรณีที่ได้มีการตกลงเบี้ยประกันภัยขั้นต่ำกับผู้เอาประกันภัยไว้แล้ว

7. การบอกเลิกกรมธรรม์ประกันภัย

- 7.1 บริษัทอาจบอกเลิกกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ได้ด้วยการบอกกล่าวล่วงหน้าเป็นหนังสือไม่น้อยกว่า 15 วัน โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนถึงผู้เอาประกันภัยตามที่อยู่ครั้งสุดท้ายที่แจ้งให้บริษัททราบ ในกรณีนี้บริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัย โดยหักเบี้ยประกันภัยสำหรับระยะเวลาที่กรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ได้ใช้บังคับมาแล้วออกตามส่วน
- 7.2 ผู้เอาประกันภัยอาจบอกเลิกกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ได้ โดยแจ้งให้บริษัททราบเป็นหนังสือและมีสิทธิได้รับเบี้ยประกันภัยคืนหลังจากหักเบี้ยประกันภัยสำหรับระยะเวลาที่กรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ได้ใช้บังคับมาแล้วออก โดยคิดตามอัตราเบี้ยประกันภัยระยะสั้นดังตารางต่อไปนี้

ตารางอัตราเบี้ยประกันภัยระยะสั้น

ระยะเวลาประกันภัย (ไม่เกิน/เดือน)	ร้อยละของเบี้ยประกันภัยเต็มปี
1	15
2	25
3	35
4	45
5	55
6	65
7	75
8	80
9	85
10	90
11	95
12	100

8. การโอนสิทธิและหน้าที่ของผู้เอาประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้

สิทธิและหน้าที่ของผู้เอาประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ไม่อาจโอน โดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากบริษัท เว้นแต่ในกรณีการเสียชีวิตของผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา

หากผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต สิทธิและหน้าที่ของผู้เอาประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้จะถูกโอนไปยังทายาทตามกฎหมายของผู้เอาประกันภัยเฉพาะในส่วนที่ตกเป็นมรดกแก่ทายาทนั้น ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้จัดการมรดกของผู้เอา

ประกันภัยหรือบุคคลอื่นที่มีสิทธิและอำนาจตามกฎหมายในการดูแลรักษาของมรดกของผู้เอาประกันภัย ผู้จัดการมรดกหรือบุคคลอื่นดังกล่าวจะเป็นผู้ที่ได้รับสิทธิและหน้าที่ของผู้เอาประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้

9. การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ

ในกรณีที่มีข้อพิพาท ข้อขัดแย้ง หรือข้อเรียกร้องใด ๆ ภายใต้กรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ ระหว่างผู้มีสิทธิเรียกร้องตามกรมธรรม์ประกันภัยกับบริษัท และหากผู้มีสิทธิเรียกร้องประสงค์และเห็นควรยุติข้อพิพาทนั้น โดยวิธีอนุญาโตตุลาการ บริษัทตกลงยินยอมและให้ทำการวินิจฉัยชี้ขาดโดยอนุญาโตตุลาการ ตามข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ

สท 1.1

เอกสารแนบท้ายว่าด้วยอาณาเขตความคุ้มครอง (Territory) และเขตอำนาจศาล (Jurisdiction)
 ธรรมเนียมประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของธรรมเนียมประกันภัยเลขที่.....วันที่ทำเอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาที่มีผลบังคับ เริ่มตั้งแต่วันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.
อาณาเขตความคุ้มครอง.....
เบี้ยประกันภัยเพิ่ม.....บาท อากรแสดมปี.....บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท รวม.....บาท

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในธรรมเนียมประกันภัย
 ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เพื่อเป็นการตอบแทน ที่ผู้เอาประกันภัยได้ตกลงชำระเบี้ยประกันภัยเพิ่มเติม การประกันภัยนี้จะขยาย
 อาณาเขตความคุ้มครอง และเขตอำนาจศาล จากที่ระบุในตารางธรรมเนียมประกันภัยฉบับนี้ เป็น

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในธรรมเนียมประกันภัยนี้ คงใช้บังคับตามเดิม

**เอกสารแนบท้ายว่าด้วยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ (Punitive Damages)
 ค่าธรรมเนียมประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย**

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของค่าธรรมเนียมประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาผลบังคับ เริ่มตั้งแต่วันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.
เบี้ยประกันภัยเพิ่ม.....บาท อากรแสดมปี.....บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท รวม.....บาท

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในกรมธรรม์ประกันภัย ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เพื่อเป็นการตอบแทน ที่ผู้เอาประกันภัยได้ตกลงชำระเบี้ยประกันภัยเพิ่มเติม การประกันภัยนี้จะขยายความคุ้มครองรวมถึง การจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ เพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริง

ความรับผิดภายใต้การขยายความคุ้มครองนี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของจำนวนเงินจำกัดความรับผิดสูงสุดที่ระบุในกรมธรรม์ประกันภัย

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในกรมธรรม์ประกันภัยนี้ คงใช้บังคับตามเดิม

3

สค 1.3

**เอกสารแนบท้ายว่าด้วยความเสียหายต่อจิตใจ (Mental Injury)
กรรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย**

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของกรรมธรรม์ประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย.....
ระยะเวลาที่มีผลบังคับ เริ่มตั้งแต่วันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.
เบี้ยประกันภัยเพิ่ม.....บาท อากรแสดมปี.....บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท รวม.....บาท

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในกรรมธรรม์ประกันภัย ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เพื่อเป็นการตอบแทน ที่ผู้เอาประกันภัยได้ตกลงชำระเบี้ยประกันภัยเพิ่มเติม การประกันภัยนี้จะขยายความคุ้มครองรวมถึงค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับความเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ

ความรับผิดภายใต้การขยายความคุ้มครองนี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของจำนวนเงินจำกัดความรับผิดสูงสุดที่ระบุในกรรมธรรม์ ประกันภัย

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในกรรมธรรม์ประกันภัยนี้ คงใช้บังคับตามเดิม

4

สค 1.4

**เอกสารแนบท้ายว่าด้วยการขยายระยะเวลาแจ้งการเรียกร้อง (Extended Reporting Period)
กรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย**

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของกรมธรรม์ประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย.....
ระยะเวลาผลบังคับ เริ่มตั้งแต่วันที่.....เวลา.....น. ถึงสิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.
เบี้ยประกันภัยเพิ่ม.....บาท อากรแสดมป์.....บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท รวม.....บาท

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในกรมธรรม์ประกันภัย ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เพื่อเป็นการตอบแทน ที่ผู้เอาประกันภัยได้ตกลงชำระเบี้ยประกันภัยเพิ่มเติม การประกันภัยนี้จะขยายความคุ้มครองรวมถึงการขยายระยะเวลาแจ้งการเรียกร้อง (Extended Reporting Period) ดังนี้

1. หากบริษัทฯ บอกละเมิดหรือปฏิเสธที่จะต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ ด้วยสาเหตุอื่น นอกเหนือจากการที่มีได้ชำระค่าเบี้ยประกันภัย ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิขอขยายระยะเวลาความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ออกไป เป็นระยะเวลา..... เดือน นับจากวันมีผลบังคับของการบอกละเมิด หรือปฏิเสธที่จะต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัย แต่ความคุ้มครองดังกล่าวจะมีเฉพาะสำหรับความเสียหายทางกายภาพต่อทรัพย์สิน รวมถึงความสูญเสียจากใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น ที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหาย เนื่องจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ก่อนวันมีผลบังคับของการบอกละเมิดหรือปฏิเสธที่จะต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัย เมื่อระยะเวลาการขยายระยะเวลาการเรียกร้องมีผลบังคับใช้แล้วจะยกเลิกไม่ได้

2. ถ้าผู้เอาประกันภัยบอกละเมิด หรือปฏิเสธที่จะต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ ด้วยสาเหตุอื่น นอกเหนือจากการที่มีได้ชำระเบี้ยประกันภัย ผู้เอาประกันภัยจะมีสิทธิขอขยายระยะเวลาคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัย ฉบับนี้ออกไปเป็นระยะเวลา..... เดือน (ระยะเวลาแจ้งการเรียกร้องที่ขยายออกไป) นับจากวันมีผลบังคับของการ บอกละเมิด หรือปฏิเสธที่จะต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัย แต่ความคุ้มครองดังกล่าวจะมีเฉพาะสำหรับความเสียหายทางกายภาพ ต่อทรัพย์สิน รวมถึงความสูญเสียจากใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น ที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหาย เนื่องจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยก่อนวันมีผลบังคับของการบอกละเมิด หรือปฏิเสธที่จะต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัย เมื่อระยะเวลาการขยายระยะเวลาการเรียกร้องมีผลบังคับใช้แล้วจะยกเลิกไม่ได้

ทั้งนี้ การเรียกร้องใดๆ ที่ได้กระทำในระหว่างระยะเวลาแจ้งการเรียกร้องที่ขยายออกไปให้ถือว่าได้กระทำในระหว่างระยะเวลาเอาประกันภัย

ความรับผิดชอบภายใต้การขยายความคุ้มครองนี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของจำนวนเงินจำกัดความรับผิดชอบสูงสุดที่ระบุในกรมธรรม์ประกันภัย

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในกรมธรรม์ประกันภัยนี้ คงใช้บังคับตามเดิม

5

สค 1.5

**เอกสารแนบท้ายว่าด้วยผู้เอาประกันภัยเพิ่มเติม - ผู้ขาย (Additional Insured - Vendor)
กรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย**

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของกรมธรรม์ประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาที่มีผลบังคับ เริ่มตั้งแต่วันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.
เบี้ยประกันภัยเพิ่ม.....บาท อากรแสตมป์.....บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท รวม.....บาท

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในกรมธรรม์ประกันภัย ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เพื่อเป็นการตอบแทน ที่ผู้เอาประกันภัยได้ตกลงชำระเบี้ยประกันภัยเพิ่มเติม เอกสารแนบท้ายนี้ได้ขยายความคุ้มครองถึงผู้เอาประกันภัยเพิ่มเติม - ผู้ขาย

ชื่อผู้ขาย :

รายละเอียดของผลิตภัณฑ์ :

เป็นที่ตกลงกันว่าให้บทบัญญัติว่าด้วย “ผู้เอาประกันภัย” ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้รวมถึงบุคคลหรือองค์กรที่ระบุข้างต้น (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ขาย”) ในฐานะผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อ แต่ทั้งนี้เพียงในส่วนของการจัดจำหน่ายหรือการขายในทางปกติของการดำเนินธุรกิจของผู้ขายที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ของผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อตามที่ระบุข้างต้นเท่านั้น โดยอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. การประกันภัยในส่วนของผู้ขายไม่ได้คุ้มครอง
 - 1.1 การรับประกันอย่างชัดเจน หรือการจัดจำหน่ายหรือการขายเพื่อวัตถุประสงค์ซึ่งไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อ
 - 1.2 การบาดเจ็บทางร่างกายหรือความเสียหายต่อทรัพย์สินซึ่งเกิดจาก
 - 1.2.1 การกระทำใด ๆ ของผู้ขายซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของผลิตภัณฑ์
 - 1.2.2 การไม่เก็บรักษาผลิตภัณฑ์ไว้ในสภาพที่เหมาะสมในเชิงพาณิชย์ (Merchantable Condition)
 - 1.2.3 การไม่ทำการตรวจสอบ ปรับปรุง ทดสอบหรือซ่อมแซมตามที่ผู้ขายได้ตกลงที่จะทำหรือพึงกระทำในทางปกติของการประกอบธุรกิจ ในการจัดจำหน่ายหรือการขายผลิตภัณฑ์ หรือ
 - 1.2.4 ผลิตภัณฑ์ซึ่งถูกดัดแปลงหรือถูกดัดแปลงใหม่ หรือถูกใช้เป็นภาชนะบรรจุ ชิ้นส่วน หรือส่วนประกอบของสิ่งของหรือวัตถุอื่นใด โดยหรือเพื่อผู้ขายภายหลังจากที่ผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อได้ทำการจัดจำหน่ายหรือขายไปแล้ว

- 1.3 การบาดเจ็บทางร่างกายหรือความเสียหายต่อทรัพย์สินซึ่งเกิดขึ้นภายในสถานที่ประกอบการของผู้ขาย
2. การประกันภัยนี้ไม่คุ้มครองบุคคลหรือองค์กรใดในฐานะผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อ ที่ซึ่งผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อได้ทำการจัดหาผลิตภัณฑ์นั้น หรือส่วนประกอบ ชิ้นส่วนหรือภาชนะบรรจุที่ได้เข้าใน ประกอบเข้ากับหรือบรรจุซึ่งผลิตภัณฑ์นั้นมาจากบุคคลหรือองค์กรดังกล่าว

ความรับผิดภายใต้การขยายความคุ้มครองนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของจำนวนเงินจำกัดความรับผิดสูงสุดที่ระบุในกรมธรรม์ประกันภัย

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในกรมธรรม์ประกันภัยนี้คงใช้บังคับตามเดิม

สต 2.1

เอกสารแนบท้ายว่าด้วยข้อยกเว้นเกี่ยวกับแร่ใยหิน (Asbestos)
 กรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของกรมธรรม์ประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาที่มีผลบังคับ เริ่มต้นวันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในกรมธรรม์ประกันภัย ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เอกสารแนบท้ายนี้จะยกเว้นการเรียกร้องค่าเสียหายและความสูญเสียทุกประการที่เกิดขึ้น โดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นผลมาจาก หรือต่อเนื่องจากหรือในกรณีใดๆ ที่เกี่ยวข้องดังที่ระบุไว้ต่อไปนี้

- (ก) แร่ใยหิน หรือ
- (ข) การบาดเจ็บหรือความเสียหายไม่ว่าเกิดขึ้นจริงหรือมีการกล่าวอ้างว่าสืบเนื่องจากแร่ใยหินที่เกี่ยวข้องกับการใช้สอย การมี การดำรงอยู่ การตรวจพบ การเคลื่อนย้าย การกำจัด หรือการหลีกเลียงแร่ใยหิน หรือเกี่ยวข้องกับโอกาสเสี่ยงภัยหรือความเป็นไปได้ที่จะมีโอกาสเสี่ยงภัยจากแร่ใยหิน

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในกรมธรรม์ประกันภัยนี้ คงใช้บังคับตามเดิม

สก 2.2

เอกสารแนบท้ายว่าด้วยข้อกำหนดด้านความปลอดภัยจากการปนเปื้อนสารกัมมันตภาพรังสี สารเคมี สารทางชีวภาพ สารเคมีชีวภาพ และอาวุธที่ใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
 กิจกรรมประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาที่มีผลบังคับ เริ่มต้นวันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในกิจกรรมประกันภัยให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

1. ไม่ว่าในกรณีใดๆ การประกันภัยนี้จะไม่ให้ความคุ้มครอง ความสูญเสีย ความเสียหาย ความรับผิดชอบ หรือค่าใช้จ่ายไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม อันเกิดจากหรือมีสาเหตุมาจาก
 - 1.1. การแผ่รังสีของสารกัมมันตภาพรังสี หรือการปนเปื้อนโดยสารกัมมันตภาพรังสีจากเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใดๆ หรือจากกากนิวเคลียร์ใดๆ หรือจากกระบวนการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงนิวเคลียร์
 - 1.2. สารกัมมันตภาพรังสี สารพิษ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอันตรายอื่น หรือทรัพย์สินซึ่งปนเปื้อนซึ่งมีสาเหตุมาจากการติดตั้งเครื่องมือทางนิวเคลียร์ เตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ ส่วนประกอบทางนิวเคลียร์ หรือการประกอบชิ้นส่วนทางนิวเคลียร์
 - 1.3. อาวุธ หรือเครื่องมือใดๆที่ใช้ปฏิบัติการแตกตัวและ/หรือการรวมตัวของนิวเคลียร์หรือปฏิกิริยาหรือปฏิกิริยาอย่างอื่นที่เหมือนกัน หรือพลังหรือวัตถุที่มีกัมมันตภาพรังสี
 - 1.4. สารกัมมันตภาพรังสี สารพิษ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอันตรายอื่น หรือทรัพย์สินซึ่งปนเปื้อนซึ่งมีสาเหตุมาจากวัตถุที่มีกัมมันตภาพรังสี ข้อยกเว้นนี้ไม่ขยายไปถึงสารกัมมันตรังสีอื่นใด นอกเหนือไปจากเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ เมื่อสารกัมมันตรังสีดังกล่าวถูกเตรียม ขนย้าย จัดเก็บ หรือใช้เพื่อการพาณิชย์กรรม เกษตรกรรม การใช้ในทางการแพทย์ การใช้ในทางวิทยาศาสตร์ หรือวัตถุประสงค์อื่นในทางสันติที่คล้ายคลึงกัน
 - 1.5. สารเคมี สารทางชีวภาพ สารเคมีชีวภาพ อาวุธที่ใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ชนิดใดๆ

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในกิจกรรมประกันภัยนี้ คงใช้บังคับตามเดิม

สก 2.3

**เอกสารแนบท้ายว่าด้วยข้อยกเว้นภัยสงครามและก่อการร้าย (War and Terrorism)
 ธรรมเนียมประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย**

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของธรรมเนียมประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาที่มีผลบังคับ เริ่มต้นวันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในธรรมเนียมประกันภัย ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เอกสารแนบท้ายนี้จะยกเว้น การตาย การไร้ความสามารถ ความสูญเสีย ความเสียหาย การทำลาย ความรับผิดชอบตามกฎหมายใดๆ ค่าใช้จ่ายใดๆ รวมทั้งความเสียหายต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นสาเหตุโดยตรง หรือโดยอ้อม เป็นผลมาจาก หรือเกี่ยวเนื่องมาจากไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุหรือเหตุการณ์ซึ่งส่งผลกระทบต่อต่อเนื่อง หรือมีลำดับเหตุการณ์เป็นอย่างไรสำหรับความสูญเสียนั้น

1. สงคราม การรุกราน การกระทำของศัตรูต่างชาติ การกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ หรือการปฏิบัติการเยี่ยงสงคราม (ไม่ว่าจะมีการประกาศสงครามหรือไม่ก็ตาม) สงครามกลางเมือง การกำเริบ การก่อความไม่สงบของประชาชนถึงขนาดลุกฮือต่อต้านรัฐบาล การแข็งเมือง การกบฏ การปฏิวัติ การยึดอำนาจการปกครองโดยทหาร
2. การกระทำการก่อการร้ายให้หมายความรวมถึง
 - (ก) การกระทำซึ่งใช้กำลัง หรือความรุนแรง และ/หรือ
 - (ข) การทำให้ได้รับอันตราย หรือเสียหายต่อชีวิต หรือทรัพย์สิน หรือการคุกคาม ชูเชิญ รวมถึงการแผ่กัมมันตภาพรังสีนิวเคลียร์ และ/หรือ การปนเปื้อน โดยสารเคมี และ/หรือ สารชีวภาพ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดซึ่งกระทำเพื่อผลทางการเมือง ศาสนา ลัทธินิยมโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ซึ่งกระทำเพื่อผลทางการเมือง ศาสนา ลัทธินิยมหรือจุดประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าเพื่อแสดงความคิดเห็น หรือ เพื่อต้องการส่งผลให้รัฐบาล และ/หรือ สาธารณชนหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสาธารณชนตกอยู่ในภาวะตื่นตระหนก หวาดกลัว
3. การกระทำใดๆ เพื่อการควบคุม การป้องกัน การหยุดยั้ง ไม่ว่าจะรูปแบบใดซึ่งเกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์ในข้อ 1 และข้อ 2 ข้างต้น

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในธรรมเนียมประกันภัยนี้ คงใช้บังคับตามเดิม

สค 2.4

เอกสารแนบท้ายว่าด้วยข้อยกเว้นความรับผิดชอบอันเกิดขึ้นจากการติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายข้อมูล
(Cyber Risk)
กรรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของกรรมธรรม์ประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาที่มีผลบังคับ เริ่มต้นวันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในกรรมธรรม์ประกันภัย ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เอกสารแนบท้ายนี้จะไม่ใช้ได้แก่ผู้เอาประกันภัยต่อการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนหรือจากความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมใดๆ และ/หรือการประกอบธุรกิจที่ได้มีการดำเนินการและ/ หรือติดต่อผ่าน อินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กซ์ทราเน็ต และ/หรือผ่านเว็บไซต์ของผู้เอาประกันภัย อินเทอร์เน็ต ไซต์ที่อยู่ของเว็บ และ/หรือการส่งผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือการส่งเอกสาร โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในกรรมธรรม์ประกันภัยนี้ คงใช้บังคับตามเดิม

สก 2.5

**เอกสารแนบท้ายว่าด้วยข้อยกเว้นการจดจำข้อมูลวันที่ (Date Information Recognition Exclusion)
 กรรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย**

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของกรรมธรรม์ประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาที่มีผลบังคับ เริ่มต้นวันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในกรรมธรรม์ประกันภัย ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เอกสารแนบท้ายนี้จะไม่ชดใช้ให้แก่ผู้เอาประกันภัยต่อความเสียหายหรือความผิดที่กล่าวอ้างอันมีสาเหตุทั้งทางตรงหรือทางอ้อมจาก

1. ความบกพร่องแท้จริงหรือที่กล่าวอ้าง การปฏิบัติงานบกพร่องหรือความไม่เพียงพอของ
 - 1.1 อุปกรณ์ดังต่อไปนี้ไม่ว่าจะเป็นของผู้เอาประกันภัยหรือว่าบุคคลใด ๆ
 - 1.1.1 ฮาร์ดแวร์คอมพิวเตอร์ รวมทั้ง ไมโครโพรเซสเซอร์
 - 1.1.2 ซอร์ฟแวร์คอมพิวเตอร์
 - 1.1.3 ระบบการปฏิบัติงานของคอมพิวเตอร์หรือซอร์ฟแวร์ที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1.4 เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์
 - 1.1.5 ไมโคร โพรเซสเซอร์ (ชิปคอมพิวเตอร์) ที่ไม่ได้เป็นส่วนประกอบของระบบคอมพิวเตอร์ใดๆหรือ
 - 1.1.6 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือที่คำนวณด้วยคอมพิวเตอร์ใดๆหรือส่วนประกอบหรือ
 - 1.2 ผลิตภัณฑ์และบริการใดๆ ข้อมูลหรือการปฏิบัติงานที่ใช้หรืออาศัยทั้งทางตรงหรือทางอ้อมของอุปกรณ์ที่กล่าวข้างต้นในข้อ 1.1.1 ของเอกสารแนบท้ายนี้ เนื่องจากไม่สามารถที่จะจดจำดำเนินการ วินิจฉัย แปลหรือยอมรับข้อมูลวันที่ได้อย่างถูกต้อง
2. คำแนะนำ การปรึกษา ออกแบบ การประเมิน การตรวจสอบ การติดตั้ง การดูแลรักษา การซ่อมแซม การเปลี่ยนใหม่หรือการควบคุมที่กำหนดหรือกระทำโดยหรือเพื่อผู้เอาประกันภัยใดๆในการตัดสินใจ แก้ไขหรือทดสอบเพื่อปัญหาแท้จริงหรือที่เป็นไปได้ที่ระบุไว้ในข้อ 1.1 ของเอกสารแนบท้ายนี้
3. เงื่อนไข “ข้อมูลวันที่” ภายใต้อเอกสารแนบท้ายจะจำกัดความถึงปี เดือน สัปดาห์ วัน และวันในหนึ่งสัปดาห์ เวลาหรือระยะเวลา รวมทั้งวัน เดือน ปีหรือเวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉพาะ

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในกรรมธรรม์ประกันภัยนี้ คงใช้บังคับตามเดิม

สก 2.6

เอกสารแนบท้ายว่าด้วยข้อยกเว้นเกี่ยวกับสนามแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic Field)
 กรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของกรมธรรม์ประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาที่มีผลบังคับ เริ่มต้นวันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในกรมธรรม์ประกันภัย
 ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เอกสารแนบท้ายนี้จะไม่ใช้ได้แก่ผู้เอาประกันภัยต่อความสูญเสียหรือความผิดใดที่เกิดขึ้นจากหรือมี
 ส่วนมาจากโอกาสเสี่ยงภัยจากการ โดนคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า สนามแม่เหล็กไฟฟ้าหรือการแผ่รังสีคลื่น
 แม่เหล็กไฟฟ้าโดยตรงหรือทางอ้อมไม่ว่าคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเหล่านั้นจะเกิดขึ้นจากสาเหตุใด

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในกรมธรรม์ประกันภัยนี้ คงใช้บังคับตามเดิม

13

สค 2.7

เอกสารแนบท้ายว่าด้วยข้อจำกัดความคุ้มครองภัยจากพิษสารตะกั่ว(Lead Exclusion)
 ธรรมเนียมประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของธรรมเนียมประกันภัยเลขที่.....วันที่เอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาผลบังคับ เริ่มต้นวันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในธรรมเนียมประกันภัย ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เอกสารแนบท้ายฉบับนี้ไม่คุ้มครองความรับผิดชอบตามกฎหมายซึ่งเกิดจาก หรืออ้างว่าเกิดจาก หรือเกี่ยวข้องกับประการใดกับคุณสมบัติที่เป็นพิษของสารตะกั่วหรือผลิตภัณฑ์ วัสดุหรือวัตถุที่เจือปนสารตะกั่ว ข้อจำกัดความคุ้มครองนี้มีผลบังคับใช้กับสารตะกั่วในทุกรูปแบบ

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในธรรมเนียมประกันภัยนี้คงใช้บังคับตามเดิม

อัตราเบี้ยประกันภัย

กรรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

อัตรา ต่อยอดขาย 100 บาท

กลุ่มอุตสาหกรรม	CODE	ประเภทธุรกิจ / สินค้า	Min	Max
01 ก๊าซ ปิโตรเคมี น้ำมันปิโตรเลียม พลังงานทดแทน	0101	ก๊าซ ปิโตรเคมี น้ำมันปิโตรเลียม พลังงานทดแทน	0.50	5.00
	0102	น้ำมันหล่อลื่น และจาระบี	0.05	0.50
	0103	ยางอัซฟิลต์ (ยางลาดถนน) น้ำมันดิน	0.04	0.40
02 ผลิตภัณฑ์เคมี	0201	ปุ๋ย เคมีเกษตร และยาฆ่าแมลง	0.15	1.50
	0202	ผลิตภัณฑ์เคมี	0.065	0.650
03 พลาสติก	0301	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	0.045	0.450
	0302	พลาสติก เรซินสังเคราะห์ โพลีเอสเตอร์ โพลีนิล ซิลิโคนเรซิน ไวนิลเรซิน โนลอนเรซิน เมลามีนเรซิน	0.075	0.750
04 ผลิตภัณฑ์ยาง	0401	ถุงมือยาง และถุงยางอนามัย	0.07	0.70
	0402	ยาง รวมยางใน ยกเว้นยางที่หล่อดกใหม่ ยางรถยนต์ จักรยานยนต์	0.27	2.70
	0403	ยางรถยนต์/จักรยานยนต์ และยางที่หล่อดกใหม่	0.50	5.00
	0404	ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ	0.04	0.40
05 ยานยนต์ ชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์	0501	ยานยนต์ ชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ (ยกเว้น อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยทุกประเภท เช่น เบรก ล้อ ยาง ถ่วงลม และเข็มขัดนิรภัย)	0.50	5.00
	0502	แบตเตอรี่รถยนต์	0.075	0.750
06 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	0601	แบตเตอรี่อื่นๆ	0.06	0.60
	0602	อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องคอมพิวเตอร์	0.03	0.30
07 เครื่องไฟฟ้า	0701	เครื่องใช้ไฟฟ้า เตาไมโครเวฟ เตาไฟฟ้า ตู้เย็น พัดลม เครื่องซักผ้า เครื่องดูดฝุ่น	0.02	0.20
	0702	เครื่องทำน้ำร้อน น้ำอุ่น หม้อต้มน้ำในอาคาร	0.05	0.50
	0703	มอเตอร์ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง	0.02	0.20
08 เครื่องจักรกล (การเกษตรและโลหการ)	0801	เครื่องจักรใช้ในงานก่อสร้าง	0.04	0.40
	0802	เครื่องจักรกล (การเกษตรและโลหการ) ยกเว้น นังร้าน ลิฟท์ เครน เครื่องยก/กว้าน	0.03	0.30
	0803	เครื่องจักรกลการเกษตรและโลหการ - นังร้าน ลิฟท์ เครน เครื่องยก/กว้าน สายพาน	0.08	0.80
	0804	เครื่องมือทางการเกษตร ป่าไม้ ประมง	0.02	0.20
09 เฟอร์นิเจอร์	0901	เฟอร์นิเจอร์โลหะและเฟอร์นิเจอร์สำนักงาน	0.045	0.450
	0902	เฟอร์นิเจอร์ไม้และเฟอร์นิเจอร์สำนักงาน	0.05	0.50
	0903	เฟอร์นิเจอร์สำหรับเด็ก และเก้าอี้สตูล	0.065	0.650
10 ไม้ขัด ไม้บาง และวัสดุแผ่น	1001	ไม้ขัด ไม้บาง และวัสดุแผ่น	0.02	0.20
	1002	ผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ ยกเว้นไม้ดี นังร้าน และเก้าอี้สตูล	0.025	0.250
11 อุปกรณ์ และวัสดุ ที่ใช้ในงานก่อสร้าง	1101	บันได นังร้าน	0.055	0.550
	1102	กระดาดทราย และวัสดุ/ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการขัด ขูด	0.05	0.50
	1103	ปูนซีเมนต์ ผลิตภัณฑ์คอนกรีต ยกเว้นผลิตภัณฑ์แอสเบสทอส	0.02	0.20
	1104	ผลิตภัณฑ์ยิปซัม บล็อกคอนกรีต อิฐ และวัสดุก่อสร้างอื่นๆ	0.02	0.20
12 แกรนิตและหินอ่อน เซรามิก	1201	แกรนิตและหินอ่อน ดินเผา เซรามิก	0.02	0.20
13 แก้วและกระจก (กระจกใส กระจกฝ้า กระจกเงา กระจก กระเบื้อง)	1301	แก้ว กระจก และเครื่องกระเบื้อง (เช่น จาน ชาม เป็นต้น)	0.02	0.20
	1302	กระจกตู้อาบน้ำ ประตูกระจก กระจกกันลม	0.025	0.250
15 เหล็ก อลูมิเนียม	1401	กระเบื้อง ถังน้ำ ถังลม และภาชนะบรรจุอาหารทำจากเหล็ก ยกเว้นถังอัดความดัน	0.05	0.50
	1501	ผลิตภัณฑ์เหล็ก	0.05	0.50
16 เบื่อและกระดาษ	1502	ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม	0.05	0.50
	1601	เยื่อกระดาษ และกระดาษ ยกเว้นกระดาษที่มีส่วนผสมของแอสเบสทอส	0.02	0.20
	1602	กระดาษเช็ดหน้า กระดาษชำระ ผ้าเย็บ ผ้าอ้อม ผ้าอนามัย	0.025	0.250
	1603	กล่องกระดาษ กระดาษลูกฟูก กระดาษห่อของขวัญ กระดาษที่ใช้บรรจุของรับประทาน	0.02	0.20
17 สิ่งทอ	1701	ผลิตภัณฑ์จากใยสังเคราะห์ ยกเว้นผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า	0.035	0.350
18 เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า	1801	ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายและสิ่งทอ ยกเว้นผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก	0.02	0.20
	1802	ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า และเครื่องใช้เด็ก	0.03	0.30
	1803	รองเท้ายาง/พลาสติก	0.02	0.20
	1804	รองเท้ายาง/พลาสติก - ใช้เพื่อความปลอดภัย รองเท้ากีฬา รองเท้าบุทสกี	0.03	0.30
	1805	รองเท้าหนัง - รองเท้ากีฬา รองเท้าเพื่อความปลอดภัย รองเท้าบุทสกี	0.03	0.30
19 หนังสือและผลิตภัณฑ์หนังสือ	1901	หนังสือและผลิตภัณฑ์หนังสือ ยกเว้นรองเท้ากีฬา รองเท้าเพื่อความปลอดภัย รองเท้าบุทสกี	0.02	0.20
	1902	คู่มือหนังสือที่ใช้สำหรับงานช่าง	0.02	0.20
20 อัญมณีและเครื่องประดับ	2001	อัญมณีและเครื่องประดับ	0.02	0.20

กลุ่มอุตสาหกรรม	CODE	ประเภทธุรกิจ / สินค้า	Min	Max
21 อาหาร และเครื่องดื่มทุกชนิด	2101	สุรา เบียร์ ไวน์ บรันดี และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.03	0.30
	2102	ขนมปัง และผลิตภัณฑ์เบเกอรี่ น้ำมันที่ทำจากสัตว์	0.03	0.30
	2103	น้ำมันพืช	0.025	0.250
	2104	น้ำตาลลม และเครื่องดื่มเกลือแร่	0.025	0.250
	2105	ผัก และผลไม้กระป๋องรวมแช่แข็ง น้ำผลไม้ ชีส ผลิตภัณฑ์นม มอลต์ ลูกอม ขนมหวาน ผลิตภัณฑ์ขอส น้ำสลัด และผลิตภัณฑ์ปรุงรสอื่นๆ	0.025	0.250
	2106	อาหารทะเล อาหารแช่แข็ง (ยกเว้นผัก และผลไม้แช่แข็ง) ไลקרอก ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์และอาหารต่างๆ	0.05	0.50
	2107	อาหารแมว / อาหารสุนัข	0.025	0.250
	2108	อาหารสัตว์อื่นๆ	0.045	0.450
22 สินค้าเพื่อใช้ในครัวประจำวัน (เครื่องสำอางค์ สบู่ เป็นต้น)	2201	เครื่องสำอางค์ (รวมน้ำหอมและผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของน้ำหอม แป้ง โลชั่น ลิปสติค ยาระเหย ยาย้อมผม ยาสีฟัน น้ำยาล้างจาน น้ำยา/ครีมโกนหนวด ผลิตภัณฑ์ดับกลิ่นตัว เป็นต้น)	0.07	0.70
	2202	สบู่ ผลิตภัณฑ์ล้างจาน ผงซักฟอก ยกเว้นผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดชนิดพิเศษ	0.12	1.20
23 ยา สมุนไพร เครื่องมือแพทย์	2301	พลาสติก ยา สำลี ผ้าก๊อซ เทป/ผ้าพันแผล	0.025	0.250
	2302	ยา และสมุนไพร	3.00	30.00
	2303	อุปกรณ์เกี่ยวกับการตรวจวัดสายตา	0.025	0.250
	2304	อุปกรณ์การแพทย์ และเครื่องมือแพทย์	0.05	0.50
24 แวนดา, เลนส์	2401	เลนส์กระจก/พลาสติก เลนส์สายตา เลนส์กันแดด กรอบแว่นตา	0.03	0.30
	2402	คอนแทคเลนส์	0.035	0.350
25 อุปกรณ์กีฬา	2501	อุปกรณ์กีฬา (เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล ไม้เทนนิส ไม้บิลเลียด ลูกโบว์ลิ่ง)	0.038	0.380
	2502	อุปกรณ์กีฬาในศูนย์ออกกำลังกายครบวงจร สपोर्ट คลับ เพาะกาย เพาะกล้ำม โรงยิม	0.045	0.450
	2503	อุปกรณ์กีฬาผาดโผนและใช้ความเร็ว และ อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย (เช่น สเก็ตบอร์ด รมซูชีพ มอเตอร์สปอร์ต ATV เจ็ทสกี เจ็ทโบ๊ท สปีดโบ๊ท)	0.70	7.00
	2504	อุปกรณ์กีฬาอิงปืน และอุปกรณ์ดำน้ำ สระว่ายน้ำ หมวกกันน็อก กันกระแทก เป็นต้น	0.05	0.50
26 ของเล่นเด็ก	2601	ของเล่นเด็ก - มอเตอร์ไซด์ จักรยาน และชิ้นส่วน โรลเลอร์สเก็ต สก๊ตเตอร์ โยโย่ ปืน เป็นต้น	0.06	0.60
	2602	ของเล่นเด็ก เช่นตุ๊กตา เกมส์ เป็นต้น (ยกเว้นอุปกรณ์สนามเด็กเล่น)	0.04	0.40
	2603	อุปกรณ์สนามเด็กเล่น	0.045	0.450
27 เครื่องดนตรี	2701	เครื่องดนตรี	0.025	0.250

**เอกสารแนบท้ายว่าด้วยผู้เอาประกันภัยเพิ่มเติม - ผู้ขาย (Additional Insured - Vendor)
กรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย**

เอกสารแนบท้ายเลขที่.....เป็นส่วนหนึ่งของกรมธรรม์ประกันภัยเลขที่.....วันทำเอกสาร.....
ชื่อผู้เอาประกันภัย
ระยะเวลาผลบังคับ เริ่มตั้งแต่วันที่.....เวลา.....น. สิ้นสุดวันที่.....เวลา 16.30 น.
เบี้ยประกันภัยเพิ่ม.....บาท อากรแสดมปี.....บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท รวม.....บาท

เป็นที่ตกลงกันว่า ถ้าข้อความใดในเอกสารนี้ขัดหรือแย้งกับข้อความที่ปรากฏในกรมธรรม์ประกันภัย ให้ใช้ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนี้บังคับแทน

เพื่อเป็นการตอบแทน ที่ผู้เอาประกันภัยได้ตกลงชำระเบี้ยประกันภัยเพิ่มเติม เอกสารแนบท้ายนี้ได้ขาย ความคุ้มครองถึงผู้เอาประกันภัยเพิ่มเติม - ผู้ขาย

ชื่อผู้ขาย :

รายละเอียดของผลิตภัณฑ์ :

เป็นที่ตกลงกันว่าให้บทบัญญัติว่าด้วย “ผู้เอาประกันภัย” ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้รวมถึงบุคคลหรือองค์กรที่ระบุข้างต้น (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ขาย”) ในฐานะผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อ แต่ทั้งนี้เพียงในส่วนของการจัดจำหน่ายหรือการขายในทางปกติของการดำเนินธุรกิจของผู้ขายที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ของผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อตามที่ระบุข้างต้นเท่านั้น โดยอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. การประกันภัยในส่วนของผู้ขายไม่ได้คุ้มครอง
 - 1.1 การรับประกันอย่างชัดแจ้ง หรือการจัดจำหน่ายหรือการขายเพื่อวัตถุประสงค์ซึ่งไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อ
 - 1.2 การบาดเจ็บทางร่างกายหรือความเสียหายต่อทรัพย์สินซึ่งเกิดจาก
 - 1.2.1 การกระทำใด ๆ ของผู้ขายซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของผลิตภัณฑ์
 - 1.2.2 การไม่เก็บรักษาผลิตภัณฑ์ไว้ในสภาพที่เหมาะสมในเชิงพาณิชย์ (Merchantable Condition)
 - 1.2.3 การไม่ทำการตรวจสอบ ปรับปรุง ทดสอบหรือซ่อมแซมตามที่ผู้ขายได้ตกลงที่จะทำ หรือพึงกระทำในทางปกติของการประกอบธุรกิจ ในการจัดจำหน่ายหรือการขายผลิตภัณฑ์ หรือ

1.2.4 ผลិតภณัฑ์ซึ่งถูกคิดลลาภหรือถูกคิดลลาภใหม่ หรือถูกใช้เป็นภาชนะบรรจุ ชิ้นส่วน หรือส่วนประกอบของสิ่งของหรือวัตถุอื่นใด โดยหรือเพื่อผู้ขายภายหลังจากที่ผู้เอา ประกันภัยที่ระบุชื่อได้ทำการจัดจำหน่ายหรือขายไปแล้ว

1.3 การบาดเจ็บทางร่างกายหรือความเสียหายต่อทรัพย์สินซึ่งเกิดขึ้นภายในสถานที่ประกอบการ ของผู้ขาย

2. การประกันภัยนี้ไม่คุ้มครองบุคคลหรือองค์กรใดในฐานะผู้เอาประกันภัยที่ระบุชื่อ ที่ซึ่งผู้เอา ประกันภัยที่ระบุชื่อได้ทำการจัดหาผลิตภณัฑ์นั้น หรือส่วนประกอบ ชิ้นส่วนหรือภาชนะบรรจุที่ใส่ เข้าใน ประกอบเข้ากับหรือบรรจุซึ่งผลิตภณัฑ์นั้นมาจากบุคคลหรือองค์กรดังกล่าว

ความรับผิดชอบภายใต้การขยายความคุ้มครองนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของจำนวนเงินจำกัดความรับผิดชอบสูงสุดที่ ระบุในกรมธรรม์ประกันภัย

ส่วนเงื่อนไขและข้อความอื่นๆ ในกรมธรรม์ประกันภัยนี้คงใช้บังคับตามเดิม

ชื่อ-ที่อยู่บริษัท
ใบคำขอเอาประกันภัย
สำหรับกรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

Proposal Form for Legal Liability Insurance from Unsafe Product

1. ผู้ขอเอาประกันภัย (Applicant) :
2. ที่อยู่ของผู้ขอเอาประกันภัย (Address of Insured) :..... โทรศัพท์ (Tel.)..... โทรสาร (Fax.)..... Website.....
3. ผลิตภัณฑ์ที่เอาประกันภัย : รหัส.....
4. ธุรกิจของผู้ขอเอาประกันภัย (Type of Business)
5. ปีที่ผู้ขอเอาประกันภัยเริ่มดำเนินธุรกิจ (Year the Insured started operations) :
6. ประเภทธุรกิจของผู้ขอเอาประกันภัย (Business Entity of the Insured) : <input type="checkbox"/> บุคคล (Individual) <input type="checkbox"/> ห้างหุ้นส่วน (Partnership) <input type="checkbox"/> บริษัท (Corporation) <input type="checkbox"/> บริษัทร่วมทุน (Joint Venture)
7. ธุรกิจของผู้ขอเอาประกันภัย คือ (Business of Insured is) : <input type="checkbox"/> ผู้ผลิต (Manufacturer) <input type="checkbox"/> ผู้จำหน่าย (Distributor) <input type="checkbox"/> ผู้นำเข้า (Importer) <input type="checkbox"/> อื่นๆ (Others) โปรดระบุ.....
8. ผู้ขอเอาประกันภัยเคยซื้อกิจการ หรือควบรวมกิจการกับบริษัทอื่นภายในระยะเวลา 10 ปี หรือไม่ ถ้ามีโปรดแจ้ง (Have you acquired or merged with any other company in the last 10 years? If so, please provide details) : ชื่อบริษัท (Name of Company) :..... ปีที่ซื้อกิจการ หรือควบรวมกิจการ (Year) : ประเภทของผลิตภัณฑ์ (Product Range) :
9. (1) กรุณาแจ้งรายละเอียดผลิตภัณฑ์ทั้งหมดที่ผลิต ผ่านกระบวนการผลิต หรือจำหน่ายโดยผู้ขอเอาประกันภัย โปรดแนบเอกสารแนะนำสินค้าด้วย (Describe ALL products manufactured/processed or distributed by you. Please provide product brochures.) :..... :..... :..... (2) จำนวนปีที่ผู้ขอเอาประกันภัยเริ่มผลิตผลิตภัณฑ์นี้ (How many years have you been manufacturing/producing this product.) :.....ปี

10. กรุณาแจ้งรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ที่เลิกผลิต หรือจำหน่ายโดยผู้ขอเอาประกันภัย ปีที่เลิกผลิต และอธิบายเหตุผล (Describe any products that are no longer manufactured or distributed by you with reason and when they were discontinued.) :.....

11. ผลิตภัณฑ์ที่จะเอาประกันภัยเป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์อื่น หรือเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป (Are the products "end products" or "component parts" of an end product? Please describe.) :

12. ผลิตภัณฑ์ของผู้ขอเอาประกันภัยเป็นส่วนประกอบเพื่อใช้กับอากาศยานใดๆ จรวด หรือเรือ หรือไม่ ถ้าใช่ กรุณาให้รายละเอียด (Are any products sold as components for or use with any aircraft, missile or watercraft? If yes, please provide details.) :.....

13. ผู้ขอเอาประกันภัยเป็นผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ทั้งหมดหรือไม่ (Are all of your products designed by you?) :
 ใช่ (Yes)
 ถ้าไม่ใช่ กรุณาอธิบายและระบุผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ (If no, explain and please indicate who are the products designed by).

14. กรุณาแสดงยอดขายผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ขาย หรือส่งไปจำหน่ายในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา ปีปัจจุบัน และปีต่อไป (List all products manufactured, sold or distributed for the past 2 years as well as for the current and upcoming year for each of the following markets/area in Thailand) :

ผลิตภัณฑ์ (PRODUCT)	พ.ศ..... LAST 2 YEARS	พ.ศ..... LAST YEAR	พ.ศ.....CURRENT YEAR	พ.ศ..... NEXT YEAR

สัดส่วนยอดขายจำหน่ายภายในประเทศ และส่งออกไปต่างประเทศ ถ้ามี (Proportion of sales locally and exported, if any.)

ยอดขายภายในประเทศ (Local)	ส่งออกไป (Export to).....	ส่งออกไป (Export to).....	ส่งออกไป (Export to).....
%	%	%	%
ต้องการความคุ้มครองสำหรับ ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกไปซึ่ง ต่างประเทศด้วย (Cover Export?)	<input type="checkbox"/> ใช่ (Yes) <input type="checkbox"/> ไม่ใช่ (No)	<input type="checkbox"/> ใช่ (Yes) <input type="checkbox"/> ไม่ใช่ (No)	<input type="checkbox"/> ใช่ (Yes) <input type="checkbox"/> ไม่ใช่ (No)

15. (1) มีการทำสัญญาข้อตกลงกับผู้นำเข้าหรือผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีเงื่อนไขนอกเหนือจากสัญญาตกลงซื้อผลิตภัณฑ์ตามปกติทั่วไป เช่น สัญญา
 ยกเว้นความรับผิดของผู้แทนจำหน่าย ถ้ามี โปรดแนบเอกสาร (Are there contractual agreements e.g. hold harmless agreements entered
 into with importers or product purchasers that go beyond the typical purchase order agreement?:
 ไม่มี (No) มี ตามเอกสารแนบ (Yes please describe and provide a copy.)

<p>(2) ผู้ขอเอาประกันภัยต้องการให้คุ้มครองถึงผู้ขายหรือไม่ (Do you require Vendors Liability?) :</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่ต้องการ (No)</p> <p><input type="checkbox"/> ต้องการ โปรดแจ้งชื่อและรายละเอียดของผู้ขาย (Yes, please provide details of vendors.).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>16. (1) กรุณาอธิบายกระบวนการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการทดสอบผลิตภัณฑ์โดยผู้ขอเอาประกันภัยเอง หรือบุคคลภายนอก กรุณาแนบรายงานและขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น (Describe the product quality program control operations of the Insured including any internal and external testing conducted on the product(s). Please provide a copy of procedures/reports.).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>(2) ในกรณีที่ไม่มีกระบวนการควบคุมคุณภาพสินค้าที่เป็นระบบ ท่านมีวิธีตัดสินคุณภาพสินค้าอย่างไร (If no product quality control is in place, how is product quality determined?) :</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>(3) ผลิตภัณฑ์ของผู้ขอเอาประกันภัยแต่ละผลิตภัณฑ์มีมาตรฐานการผลิตตามมาตรฐานการผลิตและความปลอดภัยของประเทศไทยหรือไม่ (Is each product subject to, and do they conform with Thailand manufacturing and safety standards?) :</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่มี (No)</p> <p><input type="checkbox"/> มี กรุณาระบุ (Yes, please specify standard.).....</p> <p>.....</p>
<p>17. มีการเก็บรายละเอียดของสินค้าที่ผลิตเพื่อการตรวจสอบประวัติหรือไม่ (Are records being kept to trace all products?) :</p> <p><input type="checkbox"/> มี (Yes) <input type="checkbox"/> ไม่มี (No)</p>
<p>18. มีการให้คำแนะนำหรือวิธีการใช้ที่ถูกต้องและเข้าใจง่าย พร้อมกับผลิตภัณฑ์หรือไม่ (Are appropriate and understandable instructions provided with the product?) :</p> <p><input type="checkbox"/> มี (Yes) <input type="checkbox"/> ไม่มี (No)</p>
<p>19. มีคำแนะนำการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องและมีคำเตือนอย่างเพียงพอ และมีฉลากติดผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดสำหรับผู้ที่จะใช้ผลิตภัณฑ์เข้าใจถึงอันตรายเนื่องจากการใช้ผลิตภัณฑ์หรือไม่ (Are proper and adequate warnings and labels satisfying applicable standards affixed to the product so those potential users will understand the hazards associated with using the product?) :</p> <p><input type="checkbox"/> มี (Yes) <input type="checkbox"/> ไม่มี (No)</p>
<p>20. มีการรับประกันผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่ให้พร้อมผลิตภัณฑ์หรือไม่ ถ้ามี กรุณาอธิบาย (Are any product warranties supplied with the product? If yes, please describe.) :.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>21. ผลิตภัณฑ์มีอายุการใช้งานตามปกตินานเท่าใด (What is the normal life span of the product(s)?) :ปี</p>
<p>22. เคยถูกบริษัทประกันภัยยกเลิกหรือปฏิเสธการต่ออายุความคุ้มครองความรับผิดชอบผลิตภัณฑ์หรือไม่ (Has any insurance company cancelled or refused to renew your products liability coverage?) : <input type="checkbox"/> เคย (Yes) <input type="checkbox"/> ไม่เคย (No)</p>

<p>23. เคยมีการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนหรือมีรายงานเหตุการณ์ความเสียหายสำหรับผลิตภัณฑ์ใดๆ ตั้งแต่ได้นำผลิตภัณฑ์นั้นสู่ตลาด กรุณาให้รายละเอียด รวมถึงจำนวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่ยังค้างชำระ และแสดงรายละเอียดของเหตุการณ์แต่ละปี (Have there been any reported incidents or claims filed for any of your products since the products was introduced into the market? Please provide details including no. of incidents, paid outstanding and description of incident(s) for each year.)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>24. ถ้าเคยมีประวัติความเสียหายตามข้อ 22 สาเหตุของความเสียหายนั้นได้รับการแก้ไข หรือปรับปรุงแล้วหรือไม่ (If there is prior loss history, has the cause of loss situation been corrected?):</p> <p><input type="checkbox"/> มี (Yes) <input type="checkbox"/> ไม่มี (No)</p>
<p>25. กรุณาให้รายละเอียดสาเหตุของความเสียหาย เช่น การออกแบบผิดพลาด ความผิดพลาดจากการผลิต ขาดการบำรุงรักษา การใช้งานที่เกินกว่าสมรรถนะ (Please describe the cause of loss. Cause of loss could have been design error, manufacturing error, lack of maintenance, exceeding of design limits.) :.....</p> <p>.....</p>
<p>26. กรุณาให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์ที่เลิกการผลิตไปแล้ว (In addition, please describe losses caused by discontinued products as well.) :.....</p> <p>.....</p>
<p>27. กรุณาแจ้งรายละเอียดของการประกันภัยความรับผิดจากการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีความคุ้มครองอยู่ในปัจจุบัน กรุณาแนบสำเนากรมธรรม์ประกันภัยฯ (Please provide details of your current Products Liability Insurance. Kindly provide a copy of the policy.):</p> <p>บริษัทประกันภัย (Insurance Company) :</p> <p>วันหมดอายุ (Expiry date) :.....</p> <p>เบี้ยประกันภัย (Premium) :..... ความเสียหายส่วนแรก (Excess) :.....</p> <p>วันที่มีผลคุ้มครองย้อนหลัง (Retroactive Date)</p>
<p>กรมธรรม์ประกันภัยเดิมเป็นแบบ <input type="checkbox"/> ใช้เกณฑ์วันเกิดเหตุ (Occurrence Basis) หรือ <input type="checkbox"/> ใช้เกณฑ์วันเรียกร้อง (Claim Made Basis)</p>
<p>รายละเอียดที่ผู้ขอเอาประกันภัยต้องการเอาประกันภัย (DETAILS OF NEW INSURANCE REQUESTED) :</p>
<p>28. จำนวนเงินจำกัดความรับผิดที่ต้องการ (What are the Limits of Liability/Indemnity that you require?) :.....</p>
<p>หมายเหตุ กรณีที่ผู้ขอเอาประกันภัยมีข้อมูลรายละเอียดที่ต้องแจ้งบริษัทประกันภัยมากกว่าข้อสอบถามทั้ง 27 ข้อ หรือไม่สามารถกรอกรายละเอียดทั้งหมดลงในตารางสอบถามข้อมูลข้างต้นได้ ขอให้ท่านแนบรายละเอียดเป็นเอกสารประกอบ</p>
<p>คำเตือนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (กปอ.)</p> <p>ให้ตอบคำถามข้างต้นตามความจริงทุกข้อ หากผู้เอาประกันภัยปกปิดข้อความจริง หรือแถลงข้อความอันเป็นเท็จ จะมีผลให้สัญญาที่ตกเป็นโมฆะ ซึ่งบริษัทมีสิทธิบอกล้างสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 865 และอาจปฏิเสธการจ่ายค่าสินไหมทดแทนได้</p> <p>IMPORTANT NOTICE</p> <p>Pursuant to Section 865 (1) of the Insurance Act, 1992 – you are to disclose in the proposal form, fully and faithfully all the facts which you know or ought to know, otherwise the policy issued hereunder may be void.</p>

วันที่เดือนพ.ศ.

วันที่ลงนามในใบคำขอเอาประกันภัย (Date of signing the proposal form) :

.....

(.....)

ลายมือชื่อผู้ขอเอาประกันภัย (Signature of the person signing the proposal form)

ชื่อตำแหน่ง (Title/Designation) :.....

ประทับตราบริษัท (Company Chop)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวปสุตา ปัญญาทิพย์
เกิดวันที่	9 พฤศจิกายน พ.ศ.2519 ณ จังหวัดกาญจนบุรี
การศึกษา	
พ.ศ.2537-2541	นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2541-2544	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ปทุมธานี
พ.ศ.2552-2556	วิทยาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจเทคโนโลยีและการจัดการนวัตกรรม (สหสาขาวิชา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ.2545-2546	เจ้าหน้าที่ ตำแหน่งที่ปรึกษา บริษัท ไอโซอินฟอร์เมติกส์ จำกัด
พ.ศ.2545-2547	อาจารย์ และเลขานุการหลักสูตรปริญญาโทบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
พ.ศ.2547-2548	ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาธุรกิจ บริษัท ออลมัลติมีเดีย จำกัด
พ.ศ.2548-2552	ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาธุรกิจ บริษัท สมาร์ทเลนนิ่ง จำกัด
พ.ศ.2552-ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ บริษัท ชาย ริชเชส จำกัด

ผลงานทางวิชาการ

- 1 รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง แผนที่การตลาดสำหรับ SMEs ไทยสู่ตลาดอาเซียน ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, พ.ศ.2553.
- 2 Phunyathip, P.; Thawesangsakulthai, D.; and Thanitcul, S. Thai Product Liability Law and Food Industry impact: Proceedings of Business and Information, Business and Information 2012, Japan, 2012: 1387-1397.
- 3 Phunyathip, P.; Thawesangsakulthai, D.; and Thanitcul, S. The Role of Product Liability Law on the Mechanism of Food Safety System in Thailand. International Journal of Innovation, Management and Technology 6(2012):799-802.